הארץ

1.40 ש"ח יום ד', י"ד בכסלו התשמ"ט, 23 בנובמבר 1988 VOL.69/21075 NOVEMBER 23 1988
(כולל מע"מ בגבולות 1.22 ש"ח)

למיחשוב ויעול תוכנות הניהול מבית קום

■ קום ניהולית
מערך תוכנה משולב לניהול עסקי/תעשייתי

■ COM-OFFICE
מערכת תוכנה מודולרית למשרד הממוחשב

■ INFORMIX
בסיס נתונים טבלאי - מחולל יישומים

קום תעשות תוכנה
רמת-גן, אהליאב 8 טל. 03-7516434-8

בתום ויכוח אישרו שרי המערך את הפסקת המו"מ עם הליכוד

הבוקר יוחלט אם לכנס מחדש את הלשכה או לדחותה ● המגמה בעבודה לפעול למהפך שלטוני תוך שמירת קשר חשאי עם הסיעות הדתיות ● הערכה בליכוד: הסתלקות העבודה אינה סופית

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ויכוח סוער נתגלע אמש בפגישת שרי מפלגת העבודה, שנתכנסו בביתו של שמעון פרס לאשר את החלטת צוות המו"מ של המערך על הפסקת השיחות עם הליכוד. בדיון שנמשך כארבע שעות, עד אחר חצות, התרעמו אחדים משרי המערך, על נוסח ההודעה שפורסמה בשעות הבוקר על הפסקת השיחות. כמה שרים הביעו כעסם, על שיו"ר המפלגה שמעון פרס השתמש בביטוי "ניתוק מגע", אולם פרס התנגד ואמר, כי בנוסח שנמסר מפי אנשי לשכתו לא היתה הודעה שכזאת. בישיבה התנגדו אחדים מהשרים לכינוס לשכת מפלגת העבודה מחר, שאמורה היתה לאשר את החלטת צוות המו"מ על הפסקת השיחות. לבסוף אישרו שרי המערך את ההחלטה להפסיק המו"מ עם הליכוד. מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם לא השתתף אמש בדיון וסוכם כי רק הבוקר יוחלט סופית אם לכנס מחדש את הלשכה, או לדחותה לשבוע הבא.

בצמרת הליכוד היתה למרות זאת הערכה, כי הסתלקותה של מפלגת העבודה מהמו"מ להקמת ממשלת האחדות הלאומית אינה סופית: היא חלק מהלחצים סביב המו"מ, וכי אלו יתחדשו ככל הנראה לאחר ששמיר יציג בפני הכנסת את ממשלתו.

ראש הממשלה יצחק שמיר הודיע אתמול, לנוכח המגעים להקמתה של הממשלה הצרה בדר אשותו ולמקורביו אמר, כי הוא מקווה להציגה בפני הכנסת כבר באמצע השבוע הבא. בפגישה עם משלחות חברי הליכוד שהגיעו ללשכתו כדי לשכנעו לבחור למנהלה את ראש עיריית עפולה עובדיה עלי, אמר שמיר כי הוא מעדיף ממשלה רחבה על פני ממשלה צרה, אך מעל שני עדיפויות אלה יש להקים בישראל ממשלה.

החלטת מפלגת העבודה, לנתק מגע עם הליכוד להקמת ממשלה רחבה, באה בעקבות הפגישה הלילית שלשום, שהיתה בחדר ישיבות הממשלה בכנסת, בין משה שחל וחיים בר לב מהמערך ומשה ארנס

(סוף בעמוד 2)

עוזרי פרס מחפשים לו משרד שישמש כראש האופוזיציה

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

יו"ר מפלגת העבודה שמעון פרס נתן אתמול "אור ירוק" לעוזריו לבחור עבורו משרד בתל אביב, על חשבון הממשלה, כמגיע לו לפי החוק כראש ממשלה לשעבר. במשרד זה עתיד פרס לתפקד כראש האופוזיציה, אם המערך יילך לאופוזיציה.

באחרונה נרמז כי אם המערך יהיה באופוזיציה, יתמסר פרס לפעילות מפלגתית מוגברת בבית מפלגת העבודה, שם שהה בארבע השנים האחרונות מזכ"ל המפלגה, ח"כ עוזי ברעם. לאחר שברעם הביע את חששו כי מעורבותו האישית של פרס במפלגה תגרע מסמכויותיו, סוכם כי פרס ינצל את החוק המאפשר לו לשכור משרד על חשבון הממשלה.

הוכחה נוספת כי פני מפלגת העבודה לאופוזיציה, היתה אמש בישיבה הרגילה של סיעת המערך, שהתכנסה בביתו של פרס בירושלים, כאשר השר משה שחל הודיע לאנשים ממקורביו כי החליט להתמודד על תפקיד יו"ר סיעת המערך בכנסת, מול היו"ר הנוכחי ח"כ רפי אדרי.

הבוקר יוקם בסיעת המערך מטה מיוחד למען בחירתו של שחל, בו יהיו בין היתר חברים חיים רמון ורענן כהן. בחירת יו"ר הסיעה תתקיים ביום שני הבא. רפי אדרי הודיע, כי ייאבק לשמירת מעמדו בסיעה.

שחל מתכוון לשנות את אופי תפקיד יו"ר הסיעה ולהפכו למקפצה לתפקיד יו"ר המפלגה ומועמדה לראשות הממשלה לקראת הבחירות הבאות.

האוצר מציע לשנות את שיטת עדכון שכר הח"כים והבכירים

יוארך פרק הזמן שיחלוף בין עדכון שכר אחד למשנהו ● יובאו בחשבון הסכמי השכר במשק הציבורי והסכמי תוספ"י

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ועדה משותפת לוועדת הכנסת ולוועדת הכספים אמורה לדון בקרוב בשינוי שיטת עדכון שכר הח"כים והבכירים. הוועדה המשותפת תתכנס לאחר כינון 2 הוועדות הללו. יוזמתו אליה שר האוצר ומזכיר ההסתדרות, שכבר ביקשו מהח"כים לשנות את שיטת עדכון שכרם.

כיום מתעדכן שכר הח"כים והבכירים אחת ל־3 חודשים, בהתאם לשינויים בשכר הממוצע על-פי חוק הביטוח לאומי. שיטת עדכון זו הביאה לכך, שהחודש היה אמור שכר זה להתעדכן ב־15.8%.

ערב הבחירות החליטו ועדת הכנסת וועדת הכספים להקפיא את עדכון שכר הח"כים והבכירים, מעבר ל־82 ש"ח, שהיא תקרת תוספת היוקר.

(סוף בעמוד 2)

ערפאת: קיבלתי אשרה לארה"ב בתיווך מצרים; משרד החוץ האמריקאי מכחיש

יו"ר אש"ף שוחח עם שר החוץ המצרי בקהיר ● הזהיר את ישראל, ארה"ב, והעולם שאם ידחו יוזמתו, הוא ישקול את צעדיו מחדש ● הקבינט דן היום בהכרת מצרים במדינה הפלשתינית

מאת ירום המזרחי, עקיבא אלדר וסוכנויות הידיעות

קהיר (מיוחד ל"הארץ"). ראש אש"ף יאסר ערפאת אמר אתמול בקהיר שמצרים הסדירה עבורו אשרת כניסה לארה"ב, וכי הוא יוצא לניו יורק כדי להשתתף בסוף החודש בדיוני העצרת הכללית.

ראש אש"ף אמר את הדברים בתום פגישת עבודה בינו לבין סגן ראש הממשלה ושר החוץ של מצרים אִסמת עבד אל מגיד. הוא גילה כי הנשיא חוסני מובארק טלפן לשר החוץ שלו במהלך הפגישה ואמר לו שהצליח לשכנע את האמריקאים להתיר לערפאת להגיע לניו-יורק.

משרד החוץ האמריקאי הכחיש את הודעתו של ערפאת מקהיר. "שום דבר לא קרה, שום דבר לא השתנה. אין שום דבר חדש", אמר אתמול דובר המשרד צ'רלס רדמן לסופרת "הארץ" בוואשינגטון. הוא הבהיר כי לידיעת המשרד, לא הוגשה כלל בקשה לאשרה עבור יאסר ערפאת.

עוד הכחיש הדובר, מכל וכל, כי הממשל האמריקאי מסר מידע כלשהו לממשלת מצרים בעניין אפשרות הענקת האשרה: "אף לא מילה", הדגיש.

בקהיר הזהיר ערפאת את ארה"ב, ישראל והעולם שבמידה ויוזמתו תידחה, הוא ישקול את צעדיו מחדש. מקורבים באש"ף אמרו שהדובר בפירוש "על חזרה לאופציות שהיו קיימות ומבצעיות ערב ועידת אל-ג'יר".

ערפאת נאם אתמול בעצרת הסמינר על המקומות הקדושים והמורשת הפלשתינית שנערך בקהיר בנוכחותו של הנשיא מובארק. במעמד העצרת הופיע ערפאת במצב רוח מרומם כשהוא חמוש באקדח ונופף בידו סימן ה־V. לצדו צעדו עוזריו הבכירים ובהם יועצו של מובארק אוסמה אל־באז, והנחשב לפקיד המצרי האוהד ביותר את עניין אש"ף.

ערפאת אמר שהכרזתה של מצרים במדינה הפלשתינית "היא אירוע שיש לו חשיבות היסטורית והבי אמר שזהו ניצחון לפלשתינאים והצלחה רבה". הוא הדגיש את דבקותו בהחלטות אל־ג'יר, בעיקר בהחלטות האו"ם 242 ו־338, והזהיר שאין לשנות את רוחן או לפרשן מעבר לנוסח המלא שאומץ במועצה הלאומית הפלשתינית.

בעניין החלטת האו"ם 181 אמר

(סוף בעמוד 2)

נשיא מצרים, חוסני מובארק, מקבל את פניו של מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת. שלשום בקהיר.

דובינין מסר לברונפמן נוסח תגובת הקרמלין להכרזת אלג'יר

מאת שלמה שמיר, סופר "הארץ" בניו-יורק

ניו-יורק (מיוחד ל"הארץ"). שגריר ברה"מ בוואשינגטון, יורי דובינין, מסר שלשום לנשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, את הנוסח המלא והרשמי של תגובת משרד החוץ הסובייטי להחלטות המועצה הלאומית הפלשתינית.

בהגישו את המסמך הסובייטי לברונפמן, העיר השגריר: "המלים מדברות בעד עצמן". בכך נתן להבין, כי הידיעה שברה"מ הכירה במדינה הפלשתינית אינה מדוייקת.

ברונפמן העביר אמש לגורמים מדיניים בישראל את נוסח התגובה הסובייטית.

חקירה מתנהלת נגד השגריר משה יגר בחשד להטרדה מינית

המדובר בתלונות על "חיזורים טורדניים" שהוגשו על ידי פקידות שעבדו בקונסוליה בניו יורק שכיהן שם כקונסול ● יגר: "לכל התלונות אין בסיס. כל הדיבורים הם שקר והבל"

מאת סופר "הארץ"

המכונה על המשמעת בנציבות שירות המדינה מנהל חקירה נגד הדיפלומט הבכיר משה יגר, היוצא בימים אלה לשוודיה, לכהן שם כשגריר ישראל. החקירה נפתחה, לאחר שלמשרד החוץ בירושלים הגיעו תלונות של נשים שהיו בקשרי עבודה עם יגר בתקופה, שבה שימש קונסול כללי בניו יורק, תפקיד אותו סיים לפני מספר שבועות.

התלונות עוסקות בהטרדות מי־ניות, שעיקרן – נטיות להיטפל למתלוננות בחיזורים טורדניים. יגר מסר עדות לחוקר המיוחד בנציבות שירות המדינה. במשרד החוץ אישרו כי אכן מתנהלת חקירה נגד יגר, בהשרות שטרם הוכחו. נמסר, כי למרות זאת הוחלט שאין מקום לעכב את יציאתו של השגריר למקום כהונתו. יגר נמנה עם העובדים הבכירים ביותר במשרד החוץ והמשרד מינה לקונסול כללי בניו יורק שימש בתפקיד סגן מנהל כללי של המשרד לנושאי הסברה.

דובר משרד החוץ אישר, שמתקיימת בדיקה, אך "להערכתנו מדובר בתלונה הנובעת ממערכת יחסי עבודה עכורים בנציגות בניו יורק". בתגובה אמר משה יגר: "לכל התלונות אין בסיס. כל הדיבורים הם שקר והבל. זהו חלק ממסע הכפשה העובר נגדי במשך כל שנות שירותי בניו יורק".

המלצה להעמיד את לוינגר לדין באשמת גרימת מות ערבי מחברון

ההודעה נמסרה משלכת המפכ"ל לח"כ רן כהן, שפנה בעניין

מאת סופר "הארץ" בשטחים

משטרת ישראל המליצה להעמיד לדין את הרב משה לוינגר, תושב הרובע היהודי בחברון, באשמת גרימת מותו של ערבי תושב חברון ופציעת אחר, תוך שימוש בנשק. תיק החקירה בעניינו של לוינגר הועבר לפרקליטות הראשית, ושם יוחלט אם הרב לוינגר יועמד לדין.

לפני כחודשיים נסע הרב לוינגר במכונית שבה נהג בנו, במרכז חברון. המכונית נרגמה באבנים, ואז ירה לוינגר מכלי־הנשק שהיה ברשותו.

באותה עת היו באזור גם חיילים, שכנראה ירו באוויר. לא היה ברור מי פגע בשניים מתושבי חברון. המשטרה נמנעה עד כה מפירסום ממצאי הבדיקה הבליסטית והפתולוגית.

הודעת המשטרה בדבר המלצה להעמיד לדין את לוינגר, נמסרה מלשכתו של מפכ"ל המשטרה לח"כ רן כהן, בעקבות פנייה של ח"כ כהן.

שוק ההון

ירידות חדות במניות החופשיות

מאת דורון [illegible]

במסחר במניות החופשיות הוד־גשו אתמול ירידות השערים החדות. בבורסה הסבירו את הרצנים בהחלשות הציפיות לפיחות קרוב בשער השקל בעקבות התנגדותו של שר האוצר לפיחות. מדד המשתנים ירד אתמול לרמה של כ־85%. ירידות השערים בשלושת הימים האחרונים מחקו את העליות שנצברו מאז תחילת נובמבר בגלל הציפיות לפיחות.

שער השקל יוסף אתמול לעומת הדולר בכ־0.18%.

שלמה הלל שוקל להתמודד על ראשות המערך: חברים לוחצים עלי להתמודד

"פרס נטל ספינה בים סוער והגענו לאן שהגענו ● אבדוק את עצמי, את חברי, את רצינות כוונתם להתייצב מאחורי; מפלגת העבודה חייבת לעבור מיד שיקום ארגוני ואידיאולוגי"

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

יו"ר הכנסת לשעבר ח"כ שלמה הלל אינו פוסל אפשרות להיאבק עתה על ראשות מפלגת העבודה כדי להביא להבראתה האידיאולוגית והארגונית. מאז הבחירות לכנסת, ובעיקר לאחר שנודע בחוג כי לא ייבחר מחדש לתפקיד יו"ר הכנסת, הופעלו על הלל לחצים רבים להתמודד על הנהגת המפלגה.

הלל נזהר בדבריו ומשתדל שלא לתת פתחון פה למבקריו נגד הנהגת המפלגה. עתה, משהחל להיות אדם פרטי, הוא מתכוון לצאת פומבית נגד הכישלונות במפלגת העבודה ולנסות ולהביא את המפלגה חזרה לעקרונותיה המקוריות.

בשיחה ל"הארץ" אמר הלל כי שיקומה של מפלגת העבודה לא יבוא אם יעסקו שוב רק בשינוי ראשים או בחשבונות אישיים. "שמעון נטל לעצמו סמכויות רבות ולא נתן לאיש להתערב בהחלטות. אם באים ואומרים: יש לבדוק הכל מחדש, זה סימן אחד. אבל הוא נטל ספינה בים סוער והגענו לאן שהגענו".

אמר יו"ר הכנסת לשעבר: "לדעתי, עוד לפני הבחירות הזהרתי מהטעות הגדולה שעושה מפלגת העבודה והמהלך הקולקלת שמגייסה. הזהרתי להוביל אותה. יש לי ביקורת שעמדה במבחן, וזה כך הודה לי".

"אין לי אמביציות אישיות. אני לא מוכן להביא למחנה נגד מחנה בתוך המפלגה. אולם יש אנשים שמשלשלים ופונים אלי ללא הפסק ואומרים שעלי להתמודד לראשות. אם התנועה תהיה שבאמת צריך לפעול, אעשה כמיטב הבנתי ויכולתי. אם הדבר יתחדש הקמת מדינת השאבק כח קשים, אצטרך לשקול את דרכי. בשבועות הקרובים אבדוק את עצמי, את חברי, את רצינות כוונתם להתייצב מאחורי, ואבדוק אם אכן מתכוונים הם לעשות בעזרתי מאמץ גדול לשיקום המפלגה. מפלגת העבודה חייבת לעבור מיד שיקום ארגוני ואידיאולוגי", אמר הלל.

לדברי יו"ר הכנסת לשעבר, עתה עולים להקים את הדור הצעיר במפלגת העבודה (הדור הבניים)

(סוף בעמוד 2)

לחץ רב מופעל על שמיר להביא למינויי שרים חדשים מהליכוד

מאז הפסקת המגעים עם "העבודה", כבר נפגשו עם שמיר משלחות תמיכה במגן, עלי ונתניהו

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

לחץ רב מופעל בימים האחרונים על ראש הממשלה יצחק שמיר, להביא למינויים של שרים חדשים מהליכוד. לאחר שנודע אתמול על הפסקת המגעים מצד מפלגת העבודה עם הליכוד להקמתה של ממשלת האחדות, הוצפה לשכתו של שמיר במאות מברקים התומכים באישיות זו או אחרת לכהונת שר.

שמיר עצמו החל אתמול לקבל משלחות תמיכה עבור המועמדים השונים. משלחת גדולה של נציגים, מכל מגזרי הליכוד צידדה אתמול במועמדותו של ראש עיריית עפולה ח"כ עובדיה עלי. משלחת אחרת המליצה על ח"כ דוד מגן ומשלחת נוספת על ביבי נתניהו. נתניהו נועד לפני ימים אחדים לשיחה בארבע עיניים עם שמיר, וכפי שנודע ניסה לשכנעו למנותו כשר. מקורביו של נתניהו אומרים, כי הוא החליט לפעול למען מינויו כשר ללא תיק, האחראי על תחום ההסברה, אולם בלשכת ראש הממשלה קיימת הערכה, כי נתניהו ימונה לתפקיד יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

אם המפתח למינוי שרים בממשלה צרה בראשות הליכוד יהיה שלושה חברי כנסת לשר, יהיו לליכוד 13 שרים. תשעה מהם מיועדים לאנשי תנועת החרות ופרט לעובדיה עלי ודוד מגן, נחשבים כמועמדים בעלי סיכויים רבים דן מרידור, רוני מילוא, אהוד אולמרט ואליהו בן אלישר.

זאבי נגד אולמרט

גם חברי הכנסת יגאל כהן ואוריאל לין מפעילים בימים האחרונים השפעה בלשכת שמיר למינוים כשרים. בלשכת ראש הממשלה רווחה בימים האחרונים שמועה, כי רחבעם זאבי ראש תנועת מולדת הבהיר, לשמיר כי הוא ויאיר שמיר בגין לא יתמכו בממשלה אם אהוד אולמרט יהיה חבר בה. אולמרט, כזכור, ניהל נגד זאבי לפני מספר שנים מערכה ציבורית עבה לאור קשריו עם אנשי העולם התחתון. אמש לא ניתן היה לאמת שמועה זו, אולם בתוך כך הוזכר אולמרט שוב, או כשר בממשלה הבאה, או כאחד המועמדים העתידים לשמש כשגריר ישראל בארצות הברית.

מנהל לשכתו של ראש הממשלה יוסי אחימאיר, הדגיש אמש כי שמיר עדיין לא קבע כל עמדה לגבי השרים החדשים בליכוד. לדבריו, ראש הממשלה יתייחס לעניין רק לאחר שתתגבש הקמתה של ממשלת האחדות.

מנהיגי ארגונים יהודיים בארה"ב יתפטרו אם יתקבל "מיהו יהודי"

קבוצת המנהיגים שבאה לישראל לא קיבלה שום התחייבות משמיר; פרס נתן הסכמתו לאמץ את עמדתה ● הצעת התיקון בחוק השבות הוגשה אתמול לכנסת מטעם 4 סיעות להן 56 ח"כים

מאת עקיבא אלדר ועמוס בן ורד, סופרי "הארץ"

ראשי ארגונים יהודים גדולים בארצות הברית הקשורים במישרין לישראל הודיעו על כוונתם להתפטר מתפקידיהם מיד לכשיתוקן חוק השבות. בין ראשי המגבית, איפא"ק וארגונים אחרים, רבים שבני משפחותיהם הקרובים ביותר לא יוכרו כיהודים בעקבות התיקון. דברים אלה מסרו אתמול בירושלים חברי משלחת הדירום של המגבית שהגיעו לישראל במאמץ לסכל את התיקון לחוק.

הניסוח הפורמאלי של חוק "מיהו יהודי" הוכן על ידי חברי כנסת מארבע סיעות והושלח אתמול למזכירות הכנסת. הדברים נוסחו במתכונת של הצעת חוק פרטית, והדרושה סידרה של אישורים גם במישור הממשלתי בטרם תוכל לעלות לדיון במליאה.

חברי הכנסת שחתומים על ההצעה הם מיכאל איתן (ליכוד), אברהם ורדיגר (אגודת ישראל), יצחק לוי (מפד"ל) ושלמה דיין (ש"ס). היוזמה להצעה באה מחב"ד, ונציגי הרבי מלובביץ' בארץ הם שפנו אל חברי הכנסת הסיעות וביקשו את חתימתם. לסיעות של

(סוף בעמוד 2)

יו"ר המגבית בארה"ב, מרטין קופרק, מקבל את פניו של ח"כ אריה גמליאל מש"ס בלודצת יו"ר. מיד אחר כך תיאר בפניו את תקוותו שהסיעות הדתיות יחזרו בהן מכוונתן לתקן את חוק השבות.

צילום: אליהו הרשקו

יש לך כסף פנוי ואתה מתלבט? אינך בטוח מה עדיף לך, להיצמד לדולר או למדד? חשוב לך לשמור את הכסף נזיל?

בבנק הגדול במדינה תוכל לרכוש "חבילת נאמנות" המורכבת משתי קרנות נאמנות "מתמחות סהורות".

תוכל לפזר את השקעתך - ביחס הרצוי לך - בין קרן הנאמנות "צבר", המשקיעה בצמודי דולר לבין קרן "יערה", המשקיעה בצמודי מדד.

את יחס ההשקעה בין "צבר" ו"יערה" תוכל לשנות בכל עת בהתאם לציפיותיך לשינויים במשק. המעבר מקרן לקרן יעשה במחיר היסודי בלבד לרכישה, ללא כל שיעור הוספה.

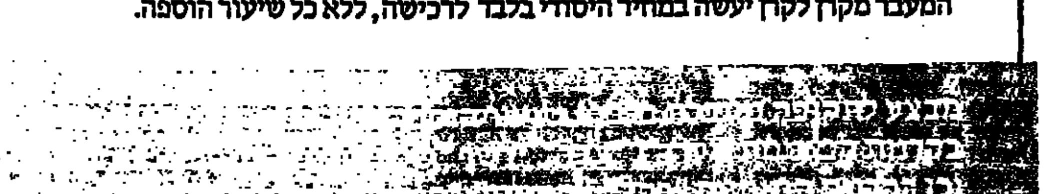

* אין הודעה זו מהווה הצעה לרכישת תעודות השתתפות.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

בנק הפועלים

80% ממצביעי המערך בעד ממשלת ליכוד-מערך בלי דתיים
(עמ' 2)

איגוד העתונאים יאבק על חובתו וזכותו לספק מידע
(עמ' 3)

מחר תרגיל אב"כ ארצי
(עמ' 4)

נצחון לשמרנים בקנדה
(עמ' 5)

שיא ברציחות בניו-יורק
(עמ' 5)

גל פיטורים צפוי בסולתם
(עמ' 8)

בגליון זה 16 עמודים

מזג האוויר

התחזית: מעלות חום רגילות לעונה.
ירושלים: 6־17
תל-אביב: 11־25
חיפה: 11־23
באר-שבע: 5־25
רמת הגולן 6 10, צפת 7 15, טבריה 10 24, עפולה 9 23, השומרון 7 19, לוד 5 24, יריחו 10 25, עזה 10 25, אילת 10 26.

זיהום אוויר

ריכוזי תחמוצות גפרית באוויר שנמדדו ביום 21.11
(ממוצע תוך שעתי בחלקי מיקרוגרם/מ"ק)

	מיקרוגרם למ"ק	שינוי מיום קודם
חיפה	372	+119
ת"א	394	+213
אשדוד	375	+328
חדרה	166	

התקן הארצי קובע 1560 מ"ג למ"ק
התקן המחמיר קובע 780 מ"ג למ"ק
הנתונים מתוצאות הניטור של חב' חשמל

שערי הדולר

	השער	השינוי בש"ח
יציג	1.5850	-0.0030
נוסעים	1.8839	-0.0036
שחור	1.8850	-

שער הסל

יציג	1.7192	+0.0005

זכו בלוטו

אלה המספרים שעלו אמש בהגרלת הלוטו: 2 – 6 – 7 – 15 – 16 – 36 והמספר הנוסף: 29.

هكذا من الاصل

ראיתי שמעתי

ויליאם (ביל) בראון הוא שגרירה החדש של ארצות הברית בישראל. בהליך מיזור אושר ספית מינויו, על אף היותו של הסנט בחופשה. כך יוכל בראון לצאת למקום כהונתו התרשישן ולתפוס את מקומו של תומאס פיקרינג. בראון הוא לבריין שאותו הוא מכיר מהשנים 79־82, בהן שימש ציר בשגרירות לצידו של השגריר סמואל לואיס. בשנים שחלפו מאז, היה בראון סגן ראש אגף אסיה במשרד החוץ בוושינגטון ושגריר ארצו בתאילנד. הוא הספיק גם להשלים עבודת דוקטורט על אחת השושלות בסין. בישראל הוא יפגוש פוליטיקאים ופקידים רבים שאת ידידותם רכש בסיבוב הקודם.

עקיבא אלדר

"מר יאסר ערפאת, אני מצטער מאד. אתה אינך אנואר אל־סאדאת" — התריס מי שהיה סגן נשיא ארצות־הברית, וואלטר מונדייל, לעברו של מנהיג אש"ף במהלך נאום בערב התרמה ישראלי בפאריס. מונדייל, ששימש כסגנו של הנשיא קארטר בתקופת המו"מ והחתימה על חוזה השלום הישראלי־מצרי, היה אורח הכבוד בערב ה"בונדס" שנערך בסימן מלאת עשר שנים לקמפ־דייויד. בהקשר להכרזות האחרונות של ערפאת באלג'יר, הרשה לעצמו מונדייל, בטון מלגלג, פראפראזה על תשובתו של מועמד הדמוקרטים בארה"ב למשרת סגן הנשיא, לויד בנטסן, בוויכוח הטלוויזיוני שלו עם המועמד הרפובליקאי דן קוויל: "סנטור", אמר אז בנטסן, "אני מצטער, אתה אינך ג'ון קנדי".

יואב מוקד, פאריס

המזמינים במשכן הכנסת על משלוח ההזמנות לאורחים לטקס הפתיחה החגיגי (שהפך למביש) של הכנסת ה־12, שכחו, קרוב לוודאי, לשגר הזמנה לפרקליט המדינה, עו"ד יונה בלטמן. כששמע על כך שר המשפטים, אברהם שריר, פנה אל קצין הכנסת וזה דאג להעברת ההזמנה ברחיפות לפרקליט המדינה, שיצג בטקס את משרד המשפטים יחד עם היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש.

ארט בוכוואלד, בעל הטור הוותיק, הגיש שלשום תביעת פיצויים נגד אולפן הסרטים פאראמונט בטענה כי נגזלו ממנו זכויות היוצרים לסיפור "מגלה את אמריקה", בחוף הקשות בכיכובו של אדי מרפי. בוכוואלד תובע מבית המשפט הגבוה בקליפורניה פיצויים בסך חמישה מיליון דולר ותשלום נזקים. לדבריו ביסס האולפן את הסרט — שגרף עד כה למעלה מ־125 מיליון דולר — על רעיון שכתב ומסר עוד ב־1983. בראיון לעיתונות סתר מפיק המשנה של הסרט את טענתו של העיתונאי הוותיק וקבע כי למרפי, "כוכב הקולנוע הגדול ביותר בעולם, אין רצון, או צורך, לעשות שימוש בחומר לא לו." בוכוואלד, הנהנה בעליל מתהומת התקשורת שקמה סביבו, קבע כי הוא חותר להבטיח לא רק תשלום נזקים מפראמונט אלא גם להביא לכך שאף אחד ממנהלי האולפן לא ייצא עוד לחופשות סופשבוע.

בני לנדאו

אלטון ג'ון, כך רווח, עומד להתגרש מאשתו זה ארבע שנים, הגרמניה רינטה. השבוע פרסם ה"סאנדיי מירור" הלונדוני כי נישואיהם של השניים מעולם לא מומשו: ג'ון השתמש בחדר השינה רק לנגינה בפסנתר". לא ברור מי משני בני הזוג הדליף את המידע הזה לעתון.

"דו שיח של שתי אמיתות" הוא שמו של ספר שיצא בימים אלה לאור בפאריס והוא מתעד עימות בין מנהיג הארגונים היהודיים של צרפת, תיאו קליין, לבין ראש המשרד של הליגה הערבית בפאריס, חמאדי אסיד. הספר, המרכז את השקפותיהם של השניים, נערך על־ידי מי ששימש משך שנים כשליח "לה מונד" בישראל, [illegible]. עוד לפני הפרסום הואשם קליין בחוגים יהודיים מסויימים בהענקת לגיטימציה עקיפה לאישיותו ולסיגנון של אסיד, שרכש בצרפת מוניטין של תעמלן אנטי־ישראלי (לעיתים קרובות גם אנטי־יהודי), ואולם בתוכנו של העימות אין לאסיד של דבר זכר לכל אלה והוא מותיר במידה רבה במקומן את אי־ההבנות הבסיסיות בין יהודים לערבים, בין ישראלים לפלשתינאים.

יואב מוקד, פאריס

ארגון מסיימי האוניברסיטה העברית בירושלים העניק את "פרס המסיימים" לחבר יוצא הדופן של הארגון: משה שטרקמן, שגריר [illegible] בישראל (במרכז). השגריר למד בתוכניות ללימודים לסטודנטים אמריקאים בשנות ה־70. יו"ר הארגון, מאיר דיין (מימין) אמר כי ארגון המסיימים פותח במבצע לאיתור ועדכון שמות בוגרים מארה"ב. קרית הדיום אמריקה לשם צירופם לארגון.

4 מנאשמי כפר ביתא הודו בתקיפת המטיילים הצעירים מאלון־מורה

בביהמ"ש נכחו גם נציגי ועד ביתא, שיצאו לשיקום הריסות הבתים ולהגנת הנאשמים

(ע). ארבעה מבין 20 הנאשמים בתקיפה על הנערות והנערים מאלון מורה שטיילו בקרבת כפר ביתא ב־6 באפריל 88', הודו אתמול באשמה בבית המשפט הצבאי בשכם.

אתמול נמשך, זה היום השני ברציפות, שלב העדויות במשפטם של 20 תושבי הכפר ביתא, הנאשמים בנטילת חלק באירועי הדמים, בעת שקבוצת מטיילים מאלון־מורה הותקפה בידי עשרות מתושבי הכפר. בתקרית בין ילדי ההתנחלויות לאנשי ביתא נהרגו שניים מתושבי הכפר.

באותה תקרית נהרגה תרצה פורת (15) מכדור שנורה מנשקו של מאבטח הטיול, רומם אלדובי.

מנירה דאוד (23), תושבת ביתא, נידונה לפני כמה חודשים לשמונה חודשי מאסר. אחיה של מנירה נורה על ידי רומם אלדובי, לפני שזה נפגע מידיה והוא מאושפז עתה במצב קשה בביה"ח לוינשטיין. צה"ל הרס בתים רבים בכפר כעונש.

משפטם באשמי ביתא נערך בפני הרכב של שלושה שופטים. בבית־המשפט נכחו בשלב העדויות בני משפחותיהם של הנאשמים, תושבי אלון מורה ונציגי הוועד למען ביתא, שהוקם בעקבות האירועים ובו חברים יהודים, אשר יצאו לשיקום הריסות הבתים ולהגנת הנאשמים.

הדיון המשפטי הוחל אתמול באיחור, כיוון שנציגי התביעה וההגנה גיבשו עסקת טיעון בעקבות הודאתם במפתיע של 4 מתוך 20 הנאשמים במעשים המיוחסים להם.

בין מוסרי העדויות אתמול היתה מאירה קטובר (17), בתו של בני קטובר, ראש המועצה האזורית אלון מורה. מאירה היתה חברתה הטובה של תרצה פורת ז"ל, והיא השתתפה בטיול הדמים. במשך 3 שעות, בחקירה ובחקירה־נגדית, תיארה מאירה את אירועי אותו היום. היא סיפרה כיצד כותרו המטיילים וכיצד נגררו לכפר בידי מאות תושבים שכיתרו אותם, ידו בהם אבנים, היכו אותם ופצעו רבים מהם. מאירה תיארה כיצד ניסתה להסתתר לצד הכביש, את נסיבות פציעתו של אלדובי בידי צעירה מהכפר, כיצד שכבה תרצה פורת מדממת וכיצד ניסו המטיילים שלא נפגעו לעזור לפצועים הרבים, לאחר שהתוקפים עזבו את המקום.

מאירה קטובר זיהתה את אחד הנאשמים, אשר באירועי אותו היום החזיק בידו מזמרה. הסניגור ניסה למצוא סתירות בין גרסתה שניתנה ימים מספר לאחר האירוע ובין גרסתה אתמול בבית־המשפט.

מנחם אילן, מארגן הטיול, שהלך בראש הקבוצה, תיאר כיצד החלו נערים להקיף את הקבוצה, ואת הרגע הקריטי בו נאלץ אלדובי לירות מקרוב באחד התוקפים שהתכוון לחטוף את נשקו האישי. לסר תיאר בערוחו כיצד לא היתה ברירה למטיילים אלא להישמע להוראות התוקפים, שכיתרו אותם. משנשאל אילן מדוע ירה אלדובי, השיב: "את השאלה הזו תפנו אל רומם אלדובי".

13 נפצעו אתמול בהתנגשויות בשטחים

מוקדי המהומות בשכם ובמחנות הפליטים ברצועה. היום צפויה שביתה כללית במחאה על צוי הגירוש. אלוף מצנע: בהחלטות המועצה הלאומית יש משום הצלחה לאש"ף.

מאת אורי ניר ואיתן רבין

בהתנגשויות בין תושבים לחיילי צה"ל בשטחים אתמול, ירו החיילים ופצעו לפחות 13 פלשתינאים. תושבים בשכם מסרו כי בין הפצועים קשיש שנורה ברגלו בפיזור תהלוכת תמיכה בהכרזות המועצה הלאומית הפלשתינית.

היום צפויה בשטחים שביתה כללית של המסחר והתעבורה הציבורית, לפי קריאת הכרוז האחרון של "המפקדה הלאומית המאוחדת של ההתקוממות", במחאה על צוי הגירוש שהוצאו נגד תושבים מהשטחים.

בגרה שוב התמקדו אתמול מעשי האלימות באיזור שכם. בשעות הבוקר יצאו כמה עשרות תושבים לקסבה של שכם וקיימו תהלוכת תמיכה בהכרזות המועצה הלאומית הפלשתינית. תושבים מן הקסבה מסרו כי חיילים הוזעקו לפזר את התהלוכה, וירו במשתתפים. נמסר על שלושה פצועים בתקרית זו: בחורה בת 18, אשה בת 28 ואברהאים דרוויש אחמד, בן 90 שנפצע ברגלו.

הפצועים פונו לבית החולים האנגליקני ולבית החולים אל־איתיחאד בשכם. בשעות הצהריים אירעה תקרית נוספת בקסבה, שבה נורו ונפצעו עוד שניים: בחורה בת 18 ובחור בן 17. תושבים בקסבה מסרו כי התקרית אירעה כאשר חיילים נכנסו לבית שממנו החלו לעודד הצעירים ומאבקים בעת האזרחה, ונמצאו כי יושבי הבית בנו בו קיר המונע מהחיילים גישה לתצפית. החיילים ניסו להרוס את הקיר, ואז התפתחה תקרית שבה נורו השניים ברגליהם.

תקרית שלישית אירעה במחנה הפליטים הסמוך עין בית אל־מא. חיילים ירו, כנראה בהתנגשות עם משליכי אבנים, ופצעו שניים ברגליהם: נער בן 16 ואחר בן 14. תושבים מסרו כי עקב כך התפתחה הפגנה של בני משפחות הפצועים ותושבים אחרים. חיילים הוזעקו לפזר אותם, הפעילו גז מדמיע, ושוב ירו. מהיריות נפצע ברגלו נער בן 13, אחמד חסן שעבאן.

הפרת דגלים
מוזיקת מיסמאות

מלשכת דובר צה"ל בירושלים נמסר על 7 פצועי ירי באיזור שכם המחנה אתמול, שכולם נורו בתקריות של ידויי אבנים.

250 נעצרו ברצועה

ברצועת עזה נמשכו אתמול מהומות בכמה מוקדים. מקורות פלשתיניים מסרו כי המהומות התרחשו בעיקר במחנות הפליטים שאטי, ג'יבליה, ותאג'ינגס, ובהן ירו חיילים ופצעו 5 תושבים. לפי המידע הבא נער בן 16 ממחנה הפליטים שאטי, שספג כדור בבטנו, נער בן 15 ממחנה ג'יבליה שנורה ברגלו, ושלושה נערים בגילאי 14־15 שנורו בתאג'ינגס. אחד מהם ספג כדור בגב ונפצע קשה, השניים האחרים נורו ברגליהם. מקורות ערביים מסרו כי בשבוע האחרון עצרו שלטונות הביטחון בעזה 250 איש בתוקף צוי מעצר מינהלי. לידיעה אין אישור מצה"ל.

זוהר בלומנקרנץ, כתב "הארץ", מוסיף: צה"ל מתכוון לנצל את הצלחתו בעשרת הימים האחרונים "ולא רק בגלל העוצר" כדי להמשיך ולהביא בחודש הקרוב להורדה נוספת ברמת האלימות בשטחים — אמר אתמול אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע.

בהשיבו על שאלות אנשי מילואים, בכנס של מפקדת קצין חינוך ראשי שהתקיים אתמול בבית החייל בתל־אביב, אמר אלוף פיקוד המרכז עמרם כי בהחלטות המועצה הלאומית הפלשתינית יש משום הצלחה לאש"ף הן מפועל יוצא של האירועים בשטחים. הוא הודה, כי צה"ל לא צפה בתחילה את היקף האירועים והתפתחותם "ומבחינה זו פיספסו בתחילה", אמר. הוא נמנע להשיב מפורשות על שאלה אם היה עומד בפקודה חד משמעית לחסל את האנתיפאדה.

שיחת היום עם משה ששון

על הכרזתה של מצרים במדינה פלשתינית.

מצרים הפחיתה מכושרה למלא תפקיד יעיל יותר בקידום השלום

מה דעתך על הכרזתה של מצרים להכיר במדינה הפלשתינית, עליה הוכרז באלג'יר?

אני מצטער על הכרזתה של מצרים להכיר במדינה הפלשתינית, משום שלדידי מהלך זה היא הפחיתה מכושרה ומיכולתה למלא תפקיד יעיל יותר במאמצים לקידום תהליך השלום במזרח התיכון. אבל יותר משההחלטה מצרית זו פוגעת בנו, היא פוגעת ביכולתה שלה, משום שמבחינתנו מדובר במשהו תיאורטי בלבד. הדבר עלול לפגום בכושרה להשפיע בצורה חיובית יותר על תהליך השלום.

האם אין חשש שמהלך מצרי זה יפגע במאמצים לנורמליזציה ביחסים בין ישראל ומצרים?

אני מאמין ומקווה שהכרזתה של מצרים במדינה הפלשתינית לא תפגע ביחסי שתי המדינות, משום שהיא איננה נוגעת לאמנת השלום בין ישראל ומצרים. יש להבחין בין אמנת השלום בין ישראל ומצרים לבין הסכם־המסגרת לשלום במזרח התיכון שנחתם בקמפ־דייויד. המחויבות של מצרים ושלנו להסכם השלום עומדות על רגליהן ואיננו צריך להיפגע מהכרזתה של מצרים במדינה הפלשתינית. לעומת זאת, תרומתה של מצרים להמשך תהליך השלום במזרח התיכון עלולה להיפגע בעקבות המהלך האחרון שנקטה, משום שלהערכתי, לולא נקטה בצעד זה, היתה יכולה למלא תפקיד בעל משקל רב יותר לתהליך השלום באזור. זאת משום שמצרים היא המדינה היחידה בעולם הערבי שיש לה קשרים הן עם ישראל והן עם מדינות ערב, וניצול נכון של מעמד זה היה עשוי לתרום לקידום תהליך השלום.

באלו צעדים יש לנקוט כדי למנוע משבר ביחסי שתי המדינות?

אינני חושב שיש משבר ביחסי ישראל ומצרים. ישנם חילוקי דעות, לא בפעם ראשונה. אני מאמין ששתי המדינות יעשו מאמץ כדי להבהיר ביניהן בצורה כנה ובדרג העליון ביותר מהן הדרכים לקידום תהליך השלום. לדעתי, הדבר החשוב ביותר עתה הוא המשכו של דיאלוג אינטנסיבי בין שתי המדינות בקשר לקידום התהליך.

בעקבות הכרזתה של מצרים במדינה הפלשתינית, נשמעים קולות בארץ הקוראים לממשלה שלא לקיים את פסיקת הבוררים בענין טאבה. אתה תומך בכך?

בשום פנים ואופן לא. למעשה, גם אין קשר בין שני הנושאים. פרשת טאבה כלל איננה שייכת לתהליך השלום באזור אלא לאמנת השלום בין ישראל ומצרים. מאז שישראל חתמה על אמנה זו היא הוכיחה את אמינותה בכך שמילאה את ההסכם במלואו.

משה ששון, היה השגריר השני של ישראל במצרים, בין 1981 לאוגוסט השנה

מאת גדעון אלון

שלושה נהרגו בהתקפת ח"א על מטרות של אש"ף ליד צידון

מאת כתב "הארץ"

לפחות שלושה אנשים נהרגו ושישה נפצעו אתמול בתקיפת חיל־האויר על יעדים של אש"ף ממזרח לצידון, מסרו מקורות של אש"ף בצידון. לפי דיווחי סוכנויות הידיעות מלבנון, נפצעו תשעה בני־אדם בתקיפה זו, בנוסף על שלושה ההרוגים. לפי הדיווחים, ההרוגים היו אנשי פתח, שכפי הנראה נסעו בכלי־רכב צבאי מצוייד בתותח נגד מטוסים.

שישה מטוסי־קרב ישראליים, ושלושה מסוקים, תקפו בסביבות השעה 15:00, שלוש פעמים, יערים של הרי הבלים בקרבת מחנה הפליטים עין חילווה, שבו הריכוז הגדול ביותר של פלשתינים בלבנון — מסרו סוכנויות הידיעות.

דובר צה"ל מסר, כי מטוסים של חיל־האויר קיימו אתמול גיחות תקיפה באזור מחנה־הפליטים עין אל־חילווה, ודרום מזרחית לצידון. המטוסים תקפו אתר־מפקדה ובסיס יציאה לפיגועים של ארגוני מחבלים. כל המטוסים שבו בשלום לבסיסיהם, והמטרות נפגעו.

המדובר בשלושה מבנים, שבהם היו מפקדות של פתח. אחד המבנים שימש, כנראה, את "כוח 17".

מקורות פלשתיניים בצידון מסרו, כי נורתה אש נגד המטוסים, מן הקרקע.

לפי דיווחי תחנת הרדיו "קול לבנון", השתתפו אתמול בתקיפה גם ספינות של חיל הים.

זו התקיפה ה־24 של חיל־האויר בלבנון השנה.

בוש ימנה את ג'ון טאוור, הסנטור לשעבר מטקסס, למשרת מזכיר ההגנה

תמך בדרך כלל בסיוע לישראל, אך היה גם מהתומכים הנאמנים במכירות נשק למדינות ערב

מאת דליה רפאל

וושינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ג'ורג' בוש מתכוון למנות את הסנטור לשעבר מטקסס, ג'ון טאוור, למשרת מזכיר ההגנה. כנראה בראשית השבוע הבא, נודע אתמול בוושינגטון.

המינוי יכלול תנאי — לו הסכים טאוור, לדברי הניו יורק טיימס — לפיו, לסגנו של טאוור יתמנה אדם, שיבוא מחוץ לממסד של הפנטגון; אדם בעל ניסיון עשיר בתחום העסקים ומבגון ניהול תקין, אשר יוכל להתמודד עם הלחצים התקציביים ופיתוח הבעיות הקשות של מערכת הרכש של הפנטגון, שעדיין לא נחלצה מהשערוריות האחרונות.

ההסכם על כך הושג, לדברי הטיימס, בשבת, בפגישה בין טאוור וג'ון סאנונו, שיהיה ראש צוות הבית הלבן בממשלו של בוש.

טאוור, 63, שרת בקונגרס 24 שנים, גם כיו"ר ועדת הכוחות המזוינים, עד להתפטרותו המפתיעה ב־1986. הוא ידוע בתבונתו, יכולתו הביצועית הרבה, "קרביותו" ותמיכתו הבטחונית הגורפת בהתעצמות צבאית, בה תמך בכל תקופת כהונת הנשיא רייגן.

הוא שימש כיועץ לנושאי ביטחון לבוש, במערכת הבחירות שלו. כיום, לאחר הגרעון העצום עמו יצטרך בוש להתמודד והלחצים התקציביים, יצטרך להתפשר על הגבלות תקציביות חמורות: אם לא ע"י קיצוץ בכלי נשק, יתכן שבאמצעות קיצוצים בבירוקרטיה הצבאית, או דרכים דומות.

באשר להצבעתו בקונגרס בנושאים הנוגעים לישראל, ה"רקורד" של טאוור יכול להיקרא "מעורב". בנושאי הסיוע האמריקאי, תמך בדרך כלל בישראל, אולם היה גם מהתומכים הנאמנים במכירות נשק למדינות ערב. הוא היה מבין מנהיגי המאבק בסנאט על מכירת מטוסי האיוואקס לערב הסעודית.

עם זאת הוא תומך בשיתוף המעמד האסטרטגי עם ישראל ורואה בה את בת בריתה החשובה לאינטרסים האמריקאים, ואף השתתף בניסוח מצע המפלגה הרפובליקאית בבחירות האחרונות, שהיה חיובי מאוד מבחינתה של ישראל.

מקור פרו־ישראלי בקונגרס אמר, שהסנטור לא נכלל כאוהד בקבוצה שהיתה ידועה כתומכת בישראל, אולם, הוסיף, "יותר גרוע מוויינברגר לא יכול להיות ולא יהיה". אין מקום לדאגה, אמר, אולם בהקשר הכולל של שאר המינויים — בייקר וסאנונו — יש מקום להצהרות ישירות מבוש, להרגעת החששות אפשריים בישראל ובקרב ידידיה.

מנהיגי ארגונים יהודיים

(סוף מעמוד 1)

המצויים יש 56 ח"כים, אך אין לדעת אם כולם מוכנים להצבעה.

שמיר ימלא התחייבותו לחרדים

מקורבי ראש הממשלה מסרו כי הוא איתן ברצונו למלא אחר התחייבותו למפלגות החרדיות. יצחק שמיר אמר אתמול לחברי המשלחת, כי אלמלא נתן את הסכמתו לחרדים, היה המערך עושה זאת ומקים עמם ממשלה צרה. שמיר הוסיף "אני מבין את דאגתכם, אך הענין הוצא מהקשרו. מדובר בעניין רישומי הנוגע למעט מאוד אנשים ואין צורך להפכו לענין הנוגע לכלל קהילות ישראל בחו"ל".

שמיר הדגיש כי אחדות העם היהודי עומדת בראש סולם העדיפות שלו ו"אין כאן שאלה של הוצאת יהודי כלשהו מכלל ישראל. מי שבא עם תחושה כזו משום טועה. אין לי הערכה של קבוצה דתית מסויימת. כל היהודים שווים וחשובים לנו באותה מידה," אמר שמיר וביקש שהדו־שיח בין ישראל לתפוצות יימשך.

מכסים להתייעץ

בשיחה שקיים אתמול כך עם חברי המשלחת הכריז מנהיג מפלגת העבודה שמעון פרס את דברי שמיר בעניין המירוץ עם המערך להכמיה את מי יהודי לחרדים. פרס שלף מכתב שכתב את עמדת המערך במגעים עם אגו"י ובו צויין כי אם המערך יורכיב את הממשלה עם החרדים הוא יהיה מוכן לאשר הצעה להכריז, וזאת בתנאי שמוסדות המפלגה, בראשם המרכז, יאשרו את שינוי המצב בסוגיה זו. "אילו השתמשנו בנוסח זה משמעי יותר — אני הייתי מרכיב את הממשלה," אמר פרס. לדבריו, מקבלת עליו להוסיף הדרישה שהוצגה ע"י המשלחת להפוך את התיקון לחוק מבלי היום האפליטי והתורם הקואליציוני כלשהו שהליכוד יתעלם. [illegible] לשנות את חוק מי יהודי. גם בבחירות הקודמות וגם בבחירות אלה," אמר פרס הנ"ל כי המערך יצביע נגד החוק בהצבעה הקרובה בכנסת.

חרדים: "בלי תיקון לא נשוב"

(ע) "בלי תיקון מיהו יהודי, אגודת ישראל לא תשב בשום קואליציה, לא עם המערך, לא עם הליכוד ואף לא בממשלת אחדות לאומית," אמר לעיתונאים הרב מנחם פרוש.

מה שמעו המנהיגים מפרס ומשמיר

קבוצת המנהיגים היהודים מארה"ב וקנדה, שהגיעה לישראל להבעת התנגדות של מוסדות הארגונים בצפון אמריקה מתיקון בחוק השבות, פגשה אתמול במסיבת עיתונאים ששמעה מפי פרס על נכונותו לאמץ עמדתם, אך לא קיבלה כל התחייבות מפי ראש הממשלה מר יצחק שמיר בעניין זה. פרס ליוזמה להקמת ועדה משותפת עם נציגי התפוצות היהודית לעריכת התייעצויות בעניין.

בתשובה לשאלות עיתונאים, אם [illegible] לקצץ בסיוע לישראל, השיבו המנהיגים, כי אף אחד מהמנהיגים [illegible] צעד שכזה.

[illegible]

בגזבר הסוכנות היהודית, מאיר שיטרית, אמר כי הודיע לפני כי הכנסת סעיף "מיהו יהודי" בהסכם הקואליציוני תפגע במגבית היהודית המאוחדת, בשיעור 100 מיליון דולר בשנה הבאה בכספי המגבית ישירות.

(עסט'ע) המולטי־מיליונר פישר קליקס, שבבעלותו העתון "ניו יורק פוסט" הוא אמר כי יהדות הדתיים של קונ, למיליון דולר שהוא תורם מדי שנה למגבית היהודית המאוחדת ולארגון הבונדס, אם הפוליטיקאים הישראלים יאשרו את החוק שיגדיר מחדש "מיהו יהודי".

שלמה הלל שוקל

(סוף מעמוד 1)

הוא התנה זאת בהחלטה להקים את הורם בתנאי שיוצה את המתנות במפלגה.

"אם לא תהיה לי הסכמה רחבה, אין לי עניין לפעול. אני אסכים להיאבק בתנאי שתהיה לי תחושה שקבוצה גדולה תתייצב מאחורי, ותרצה להביא לדמות שונה, משמעותית יותר, אידיאולוגית יותר לראשות המפלגה. אם החברים אכן יובילו למצב כזה, אשקול את הדבר. עוד לא גיבשתי לעצמי דעה."

הוא אמר כי אין מנוס משיקום עמוק של מפלגת העבודה, שאיבדה את זהותה בכל התחומים האידיאולוגיים, ההסברתיים והכלכליים. "אין מפלט משיקום טוטלי של המפלגה. יש אמלנו משמש גשור בכל התחומים. כיצד קרה שמפ"ם היא המביאה את המסר הכלכלי. היא הדואגת לעובדים. מדוע היתה צריכה מפלגת העבודה להציג בפני הציבור את היגוג הפוליטי הזה. פעם נגד חוק מיהו יהודי, פעם בעדו. עבור אפשרות לקואליציה מוכנים לוותר על ערכים מקודשים. בתחום המדיני איבדנו את שיווי המשקל, ודרושה עתה פעולה גדולה מאוד כדי להביא לשיקום," אמר הלל.

ערפאת: קיבלתי אשרה

(סוף מעמוד 1)

ערפאת: "האמריקאים והאירופאים מנסים להטעות אותנו בדרישה להלחם ולקבל רק את החלק הנוגע לישראל".

באוהדתו לישראל ולאמריקאים הוסיף: "ההצהרה על הקמת המדינה באה לייצב את השלום. קראתי תגר ואני ממשיך כדי לעשות שלום. כשהשטנו אליכם יד, עשינו זאת מכוח ולא מחולשה. אני מוכן בכל רגע לחזור למועצה הלאומית ולומר שאם אין תגובה לידינו המושטת, אשאר בבדוק מה יהיה הצעד הבא ונגיב בהתאם".

ערפאת הבטיח שההתקוממות בשטחים תימשך בכל עוזה המשיל את הילדים בשטחים "לגנרלים של האבן. זו לא האבן שקובעת, אלא הרצון שמאחוריה". ראש אש"ף התנגח בשר אריאל שרון "שרון אומר שהוא יחסל את האינתיפאדה בתוך 48 שעות. אני אומר לו קח שבועיים, קח חודשיים, קח יותר. נראה אותך".

לדבריו קיבל פניה של מוסדי קרוא להשתלב בממשלה הזמנית של פלשתין, והבטיח "שהפלשתינאים ישמרו על כל המקומות הקדושים, כולל אלה של היהודים".

הקבינט ידון בהכרזת מצרים

הקבינט ידון היום בהכרזתה של מצרים במדינה הפלשתינית ובהד גובות בעולם להחלטות המועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יר. גורמים מדיניים צופים כי אחדים משרי הליכוד יציעו שהממשלה תנקוט צעדים חריפים יותר נגד מצרים, ולא תסתפק במחאה שהגיש שר החוץ שמעון פרס לשר החוץ המצרי.

אך שרים ממשרד החוץ אמר אתמול כי ישראל איננה רואה קשר בין הצעד המצרי למשא ומתן על יישום פסק הבוררות בטאבה, הצל גורמים מדיניים מעריכים את ההשערה כי ההחלטה המצרית תעודד שרים בממשלה לנקוט בתגובה [illegible] בשיחות טאבה.

דובר משרד החוץ פרסם אתמול דברי צער על הודעת הקהילה האירופית. הדובר הביא ארבע דוגמאות של ראיונות שהעניקו ראשי אש"ף לתקשורת, בסתירה להחלטות המתונות בכיבול של המל"פ.

עוד הכרזות במדינה הפלשתינית

בנגקוק (ע"צ). לאוס הכירה ב־18 בנובמבר במדינה הפלשתינית. כך הודיעה אתמול סוכנות הידיעות הרשמית של לאוס.

מורוני (ע"צ). האיים הקומוריים הכירו במדינה הפלשתינית. מדינה זו, המורכבת מכמה איים באוקינוס ההודי, לא מכירה בישראל. ב־1986 הגיע לשם יאסר ערפאת לביקור רשמי.

בריטניה: תשנה מדיניותה

שאול צדקא, כתב "הארץ" בבריטניה, מוסר מלונדון: ממשלת בריטניה עומדת לשנות את מדיניותה האוסרת מגעים עם נציגי אש"ף בדרג מיניסטריאלי, בעקבות החלטות המועצה הפלשתינית באלג'יר. צעד זה מיועד לעודד את נציגי הארגון ולדרבן על פעילותה של להורון למתינותו, בעקבות שנים רבות של יחס עוין כלפיו.

דומא: נעלה דרג בנציגות אש"ף

יואב מוקד, כתב "הארץ" בפריז, מוסר מפאריס: שר החוץ של צרפת רולאן דומא הסביר אמש כי בכוונת פאריס "להעלות באורח משמעותי את הדרג הדיפלומטי" של ייצוג אש"ף בצרפת. הוא שוחח כאמור לארדשמי עם עיתונאים.

בראיון האמור להתפרסם הבוקר ביומון "ליבראסיון" שב והביע נשיא צרפת פראנסואה מיטראן את תמיכתו בהקמת "מולדת מדינית" לפלשתינאים.

אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	-5	5	בהיר	2	5
אתונה	9	13	גשם	9	16
בוקרשט	4	6	גשם	0	3
בריסל	-3	5	בהיר	3	5
וינה	-5	0	מ. חלקית	0	5
ורשה	-9	-5	מ. חלקית	2	6
ז'נבה	-4	5	בהיר	5	9
לונדון	-3	5	בהיר	3	5
ליסבון	12	17	מ. חלקית	10	19
מדריד	-1	6	מ. חלקית	2	11
ניו־יורק	6	9	מ. חלקית	5	7
פאריס	-5	3	בהיר	5	7
פרנקפורט	-7	-2	שלג	0	5
ציריך	-6	-2	מ. חלקית	2	7
קהיר	10	21	בהיר	20	20
קופנהגן	-5	-3	שלג	-5	0
רומא	8	12	גשם	7	17

EL AL אל על

בידי המשטרה 10 חשודים ברצח בועז גיל בדרום

9 מהם יהודים, 1 בן מיעוטים • 4 חשודים ברצח והאחרים בסיוע לרצח • אחד נעצר בגרמניה, אחר נמלט לפאריס והסגיר עצמו בשובו

מאת איתן רבין, כתב "הארץ"

משטרת מחוז הנגב התירה אתמול לפירסום כי בידיה 10 חשודים ברציחתו והמעורבות ברציחתו של נהג המשאית בועז גיל, אשר גופתו נמצאה ב־2 בנובמבר מוטלת בצידי הדרך בכביש בית־קמה—באר־שבע.

במסיבת עיתונאים מיוחדת שהתקיימה אמש במשטרת באר־שבע, מסר מפקד מרחב הנגב תת־ניצב חיים בך עין, כי הרקע לרציחתו של בועז גיל הוא פלילי. במגו פורסם כי הרקע היה שוד רכבים.

לשתרת הרצח, הקימה המשטרה צוות חקירה מיוחד שהורכב מחוקרים ממשטרת נפת עזה, מחוז לכיש ומשטרת מחוז הנגב. בידי החוקרים היו ידיעות מודיעיניות כי המדובר ביהודים. המשטרה פנתה לבית משפט השלום בבאר־שבע והוציאה צו איסור פירסום על כל הפרשה. אתמול התירה המשטרה לפרסם את הפרשה, לאחר שפענוחה, להערכת החוקרים.

לדברי מפקד המרחב, בידי המשטרה 10 חשודים, מהם 9 יהודים, ביניהם עבריינים ידועים מאשקלון ומהשפלה. כמו כן, עצור בן מיעוטים. מפקד המרחב אמר, כי לגבי 4 מהחשודים יש חשד כי הם רצחו את בועז גיל. העצורים האחרים חשודים בסיוע.

עוד מסר מפקד המרחב, כי אחד החשודים נעצר בגרמניה לאחר שנמלט מהארץ. חשוד אחר, שנמלט לפאריס, הסגיר את עצמו. שני חשודים נעצרו בנמל התעופה בן־גוריון.

המשטרה מסרה, כי בידיה ראיות שאנשי הכנופיה תכננו את רציחתו של נהג המשאית. חומר החקירה יועבר לפרקליטות מחוז הדרום, להכנת כתבי־אישום.

בועז גיל יצא עם משאיתו ב־2 בנובמבר מנמל אילת. המשאית נשאה מייבשי כביסה. החשודים עצרו את המשאית לא הרחק מדימונה, איימו על הנהג, נאבקו עמו, השתלטו עליה, רצחו אותו וזרקו את גופתו בצומת בית־קמה. אנשי הכנופיה הובילו את המשאית לכיוון רצועת עזה, ולאחר שלקחו חלק מהמכשירים החשמליים, נטשו את המשאית כ־500 מטר לפני מחסום ארז שבמבואות הרצועה. המכשירים הגנובים נתפסו יום לאחר מכן אצל 8 תושבים מבית־חנון שברצועת עזה, הם שהובילו את התוכנית בחקירת הרצח.

מפקד המרחב שיבח את אנשי צוות החקירה מכל המחוזות.

תגובת משפחת גיל

(ע). אחיו התאום של בועז גיל, נועם, אמר אמש כי במשפחת גיל אין חשים הקלה בעקבות גילוי פרשת הרצח. "בועז לא יחזור, המצב קשה מדי, ואין בפירסום מימצאי נסיבות הרצח הקלה", אמר.

נועם גיל שיבח את עבודת צוות החקירה שפיענה את פרשת הרצח בתקופה קצרה.

אלמנתו של בועז גיל, צביה, קיבלה את ההודעה על פיענוח הרצח ומעצר החשודים במעשה, בביתם בכפר סבא. משם יצאה לבית הוריו של בועז במושב צפית בשרון, כדי לבשר להם על כך.

לבית המשפחה הגיעו בערב ההודעה פניות של ידידים רבים וחברי המושב, שבאו לסעוד את ההורים הזקנים בשעות הקשות.

בתום ויכוח אישרו שרי המערך

(סוף מעמוד 1)

דן מרידור מהליכוד. בפגישה שבמשכה כשעה, הבהירו ארנס ומרידור, כי הליכוד לא יוכל בעת להתחייב להעניק שני תיקים בכירים למפלגת העבודה וביקשו כי העבודה תוותר על פתיחות מו"מ רשמי, שבמהלכו ניתן יהיה, אולי, להגיע למימוש טוב יותר של רצונות העבודה.

ארנס ומרידור לא יכלו לתת תשובה חד משמעית גם לגבי חלוקה שווה של התיקים בממשלה הקמת קבינט מדיני או גוף אחר, בו יהיה שוויון כוחות בין הליכוד למערך. לאחר ששחל ובר לב הביעו תמיהות על התשובות הבלתי ברורות שנמסרו להם על ידי נציגי הליכוד, ביקשו מרידור וארנס, פרק זמן של עוד יומיים שלושה כדי לבדוק ולגבש בליכוד תשובות מהדורות יותר.

החלטה סופית

לאחר שפרס קיבל דיווח בשעות הלילה ממשה שחל על תשובת הליכוד, הוא החליט אחר חצות סופית, כי מפלגת העבודה תתנתק לאלתר מהמגעים. סמוך לאחת בלילה התקשר פרס אישית לכל חברי צוות המו"מ של המערך וזימנם לפגישה דחופה בלשכתו בשבע וחצי בבוקר. עוד קודם לכן נועד פרס עם יצחק רבין. הוא דיווח לו על תשובות הליכוד ובין השניים שררה הסכמה, כי בתנאים אלו אין לדבר על הקמת ממשלה אחרת.

בפגישת צוות המו"מ מסרו שחל ובר לב, דיווח מלא על התשובות הבלתי ברורות של הליכוד.

בישיבה צויין, כי הליכוד מדבר בשני קולות וכי העומדים בראשותו אינם מסוגלים לקבל החלטות. מכאן כי המגעים ייפסקו לאלתר, ורק אם הליכוד יגמיש את עמדותיו, אולי לאחר קשיים עם הסיעות החרדיות בדרך להקמת ממשלה צרה, תשקול העבודה את חידוש המגעים.

סוכם כי שחל ובר לב יפסרו לנציגי הליכוד את החלטת מפלגת העבודה.

הודעת סיכום

בסיכום הישיבה הוחלט בצוות המו"מ לפרסם את ההודעה הבאה: "מהדיווחים על תוצאות הבירורים עם הליכוד עולה שלא קיים בסיס בניסה למו"מ להרכבת ממשלה רחבה."

לאור זאת הוחלט להפסיק הבירורים בנושא זה. נציגי המערך בצוות הבירור חיים בר־לב ומשה שחל, מסרו על כך הודעה לנציגי הליכוד.

בלשכת ראש הממשלה לא התרגשו מהודעת מפלגת העבודה על הפסקת המגעים. ראש לשכתו של שמיר יוסי אחימאיר, מיהר לפרסם תגובה של משפט אחד בו נאמר כי המו"מ להקמת ממשלה נמשך. אכן בשעות הצהריים נועד צוות המו"מ של הליכוד וש"ס כדי לסכם את הפרטים האחרונים בהסכם הקואליציוני בין שתי התנועות. השר משה ניסים שניהל את המגעים סיכם סופית עם ש"ס, על קבלת תיקי הפנים והשיכון. אצל הרב יצחק פרץ התקיימה אמש ישיבה בה נגבשה טיוטת ההסכם הקואליציוני עם הליכוד. השר ניסים יקיים מגעים דומים עם המפד"ל ולקראת סוף השבוע עם אגודת ישראל.

האוצר מציע

(סוף מעמוד 1)

קף שיתנה בראשית נובמבר 88' לכל השכירים במשק, בגין התייקרויות בחודשים האחרונים. כמו כן, הוחלט לכנס ועדה משותפת לדיון בסוגיית שכר הח"כים.

אם יוזמן משרד האוצר לוועדה המשותפת, יציע המשרד הצעה לשינוי שיטת עדכון שכר הבכירים: השרים, הח"כים, השופטים והמנכ"לים בשירות המדינה ובחברות הממשלתיות.

באוצר אומרים, כי שיטת העדכון הנוכחית איננה ריאלית. היא מתאימה לרמות אינפלציה גבוהות, ומשהאטה האינפלציה, יש לבדוק אפשרות לעדכון בתקופות ארוכות יותר מ־3 חודשים.

על־פי ההצעה שמתגבשת באוצר, תתחשב הנוסחה הדרושה בשינויי השכר בסקטור הציבורי, הנובעים מתוספת היוקר, מהסכמי השכר במגזר הציבורי, ומזחילת השכר.

בנוסחה המתגבשת ינוטרלו השפעות העונתיות של התשלומים החד פעמיים: הביגוד וההבראה.

אמש במופע

פרמיירה למלכה

מאת דני בלושטיין

בנסיבות אחרות, שהרי רק בשנה האחרונה חגגה המדינה יום הולדת 40, היתה הופעת הקאמבק של שושנה דמארי, חגיגה לאומית אמיתית. אך בצוק העתים, הופעה זו מצטיירת כחלום שהתנפץ. כמה מיטיבים שיריה של שושנה דמארי לתאר את האווירה האידיאליסטית של קיבוץ גלויות ומדינה בהתהוות, וכמה שירים אלה מחדדים את תחושת ההחמצה. גם לשירים עצמם, לחניו של משה וילנסקי המעוגנים במוסיקה קלסית ובמגן הים התיכון כאחת, קווי המתאר של השיר הישראלי האמנותי אין המשך בדור היום.

מכאן ששושנה דמארי נבחנת בקריטריונים שהיא עצמה הציבה. לשמחתנו, היא מסרבת לקבל הגזמות מסבא זמן. אותן זו ועל גרוניות, שהן סימן ההיכר שלא ניתן לטעות בו של קולה ואותה עוצמת קול עמוק ונשר הבעה לא איבדו דבר במהלך הזמן. היא אולי הזמרת היחידה שלנו שעוצמת קולה מאגנת בקלילות תזמורת גדולה, כמו זו שמלווה אותה בהופעה.

על התזמורת ניצח ביד בוטחת מתי כספי, מי שהפיק ועיבד את אלבומה האחרון "אור".

כספי הצניע את אישיותו המוסיקלית ועיבודיו היו מחווה של כבוד למלכה של הזמר העברי. לאחר החציה הראשון של ההופעה שהוקדש בעיקר לקלסיקות כמו "אני מצפת" ו"קרני תימן", נפתח החצי השני עם בועז שרעבי. שיאו של טקס ההכתרה היה כאשר דמארי צעדה אל קדמת הבמה במלכותיות כדי להקריב אליו לראשו "לשיר אתך". לאחר מכן הורה אל היכו העבר הבכוח — "צריך לצלצל פעמיים", ששורה מתוכו "היה או לימים איזה טעם" מסיבה לתאר את האופטימיות שלנו התמונה בעבר.

מעניינת היתה התמודדות של דמארי עם הציבור היהודי שלא ברוח המקור של מתי כספי, "להביתה הביתה". כהרדן קיבל הקהל המשתוקק את הסוכריה ברשות "כלניות".

אמש בקונצרט / מאת הרי גולמב

כוח החוח וחולשת השושנה

התזמורת הקאמרית "אקדמיה בונגיטנה" מאוטרכט. מנצח וסולן: קירה קוראטה (כינור), סולנים: פאולו פולאסטרי (אבוב), פרנקו אנדריני (בטנור), מאסרונואלי (צ'לו).

אנשי התזמורת האורחת עושים מוסיקה בהרוח ובהתלהבות נעורים (רובם צעירים בשנות העשרים לחייהם), אך רחוקים מלעורר התלהבות במאזין. מהתוכן הרדוד בתוכנית הבידה כמה פרטים קטנים בכמון נקיון הדיוק. גם בשורה מיותרת של פרשנות סגנונית ואיכות צלילית לא היתה כאן. ההצלחה הכללית היתה זרה ומסורבלת. יצירותיהם של ויוואלדי (קונצ'רטו לכינור, צ'לו ובליקשם) וקורלי (קונצ'רטו גרוסו אופוס 6 מס' 4) אינן נמנות על פסגת יצירותיהם, והביצוע הבינוני ומנמה שאכו כן הפך את ההמנה לאירוע משעמם ומרגיז.

היתה גם שושנה בין החוחים: ביצועו של האבובן פאולו פולאסטרי היה מעולה, הן בגוון של צלילו והן במוסיקליות הרבה שלה. הבדל רב ניכר בין נגינתו המופלאה לליווי התזמורת.

נפילה נוספת היתה במחצית השניה של הקונצרט, שהוקדשה ליצירות שר־ליות של שוברט. כאן ניבן המבנה כבנו סולן, והפיק מכינורו מספר מכיך של חריקות והחמצות, לצד צלילים ערבים ואלגנטים. בסך הכל, היה זה ערב של ביצועים שוליים ליצירות שוליות, והכל שרק פגינה אחת חרגה מכלל זה.

לשושנה שדייבר והמשפחה

ברכות מקרב לב

לנשואי מודי עב"ל

חנה וחביה פריליך
והמשפחה

איגוד עיתונאי ישראל ייאבק על על החובה והזכות לדווח לציבור

בהחלטה שהתקבלה באסיפה בתל־אביב נאמר בין היתר: אנו רואים בחומרה את ההגבלות של מנכ"ל רשות השידור על רשות ממלכתית, שחובתה לספק מידע חופשי בחברה דמוקרטית

מאת ישראל עמרני

לפני שנודעה אתמול החלטת הוועד המנהל של רשות השידור לבטל את פיטוריו של דוד גרוסמן מהרדיו, נאספו כ־150 עיתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב. הייתה זו אסיפת החירום התל־אביבית של האיגוד הארצי של העיתונאים, שקיים אסיפה דומה בירושלים ובחיפה.

הנושא: ההגבלות שנקט מנכ"ל רשות השידור על חופש הדיווח של עיתונאי הרשות, לרבות פיטוריו של עובד הרדיו דוד גרוסמן.

יו"ר האיגוד הארצי, יגאל לב, קרא מברקים מאגודת הסופרים ואיגוד אמני ישראל, התומכים בחופש הביטוי והדיבור. לב הזכיר את "הגזירות שהוציא מנכ"ל רשות השידור אורי פורת" נגד כיסוי הכינוס של המועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יר". הוא קרא נוסח החלטה, והזמין הצעות אחרות.

"אנו מגינים על זכותנו לדווח", אמר עמוס קינן (ידיעות אחרונות), שהציע צעדי ענישה למי שמפר את הזכות לדווח "במלכות הרשעה והרשע": שכנוע חברות שלא לתת חסות לתוכניות טלוויזיה; הפגנת עיתונאים; הגשת תלונה לארגון לזכויות האדם של האו"ם ולאיגוד הסופרים העולמי פא"ן, נגד פיטורי גרוסמן; קריאה ליהדות אמריקה להפעיל תחנת טלוויזיה פיראטית, שישדרו את האמת, ולעודד הקמת תחנת רדיו פיראטית לאותה תכלית.

משה דור (מעריב) הציע האפלה סמלית של המרקע במחאה על סתימת הפיות.

חנוך ברטוב (דבר) קרא לכל בעל טור בעיתון שלא לוותר על חופש הדיווח, ולהחרים את תוכניות רשות השידור "עד שהמקצרטים יפסקו".

יוסי רונן, עורך "עיתון חדש" (הטלוויזיה הלימודית), קרא מכתב של פורת למנהל הטלוויזיה הלימודית, ממנו השתמע ששידורי הטלוויזיה הלימודית על המועצה הפלשתינית באלג'יר היו אקט "אנטי־ציוני".

צבי גורן (לשעבר מהטלוויזיה הכללית) אמר כי המאבק על חופש הדיווח נוגע לעתיד העיתונות.

מתמיהה עוררו דבריו של יעקב קיפר (עת"ם), שהציע להעביר את הנושא למועצת העיתונות, "כי על האיגוד הארצי להתמקד בעניינים המקצועיים של העיתונאים". הוא דיבר בעד זכותו של עורך "להתמיד פרופיל". "כיום שהבן שלי יושב בשכם, אני צריך להחליט שגרוסמן צודק ולא פורת" ניסח קיפר.

רם לוי (הטלוויזיה הכללית) סיפר על אווירת נכאים במחלקת החדשות בטלוויזיה. הוא אמר: "במה לא היינו ולא נהיה, אך צריכים לשמוע את מה שהוא אומר".

רבקה מיכאלי (רשות השידור) סיפרה, כי הוראה חדשה אוסרת הכנסת עיתונאים למתקני רשות השידור, אלא בהזמנה.

לב הציע להעמיד להצבעה את הצעותיו של קינן מול הצעת האגודה. הרוב הרימו ידיהם בעד הצעת האגודה. אחד, עמוס קינן, הצביע נגד.

ואלה עיקרי ההחלטה:

עיתונאי ישראל ייאבקו על חובתם וזכותם לספק מידע לציבור. אנו רואים בחומרה את ההגבלות של מנכ"ל רשות השידור על רשות ממלכתית, שחובתה לספק מידע חופשי בחברה הדמוקרטית.

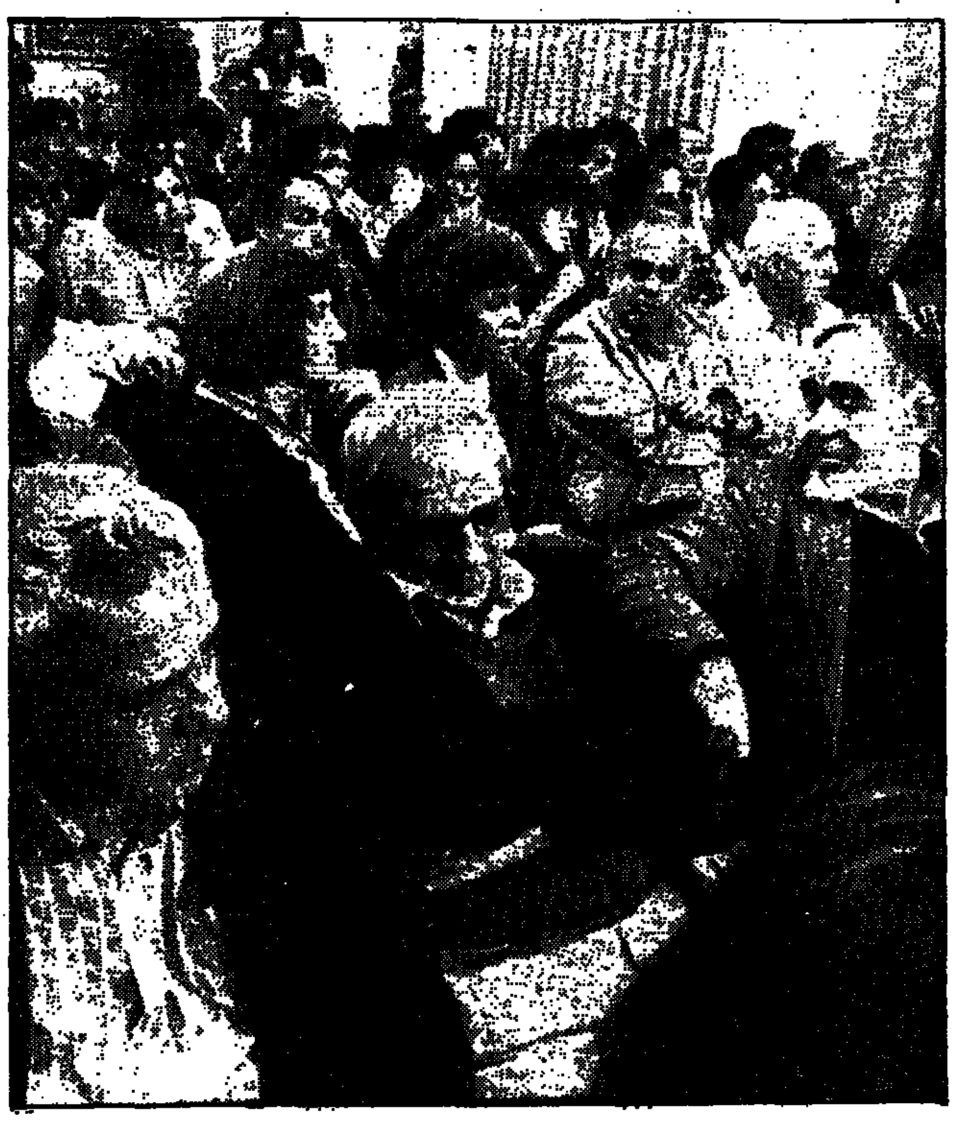

זך, קניוק וקינן בשורה הראשונה אתמול בכינוס העיתונאים הארצי.

תצלום: שרי סרן

הוועד המנהל של רשות השידור ביטל את פיטורי הסופר־מגיש דוד גרוסמן

עיתונאים הפגינו בחדר הישיבות בעיצומו של הדיון – לעיני מצלמות טלוויזיה מחו"ל • המנכ"ל פורת הגיב בחריפות על החלטת הוועד המנהל והגדיר את גרוסמן "הנרדף המועדף"

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

ברוב קולות של שלושת נציגי המערך, ביטל אתמול הוועד המנהל של רשות השידור את פיטוריו מ"קול ישראל" של הסופר־העיתונאי דוד גרוסמן. נתקבלה הצעתו של עו"ד רוני פינשטיין (מערך) שבהסתמך על ההליך החוקי ועל ההיבט המוסרי, בדבריו, ניסח הצעה על־פיה "גרוסמן נשאר עובד רשות השידור", ובמסגרת זו זכותה של ההנהלה לנקוט נגדו צעדים משמעתיים, אם תרצה בכך.

ההחלטה התקבלה בקולותיהם של שלושת נציגי המערך – היו"ר אהרן הראל, פינשטיין (שתבע למחוק מן הפרוטוקול את הביטויים נוסח "משרתי אש"ף", בהם כינתה ההנהלה את העובדים), ודליה איציק, שהגיעה לישיבה למרות פציעתה הקשה בתאונת־דרכים. מן הישיבה נעדרו שלושה חברים – שניים מנציגי הליכוד, ונציג המפד"ל. נציג הליכוד היחיד בישיבה, אורי אורן, נמנע מהצבעה, בטענה כי "פיטורי גרוסמן הפכו אותו לפרה קדושה", למרות שבראשית הישיבה אמר כי "גרוסמן היה צריך להתפטר מזמן".

המנכ"ל אורי פורת הגיב בצורה קשה על החלטת הוועד המנהל. לאורך הישיבה כולה תבע את פיטוריו והגדירו "הנרדף המועדף", כשהוא מצטט שורה של הקלות והיתרים לפנים משורת הדין, אותם נקט כלפי גרוסמן, כולל ההיתר לכתוב את "הזמן הצהוב". "במוכותי הפך גרוסמן לסופר בעל שם עולמי", אמר פורת.

בעקבות ההחלטה המבטלת את הפיטורין, הודיע פורת כי יפנה ליועץ המשפטי לממשלה.

ל"הארץ" נודע, כי פורת התקשר עוד אתמול לחריש, שאמר כי אינו יודע בדיוק במה המדובר, והציע למנכ"ל להעלות את דבריו בכתב. המשנה ליו"ר, שלמה קור, שנעדר מן הישיבה, הגדיר את ההצבעה כ"מחטף", והודיע כי יידרוש הצבעה חוזרת.

נציגי המערך הגדירו כמכרעת את הישיבה אתמול.

בעיצומה של הישיבה, נכנסה לחדר הישיבות קבוצה של עובדי רשות השידור ונציגי אגודת העיתונאים, שבאו להפגין נגד הפוליטיזציה ברשות השידור. לעיני מצלמות טלוויזיה מן העולם, עמדו בשקט והניפו שלטים: "יהודים בלאומנות", "צנזורה פוליטית" ואחרים. ההנהלה התירה לעובדים לעמוד שם. כעבור דקות מספר עזבו את המקום בשקט. פורת בירך על הדרך שבה בחרו למחות, אך הוסיף כי "אין הוא רואה את מאבקם כמאבק על חופש הביטוי, אלא על השליטה במקום העבודה שלהם".

עתירה לבג"ץ נגד המקיימים מו"מ בעניין "מיהו יהודי"

חברי קיבוצים עתרו נגד שמיר והסיעות המקיימות מו"מ קואליציוני

(עט). בג"ץ נדרש אתמול לעסוק באפשרות שישונה חוק השבות ויתוקן תיקון מיהו יהודי. 3 חברי קיבוצים עתרו לבג"ץ נגד ראש־הממשלה יצחק שמיר וסיעות הכנסת המקיימות עם הליכוד מו"מ להרכבת הממשלה החדשה.

השלושה, [illegible] רגניה א', [illegible] מקיבוץ כפר בלום וברנרה קאופמן מקיבוץ יזרעאל, מבקשים מבג"ץ להוציא צו על תנאי נגד שמיר והסיעות, שיידרשו לנמק מדוע לא יימנעו מלהתחייב על שינוי חוק השבות או שלא יתחייבו להכליל בקווי־היסוד של הממשלה התחייבות לשינוי החוק. העותרים גם מבקשים, באמצעות פרקליטם עו"ד [illegible], צו ביניים שיורה למשיבים לא לפעול למען שינוי חוק השבות עד שבג"ץ יכריע בעניין העתירה.

העותרים אומרים בעתירתם, כי שינוי החוק יפגע בהם כאזרחי המדינה משום שיתגלע קרע בין ישראל לבין יהודי העולם. קרע כזה יפגע ברווחתם ובביטחונה של המדינה.

ברנרה קאופמן מתגוררת בקיבוץ המאומץ ע"י הקהילה הרפורמית בארה"ב. היא טוענת, שחקיקת התיקון לחוק השבות תפגע בה במיוחד משום שמפלסל את כל ההסדרים הרפורמיים.

בנימוקים המשפטיים המפורטים לעתירה, אומרים העותרים, כי התחייבותו של ראש הממשלה לתקן את חוק השבות סותרת את מגילת העצמאות, המבטיחה חופש דת לכל אזרחי המדינה.

העתירה הועברה לעיונו של השופט התורן אהרן ברק.

צו ביניים נגד שר האוצר: לא לשלם למפלגות תוספת המימון

תנועת "לאור" השיגה גם צו על־תנאי המורה ליו"ר הכנסת ולסיעות לנמק מדוע לא יבטלו את החלטת ועדת הכספים

(עט). שופטת בית המשפט העליון שלמית ולנשטיין הוציאה אתמול צו ביניים המונע משר האוצר לשלם לסיעות המיוצגות בכנסת הי־12 את ההקצבות הנוספות על־פי חוק מימון מפלגות, שעליהן החליטה בשבוע שעבר ועדת הכספים של הכנסת.

צו הביניים הוצא לבקשת תנועת "לאור", אך ביצועו עוכב משום שהעותרים לא הצליחו לגייס ערבות בסך 100 אלף ש"ח. פרקליטה של תנועת "לאור", ד"ר מיכאל קורינלדי, ביקש במכתב ליו"ר הכנסת דב שילנסקי שלא לבצע את ההקצבות עד תום הדיונים בעתירה.

השופטת ולנשטיין גם הוציאה צו על תנאי המורה ליו"ר הכנסת ולסיעות בכנסת הי־12 לנמק תוך 21 יום מדוע לא יבטלו את החלטתה של ועדת הכספים.

ועדת הכספים החליטה בשבוע שעבר להעלות את יחידת המימון לכל ח"כ מ־207 ל־320 אלף ש"ח, העלאה רטרואקטיבית שתחול גם על תקופת מערכת הבחירות לכנסת. העותרים מתנועת "לאור" טענו בעתירתם כי ההחלטה על התוספת התקבלה בחיפזון והיא לא חוקית מכיוון שהיא סותרת פסיקה קודמת של בג"ץ בנושא דומה.

לראשונה בתולדותיה קוראת שלום עכשיו לשיחות עם אש"ף

התנועה מתכננת פגישות פומביות עם פלשתינאים בארץ ובחו"ל

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

לראשונה בתולדותיה, יוצאת תנועת "שלום עכשיו" בקריאה לשיחות ישירות עם אש"ף. עד כה, היה נושא השיחות עם אש"ף שנוי במחלוקת בתוך שלום עכשיו, ורק בעקבות הוועידה באלג'יר, הכרזת המדינה הפלשתינאית שם והמצב המדיני שנוצר, הבשילו לעמדה זו גם "הפעילים הימניים" בתוך התנועה.

בשנה האחרונה תמכה התנועה ברעיון הוועידה הבין לאומית, אולם עתה סוברים בה, כי בוועידת אלג'יר עשה אש"ף צעד גדול קדימה, המחייב גם צעד של מדינת ישראל. במברק לראש הממשלה, יצחק שמיר, קראה אתמול "שלום עכשיו" לכנס ישיבת ממשלה מיוחדת, לקראת הודעה ציבורית על חברי הממשלה הפלשתינית, ולצאת ממנה בקריאה למשא ומתן ישיר עם נציגי הממשלה הפלשתינית שתקום.

כבר עתה מתכננות לאנשי "שלום עכשיו" פגישות פומביות עם פלשתינים בארץ ובחו"ל. במקביל, מתארגנת התנועה למסע ציבורי, במסגרתו תיערך סדרה של כנסים על הסדר עם אש"ף בערים הגדולות בארץ, ובעקבותיהם מתוכננות גם עצרות משותפות לישראלים ופלשתינים.

במערך קוראים לא לשתף פעולה עוד עם הממשלה במישור הכלכלי

קיסר טרם הבהיר עמדתו באשר לדחיית הבחירות להסתדרות

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

בסיעת המערך בהסתדרות נשמעו אתמול קולות הקוראים להסתדרות שלא ליזום עוד שיתוף פעולה עם הממשלה במישור הכלכלי אלא להציב תביעות ברורות ולהיאבק עליהן, שכן כתוצאה משיתוף הפעולה עם האוצר, עד כה, יצרה ההסתדרות תדמית של שותפה במשבר.

נוכח האצה במגמת האבטלה והעדר צמיחה, חושש מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר מאבדן כל ההישגים המשקיים שהושגו באמצעות תכנית החירום הכלכלית של שנת '85. הוא תבע אתמול מסיעת המערך בהסתדרות להתכונן לשנה קשה ולהתחיל לאלתר את המסיפה לאחר לקראת הבחירות להסתדרות, אף כי לא הבהיר אם בכוונתו לפעול לדחייתן או קיומן במועדן, במאי '89.

במליאת סיעת המערך בוועד הפועל, הרעים קיסר על השאננות של החברה ורמז בבירור כי עתידים לא יהיו עוד בחירות מסודרות כי אם התמודדות ממשית בשטח, בעקבות שינוי תקנון במועצות פועלים, באיגודים מקצועיים, ובהסתדרות העובדים.

הוא דחה את ההסבר כאילו ההתקוממות בשטחים היא שגרמה להעמקת האבטלה במשק והציע לדרג הפוליטי לשים לב להלכי הרוח במדינות השוק המשותף, בעקבות הכרזת אלג'יר, שכן בשובו מפגישות עם ראשי איגודים מקצועיים במערב אירופה הוא סבור שמצבה המדיני של ישראל איננו מוסיף עתה למדינה כוח כלכלי בשווקי חוץ.

פיטורי ערבים

בישיבת הסיעה האשים יעקב סערה, ראש מטה התעסוקה, את מחמוד אבו מחמוד, פעיל ערבי מטעם פועלי נצרת, בהצהרות גזעניות כאשר טען כי את העובדים הערבים מפטרים ראשונים. חבר הכנסת וחבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, נואף מצאלחה, טען כי אובייקטיבית טענתו של מחמוד אבו מחמוד נכונה, שכן ברוב המקומות הערבים הם גם אלה שנכנסו אחרונים למפעלים שנים והם הראשונים בתור לפיטורים.

ישיבת כנסת – ביום ב' הבא

מאת סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

יו"ר הכנסת, דב שילנסקי, עומד כנראה לזמן ישיבה של מליאת הכנסת ליום ב' הקרוב. על סדר היום יהיה דו"ח ועדת החקירה הפרלמנטרית בתאונות הדרכים. באותה ישיבה תיערך אזכרה לח"כ מיכה רייסר ז"ל.

אתמול התכנסה לישיבתה הראשונה הוועדה המסדרת של הכנסת ה־12, בראשות השר חיים קורפו. חבריה החליפו רעיונות ביחס לגודלן של ועדות הכנסת. סוכם רק דבר אחד: גם בכנסת הזאת לא יהיו סיעות בוועדת החוץ והביטחון, שאין להן חמישה ח"כים לפחות. הדבר מוציא מכלל החברים בוועדה את סיעת חד"ש.

הצעת החוק הראשונה: חוק זכויות האדם

(עת"ש). הצעת החוק הראשונה לכנסת הי־12 הוגשה אתמול ע"י חמשת חברי הכנסת של רצ. הם הניחו על השולחן את חוק יסוד זכויות האדם, שתנועת רצ נאבקה – לשוא – על אישורו בכל הכנסות האחרונות. כך מסרה התנועה בהודעה לעיתונות.

חוק יסוד זכויות האדם נועד להבטיח, בין השאר, את שוויון כל בני האדם בפני החוק, את ההגנה על חיי אדם, כבודו וחרותו האישית, את חופש התנועה, הביטוי, המידע, המחקר, היצירה והעיסוק, ההתאגדות וההפגנה, המצפון והאמונה, הדת והפולחן וכן הליכי משפט מתוקנים.

80% ממצביעי המערך והשמאל תומכים בממשלת ליכוד־מערך בלי דתיים

מאת לילי גלילי

כמעט 60% אחוז מהציבור תומכים בהקמת ממשלה בהשתתפות בלעדית של הליכוד והמערך, שתסכים על שינוי שיטת הבחירות ותבריז על בחירות חדשות בהקדם. כך עולה מסקר טלפוני שנערך בראשית השבוע על־ידי מכון טלסקר, בהנהלת דורי שדמון. הסקר נערך על מדגם מייצג של 506 נשאלים, בני 18 ומעלה.

עיקר התמיכה בממשלת ליכוד־מערך באה מצד המערך והשמאל.

על השאלה – איזו ממשלה אתה מעדיף שתקום? השיבו 80% ממצביעי השמאל כי הם תומכים בממשלת ליכוד־מערך בלבד. כ־48% ממצביעי הימין תומכים בממשלה כזו.

לעומתם, על השאלה: "מה, לדעתך, צריך המערך לעשות?" (במצב של הקמת ממשלה רחבה), השיבו 46% ממצביעי השמאל והמערך, כי הם תומכים בהליכה לאופוזיציה, ו־44%, הביעו תמיכה בהצטרפות לממשלה רחבה, בראשות שמיר. לאחרים, לא היתה עמדה בנושא.

אין אף מכונת צילום שיכולה להעתיק את זה:

U-BIX 2200 Z

במקום 9,470 ש"ח

רק 7,499 ש"ח*

מומלצת לכמות שבין 5000־20,000 צילומים בחודש

תראה מה עוד אתה מקבל:

בחר אחת מהאפשרויות, אם אתה לא מאמין-קרא פעמיים:

- 40,000 צילומים ראשונים – חינם
- מגרסה חינם
- 18 תשלומים שקליים שווים ללא ריבית
- 2,000 ש"ח החזר עבור מכונת הצילום הישנה שלך

המבצע לתקופת תערוכת FIS '88
או עד גמר המלאי

רשום עוד נקודות לטובתך:

- פותחן מכתבים חשמלי חינם, לכל רוכש מכונת צילום או מחשב
- הצעות ומבצעים נוספים לדגמים אחרים.
- שירות מסור ואמין

*המחירים אינם כוללים מע"מ

עשה לעצמך שירות גדול. גטר

מיכון משרדי (2000) בע"מ

רח' ז'בוטינסקי 98 קרית אריה, פתח־תקוה טל' 03-9234222

ראובני • פרידן

هكذا من الاصل

مكان من الأصل

ציפורי מבקש: לא להבטיח משרתי לאיש

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, מרדכי ציפורי, פנה בימים האחרונים לראש הממשלה יצחק שמיר בבקשה לבל תובטח משרתו לאחת המפלגות הדתיות במסגרת המגעים הקואליציוניים.

על־פי ההנחה המסתמנת כעת, משרת שר העבודה והרווחה תימסר לאחת המפלגות הדתיות. על־פי החוק יוכל שר העבודה והרווחה להחליף את מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי בהתייעצות עם מועצת המוסד.

בישיבת מינהלת המוסד הודיע באחרונה ציפורי כי הוא מתכוון להישאר בתפקידו ובדעתו להיאבק על כך.

ציפורי אמר אתמול בתגובה: "אני מתכוון להישאר בתפקידי, והודעה על כך מסרתי לכל הנוגעים בדבר".

ייענשו החיילים שביצעו פעולת נקם במחנה קלנדיה

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ"

צה"ל יעניש "בכל חומרת הדין ובלי להתחשב בנסיבות" את קבוצת החיילים אשר פעלה על דעת עצמה במחנה קלנדיה, שליד ירושלים ופגעה ברכוש תושבי המחנה – אמר אתמול אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע.

בהשיבו על שאלת סופר "הארץ", בכנס אנשי מילואים של מפקדת קצין חינוך ראשי, אתמול בבית־החייל בתל־אביב, המשיך ואמר האלוף מצנע, כי טרם הוחלט על העונש אולם יעשה זאת באותו ערב. לדברי אלוף פיקוד המרכז, ההתייחסות חמורה ולא מתחשבת בנסיבות, כיוון שהמעשים הם בניגוד לפקודות הצבא.

לדברי האלוף, העלתה חקירת צה"ל כי המדובר ביחידת צנחנים שמנתה 16 חיילים חניכי קורס מ"כים ובראשם קצין. לדבריו, נמצאים כל האשמים אשר נטלו חלק באירוע בידי שלטונות הצבא. הוא גילה, כי החקירה העלתה שהתמונות אשר הוקרנו במסגרת הכתבה בנושא זה בטלוויזיה, נכונות.

מת ברוך ונגר ראש עיריית כרמיאל

(ע). ברוך ונגר, ראש עיריית כרמיאל וסגן יו"ר עיר ופיתוח מפעיליה המרכזיים של מפלגת העבודה בצפון הארץ, נפטר אתמול לפנות בוקר ממחלה קשה. בן 58 היה במותו.

קהל אלפים בתוכם בני משפחה, ידידים, חברים, שרים, ראשי ערים וראשי מועצות יהודים וערבים מכל רחבי הארץ ליוו אתמול את המנוח למנוחת עולמים.

ברוך ונגר נולד בשנת 1930 בעיר קימפולונג, שבבוקובינה, רומניה. בהיותו בן 19 עלה לארץ במסגרת עליית הנוער הציוני לדגניה א'. לאחר מכן עזב את המשק ועבר לנצרת עילית. בשנת 1967 מונה כראש צוות ההקמה של כרמיאל אותה ליווה מיום הקמתה.

כעבור ארבע שנים מונה לראש מועצה ובשנת 1973 לאחר תום קרבות יום הכיפורים בה שרת במילואים, נקרא ע"י מפלגת העבודה לעמוד בראש רשימתה בבחירות למועצה המקומית הראשונה בעיירה.

שניים מבת"ים נאשמים ברצח בעקבות מריבה בכפר שלם

(ע). עזרא יחזקאל (20) ויוסי נימני (23) מבת־ים מואשמים ברצח פועל הניקיון משה מבולי (28) במרכז המסחרי בכפר שלם. כתב־אישום נגדם הוגש אתמול לבית־המשפט המחוזי בתל אביב.

בכתב־האישום נאמר, כי ב־7 בנובמבר בערב, במספרה במרכז המסחרי בכפר שלם, נפגשו מבולי והנאשם עזרא יחזקאל. התפתח ויכוח, והנאשם עזב את המקום. סמוך לשעה 9 בערב, חזר יחזקאל לכפר שלם, בלווית הנאשם יוסי נימני. השניים היו מצוידים בסכינים וחיפשו אחר מבולי.

התובעת עו"ד פנינה דבורין מציינת בכתב־האישום, כי כאשר איתרו הנאשמים את מבולי, התנפלו עליו בסכינים שלופות ודקרוהו בבטנו ובגרונו. מבולי מת במקום האירוע.

במלון הוד נעים מאוד גם בחורף!

מחירים מיוחדים

מלון הוד בים המלח מכין לך קבלת פנים חמה עם שפע של אפשרויות לבילוי חופשה בהנאה ובתועלת.

כושר
ביתות כושר הדיאטות בשיטת סוואי־פו. הפילה האתחונה בהרזיה ובשסי־רת כושר ללא מאמץ. הדר כושר משוכלל הכולל אופניים, הליכה, כשי־קולות ועוד.

מרכז בריאות
בריכת מי ים המלח מקורה ומחוממת – ים ביקוזי, סאונה, עיסוי, טיפולי בוץ, חדר כושר ופיזיותרפיה, פיקוח רפואי.

הנאות
חוף ים צמוד עם שמשיות, כיסאות נוח והקלחות; בריכה, בידור ושעשו־עים. דיסקוטק מעוכלל, ארוחות כיכבות והנאה בכל רגע.

הרזייה
תפריט דל קלוריות לפי בקשה (בה־אום מוקדם).

מלון הוד, על שפת ים המלח
הזמנות: 03-5462589; 057-84644

אוניברסיטת תל-אביב

טקס הענקת תואר
ד"ר כבוד לפילוסופיה
למר ז'אק שבאן־דלמאס
לשעבר ראש ממשלת צרפת
ויו"ר האסיפה הלאומית
במעמד ח"כ מר שלמה הלל
ביום ראשון כ"ה בכסלו תשמ"ט, 4.12.1988,
בשעה 19.00, בנין מקסיקו, אודיטוריום פאסטליכט, קרית האוניברסיטה, רמת־אביב
כניסה דרך שער פרנקל (7) ושער 8
– הציבור מוזמן –

מכתב גלוי למועצת רואי חשבון

לאחר שבע שנים שעמדתי תלוי לפני המועצה נגד רו"ח לויטה את ליפסקי על משוא פנים, ושנה של ועדת חקירה שהתנהלה לא בהתאם לתקנון – והפכה לפארסה – נתקבלה החלטה, הנוגדת את תקנות רו"ח אשר הוועדה מסתמכת עליהן.
(התקנות ברשותי ולמדתי אותן).
כל הכבוד שהצלחתם לגבור עלי, ובצורה גסה להשתיק אותי – נכה זקן – ולעזאזל החוק, האמת והמינהל התקין. יישר כוחכם.
לא ניתן בגילגולי לשון להכחיש שום דבר – העובדות, הראיות והסטנוגרמות מדברות בעד עצמן.
האם מישהו מחברי הוועדה (המועצה) מוכן להסתכל לי ישר בעיניים ולומר שאיני צודק?

יהודה צוקרמן
טל. 03-319313

הרמטכ"ל, רב אלוף דן שומרון, היה אתמול אורח חיל הים. אירחו אותו מפקד החיל, אלוף אברהם בן שושן. שומרון צפה בתרגיל מקומי של ספינות טילים וחזה בתצוגת אמצעי לחימה. צלום: דובר צה"ל

החייל שליווה את טור' חלפון אחרי המשפט – יועמד לדין

גם החייל שהופקד על הנשק יועמד לדין
אלוף פיקוד הדרום יבדוק היחידה מקרוב

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

המשטרה הצבאית, החוקרת את הנסיבות, בהן ירה טור' יצחק חלפון ז"ל במפקדו, סרן יאיר לוי ז"ל, פצע חיילת והתאבד סיימה אתמול את חקירתה. ממצאי החקירה יועברו לעיונו של מפקד המשטרה הצבאית.

דובר צה"ל בפיקוד הדרום מסר, כי חלפון נשפט ל־21 ימי מחבוש לאחר שבשבת סירב לפקודת המפ"ס לצאת מהמטבח ולסגור אותו. חלפון נשפט בפני קצין אג"ם. לאחר שנשפט, הוצמד אליו מלווה. חלפון ביקש לגשת לחדרו והמלווה איפשר לו לעשות כן. חלפון נכנס לחדר, נטל רובה אם־16 וירה, וכאשר פגע בסרן לוי ובחיילת פרלה דוידוביץ', ואחר מכן התאבד.

הדובר מסר כי החייל שליווה את חלפון נעצר ויועמד לדין. גם החייל שהפקיד את הנשק, אשר נלקח על־ידי חלפון, נעצר ויישפט על הפקרת נשק.

אתמול, בביה"ח סורוקה, הסכימה החיילת דוידוביץ' לשחזר את המקרה. "בשעה 8.50 ביקש ממני המפ"ס לקרוא לכל הקצינים לישיבת בוקר. התחלתי לצלצל להם ולהזמין אותם ללשכה, ולאחר כמה דקות, כשהם הגיעו למשרד, ראינו את חלפון כשבידו רובה אם־16, והוא התחיל לירות. מישהו ניסה לקפוץ עליו ולתפוס את הנשק, אך הוא לא הצליח.

"איציק לא כיוון את הנשק לאף אחד, הוא ירה לכל עבר. הוא פשוט ירה לכל הכיוונים. הסמג"ד שהיה במשרד היה מבוהל, ממש חיוור. הוא קרא לכולם להביא לו את הנשק. הנשק היה במרחק של שלושה מטר ממנו, אך אף אחד לא העז לזוז ממקומו. קצין התחזוקה הסתתר בין הכיסאות וקצינה נוספת הסתתרה מאחורי הווילון. כל הקצינים האחרים פשוט נפלו על הרצפה. זה היה מחזה מזעזע. אני לא מאשימה את איציק על מה שעשה, המצב שלו היה קשה."

אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי יבקר בימים הקרובים ביחידה, ישמע מקרוב על הבעיות בה וישוחח עם החיילים.

כ־20 אלף תלמידי תיכון ישתתפו מחר בתרגיל אב"כ

התרגיל יתחיל ב־10:30 בצפירה ארצית • ייערך גם במגזר הערבי

(ע). כ־20 אלף תלמידי תיכון מ־36 בתי ספר, ביניהם ששה במיגזר הערבי והדרוזי, יחבשו מחר מסכות נגד גאזים למשך כ־20 דקות ביום הג"א במערכת החינוך. התרגיל יתחיל בשעה 10.30 בצפירה שתושמע בכל רחבי המדינה.

זו פעם ראשונה שבישראל יתקיים תרגיל התגוננות ללוחמה כימית בהיקף כזה. סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון וקצינים בכירים ממפקדת ראש הג"א יפקחו על התרגיל בבית הספר התיכון ע"ש "הימלפרב" בשכונת בית וגן בירושלים.

בתרגיל אב"כ (אטומית ביולוגית כימית) יבוצע תרגיל ירידה למקלטים מן הכיתות ושהייה בהם משך כ־30 דקות ויציאה מרוכזת של כיתה אחת ממקלט דרך פתחי החירום. השנה יתחיל תרגיל הירידה למקלטים בשעה שהתלמידים נמצאים בכיתות. בעת הירידה למקלטים יטפלו צוותי תלמידים בנפגעים בגיבוי אש בחצר המוסד ויתרגלו הגשת עזרה ראשונה לנפגעים.

אשתקד נערך בפעם הראשונה ניסוי בהתגוננות תלמידים בפני חומרי לוחמה כימית. הניסוי התקיים ב־4 בתי ספר, בעקבות הפקת הלקחים הוחלט השנה משרד החינוך והמפקדה הג"א להרחיב את התירגול לעשרות בתי ספר.

בפעם הראשונה ישתתפו בתרגיל השנה מספר בתי ספר דרוזים, ערבים ובדואים.

חומר עיוני

מפקדת ראש הג"א ומשרד החינוך המליצו לכל מוסדות החינוך ולכל הטכנולוגיה לרכוש את הספר "מגבי הירום – אתה יכול להציל חיים" שהופיע השבוע ביוזמת מפקדת ראש הג"א. הספר עוסק בעזרה ראשונה, חומרי לחימה כימיים, הטבלה, אש, חומרים מסוכנים, חפץ חשוד וחדירת מחבלים.

משרד הדתות הקצה קרקע לבית־עלמין רפורמי עקב איום בבג"ץ

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

מאיר עזרי, מנכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת, גילה אמש בבית הכנסת הרפורמי "אוהל שרה" בחיפה, כי משרד הדתות אישר הקצאת קרקע להקמת בית קברות ברוח התנועה, המיועד גם לחילונים.

עו"ד אדם פיש, מהאגודה לזכויות האזרח, ייחד את דבריו לצורך בפעילות משפטית יזומה נגד מערך החקיקה הדתית.

הקצאת הקרקע לבית הקברות הושגה באמצעות אגודה חדשה בירושלים, "מנוחה נכונה", בראשותו של עורך־הדין יהושע שופמן. התנועה ליהדות מתקדמת, המנבית עם הגופים באגודת "מנוחה נכונה", עמדה להגיש בג"ץ על תנאי לבג"ץ נגד משרד הדתות ומדינת ישראל. משרד הדתות הודיע במכתב לתנועה ליהדות מתקדמת, שהוחל בתהליך הקצאת הקרקע.

בעקבות זאת נערכה בתנועה ליהדות מתקדמת ישיבת רבנים להפעלת בית הקברות, שיוקם בירושלים. נמסר כי התנועה תיערך לבקשת זהות לאחרים בכל הארץ.

עוד נמסר כי מאיר בצרי, שהורשע בעבירות פליליות לפני 20 שנה, ומשמש כיום בבית־הדין הרבני האזורי בירושלים, היה מועמד השבוע למשרת דיין בבית הדין הרבני העליון.

בתי חולים עירוניים בת"א לא יטפלו בחברי קופ"ח מחוץ לעיר

מאת עדנה אר־דור
סופרת "הארץ"

בבתי החולים העירוניים בתל־אביב יקבלו לאשפוז וטיפול רק את תושבי תל־אביב בלבד. לא יתקבלו יותר תושבי איזור מחוץ לתל־אביב. על כך הוסכם בישיבה שהתקיימה בסוף השבוע בלשכת שרת הבריאות.

כדי לא לפגוע בחולי סרטן המתגוררים מחוץ לתל־אביב אשר כבר הולך טיפול במחלקות ומכוני בתי החולים, הוחלט כי אלו ימשיכו לקבל את הטיפול בבית החולים.

הנהלת קופת חולים כבר הורתה לרופאים המחוזיים שלא לשלוח חולים מחוץ לאיזור האשפוז של תל־אביב לבתי החולים העירוניים ולתת לבית החולים התחייבות כספית עבור אשפוז וטיפול בחברי הקופה תושבי העיר.

הסיכום הזה שהושג ביוזמת מנהל בתי החולים העירוניים פרו"פ דן מיכאלי הוא מבוסס על העובדה, כי קופת חולים הכללית שולחת היום חולים לבתי החולים הממשלתיים מכוח הסכם גלובלי לקניית יותר מחמשה מליון ימי אשפוז.

יצוין שאתמול אישר פרו"פ מיכאלי בשיחה ל"הארץ", כי הורה לגבות כסף ממטופלות במחלקה להפריה חוץ־גופית בביה"ח הקריה, על אף שהן תושבות העיר ומבוטחות על ידי קופת חולים הכללית. הסכומים הנדרשים מגיעים ליותר מ־2200 שקלים עבור כל סדרת טיפולים להפרייה אחת.

שיכון עובדים מציעה משכנתא של עד 75% מערך הדירות

מאת אריה לביא

חברת שיכון עובדים פתחה במבצע יוצא הדופן, שנועד למכור דירות שבבעלותה באזורי פיתוח בגליל ובנגב. זאת לאחר, שבשנים האחרונות היו מבקשים לדירות בערים הגדולות ואילו הביקוש לדירות באזורי הפיתוח היה מוגבל ביותר.

שיכון עובדים תציע לרוכשי הדירות הללו משכנתא של עד 75% מערך הדירה, בריבית צמודה של 6%, לתקופה של 17 שנים. תנאי ריבית אלה הם אטרקטיביים ביותר.

מתנאים אלו יהנו זכאי משרד השיכון ואלו שאינם זכאים; יקבלו משכנתא בסך 55 אלף שקלים מכספי בנק, (בריבית של 6% ל־17 שנה) ומשכנתא נוספת של עד 45 אלף שקל או עד 75% מערך הדירה, מכספי שיכון עובדים.

מבני תעשיה באריאל אינם מאויישים ועומדים ריקים

דברת: תמוהה ההחלטה להקים עוד מבנים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"

באריאל ובאזור התעשיה ברקן שבשומרון הסמוך לאזור התעשיה, קיימים מבני תעשיה שאינם מאויישים; על כן תמוהה ביותר כוונת החברה הממשלתית "מבנה תעשיה", להקים פארק תעשייתי גדול בישוב אריאל – כך אמר אתמול מנכ"ל משרד הכלכלה והתיכנון משה דוברת, בתגובה לידיעה שפורסמה ב"הארץ", על הקמת הפארק התעשייתי באריאל. לדבריו, אין צורך בהקמת מבנה תעשיה חדשים במקום שבו מבנה תעשיה אחרים עומדים ריקים.

דוברת מוסיף, כי נראה שההחלטה על הקמת הפארק התעשייתי באריאל נובעת משקולים פוליטיים ולאו דווקא כלכליים.

דוברת, המכהן כחבר בצוות המנכ"לים שהוקם השבוע ע"י הממשלה לטיפול בהחמרה במצב האבטלה אמר, כי ההחלטה על הקמת הפארק התעשייתי באריאל הינה סותרת לחלוטין להוראות המנכ"לים.

במקום להפנות תעסוקה ותעשיה לאזורי הפיתוח שבהם שוררת באחרונה החמרה באבטלה, פועלת מבנה תעשיה להקמת מבנים ותשתית תעשייתית באזור שבו עומדים מבנים ריקים ובו אין קיימת אבטלה.

סולל בונה נתבעת בסכום של 1.2 מ' שקל בגלל הפרת חוזה

(ע). שתי חברות פרטיות, העוסקות בעבודות עפר, הגישו אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה כספית בסכום של כ־1.2 מיליון שקלים נגד חברת סולל בונה בשל הפרת תנאי חוזה.

התובעות, "בקסיק" ו"יסודות ארד", טוענות בכתב התביעה, כי בשנת 83', בעת שסולל בונה שימשה קבלן ראשי לביצוע עבודות הבנייה של בניין "לידסיטי סנטר" בתל אביב, נחתם חוזה ביניהן לבין סולל בונה.

בהתאם לחוזה, אמורות היו התובעות לבצע עבודות חפירה שונות באתר הבנייה. בחוזה נקבע מפורשות, כי "התמורה שקבלן המשנה, (התובעות), יהיה זכאי לה בשל העבודות, תהיה בהתאם לכמות העבודה שתבוצע בפועל", נטען בכתב התביעה.

לטענת החברות הפרטיות, כאשר התברר להן שכמות העבודה גדולה מן הצפוי, הן דרשו מסולל בונה תוספת מחיר עבור העבודות.

לטענתן, הורתה להן סולל בונה להמשיך בעבודה ולשני הצדדים היה ברור, כי הדבר יחייב את סולל בונה להיענות לדרישת התובעות, לקבלת תוספת מחיר מעל המוסכם, בשל ביצוע עבודה, שלא היתה כלולה בהסכם.

התובעות טוענות, כי העבודה היתה אתן בתוספת זמן, גרמה לסיכון הציוד, לבלאי הציוד ולשימוש בכלים מיוחדים. עתה הן פונות לבית המשפט על מנת שזה יחייב את סולל בונה לשלם להן את התשלום הנוסף לו הן זכאיות.

טרם הוגש כתב הגנה.

נסתיימה שביתת המתדלקים בנמל בן גוריון

(ע). שביתת המתדלקים נסתיימה אמש, לאחר ששופט בית משפט השלום ברמלה, אברהם ביינר, הוציא צו האוסר על העובדים לשבש את העבודה התקינה של החברה.

הצו הוצא על פי בקשת ההנהלה, ועובדי חברת שירותי תעופה הבטיחו לכבד את הצו וחזרו מיד לעבודה.

הגנה כפולה לכספך

פריים + 4%

פק"צ ברירה

ריבית של משקיע "גדול" לכל אחד!

בתוכנית "פק"צ ברירה" של בנק דיסקונט, כספך צמוד לשער ריבית ה"פריים" הנהוג בבנק בכל עת בתוספת 4%. ריבית גבוהה זו, השמורה בד"כ רק למשקיעים בעסקות "גמבו", תינתן בתקופת המבצע* לכל פקדון – שיפתח לתקופה של חודשיים, מסכום של 1000 ש"ח ומעלה.

בכל מקרה אתה מרויח

הרווח השני במסלול זה מתבטא בהגנה כפולה לכספך: אם שער הריבית במשק יעלה, עשוי גם ה"פריים" לעלות – ותהנה מייד מעלייה זו. לעומת זאת, אם יירד ה"פריים" מובטחת לך ריבית מינימלית של 21% לשנה. כך אתה נהנה משני העולמות, עם הבטחת ריבית גבוהה – שיכולה לעלות, אבל לא לרדת.

בדיסקונט השקלים שלך שווים יותר!

אינך צריך להחליט מראש על מסלול הריבית הרצוי, הבנק יזכה אותך באופן אוטומטי, בתום תקופת הפקדון, בחלופה שתתן לך את סכום הריבית הגבוה ביותר מבין השניים: ניידת או קבועה.

הריבית הניידת מחושבת על פי שיעורי ה"פריים", שיהיו נהוגים בבנק, במשך תקופת הפקדון, על בסיס שער ה"פריים" המשוקלל + תוספת מירווח של 4%. *הטבות אלו הן לתקופה מוגבלת.

בנק דיסקונט מתקוון אליך

4 ימים בלבד!*

בחנויות אלקטרוליין
של קו-אופ רשת הריבוע הכחול

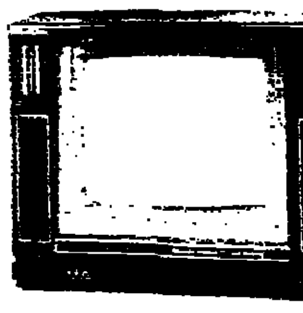

T.V. 16" +שלט
990 במזומן

וידאו +שלט
1,790 במזומן

אספקה מיידית / אפשרות לתשלומים נוחים / *או עד גמר המלאי

אלקטרוליין

באר שבע היפר קו-אופ לב הנגב, דרך חברון באר שבע, טל. 057-77524 • ראשל"צ היפר קו-אופ ראשל"צ, רח' צבי פרנק 39, טל. 9640123 • בת-ים היפר קו-אופ בת-ים, רח' עמל 20, טל. 5514894 • חולון סופר קו-אופ ויצמן, רח' סוקולוב 44 חולון • קריאת סופר קו-אופ, רח' לוי אשכול 56 מרכז מסחרי קריאת, טל. 345920 • חדרה היפר קו-אופ לב שומרון, כביש אזור התעשיה, טל. 06-330377 • אחרים נתניה סופר קו-אופ, מול אחדים רח' גרינבאום 14 נתניה, טל. 053-52755 • לב נתניה רח' הרב קוק 32, טל. 053-349677 • הרצליה היפר בר כוכבא רח' בן גוריון 56 הרצליה, טל. 052-542877 • נס ציונה היפר קו-אופ 01 ציונה, מרכז מסחרי, טל. 08-402266.

השמרנים ניצחו בבחירות בקנדה; צפוי אשרור הסכם הסחר עם ארה"ב

בריאן מלרוני ימשיך להיות ראש ממשלה בקדנציה שניה ● צפוי מאבק לביטול הבית העליון

מאת גלעד דותן
סופר "הארץ" בקנדה

טורונטו (ע"ר וע"צ). מפלגת השמרנים בהנהגת ראש הממשלה בריאן מלרוני ניצחה שלשום בבחירות בקנדה והבטיחה בכך את הפעלת חוק הסחר החופשי בין קנדה לארה"ב. על-פי תוצאות רשמיות של ספירת רוב הקולות, זכו השמרנים ב-169 מתוך 259 המושבים בבית הנבחרים. המפלגה הליברלית של ג'ון טרנר קיבלה 82 מושבים, והמפלגה הסוציאליסטית, "המפלגה הדמוקרטית החדשה" בראשות אד ברודבנט, זכתה ב-44 מושבים.

היתה זו מערכת הבחירות הסוערת ביותר, ולדעת רבים גם החשובה ביותר בתולדות קנדה במאה העשרים. מלרוני הודיע טרם הבחירות שאם יזכה ברוב, הוא יפעל במהירות לאישור הסכם הסחר החופשי עם ארה"ב, שייצור בפועל את השוק המשותף של צפון אמריקה.

ג'ון טרנר, מנהיג המפלגה הליברלית, אמר במערכת הבחירות שיקבל את הכרעת הבוחרים ולא יעודד את חברי הסנאט להכשיל את הסכם הסחר. אך לא מן הנמנע שיתחולל מאבק חריף העלול להביא לביטולו של הבית העליון, מוסד שקנדים רבים רואים אותו אנכרוניסטי ומיותר.

מפלגת השמרנים ניצחה באונטריו ובקוויבק, שני אזורי הבחירה הגדולים והחשובים במדינה. ניצחון זה, מתבאר בבחירות האחרות, הבטיח לה 60% מכלל המושבים בפרלמנט.

הליברלים נחלו אכזבה מתוצאות ההצבעה באונטריו, הפרובינציה העשירה והמאוכלסת ביותר שנחשבה למתנגדת להסכם הסחר החופשי. בקוויבק יש רוב של דוברי צרפתית הידועים בתמיכתם בהסכם. השמרנים זכו כאן ב-54% מהקולות וב-63 מ-75 המושבים.

כאשר פוזר הפרלמנט ב-1 באוקטובר, החזיקו השמרנים ב-203 מושבים לעומת 38 לליברלים ו-32 למפלגה הדמוקרטית החדשה. ארבעה מושבים הוחזקו בידי עצמאים וחמישה מושבים נותרו לא מאוישים בבית הנבחרים, שמנה רק 282 צירים.

בעקבות שינויים בחלוקת האוכלוסיה לפי אזורים נוספו 13 מושבים בבחירות אלה. תוצאות הבחירות התקבלו בשמחה בשוק הכספים ועל-ידי גורמים אמריקאיים.

שער החליפין של הדולר הקנדי בשווקי המט"ח עלה מייד עם היוודע תוצאות הבחירות.

מלרוני, עורך דין דו-לשוני, הוא ראש הממשלה הראשון מזה 35 שנה שזכה ברוב בשתי מערכות בחירות רצופות, וראש הממשלה השמרני הראשון מאז 1872 שנבחר לקדנציה נוספת בזכות רוב בבית הנבחרים.

מלרוני ביטל מכסים ומחסומי סחר אחרים ממסחר בהיקף של 150 מיליארד דולר בין קנדה לארה"ב.

ראש ממשלת קנדה ומנהיג מפלגת השמרנים, בריאן מלרוני, נושא את נאום הנצחון לאחר שזכה בבחירות. לידו בתו קרולין, בנו בנדיקט ובנו מארק ואשתו מילה. צלום: איי־פי

18 ממקורביו של האיאטוללה מונטזארי הוצאו להורג באירן

הנידונים למוות הואשמו בגרימת פילוג בממסד הדתי

פאריס (ע"צ). 18 בני-אדם, ביניהם שמונה אנשי-דת, רובם מקורבים של איאטוללה מונטזארי, אחד המועמדים לרשת את חומייני, הוצאו להורג בשבוע שעבר, במסגרת גל של דיכוי שבמהלכו נעצרו 200 איש, מסרו מקורות איראניים בפאריס.

העיתונות האירנית הרשמית עדיין לא דיווחה על הוצאות-להורג אלה. בין הנדונים נמנים פאתוללה אומיד נאג'אפאבאדי, קרוב קרוב של מונטזארי וציר פרלמנט לשעבר, שני חברי פרלמנט אחרים ושני מפקדים לשעבר של משמר המהפכה בעיר איספהאן.

המקורות אמרו, כי גל הדיכוי החל בראשית אוקטובר, בעקבות מכתב ביקורתי ששלח איאטוללה מונטזארי לראשי המדינה, ובו האשים המנהיג המיועד את הממסד בניהול מדיניות של דיכוי ובהובלת המדינה לשיתוק כלכלי.

מקורביו של מונטזארי, מסרו המקורות, החליטו להתעלם מהתלונות השלטונות לשמור בסוד את משלוח האיגרת, והפיצו אותה באירן ומחוצה לה. לאחר שהואשמו בגרימת פילוג בתוך הממסד הדתי, נעצרו והוצאו להורג.

אין זו הפעם הראשונה שפעולות דיכוי פוגעות במקורבים של מונטזארי.

אחדים מעוזריו הבכירים, ביניהם מאהדי האשמי, נעצרו באוקטובר 1986 והוצאו להורג באוקטובר אשתקד, על שהדליפו את הגילויים הראשונים שגרמו לשערוריית אירנגייט.

במסר אחר, שאותו פירסמו כלי התקשורת הרשמיים באוקטובר השנה, תקף מונטזארי בחופש-הביטוי הבריון כי אין הוא ממלא תפקיד רשמי כל שהוא במדינה.

מונטזארי, שנתמנה ב-1985 ליורשו המיועד של חומייני, הוא בעל השפעה בממסד הדתי אך אינו עומד בראש מוסד כל שהוא של המדינה.

עקומת מקרי הרצח בניו יורק – לשיא שיסתכם ב-2000 השנה

מרבית מקרי הרצח אירעו בברוקלין המסווגת כ"בירת הרצח"

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו-יורק

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). עקומת מקרי הרצח בניו יורק דוהרת לשיא, שכמוהו לא נרשם מאז שנת 1981. מנתונים שפורסמו אתמול על ידי משטרת ניו יורק עולה, כי בשמונת החודשים הראשונים של השנה, נרשמו 1,251 מקרי רצח, בהשוואה ל-1,044 רציחות בתקופה המקבילה אשתקד. הנתונים מראים, על עליה חדה בכל תחומי הפשע, והמספר שיא בפשעים שיש להם קשר ישיר לסמים.

עקומת הפשע עלתה, בעיקר בגין מעשי הרצח שאירעו בעיר בחודש אוגוסט השנה, כאשר 201 בני אדם נרצחו – עליה של 74.8% לעומת אוגוסט 1987. מומחים מייחסים את גל הרציחות חסר התקדים בחודש אוגוסט לעליה משמעותית בצריכת הסמים בעיר, כתוצאה מהחום הכבד ששרר בחודש זה.

להערכת מומחים, שנת 1988 תיזכר כשנת שיא במקרי רצח בניו יורק, והם צופים שמספר הרציחות יעלה על 2000. מרבית מקרי הרצח אירעו בברוקלין, המסווגת כבירת הרצח באיזור המטרופולין: 637 בני אדם נרצחו בברוקלין מאז ינואר 1988. העיר השניה ברצח, העיר בה נרשמו יותר מקרי רצח מברוקלין היא לוס אנג'לס, בה נרצחו השנה 650 בני אדם.

בשיקגו נרשמו 563 מקרי רצח. נתונים נוספים מראים, כי בין השנים 1983 ל-1987 נרשמה עליה של 100% במספר הפשעים והמורים הקשורים לסמים שאירעו בניו יורק. רובע ברונקס צועד בראש בשיעור הפשיעות המזוהות המיוחסות לסחר סמים. מפקדי משטרת ניו יורק הביעו דאגה מן העליה החדה במספר מקרי הרצח הפשיעות האמורות, ולדברי ראש ארגון אזרחי ללוחמה בפשע, הנתונים שפורסמו אתמול הם הקשים ביותר בהיסטוריה המודרנית של העיר.

בעיראק מונתה ועדת חקירה לבדיקת החשדות נגד בנו של סדאם חוסיין

בגדד (ע"צ וע"ר). שר המשפטים העיראקי עבד'ל קאדר עלי מינה אתמול ועדה שתחקור חשדות נגד עודיי סדאם חוסיין, בנו הבכור של נשיא עיראק, על הריגת אדם. הועדה מורכבת משלושה שופטים, בראשם מ"מ נשיא בית המשפט לערעורים עבד והאב אל-דורי.

נשיא עיראק הורה שלשום להעמיד למשפט את בנו בן ה-24, על שגרם ב-18 באוקטובר למותו של עובד ארמון הנשיאות במכת אלה על פרותו.

במכתב ארוך ששלח לשר המשפטים, שתוכנו הופץ על-ידי סוכנות הידיעות העיראקית, ציין נשיא עיראק כי לפי גרסה שמסרו לו קרובי ההרוג, "קרוב לוודאי שהבן כיוון לעבר גבו או כתפו של ההרוג, אך הלה עשה תנועה פתאומית והאלה נחתה על ראשו".

סאדאם חוסיין גם הדגיש כי בנו ניסה שלוש פעמים להתאבד, לאחר שנודע לו מותו של קאמל חנא ג'אבג'אב, עובד ותיק של ארמון הנשיאות. הוא עשה זאת משום שהלה המשיך לירות באויר במהלך סעודה חגיגית, למרות שכבר הורה לו קודם לכן להפסיק את הירי.

עודיי, מוסרים, מכהן כראש חבר הנאמנים של הקולג' להנדסה עליהם הראש. הוא התארס באוקטובר עם בתו של איזאת איברהים, סגן יו"ר מועצת הפיקוד המהפכנית של עיראק. הוא נראה תכופות נוסע בתנופה בבגדד במכוניות ספורט או במכונית מרצדס חדשה.

. דמעות ולגו שלשום מעיניו של קריין הטלוויזיה העיראקית, כאשר קרא את הידיעה לפיה הורה הנשיא להעמיד למשפט את בן-זקונו.

הודעת בוש שלא יעלה את המסים גרמה לירידה חדה בשער הדולר

ניו-יורק (ע"ר). הודעתו של הנשיא הנבחר ג'ורג' בוש כי בדעתו לקיים הבטחה שנתן במסע הבחירות ולא להעלות את המסים, גרמה אתמול לירידת שער הדולר.

שוקי אירופה היו הראשונים שהגיבו לדברי בוש. הדולר ירד ירידה חדה בפרנקפורט ועוד יותר בשוקי ארה"ב, ונסחר לבסוף ב-1.7280 מרקים מערב-גרמניים. במקביל ירד שער הדולר גם לעומת הין, והוא נסחר בשער של 121.90 ינים לעומת 122.60 ינים ביום שישי.

בוש, שבמסע הבחירות שלו התחייב שלא להטיל מסים חדשים, אמר לכתבים כי הוא מעניק עדיפות ראשונה לקיצוץ הגירעון התקציבי. עם זאת, הוסיף, הוא לא ישנה דעתו לגבי הדרך שיש לנקוט להשגת מטרה זו.

יצוין שכלכלנים הביעו את הדעה שחייבים להטיל מסים כבדים יותר כדי לצמצם את הגירעון. משקיפים אומרים כי הגירעון עמד במרכז התעניינות השוקים בשבועיים האחרונים. החששות הביאו לירידת שערי הדולר והאיגרות הממשלתיות, מה שהביא בעקבותיו לצמצום מספר האנשים הרוכשים מניות.

מדד דאו ג'ונס, שירד בשבוע שעבר ב-4.62 נקודות, עלה שלשום עם סיום העסקים ב-3.56 נקודות – ל-2,065.97 נקודות.

דליקה בכור גרעיני באוקראינה

מוסקווה (ע"צ). דליקה פרצה ב-10 בנובמבר באחד הכורים בתחנת-כוח גרעינית אוקראינית, אולם היא כובתה תוך זמן קצר ולא גרמה לדליפה רדיואקטיבית, מוסר העיתון "פראוודה אוקראינה" בגליון האחרון. התקרית אירעה בתחנת החשמל באזור ניקולאייב, בדרום אוקראינה. העיתון ציין, כי ועדת חקירה של המיניסטריון לאנרגיה אטומית שוגרה מיד למקום.

בהוטו נועדה עם נשיא פאקיסטן

איסלאמבאד (ע"ר). מנהיגת האופוזיציה הפאקיסטנית בנאזיר בהוטו נועדה אתמול עם הנשיא גולאם איסחאק חאן, לשיחות העשויות להוביל להקמת הממשלה הבאה בראשותה. אם תצליח, תהיה בהוטו האשה הראשונה בתפקיד ראש ממשלה בעולם המוסלמי.

בערב עמד הנשיא להיפגש עם יריבה של בהוטו, נאוואז שאריף.

הפגישות נערכו שישה ימים לאחר שמפלגת העם הפאקיסטנית של בהוטו זכתה להישגים ניכרים, אך לא השיגה רוב מוחלט בבחירות הכלליות הראשונות מזה 11 שנה.

רייגן: אוכה ליחס חיובי מההיסטוריה

סימי ואלי, קליפורניה (ע"ר). הנשיא רייגן אמר, בטקס הנחת אבן-הפינה לספריה שתישא את שמו ואשר בה יאוחסנו המסמכים שלו משנות כהונתו, כי "אני בטוח שההיסטוריה תתייחס בחיוב אל שלטוננו".

"עשינו כמיטב יכולתנו, ואנו מתפללים שזה אכן היה מספיק", אמר הנשיא בן ה-77 לפני הטקס.

תשלובת הספריה הנשיאותית תעלה 43 מיליון דולר והיא תמומן על ידי גורמים פרטיים. היא תוקם 55 ק"מ מצפון-מערב ללוס אנג'לס, באתר הנשקף על האוקיינוס השקט.

רייגן אמר "ספריה זו תאפשר לחוקרים להוציא בעצמם פסקי-דין על שנים אלה".

ארה"ב מציגה את ה"חמקן"

לוס אנג'לס (ע"ר). חיל האוויר האמריקאי הציג אתמול לראשונה את "המפציץ החמקן", אחד המטוסים המתקדמים בעולם והמסודרים השמורים ביותר של ארה"ב. ייחודו של המטוס שהוא אינו נקלט על מסך מכ"ם של האויב.

המפציץ מדגם בי-2, שפיתוחו נמשך שמונה שנים הופיע בהצגת בכורה במרכז קליפורניה ליד פאמדייל.

כמה מתכונות המטוס, העומד במוקד פולמוס ציבורי עקב מחירו הכישורי, יישארו סודיות מעיני הציבור.

"חלק מתכונות בי-2 עדיין נשמר בסוד", אמר דובר חיל האוויר, רב סרן פט מלינר, "הצופים לא יורשו לטייל מסביב למטוס ולבעוט בצמיגיו".

חידוש בבריטניה: הפרלמנט יפקח על שירות הריגול הנגדי

לונדון (ע"צ וע"ר). בראשונה ב-79 שנות קיומם, יוטל פיקוח פרלמנטרי על שירותי הריגול-הנגדי הבריטיים, אמ.איי-5, ותחומי סמכותם יוגדרו בצורה יעילה יותר.

ב"נאום הכתר" המסורתי, בפתיחת מושב הפרלמנט, הודיעה ממשלת תאצ'ר, באמצעות המלכה אליזבת, על שורה של הצעות חוקים חדשות.

מאז 1909 ידע הריגול-הנגדי שערוריות אחדות, שהאחרונה בהן היתה פירסומו של "לוכד המרגלים" מאת פיטר רייט, זכרונותיו של אחד מראשי הריגול-הנגדי לשעבר. הממשלה ניסתה לשווא לאסור את פירסום הספר. בין הגילויים בספר זה, מדובר במעקב של הריגול-הנגדי אחר הרולד וילסון, ראש הממשלה לשעבר מטעם מפלגת הלייבור. גילויים אלה הרגיזו את הממשלה השמרנית.

על-פי ההצעות החדשות, יחוייב שר-הפנים, הממונה גם על השירותים החשאיים, לדווח לפרלמנט על פעילות הריגול-הנגדי, וחברי השירות יחוייבו יותר מאשר בעבר לשמור בסוד מידע שהגיע לידיעתם, ואשר פירסומו עשוי לפגוע באינטרס הציבורי.

על-פי מקורות ממשלתיים, יחוייב הריגול-הנגדי להגביר את פעילותו נגד הצבא הרפובליקאי האירי.

אמ.איי-5, שנוסד ב-1909 כדי להילחם נגד פעילות ריגול, מונה כ-2,000 סוכנים ותקציבו השנתי עומד על 160 מיליון ליש"ט (290 מיליון דולר).

החוקים החדשים לא יחולו על שירותי הריגול בחו"ל, אמ.איי-6, וגם לא על מרכז התקשורת של קהילית הביון – ציין מקור ממשלתי.

הצעות החוקים יוגשו כנראה במהלך החודש הבא.

התסיסה הלאומנית ב-3 המדינות הבאלטיות מגיעה גם לגרוזיה

"פראבדה" פתח במסע נגד החלטות הסובייט העליון של אסטוניה והגדירן "חותרות תחת אושיות בריה"מ"

מאת אליהו זהבי
שליח "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). התסיסה הלאומנית בשלוש המדינות הבאלטיות "הדביקה" גם את גרוזיה. היום נקראו תושבי טביליסי בירת גרוזיה להפגין נגד השינויים המוצעים בחוקת בריה"מ, שיובאו לאישור הסובייט העליון ב-29 בנובמבר.

באחרונה נערכה הפגנה בת 30,000 משתתפים במחאה נגד קוצר־סים של טביליסי השמיעו קריאות נגד רוסיפיקציה של גרוזיה.

הפגנה של 100,000 איש התקיימה בסוף השבוע בבירת ארמניה, ירוואן, בתביעה מחודשת לסיפוח חבל נאגורנו קאראבאך והתנגדות לשינוי בסעיף 72 בחוקת בריה"מ, המעניק לכל רפובליקה את הזכות לפרוש מבריה"מ.

ביום שני התקיימה הפגנת-נגד של 100,000 איש, בבירת אזרבייג'אן, באקו.

המפגינים תבעו להוריד מסדר היום את שאלת סיפוח נאגורנו לארמניה.

בטאלין בירת אסטוניה שוררת תחושת אכזבה, לאחר שהסובייט העליון של ליטא לא תמך בהחלטות שהתקבלו בסובייט העליון של אסטוניה.

תושבי אסטוניה חשים עצמם מבודדים במאבקם נגד תכתיבי מוסקווה.

העיתון "פראבדה" פתח במסע תעמולה נגד החלטות הסובייט העליון של אסטוניה והגדירן "חותרות תחת אושיות בריה"מ".

בנס בעיר ברגן: 210,000 התושבים ניצלו מהרעלת ציאניד

1,800 ק"ג מהרעל אוכסנו במרתף של סוחר שקנה אותם יחד עם 7000 טונות מתכות בלי להבין הסכנה הכרוכה בריאקציה בין הכימיקאלים

מאת אליהו זהבי
שליח "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). תושבי העיר ברגן, העיר השלישית בגודלה בנורבגיה, ניצלו מסכנת מוות: הידיעה הכובשת היום את כל כותרות העיתונים מוסרת, כי בדרך נס ניצלו 210,000 תושבי ברגן ממוות ברעל ציאניד.

במרתף בית במרכז העיר התגלה מצבור של 1,800 ק"ג ציאניד, סמוך ל-7000 טונות חומצות ומתכות שונות (ניקל, נחושת). החומרים אוכסנו באמבטיות וגיגיות פתוחות. במקרה של מגע בין הציאניד לכימיקלים המתכתיים יכול היה להיווצר גז מידית עם מרעיל שעשוי היה לגרום למותם של כל תושבי ברגן. הרעל שהיה נוצר היה מזכיר את זה שבו השתמשו במחנות ההשמדה בפולין.

הכימיקלים שייכים היו למפעל גאלוואניזציה שנסגר בשנת 1986 בשל פשיטת רגל. סוחר חסר כל הבנה בכימיה רכש את הכימיקלים ואחסן אותם במרתף, בלא שיבין את הסכנה הכרוכה במגע בין הכימיקלים השונים. גם לבעל הבית שהשכיר את המרתף לסוחר, לא היה מושג על הסכנה. רק בדרך מקרה התגלו הכימיקלים ע"י אדם בעל הבנה בעקרונות בסיסיים של כימיה והזעיק משטרה אל המרתף.

ממשלת בריטניה מתכננת למכור גם את החשמל והמים לידיים פרטיות

בנאום הכתר נאמר: בתמורה יוזרמו 50 מיליארד ד' לקופת המדינה

לונדון (ע"ר). המפלגה השמרנית השלטת בבריטניה הודיעה אתמול, על כוונתה למכור את שירותי החשמל והמים, על מנת להזרים כ-27 מיליארד ליש"ט (50 מיליארד דולר) לקופת המדינה.

תוכנית זו, שגובשה על ידי ראש הממשלה תאצ'ר, היתה כלולה בנאום הכתר המסורתי שהשמיעה המלכה אליזבט בישיבת הפתיחה של המושב החדש של הפרלמנט – נאום שנועד על פי המסורת להתוויית קווי מדיניותה של הממשלה.

מכירת המניות של תעשיית יצור החשמל והפצתו, אשר תחל ככל הנראה בשנת 1990, תגמד מכירות קודמות של נכסי ממשלה, ואמורה להכניס בין 17 ל-20 מיליארד ליש"ט. ואילו מכירתן של 10 רשויות המים של בריטניה אמורה להכניס בין חמישה ושבעה מיליארד ליש"ט. במכירת מניות המים יוחל כבר בעוד שנה, בנובמבר 1989.

מאז עלותה לשלטון בשנת 1979, מכרה הגב' תאצ'ר למשקיעים פרטיים את מניות הממשלה בשירותי הטלקומוניקציה והגאז הטבעי. כן נמכרו מניות הממשלה בחברת התעופה הלאומית "בריטיש איירווייז" ובחברת "בריטיש פטרוליום".

נאום הכתר הדגיש כי מטרתם של השמרנים להמשיך בקו הכלכלי הבסיסי להתגבר על האינפלציה.

"הממשלה תוסיף לתמוך ביוזמות וליצור תנאים להמשך הגידול בתוצר הלאומי ובתעסוקה", אמרה המלכה.

לוב אימנה אנשי מחתרת איריים בטילי "סאם 7"

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

אנשי המחתרת האירית הקאתולית עברו אימונים בלוב לתפעולם של טילי סאם 7 המצויים ככל הנראה בידם.

גורמי ביטחון בריטים הביעו חרדה מפני האפשרות ש"אירא" מחזיק בידיו טילי-כתף כאלה, שאפשר להפעילם נגד מסוקי הצבא בצפון אירלנד. לפני חודשים מספר טען טייס בריטי כי טיל כזה נורה לעברו, אך לא נתגלתה הוכחה לכך.

הבריטים גם מודאגים מפני האפשרות שבידי הטרוריסטים יש תותחים נגד-מטוסים בקוטר 12.7 מ"מ, מתוצרת סובייטית, אשר הועברו אליהם על-ידי קדאפי.

נדחתה בשנתיים סגירת מספנת לנין בגדנסק

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). בוארשה נודע אתמול, כי לאחר מחלוקת קשה בממשלת פולין, בה נותר ראש הממשלה ראקובסקי במיעוט, התקבלה החלטה לדחות את סגירת מספנת "לנין" בגדנסק לשנתיים.

בהתאם להחלטה קודמת שהתקבלה בלחצו של ראקובסקי אמורה היתה מספנת "לנין" המעסיקה 11,000 פועלים להיסגר ב-1 בדצמבר. להחלטה זו התנגד לא רק ארגון סולידריות, אלא גם האיגוד המקצועי הקומוניסטי.

בישיבת הממשלה זכה שר הפנים צ'סלאב קישצ'אק לתמיכת רוב חברי הממשלה להחלטה לדחות את סגירת המספנה לשנתיים. הודעה על החלטה זו נמסרה מיד למנהל המספנה.

ראקובסקי הצליח להעביר החלטה בממשלה לבטל את שמה של המספנה. ב-1 בדצמבר ייערך טכס סמלי של הורדת השם "מספנת לנין" משערי המספנה. לא ידוע איזה שם יינתן למספנה.

השוק האירופי יחדל לייבא בשר בקר אמריקאי בגלל שימוש בהורמון

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). בציבות השוק האירופי המשותף תממש החל מ-1 בינואר 1989 החלטה שקיבלו מוסדות השוק, לאסור יבוא של בשר בקר מארה"ב, המגדל בהורמוני גידול.

ארה"ב איימה בהטלת מכס על יבוא בשר חזיר. מהחלטה זו תיפגע בעיקר דנמרק, המשווקת לשוק האמריקאי יותר מ-95% מכל יבוא בשר החזיר מאירופה לארה"ב.

האיום האמריקאי נגד מדינות השוק, נובע מחשש שמא תטיל גם יפאן איסור על יבוא בשר בקר מארה"ב. יפאן היא היבואן הגדול ביותר של בשר בקר אמריקאי.

מגדלי החזיר בדניה חוששים ממלחמה כלכלית על גבה של דניה. ארה"ב, לצד יפאן, מהווה את השוק החשוב ביותר למגדלי החזיר בדניה. מומחים דניים תומכים בדעה, כי הזרקת הורמוני-גידול לעגלים אינה מסוכנת לבריאות והבשר ראוי למאכל אדם. אולם מגדלי חזירים בדניה נמנעים להשתמש בהורמונים כדי לא לסכן את היצוא ליפאן.

אמריקאים יבקרו במוסדות פסיכיאטריים בבריה"מ

וושינגטון (ע"ר). ארה"ב ובריה"מ הסכימו על תנאים לשיגור קבוצה של מומחים אמריקאים בראשית השנה הבאה לבריה"מ, שם יבקרו חולים בבתי-חולים פסיכיאטריים סובייטיים, מסר אמש משרד החוץ האמריקאי.

הדובר צ'ארלס רדמן אמר כי צוות אמריקאי של פסיכיאטרים ומומחים אחרים יבקר כנראה בינואר בבריה"מ.

הסכם זה, שהושג בעקבות שיחות ממושכות וביקור-גישוש של צוות אמריקאי בבריה"מ בראשית החודש, הוא נסיון להבהיר את הטענות שנשמעו בארה"ב, לפיהן מנצלים את הפסיכיאטריה ואת הכליאה בבתי חולים לחולי-רוח, כעונש פוליטי בבריה"מ.

הדובר ציין כי הצוות האמריקאי יורשה לבדוק חולים, לבקר בבתי חולים פסיכיאטריים ולנהל דיונים על נושאים בתחומי המשפט ובריאות הנפש, כדי לעמוד על ההתפתחויות החדשות בבריה"מ.

מצד שני תבקר קבוצה של פסיכיאטרים סובייטיים בארה"ב, והם יוכלו לעמוד על השיטות הנהוגות בארץ זו.

ההחלטה לשתף פעולה עם בריה"מ בתחום שנוי-במחלוקת זה, משתלבת כנראה במדיניות הפתיחות של גורבצ'וב, על רקע ההאשמות המערביות בדבר פגיעה בזכויות האדם בבריה"מ.

דרא"פ קיבלה את תכנית השלום לאנגולה ונאמיביה

פרטוריה (ע"ר) דרום אפריקה הודיעה אתמול, על הסכמתה לתוכנית שלום לאנגולה ולנאמיביה שגובשה בתיווך ארה"ב, הנחשבת כפריצת דרך לקראת ישוב סכסוכים בני עשרות-שנים בדרום-מערב אפריקה.

שר החוץ פיק בותה, הודיע על הסכמת פרטוריה לתוכנית, שבמסגרתה נסיגתם של 50,000 החיילים הקובנים מאנגולה. התוכנית כבר אושרה על-ידי אנגולה וקובה.

"פירושו של דבר שהאגוז הקשה שצריך היה לפצח, אכן פוצח", אמר בותה במסיבת עיתונאים בפרטוריה.

מערב גרמני חשוד בניסיון למכור תוכניות לייצור טנקים

בון, (ע"ר). הרברט שיסל, מנהל לשעבר של חברת "קראוס מאפיי" לייצור נשק, נעצר ואדם נוסף נמצא בחקירה, על ניסיון למכור תוכניות לייצור טנק מערב-גרמני למדינות המפרץ – מסרו מקורות מוסמכים.

העיתון "שטרן" היה הראשון שפרסם את דבר מעצרו של שיסל. לדברי העיתון, הוא נעצר כשברשותו מיקרופילם הכולל תוכניות לייצור הטנק ליאופארד-2, המתקדם ביותר כיום בתעשייה הגרמנית.

דובר הפרקליטות אמר, כי עד עתה לשעבר נחקר כחשוד של ריגול הפרת החוק הגרמני על ייצוא טכנולוגי.

שטרן טען, כי השניים פעלו עם מתווך פעולה סלוני שנסע ללונדון החודש, לנהל מו"מ עם נציגי מדינות המפרץ. העיתון לא נקב בשמות המדינות המעורבות.

מנהלי חברת קראוס-מאפיי נודעו לפני שישה חודשים, לאחר שהתעורר חשד נגד שני האנשים. החברה בדקה את האפשרות, כאשר מעובדי החברה סיפק להם את החומר, אמר דובר החברה.

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

חדשות פנים

בפתח בית הדין הרבני. רחמים אהרוני "גומאדי" שהובא מן הכלא ובת שבע אהרוני. תצלום: עדי קרן

דרמה במסדרון ביה"ד הרבני בין בת שבע לרחמים אהרוני:

"גומאדי מנהל עסקיו בעולם באמצעות פקידה בכירה בבנק"

"אני רק רוצה קורת גג ל־4 הילדים שלו; הוא נתן דירות לבלדריות שלו, לזונות, לסרסורים ואיתי על קורת גג הוא עושה בעיות

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

בת שבע אהרוני, אשתו בנפרד של אסיר העולם רחמים אהרוני (גומאדי), שהורשע ברצח הכפול של עמוס אהר־ון ועזר כהן, טוענת כי בעלה האסיר מנהל עסקאות פיננסיות חובקות עולם, באמצעות פקידה בכירה, המוד־יקה בתפקיד מפתח באחד הבנקים הגדולים ומשמשת כמנהלת עסקיו וכשליחה שלו למשימות שונות. את הדברים הללו הטיחה אתמול בת שבע אהרוני בגומאדי, זמן קצר לפני שהשניים נכנסו לאולם בית הדין הרבני בתל אביב, בו מתנהל בימים אלה דיון בהליכי הגירושין של בני הזוג. פרטי הדיון חסויים.

בית הדין הרבני הוציא באחרונה צו, האוסר לפרסם את פרטי הדיונים בפרשת בני הזוג אהרוני, בעקבות בקשה של גומאדי, שהסביר כי אינו רוצה שתיגרם פגיעה לבנו הקטין.

אתמול קיים הרכב בית הדין הרבני, דיון בבקשת סופר "הארץ", להתיר לפירסום את פרטי הדיונים בפרשת בני הזוג אהרוני מנימוקים של ענין לציבור. הדיינים דחו את הבקשה.

גם פרקליטה של בת שבע אהרוני, עו"ד קלמן קרני ביקש מבית הדין לבטל את צו איסור הפירסום.

אתמול, לפני שנכנסו לאולם בית הדין התרחשה דרמה שבה "כיכבו" בני הזוג אהרוני. כאשר הגיע, היא לא המתינה הרבה ותקפה אותו במילים קשות, כשהיא מרימה את קולה. נראה שהמתינה זמן רב להזדמנות הזאת ופרקה מטען שהצטבר אצלה. היא כיוונה את רבריה לכל הנוכחים. (בין בני הזוג התקיימו בחודשים האחרו־נים שיחות טלפון רבות וקשות, שבהן לטענת בת שבע איים עליה גומאדי בצורות שונות).

בין השאר קראה בת שבע אהרוני: "אני רק רוצה קורת גג לארבעת היל־דים שלו. למה הוא מתעקש ועושה בעיות. הוא נתן דירות לבלדריות שלו, לזונות, לסרסורים, לכל מיני אנשים, ואיתי על קורת גג הוא עושה בעיות.

במשך כל הזמן ניסה גומדי, בעצת פרקליטו עו"ד משה עבבר לשמור על קור רוח ולא להיגרר לויכוח עם אשתו בנפרד. בשלב מסויים הוא לא יכול היה להתאפק ושאל אותה באירו־ניה "איזה קורת גג את רוצה – בני־רה או בנווה אביבים?" על כך השיבה בת שבע: "איפה שנתת לחב־רות שלך?".

גומאדי סרב להשיב על שאלות סופר "הארץ" והסביר: "מדובר פה בעניני אישות, שיכולים לפגוע בקטינים. יש צו איסור פרסום של בית הדין. זה לא צריך לעניין את הציבור".

ציפורים בנתב"ג פגעו במנוע של מטוס ממריא

טייס ה"איירבוס" של "סוויסאייר" בלם את המטוס קודם להינתקות מהקרקע

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

תאונת מטוס נמנעה ביום א' בנתב"ג כאשר "איירבוס" של חברת "סוויסאייר" ביצע בלימת חרום בעת ההמראה בנתב"ג, לאחר שציפורים פגעו באחד משני מנועיו. מפגע העופות נמשך למרות כל האמצעים שנעשו להרחקתם.

בלימת החרום נערכה לפני שהמטוס הגיע לנקודת המהירות הקרי־טית להינתקות מהקרקע.

המטוס הוסע לנקודת חניה, שם נבדק ע"י אנשי התחזוקה, שהבחינו בפגיעות חיצוניות באחד ממנועיו של המטוס. המטוס נאלץ להמתין שעה ארוכה על הקרקע, עד לקבלת אישור להמריא ממרכז חברת התעו־פה בשווייץ.

מוכר עתונים "חילוניים" בב"ב התבשר על הלווייתו

(ע) מודעות אבל כוזבות על מותו של בעל קיוסק מבני־ברק, גבריאל גרין, הופצו אור ליום אתמול ברחובי העיר.

אלמוני שמסר, כי הוא דובר תנועת ק.ש.ת., כי אנשיו הם שיזמו את פרסום מודעות האבל, כיוון, שבעל הקיוסק ממשיך למכור עתונים חי־לוניים בבני ברק.

לפני כחודש נתגלה ליד הקיוסק מטען חומר נפץ וגם אז נמסר, כי הדבר קשור במאבק נגד מכירת עיתונים חילוניים.

גרין, בן 85, קרא אתמול להפתעתו את מודעת האבל שבישרה שהל־וויתו תצא בו ביום.

סביב הקיוסק של גרין בצומת רבי עקיבא - רבי טרפון בבני ברק נק־הלו רבים, שאיחלו לו חיים ארוכים.

ידו של פועל שניתפסה במערבל – ניצלה בבלינסון

מאת עדנה אריחור

תושיה של צוות היחידה לכירורגית כף היד בביה"ח בילינסון, הצ־ליחה להציל אמת ידו הימנית של גבר בן 52, עובד מפעל "שיש קיסר" בקבוץ שדות ים, שידו נתפסה במערבל לשיש מלאכותי במפעל.

בעקבות הפגיעה נשארו עצמות האמה בידו חשופות ללא כיסוי של גידים שרירים, כלי דם ועצבים. בדרך כלל מחייב מצב זה כריתת האמה. שיתוף פעולה של שני צוותי מנתחים, תוך לקיחת שריר עם עור מקד־הבטן של החולה וחיבור כלי דם של שריר זה הצילה את האמה, בניתוח שנמשך 14 שעות ברציפות.

קודם ניתוח של הצלת האמה הצליח אותו הצוות לחבר, בניתוח שנ־משך שש שעות, את האצבע הזרת של היד השמאלית שנקטעה לגבר בן 29, נגר במקצועו.

שני החולים שוחררו בסוף שבוע שעבר מבית החולים ועתה יעברו תהליך שיקום.

בשבוע הבא – שיבושים במערכת הבריאות הממלכתית

מאת עדנה אריחור
סופרת "הארץ"

שיבושים צפויים במעבדות בתי־החולים הממשלתיים והמעבדות לב־ריאות הציבור ברחבי הארץ, בשבוע הבא, בעקבות החלטת עובדי המעבד־ות לנקוט עיצומים החל מיום ראשון הקרוב.

בכנס הרום שקיימו אתמול העובדים, הוחלט כי בימים ראשון ושני בשבוע הבא ישבשו את העבודה במעבדות בריאות הציבור בבאר־שבע, תל־אביב, ירושלים וחיפה, מעבדות לרפואה משפטית באבו־כביר, מעבדה ארצית לנגיפים ומעבדות מכון התקנים. בימים שלישי עד ששי ישבשו את העבודה במעבדות בתי־החולים הממשלתיים בכל הארץ.

השיבושים יקיפו את בתי־החולים זיו בצפת, פוריה בטבריה, הממשלתי בנהריה, רמב"ם והרשפלד בחיפה. העובדים במקומות אלו יקיימו לעבו־דה ויבצעו רק בדיקות דחופות. הם יקיימו אסיפות הסברה.

העובדים דורשים שיפור מעמדם המקצועי, השוואת ההטבות לאלו שמקבלים עמיתיהם בקופת חולים הכללית. בנציבות המנגנון דוחים את דרישותיהם מאחר שאין נוגעות את התקשי"ר.

פתרון מצוקת עובדי המעבדות, ועובדי המשק המנהל בבתי־החולים ובלשכות הבריאות, ידונו, ככל הנראה, עד לכינון הממשלה החדשה.

יוקמו תשעה מרכזים לגילוי יתר לחץ דם ולחינוך מונע

מאת עדנה אריחור
סופרת "הארץ"

הוקמה עמותה למניעת יתר לחץ דם. מטרת העמותה להעך את האוכ־לוסיה לאורח חיים שימנע יתר לחץ דם, שעשוי להגביר סיכון לאירוע מוחי, ולמחלות לב וכלי דם. במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול מסרו ראשי העמותה כי הפעילות מבוססת על רשת של תשעה מרכזי הפעלה איזוריים לגילוי מוקדם של יתר לחץ דם שיעסקו גם בחינוך. המרכזים יוקמו בערים הגדולות בסמוך למרכ־זים רפואיים ובתי חולים צבוריים, בסיוע קונצרן התרופות "טבע". לבד משלושת הערים הגדולות, הם יוקמו באשקלון, רחובות, באר שבע, חדרה, כפר סבא, נהריה.

תוצאות ההזנחה

מנהל המחלקה הפנימית בבית החו־לים ברזילי באשקלון, ד"ר ראובן וייסקפף, אמר כי מעקב אחר חולי דיאליזה מלמד כי 12 חולים שהיו זקוקים לדיאליזה הגיעו למצבם הקשה כתוצאה מהזנחה של יתר לחץ דם. לפחות ב־30% מהמקרים ניתן למנוע את הצורך בדיאליזה על ידי איתור מוקדם של גורמי סיכון.

איתור מוקדם עשוי להביא לחסכון של 25% בהוצאה על תרופות. על פי תחשיב שנעשה על כל שקל של שיושקע במניעת מחלת יתר לחץ דם יביא לחיסכון של שלושה שקלים במערכת הרפואית לטווח הארוך.

ד"ר וייסקפף. הוסיף כי העמותה השיגה שיתוף פעולה עם צוותים במרפאות הקהילה וכן שיתוף פעולה עם חברת התרופות "אביק" שהסכימה לשלם דגם ראשון להפעלת תוכנית חינוכית מניעתית בקרב ציבור עובדי התעשיה. ד"ר דבורה חמי מהנהלת העמותה שמרכזת את התוכנית למקומות עבודה, מסרה כי התוכנית כוללת הערכת הכושר האישי, מתן ייעוץ תזונתי, פעילות גופנית, הקמת קבוצות לגמילה מעישון, בקרת משקל והתמודדות עם לחצים. עלות הבדיקות הרפואיות לעובד במקום העבודה 20 ש"ח, לא כולל תשלום להרצאות השתתפות בקבוצות טיפול.

העמותה החלה בימים אלו להפיץ קלטת הסברה שכוללת הסברה על גורמי הסיכון ותזונה נכונה הדרכה לתרגילי התעמלות אירובית ותרגילי הרפיה.

מרבית מבצעי שירות לתועלת הציבור לא חזרו לבצע עבירות נוספות

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני בלכלה

רובם המכריע של עבריינים שהוטל עליהם לבצע שירות לתועלת הציבור (של"צ), ביניהם עבריינים בעלי עבר פלילי, לא חזרו לבצע עבי־רות. כך עולה ממחקר שנערך באחרונה.

החוק מאפשר לבתי המשפט להטיל על עבריין, כעונש, ביצוע עבו־דות במוסדות ציבור, בשעות הפנאי שלו, במקום עונש אחר, ולעיתים אף במקום הרשעה פלילית. החוק נחקק בשנת 79, והוא מופעל נסיונית ב־7 מקומות בארץ, באמצעות שירות המבחן למבוגרים.

המחקר הוצג אתמול בכנס ארצי של נציגי שירותים המפעילים את חוק השל"צ, שנערך בירושלים, בהשתתפות 170 נציגי השירותים וקציני מבחן מרחבי הארץ.

קצינת מבחן ראשית למבוגרים, אביבה מלאי, ציינה כי למרות הרחבת מקומות השירות והכפלה של השירותים הציבוריים, המוכנים ליישם את החוק, עדיין השימוש בחוק מצומצם, והרושם הוא שקיים חשש של המערכת המשפטית, לגזור את השל"צ כעונש על עבירות חמורות, זאת למרות שנסיונם של קציני המבחן הוא מאוד מוצלח לגבי מקרים אלה.

יקירנו
עו"ד **אברהם אחירון**
איננו

הלוויה תצא היום יום רביעי י"ד כסלו תשמ"ט 23/11/88 בשעה 2.30 אחה"צ מבית ההלוויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בנחלת יצחק

התחבורה תעמוד לרשות המלווים

האבלים:
אשתו: גאולה אחירון
בנו וכלתו: יורם ונאוה אחירון
בתו וחתנה: תמר ורון פרומקין
בתו: ורדה אחירון
אחיו וגיסתו: יעקב וברכה אחירון וב"ב
אחותו: ציפורה אחירון
נכדה: דן

לישראל שוורץ והמשפחה

איתך באבלך
במות
אימך ז"ל

אילנה ודוקה אס	יוהנה ואמנון פרנר
חוה ופסח אנדרמן	אביבה ושמואל פרידמן
ריבה ואריה ברנוביץ	ביני וטולי קוגן
רבקה ומנחם דוד	תמר חדיד
לאה ואהרון זילברשטיין	תמר ויורם שוחט
רינה וריצ'ארד יודילביץ	ציונה וישראל שפר
עליזה מגר	יצחק וויויאן שפיגל
אילן ואילנה נייגר	

המועצה האזורית הגליל העליון
אבלה על מותו ללא עת של
ברוך ונגר ז"ל
ראש עירית כרמיאל

זלמן גסטר
ראש המועצה

פורום ראשי ערי הפיתוח בישראל

אבלים על מותו של
ברוך ונגר ז"ל
ראש עירית כרמיאל המנוח יו"ר פורום ערי הפיתוח בישראל

ומביעים השתתפות כנה בצער המשפחה

ח"כ שאול עמור
יו"ר פורום ערי הפיתוח בישראל

קדיש
טיפול בכל סידורי הלוויה
03-653030
שרותי קבורה שרותי לילה: 413080

למשפחת וונגר
ולבני כרמיאל

עמכם באבלכם הכבד בהלקח מכם בטרם עת
ברוך וונגר ז"ל
איש חזון ומעש ואדם למופת

ברגשי השתתפות כנים
משפחת ורטהימר
בית ישקר
גן התעשיה תפן
כפר הורדים

למשפחת ונגר

אתכם באבלכם במות
ברוך ונגר ז"ל
ראש עירית כרמיאל

המנכ"ל ועובדי
חברת שכון ופתוח לישראל בע"מ

דחפון
שרות מודעות טלפוני של הארץ
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

למשפחת ונגר ולעירית כרמיאל

[illegible]
במות אבי המשפחה וראש העיר
ברוך ז"ל
חבר הנהלת המועצה לישראל יפה.

המועצה לישראל יפה

מרים (מיקי) **ברנבלום** עו"ד
איננה

ההלוויה תתקיים היום יום רביעי, 23.11.88 בשעה 14.30

נפגשים ליד השער הראשי בבית העלמין כפר סמיר, חיפה

אבלות: משפחות ברנבלום,
אוראל, הורם ומנדיל

במלאת שנה לפטירת יקירנו
משה יהושע דיסקין ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ו' ט"ו בכסלו תשמ"ט 25.11.88 בשעה 13.00 בבית העלמין בגבעת שאול בירושלים

המשפחה

המחלקה לעליה וקליטה
הסוכנות היהודית – ההסתדרות הציונית העולמית

אבלה על מותו של
ברוך ונגר
ראש העיר כרמיאל, איש חזון ומעש,
נושא דגל העליה לגליל

ומשתתפת בצער המשפחה ותושבי כרמיאל

אורי גורדון
ראש המחלקה
המנכ"ל, ההנהלה, וצוות העובדים

לידידינו בחברת ביודן

השתתפותנו באבלכם על מות
דוד גולן ז"ל

דיזנהויז תור מדע

אבלים על מותו
של ידידנו ראש עירית כרמיאל
ברוך ונגר ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה

בית עמיגור

אנו אבלים על פטירתה של אמנו וסבתנו
אסתר חזנוב
(אשת עמרם חזנוב ז"ל)

מועד ההלויה היום 23/11/88
בשעה 15.30 אחה"צ בשער בית העלמין בגדרה

משפחות: דין
גלי
חזנוב

לציפורה שיק
אתך באבלך על מות
אמך
החברה והמכון הישראלי
לפסיכואנליזה

למשפחת ונגר
ולמועצת העיר כרמיאל

השתתפותנו באבלכם במות
ברוך ז"ל

החברה הממשלתית לתיירות

לורדה ורון לונדון

השתתפותנו הכנה בצערכם על מות יקירכם
אנדרי ריבר ז"ל
קבוצת סהר
ההנהלה והעובדים

בית כרמיאל

מתאבל ומרכין ראש על מותו של
ברוך ונגר ז"ל
ראש העיר האהוב
אבי ובונה העיר כרמיאל

לבנו עם המשפחה

מועצת העיר

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודכון
03-38 38 38

אוניברסיטת חיפה
המכון לחקר חיפה והגליל

אבלים על מותו של
ברוך ונגר ז"ל
ראש העיר כרמיאל
חבר חבר הנאמנים וידיד האוניברסיטה

ומשתתפים בצער המשפחה

לחברנו פרופ' **בדרי עזז**

משתתפים בצערך
על מות הרעיה
אמה ז"ל

ומביעים תנחומינו למשפחה

העמותה הישראלית של רופאי שיניים
בוגרי אוניברסיטה (רשב"א)

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

כדורגל / הרוסי הראשון נחת בספרד

בקריאות "טורו, טורו!" התקבל דסאייב בסווילייה

רינאט דסאייב

סווילייה, ספרד (ערפ"). מאות אוהדי כדורגל ספרדים קידמו את פני השוער הרוסי הבינלאומי רינאט דסאייב, שהגיע לכאן אתמול שהצטרף לקבוצת הכדורגל המקומית המשחקת בליגה הבכירה בספרד. דסאייב התקבל בקריאות "טורו, טורו", השמורות בדרך כלל ללוחמי שוורים.

דסאייב היה נרגש. "זה נהדר, נהדר", חזר ואמר אחרי הנחיתה בסווילייה, אליה הגיע ממאדריד, שם עשה חניית ביניים בדרכו ממוסקווה. דסאייב בן ה־32, המגן זה קבע על שער נבחרת ברית"מ, שיחק עד לאחרונה בספארטק מוסקווה.

נערה בלבוש מסורתי של האיחוד הרוסי של אנדאלוסיה הגישה לדסאייב זר צבעונים באדום־לבן, צבעיה של סווילייה, אשר שילמה למשרד הסובייטי לקשרי ספורט בינלאומיים שני מיליון דולאר תמורת העברתו. החוזה של דסאייב הוא לגבי המישחקים שנותרו עד סיום העונה ולשתי העונות הבאות. סווילייה מדורגת כעת במקום השלישי, אחרי ריאל מאדריד וברצלונה.

העיתון היומי הבלתי תלוי אל־פאיס מסר, כי דסאייב יקבל משכורת חודשית של 1,200 דולאר, והבונוסים לכך יוגה ממענקי ניצחון. בהסכם ההעברה הוחלט על קיום שלושה מישחקים בין ספארטק מוסקווה לסווילייה. אחד מהם עומד להתקיים אמש, כשדסאייב עומד להגן מחצית אחת על שער מוסקווה ובמחצית האחרת על שער קבוצתו החדשה.

דסאייב הוא הכדורגלן הרוסי הראשון המשחק בספרד. הוא ישהה בסווילייה עד ראש השנה האזרחית. אז יסע למוסקווה כדי להביא את רעייתו ובתו הצעירה אל העיר הנודעת בתזמורות התופים שלה, בשיריה וברקודי הפלאמנקו.

השביתה תמה — שחקני הפועל ת"א חוזרים לפעילות סדירה

כדורגל

מאת פיני אותן, כתב "ספורט הארץ"

שביתת השחקנים בהפועל תל־אביב הסתיימה. אתמול נפגשו השחקנים עם הנהלת הקבוצה ולדברי הגזבר, אברהם מרוזי, הושגה הבנה מלאה הודות רצון טוב משני הצדדים לפעול אך ורק לטובת האגודה.

השחקנים כבר ערכו אתמול כבדרך אימון כשהר אישי, עדיין ללא מאמני הקבוצה, והיום יחזרו לפעילות סדירה. אתמול התמנה על מיסמך עטמת מתוך שניים שחקני הקבוצה, אלי כהן ויעקב סגל, והבוקר אמורים לחתום עליו גם יתר השחקנים. מרוזי סיפר אמש כי אמנם לא נחתם מיסמך התחייבות, בנוסח שדרשה ההנהלה שלשום, אולם השחקנים הבינו שעם הבטיח שאירועים אלו כלשהו לא תישנה. ההנהלה מצידה הבטיחה לעשות מאמץ לשלם כל תשלום במועדו. לאחר שנפתרה הבעיה עם השחקנים נפגש מרוזי עם ע"ד אהרון בושי, כדי לדון בהעברתו להנהלה וכן באפשרות שיהיה נציג הפועל בהתאחדות. בנושא זה צפויות היום התפתחויות נוספות.

הקשר רפי שמואל, ששמו הועלה כמועמד למכירה, הופיע אתמול לאימון בבית־יהודה והביע בפני יו"ר הקבוצה גד סולומי את רצונו לעבוד לקבוצה. תגובתו של סולומי: קודם תביא שחרור. הנטייה בהנהלת הקבוצה היא לשחרר את שמואל ואם אכן ישיג שחרור, קרוב להוודאי שיקלט בבני־יהודה.

מיבצע "אבות ובנים"

מיבצע הבונות יהיה בשבת להנגוה הגבעה ברמת־גן. הפועל בית"ר ת"א יארח את בית"ר ירושלים, וכמישחק השני יתמודדו מכבי ת"א והפועל באר־שבע. כדי למשוך קהל רב לשני המישחקים החליטו הקבוצות המארחות להפיק כרטיסים במחירים מוזלים. אב שיגיע עם בנו ישלם בעד כרטיס כניסה לשניהם, לשני המישחקים, 30 שקלים. אב שיגיע עם שני ילדיו ישלם בעד שלושתם 35 שקלים בלבד. למיבצע "אבות ובנים" זה הוקצו אלפיים כרטיסים, והם יוצעו גם במכירה מוקדמת לקהל.

כדורסל / הליגה הלאומית חוזרת

שרף חזר מספרד — ומצא את מרסר וסימס פצועים

מאת יאיר עמיקם, כתב "ספורט הארץ"

מאמן מכבי תל־אביב צבי שרף חזר שלשום ממסע "ריגול" בספרד, שם עקב אחר ברצלונה, שתהיה יריבתה הראשונה של קבוצתו בבית הגמר.

שרף קיווה, כי האימון הראשון של מכבי בתום מנוחת האימונים של הנבחרת הלאומית יהיה במתכונת מלאה. לדאבונו, גילה כי שניים מכוכביו, לאוון מרסר וז'ילי סימס, פצועים ומנוטרלים לפחות מהאימון אמש ביד־אליהו. מרסר, שנפצע באימוני הנבחרת, סובל מנפיחות בברכו השמאלית. סימס נפגע בגבו במישחק האימון של מכבי תל־אביב עם הפועל ירושלים, וחש כאבים באיזור הגבעו. מרסר וסימס קיבלו טיפולים במשך היום. הפיסיותראפיסט, אודי בהרב, חיווה דעתו כי השניים ישובו היום להתאמן.

שרף, שראה את ברצלונה מנצחת 80–85 בסאראגוסה, טען כי ואולנסה הספרדית עדיין נשענת על יכולת הקליעה המשובחת של סן אפיפניו, אליל הקהל. הוא שיבח גם את יתר שחקניה הבינלאומיים של הקבוצה. באשר לאמריקאי החדש של הקבוצה, גרגוויל היתרס, אמר שרף: "הוא שחקן גבוה (2.11) העושה את מלאכתו". שרף הוסיף כי עד למישחק נגד ברצלונה ב־8 בדצמבר יקיים מכבי מישחקי ליגה, ואין הוא מזלזל במישחקים במסגרת זו.

בתחילת האימון נודע, כי מישחק הליגה מחר נגד מכבי רמת־גן אמנם יהיה ביד־אליהו, על־פי בקשת הרמת־גנים המארחים אותו. הם היו כבראה בטוחים, כי בקשתם לשנות את הבירות תיות האושר בישיבת הנשיאות של איגוד הכדורסל — אחרת לא היו מקיימים אימון היכרות בהיכל לפני שהחל אימון מכבי תל־אביב.

עבדול ג'אבר פתח בניו־יורק מסע פרידה מרגש מהאן.בי.איי.

ניו־יורק (ערפ"). מסע הפרידה של קארים עבדול ג'אבר, לאחר 20 שנות מישחק באן.בי.איי., החל אמש להיום בעיר הולדתו, ניו־יורק, במישחק נגד הניו־יורק ניקס במדיסון סקוור גארדן. ג'אבר בן ה־41, אחד השחקנים שהטביעו יותר מכל חותמם על מישחק הסלים, יפרוש בתום העונה. בכל מיגרש בו תקיים לוס אנג'לס לייקרס את מישחקה האחרון בעונה הנוכחית, יזכה ג'אבר לפרידה מרגשת.

לפני שבועיים ערך ה"דוקטור" מפילדלפיה, ג'וליוס אירווינג, מסע פרידה בלתי נשכח ברחבי ארצות הברית. ג'אבר חושש כי אינו אהוד כפי שהיה ד"ר ג'יי הגדול, בפרט בעיר בה נולד. אבל בכל מקרה, כל הופעה בגארדן מרגשת מאד מבחינתו, הגם שהוא מרגיש כיום כמשנע לוס אנג'לס לכל דבר.

תרומתו של קארים למישחק ההתקפי של הלייקרס פחתה העונה מתרומתו בשנים קודמות. עד שלהי העונה שעברה, החזיק בשיא מיוחד של 787 מישחקים רצופים, בהם קלע 10 נקודות או יותר. העונה עשה זאת רק במישחק אחד מתוך שמונה, בסך אבטובים, שם צבר 16 נקודות וקלט 12 ריבאונדים. הממוצע של ג'אבר העונה עד כה 7.4 נקודות ו־5.9 ריבאונדים למישחק.

לכבוד מעמדו אלה, יחדו הלייקרס וקארים עבדול ג'אבר אטרקציה בכל אולם בו יופיעו השנה, כאשר רבבות אוהדים יצדיעו לאחד הכדורסלנים הגדולים בכל הזמנים.

התעמלות / מיפגן איכות בדצמבר

דניאלה סיליוואש בראש מיצעד מתעמלי רומניה

מאת פיני אותן, כתב "ספורט הארץ"

נבחרת ההתעמלות של רומניה תופיע, בפעם הראשונה מאז הצלחתה הגדולה במישחקים האולימפיים בסיאול, במופע ראווה בישראל. במסיבת עיתונאים שהיתה אתמול בבית־סוקולוב נמסר כי נבחרת רומניה בהתעמלות — בתרגילי קרקע, על מכשירים והתעמלות אמנותית — תגיע לארץ ב־17 בדצמבר, ותופיע במשך שבוע בארבעה מקומות: אולם מלוחה בירושלים, רוממה בחיפה, בית־בביל בנצח והיכל הספורט בר־אילן. מרכז הפועל, ההתאחדות לספורט ואיגוד ההתעמלות יוזמי את הבאת הכוכבים מרומניה.

המשלחת הרומנית תמנה 15 מתעמלות ו־4 מתעמלים. הכוכבת בה תהיה כוכבת המישחקים האולימפיים, דניאלה סיליוואש, שזכתה במדליות זהב אישיות במקבילים, בקורה ובתרגילי קרקע ובמדליית כסף בקרב־רב. לצידה יוכבו גבריאלה פוטורק הצעירה (בת 15), שזכתה במדליית כסף אולימפית בקפיצות ובמדליית ארד בקורה, ואורליה דוברה, שהיתה שותפה למדליית הכסף הקבוצתית וזכתה באליפות העולם בקרב־רב לפני שנה ברוטרדאם.

בין־ארצי / היום המיפגש ה־13 עם רומניה

שרק נחזור הביתה בשלום

ישראל במערך עורפי מתוגבר, לראשונה עם אטיאס בשער, דראפיץ' וניסן כהן – מול יריבה בעלת איכות עדיפה. הקפטן סיני: ננסה "לגנוב שער". צפויים 18 אלף צופים וקור עז (3 מתחת לאפס)

סלובודאן דראפיץ', הבלם היוגוסלבי של מכבי נתניה, יקיים היום הופעת בכורה לאומית במדי ישראל ברומניה. צילום: עוזי קרן

מאת שאול אייזנברג

סיביו, רומניה (מיוחד ל"ספורט הארץ"). 12 מיפגשים היו עד כה בין נבחרות רומניה וישראל. המאזן בהחלט אינו מעודד. בשבעה מישחקים ניצחה רומניה, ארבעה הסתיימו בתיקו ורק פעם אחת, ב־8 באפריל 1981, באיצטדיון בלומפילד, ניצחה נבחרת ישראל (1–2).

משה סיני, הקפטן הנוכחי, הוא היחיד מבין שחקני הסגל הלאומי שהופיע באותו מישחק. לאחר שהשלימה אמש הנבחרת את הכנותיה למישחק ה־13, שיחל כאן היום ב־2 בצהריים, אמר סיני: "אז עשינו לרומנים בית־ספר. אבל היום הם בצמרת העולמית ואנחנו נצטרך להיות כשיאנו על מנת להגיע אותם". שתי ההתמודדויות האחרונות התקיימו בחצר ישראלי. במישחק שהיה בראשונה ב־8 באפריל 1987 ניצחו הרומנים 2–3; בספטמבר 1988 ניצחו הרומנים בחיפה 0–2.

המיפגש ה־13, בעיר סיביו בת 270 אלף תושבים, בקור של 3 מעלות מתחת לאפס ולעיני כ־18 אלף צופים, יהיה בסימן עליונות איכותית ברורה של הרומנים. אלה הוכיחו כאחרונה את יכולתם ועוצמתם מול בולגריה (1–3) ויוון (0–3), במוקדמות הגביע העולמי.

המאמנים יצחק שניאור ויעקב גרונדמן, שינהיגו היום לראשונה את הנבחרת במיבחן חוץ בינלאומי, מודעים לעוצמה הרומנית. "לא נוכל להכתיב את קצב המישחק, אבל באפשרותנו לשבש לרומנים את המהלכים שלהם", אמרו השניים.

אכן, אחרי המישחק הישראלי והרכב יתבסס על מערך הגנתי מתוגבר. הנבחרת תופיע בהרכב: יעקב אטיאס, יהודה עמר, ירון מרוגלני, שלמה אילוז, סלובודן דראפיץ', ניר קלינגר, אפריים דוידי, ניסן כהן, מיקי ברקוביץ, משה סיני ואלי דריקס.

המאמנים עדיין מתלבטים לגבי האפשרות, שמנשה שמעתוב יהיה בהרכב הפותח במקום ברקוביץ, זאת כדי לתגבר עוד יותר את העורף במחצית השעה הראשונה. אגב, שניאור, באמצעות המתורגמן פיני רשפורט, פירסם בעיתונות הרומנית הרכב שונה, המתבסס על חוד של שני חלוצים הכולל גם את ניר לוין.

בלי שמירה אישית

לשלושה שחקנים תהיה זו הופעת בכורה בינלאומית: השוער יעקב אטיאס, שמנתה מבכיר את הנבחרת; הקשר ניסן כהן, שלדברי הקוד מקפיא את המתח בו הוא נתון; והמגן היוגוסלבי סלובודאן דראפיץ', המבטיח להלחם עד כלות הכוחות.

הקפטן סיני משוכנע שהרומנים יהיו אלו שיתקפו רוב המישחק, אבל לדבריו, המפתח להצלחה טמון ביכולת הנבחרת הישראלית לנצל את ההתקפות המעטות "לגניבת שערים". שניאור ציין, שהדגש בהתמרדות יהיה על מישחק מבוקר. אבל בכל מקרה, אין בכוונתו להציב שמירה אישית על שחקני היריב.

שניאור וגרונדמן גם סבורים, כי [illegible] שניצחו 0–2 את מאלטה. אלי כהן ויגאל מנחם חסרים, אבל ניר קלינגר [illegible] שורים יותר, לדבריהם. על ציפיותיהם מהמישחק אמרו: "העיקר שהנבחרת תשחק טוב". שניאור הוסיף לומר: "אני רוצה ניצחון, וכך אני אומר לשחקנים לפני כל מישחק. אבל לא אתאכזב גם מהפסד, אם נשחק כהלכה".

המאמן הרומני אמריך יניי אמר אתמול, אחרי שחניכיו התאמנו באיצטדיון בו יתקיים המישחק: "התחלנו את העונה עם ניצחון 0–2 על ישראל בחיפה. זה סלל לנו את הדרך לעונה מצויינת. אני מקווה לסיים את העונה בניצחון נוסף על ישראל".

המאמן הרומני אמר כי הוא מופתע מכך ששאלי אוחנה, רוני רוזנטל, אורי מלמיליאן ודניאל בריילובסקי אינם נכללים בנבחרת הישראלית, ולמעשה השם היחידי המוכר לו בנבחרת הנוכחית הוא משה סיני.

דוקטור בכלכלה

הנבחרת הרומנית זכתה כאן לפופולאריות עצומה, בזכות הישגיה בשנה האחרונה. האיצטדיון בסיביו יתוק אליו יותר מ־18 אלף צופים, שכרטיסיהם חטפו את הכרטיסים בימים האחרונים, כאשר התברר שמזג האוויר משתפר. הקור עז, אבל השלג כמעט פסק, ורק לעיתים יורדים כמה פתיתים. בכל מקרה, שחקני נבחרת ישראל ישחקו היום בכפפות והלקס עם גרביונים. לפני המישחק יוכנו להימם כמוחץ, שיכלול עיסויים ומריחת שמן על כפות הרגליים.

נבחרת רומניה תחסר היום שניים משחקני המפתח שלה: גיאורגה האג'י, שיקבל היום תואר דוקטור בכלכלה, ומאריוס לאקאטוש הפצוע. אתמול בבוקר נראה היה שגם הקפטן סטפאן יובאן יחמיץ את המישחק בגלל הולדת בנו, אבל בשעות הצהריים הגיע לחבריו והבראה גם ישחק.

המאמן יניי אינו מודאג, לדבריו, מהיעדרם של לאקאטוש והאג'י, משום שלרשותו סגל שחקנים מצויין.

רומניה תפתח בהרכב: לונג (סטיאווה), יובאן (סטיאווה), באלינט (סטיאווה), אנדונה (דינאמו), אנגהל (סטיאווה), מטאויש (דינאמו), סאבו (דינאמו), רוטאריו (סטיאווה), פטרסקו (קריובה), לופסקו (דינאמו) וקמאטארו (דינאמו).

את המישחק ינהל שופט הולנדי, בסיוע קוונים מרומניה.

קול השלום יעביר את מהלך המישחק בשידור חי, החל מ־13.55 ועד סמוך לשעה 16.00.

כדורגל / גביע אופ"א

ה"גמר האמיתי" כבר הערב: באיירן — אינטר במינכן

נאפולי בבורדו, יובנטוס בלייז' ורומא בדרזדן

מאת נדב יעקבי

אירופה כבר שקועה עמוק בחורף המושלג, אבל בגביע אופ"א עדיין צריך להשלים את הסיבוב השלישי — הוא סיבוב שמינית הגמר — והמישחקים הראשונים יהיו הערב. מישחקי הגומלין יתקיימו בעוד שבועיים.

איטליה היא בינתיים המצליחנית הגדולה של גביעי אירופה העונה. שש נציגותיה עברו בהצלחה את שני הסיבובים הראשונים בשלושת הגביעים, וארבע מהן ישחקו הערב בגביע אופ"א. אגב, ההגרלה האירה פנים לאיטלקים לאחר הפרידה בגיניק, כי שבאופן תיאורטי, יכולות כל הארבע להגיע לרבע הגמר. אגב נוסף: כל ארבע האיטלקיות משחקות הערב בחוץ.

המישחק הגדול והמסקרן ביותר הערב [illegible] שם תארח מוליכת הבונדסליגה באיירן מינכן את אינטר מילאנו, המוליכה את הליגה האיטלקית. קרב ענקים, שמאמן אינטר ג'ובאני טראפאטוני הגדירו כ"גמר האמיתי". טראפאטוני שוקל אפשרות להשאיר על הספסל את החלוץ הארגנטיני ראמון דיאז, ולהעדיף תיגבור הקישור. שני האנשים המרכזיים ביותר במישחק יהיו כמובן לותאר מתיאוס ואנדריאס ברמה, הגרמנים של אינטר שעברו אליה בתום העונה הקודמת מבאיירן. השניים מכירים היטב את האיצטדיון האולימפי ומוכנים לקבלת פנים חמה מצד כ־70 אלף הצופים. מתיאוס אומר כי [illegible] בטוח במישחק התקפי, במקום להסתגר ולנסות להבטיח תיקו.

העניין שמעורר המישחק בגרמניה עצום וכל הכרטיסים נחטפו מכבר. שתי הקבוצות ניצחו במחזור האחרון במישחקי חוץ, באיירן את אירדינגן 3–1 ואינטר את קומו 2–1.

בורדו תשבור שיא

מישחק לא פתוח מדוק צפוי בצרפת, בין בורדו לנאפולי. קלוד בז, הנשיא הסוער של בורדו ש"בישל" את מינויו של מישל פלאטיני למנהל הנבחרת, מקווה לשבירת שיא הקהל באיצטדיון. השיא הקודם נקבע בחצי גמר גביע אירופה לאלופות ב־1985, כאשר בורדו ניצחה את יובנטוס 0–2, לעיני 40,211 צופים. זה היה לפני הגבלת תפוסת היציעים ל־50 אלף מקומות. בורדו לא נוצחה ב־11 מישחקים בגביע אירופה, אבל מאמנה אימה ז'אקה אומר: "אנו מסוכנים מאד, אולם נאפולי טובה מאיתנו".

לנאפולי אין זכרונות טובים מצרפת. לפני שנתיים הודחה נאפולי מגביע אופ"א כבר בסיבוב הראשון על ידי טולוז. הכוכב מולדו ואז היה יאניק סטופירה — היום בבורדו. בבורדו משחק כיום גם אנצו שיפו הבלגי, שבעונה שעברה שיחק באינטר והכניע היטב את נאפולי. בורדו מדשדשת העונה בליגה ומאבדת נקודות בקצב. במחזור האחרון, לפני שבוע וחצי, הובסה 0–3 בקאן. בשבוע שעבר החתימה בורדו את הדני הבינלאומי יספר אולסן ממנצ'סטר יונייטד לשחק במקומו של האנגלי קליב אלן, העומד לעזוב, אך לא יוכל לשחק בגביע אופ"א.

אלא שהנאפוליטאנים מרגישים השבוע טוב מאד. הניצחון המוחץ שלהם על יובנטוס ביום ראשון (5–3) נתן למאמן אוטאביו ביאנקי הרבה סיבות לאופטימיות. נאפולי כבר אינה אותה קבוצה הבנויה סביב שחקן אחד, דייגו מראדונה. הברזילאי קארקה והאיטלקי אנדראה קרנבאלה הם החלוצים הטובים ביותר בליגה האיטלקית, ואפילו ללא אלמאו החולה מנהיגת הקבוצה נראית מצויין.

בחזרה לבלגיה

יובנטוס, זו שספגה את המכה הקשה מנאפולי, יוצאת למישחק קל בבלגיה מול פ.צ. לייז'. זו נמצאת במקום השני בליגה הבלגית, לאחר ניצחון 1–3 על מולנבק השבוע. יובנטוס תשחק ללא כוכבה הסובייטי אלכסנדר זוואורוב, שעדיין אינו רשאי לשחק במפעלים האירופיים בשל הצטרפותו המאוחרת לקבוצה. תהיה זו הופעתה הראשונה של יובנטוס על אדמת בלגיה מאז אסון הייזל במאי 1985.

הנציגה האיטלקית הרביעית, רומא, תשחק במזרח גרמניה מול דינאמו דרזדן, השניה בליגה המקומית. רומא אינה בכושר מלא ובמחזור האחרון סיימה בתיקו 1–1 עם צ'זנה. לרודי פלר, החלוץ המערב גרמני של הקבוצה, תהיה זו הזדמנות מיוחדת לשחק בעבר השני של החומה.

קבוצה מערב גרמנית נוספת (חוץ מבאיירן) תשחק הערב: תהיה זו פ.צ. קלן, שתופיע בספרד נגד ריאל סוסיאדאד. הנציגה האחרונה של סקוטלנד בכל שלושת הגביעים, הארטס, תארח את ולז' מוסטאר היוגוסלבית והמישחק השמיני ה"אלמוני" מכולם יפגיש את ויקטוריה בוקארשט הרומנית עם המבבנים של טורון פלסאורה מפינלנד.

שטוטגארט ניצחה 1–3 בגרונינגן

מישחק ראשון בשלב שמינית הגמר היה כבר אמש בהולנד, ובו ניצחה שטוטגארט ממערב גרמניה את גרונינגן 1–3.

סופר "ספורט הארץ" בגרמניה יונתן שפיגל מוסר, כי שטוטגארט הכריעה את המישחק כבר במחצית הראשונה, בה הובילה 0–3 משעריהם של אלגואר (18) ווואלטר (33, 40). גרונינגן הבקיעה שער יחיד בדקה ה־82 על ידי מאייה.

מנסדורף מדורג 25 בעולם

העשיר השנה את חשבון הבנק שלו ב־375 אלף דולאר ונמצא במקום התשיעי בדירוג בעלי ההכנסות הכספיות

טניס

פאריס (ע"ה). בכיר טניסאי ישראל עמוס מנסדורף נמצא, על־פי הדירוג האחרון שפירסם השבוע איגוד הטניסאים המקצוענים (איי.טי.פי.), במקום ה־25 בעולם.

אלוף שוויץ יעקב לאסק שזכה בשני תארים, בלונדון ובזהאנסבורג, בתוך שמונה ימים, עלה מהמקום ה־14 ל־8. השוודי מאטס וילאנדר עדיין ראשון. אחריו בדירוג איוואן לנדל (2), אנדרה אגאסי (3), בוריס בקר (4), סטפאן אדברג (5), קנט קארלסון (6) וג'ימי קונורס (7). משלימים את העשירייה הראשונה טים מאיוט (9) וג'ון מקנרו (10).

מארלינגטון, טכסאס, נמסר כי מנסדורף מדורג תשיעי בין נושאי הרווחים השנה — 375,492 דולאר.

מנסדורף מקדים את הצרפתי אנרי לקונט (349,991), האוסטרלי ג'ון פיצג'ראלד (346,382), ג'ון מקנרו (324,808) ויעקב לאסק (322,466) דולאר. בראש הדירוג השוודי מאטס וילאנדר עם 927,802 דולאר, לפני בוריס בקר 881,731 ואיוואן לנדל עם 861,913 דולר.

הפתעה בברזיל

בסיבוב הראשון בטורניר הטניס באיטאפאריקה, ברזיל, הפתיע הארגנטיני בן ה־21 מאוריסיו הדמן (131 בעולם), כשניצח את הספרדי אמיליו סאנצ'ס (14 בעולם) 6–4, 4–6.

בפתיחת הטורניר בבריסל, ניצח במפתיע הארגנטיני אדוארדו מאסו את הצ'כי תומאס שמיד 6–3, 6–7, 7–6.

בריה"מ וארה"ב הסכימו לבדיקת סמים באימונים

ניו־יורק (ע"ה). ארה"ב ובריה"מ הסכימו ביניהן לערוך בדיקות סמים לספורטאים גם באימונים, ולא רק בתחרויות.

שתי המעצמות הגיעו להסכם, בעקבות דיונים בין הוועדים האולימפיים שלהן, זאת כדי לשים קץ לנגע הסמים שפשט בעולם.

100 ש"ח לכל יום אימונים

כך סוכם בין הגזבר אגודי לנציגי השחקנים

מאת שאול אייזנברג

סיביו, רומניה (מיוחד ל"ספורט הארץ"). ראש המשלחת הישראלית לסיביו, גזבר ההתאחדות לכדורגל גד אגודי, נפגש אתמול עם נציגי השחקנים בראשות הקפטן משה סיני, והגיע עימם לסיכום משביע רצון מבחינתם. על פי הסכום, יקבלו מעתה השחקנים 100 שקל ברוטו לכל יום אימונים בארץ, בתוספת הוצאות נסיעה.

באשר למענקים שיוצעו לשחקנים בעת משימת קום הגביע העולמי, נוצרה הבנה לפיה יינתנו המענקים רק על הצלחה במשימה האוקיאנית, ולאחר מכן בהשגת הכרטיס לאיטליה־1990. הסכומים ייקבעו בשבועות הקרובים.

אן.בי.איי.

אטלנטה נכנעה ל"ישנוני" מיוסטון

ניו־יורק (ערפ"). "ישנוני" פלויד קלע חמש נקודות ב־2.20 הדקות האחרונות של המישחק, כדי להקנות ליוסטון רוקטס ניצחון 113–117 על אטלנטה הוקס. בסך הכל קלע פלויד 20 נקודות. גם בתחום האסיסטים היה "ישנוני" עידוי למוי, אחרי שצבר 12 כאלה. קלעים נוספים ליוסטון: באק ג'ונסון 18, אקים אולג'ואן 18 (צבר גם 14 ריבאונדים), אוטיס תורפ 16. דומיניק וילקינס הוליך את רשימת קלעי אטלנטה עם 29 נקודות; רג'י תיוס הוסיף 26 ומוזס מלון צבר 19 נקודות ו־17 ריבאונדים.

במישחק נוסף אתמול ניצחה יוטה ג'אז בלוס־אנג'לס את הקליפרס 98–117. ג'ון סטוקטון הוליך את חבריו לניצחון עם 22 נקודות, 15 אסיסטים ו־4 חטיפות כדור. דארל גריפית הוסיף 25 נקודות, תורל ביילי 24 וקארל מלון 23 נקודות ו־13 ריבאונדים. הרוקי דאני מאנינג (21 נקודות) וצ'ארלס סמית (19) הצטיינו בין קלעי הקליפרס.

ליגה א'

● מחוז צפון: הפועל בית־שאן — מכבי עוספיה 2–0 (2–0), הפועל מירות הכרמל — מכבי אחי נצרת 3–5 (2–1), מכבי חדרה — בית"ר נהריה 4–1 (3–1), הפועל עכו — מכבי עכו 0–0, בית"ר חיפה — הפועל טירה 0–0, הפועל דלית אל־כרמל — הפועל קרית־אתא 5–6 (1–0). שני מישחקים יהיו היום: הפועל טירה — הפועל קרית־שמונה, הפועל בני־נצרת — מכבי עפולה.

● מחוז דרום: לרום חולון — הפועל אשקלון 1–1 (1–0), מכבי הרצליה — הפועל רמלה 3–2 (1–1), הפועל באר־יעקב — הפועל אור־יהודה 2–0 (0–0), הפועל קרית־מלאכי — מכבי שיכון־המזרח 4–1 (2–1), הפועל אשדוד — הפועל קרית־אונו 1–0 (1–0), הפועל ראשון־לציון — מכבי קרית־גת 2–0 (0–0), הפועל בית־שמש — הכח רמת־גן 2–2 (1–1), הפועל מרמורק — הפועל דימונה 1–0 (1–0).

כדורסל

מכבי פ"ת — נודיים במוקד המחזור ה־7

המישחק המרכזי בליגה הלאומית בכדורסל יפגיש הערב את מכבי פתח תקווה עם הפועל נודיים (יהוד, 21.00). יתר מישחקי המחזור השביעי יחלו ב־20.30: מכבי נתניה — מכבי רחובות, הפועל רחובות — מכבי ראשון־לציון, מכבי קרית־שרת/חולון — א.ס. נס־ציונה, הפועל ראשון־לציון — הפועל פתח־תקוה, אליצור הרצליה — הפועל רמת־גן (במבנן ויגנייט).

אתלטיקה

גרין ישתתף בכנס מאמנים בברצלונה

מאמן האתלטיקה הותיק, אברהם גרין, ישתתף בכנס מאמנים בין לאומי שיהיה בברצלונה בתחילת דצמבר. בכנס, המאורגן על־ידי איגוד המאמנים הבינלאומי, ישתתפו מאמני צמרת מהשורה הראשונה בעולם.

על רגל אחת

יהושע שגיא

אסור להחמיץ: דינאמו בקרית אתא

עכשיו הכל בטוחים שהאירוע הספורטיבי המסקרן הגדול בתולדות המדינה יהיה ב־9 במארס 1989, כאשר מכבי תל אביב יארח ביד אליהו את כדורסלני נבחרת הצבא האדום, הבי מועדון צסק"א ממוסקווה.

צודקים כל הסקרנים. זה בהחלט יהיה אירוע גדול ויוצא דופן.

אבל מי שרוצה לראות את הספורט האמיתי בגדולתו, גם הוא בביצוע רוסי נפלא עד מושלם, יש לי הצעה בשבילו: לא לוותר בשום פנים ואופן על הופעת מעופפי דינאמו מוסקווה, בגביע אירופה למחזיקות גביע, ב־12 בדצמבר בקרית אתא. זה יהיה משהו־משהו.

ההצגה הרוסית בקרית אתא תהיה כנראה קצרה, אולי בת שלוש מערכות בלבד, אבל זה מן התם המובדל האיכותי ביותר למעופפים הרוסים. העיקר שיבואו.

חדשות המשק

נמשך הגידול באשראי השקלי

חל גם גידול של 98 מיליון דולר בפקדונות הפת"ם לטווח ארוך

מאת אריה לביא

הגידול באשראי החופשי בשקלים נמשך ולאחר הפוגה קצרה, והוא הגיע ב־16 בנובמבר ל־16.7 מיליארד שקלים, לעומת 16.52 מיליארד שקלים בשבוע הקודם. זהו גידול של 270 מיליון שקלים בשבוע אחד — כך מתברר מנתוני בנק ישראל, המבוססים על דיווחי ששת הבנקים הגדולים.

בלט במיוחד הביקוש לאשראי לא צמוד, שגדל במהלך שבוע זה ב־220 מיליון שקלים והגיע ל־12.15 מיליארד שקלים. האשראי הצמוד גדל ל־4.64 מיליארד שקלים לעומת 4.59 מיליארד שקלים בשבוע הקודם.

הביקוש לאשראי הושפע מתשלומי מע"מ ומס הכנסה, שהתבצעו באמצע החודש, אך נראה שחלקו נוצל לרכישת מטבע חוץ על ידי הסקטור העיסקי, עקב החששות מפיחות בעתיד הקרוב.

פקדונות הפח"ק (תפ"ס בעבר), ירדו והגיעו ל־2.32 מיליארד שקלים לעומת 2.54 מיליארד שקלים לפני שבוע, ירידה של 220 מיליון שקלים.

במקביל עלו חשבונות הפק"ם ב־30 מיליון שקלים והגיעו ל־4.62 מיליארד שקלים.

חשבונות הפת"ם גדלו במהלך שלושת השבועות בב־162 מיליון דולר.

פקדונות הפת"ם לתקופות ארוכות גדלו במהלך שלושת השבועות ב־98 מיליון דולר והם הגיעו ל־1.537 מיליארד דולר. כיום ניתן להפקיד בפת"ם פקדון רק לתקופה של שנה ויותר.

האוצר ימנע העלאת מסים בת"א בגלל אי הפסקתם של פרוייקטים

חבר מועצת העירייה: העירייה חרגה מתקציבה ב־120 מיליון שקל

מאת חיים הנדוהוקר, סופר "הארץ" תל־אביב

משרד האוצר ימנע העלאת מיסים עירוניים בתל אביב, במידה והעירייה לא תעצור פרוייקטים בעיר.

עמדה זו נקט משרד האוצר, במכתב ששוגר למנכ"ל משרד הפנים אריה דרעי. מתברר, כי על פי הסכם מינוי הבודק למצבה הכספי של העירייה, שנדרש לו האוצר, משרד הפנים ועיריית תל אביב, סוכם כי פרוייקטים חדשים לא יבוצעו וכן יעצרו פרוייקטים הנמצאים בתהליכי ביצוע, שהפסקתם לא תגרום לנזק כספי גדול.

לדברי גורמים באוצר, החליטה העירייה להפסיק פרוייקטים חדשים, אולם טרם הופסקו פרוייקטים הנמצאים בביצוע.

בתוך כך, העריכו במשרד האוצר, כי העלאות המיסים עליהם החליטו ראש עיריית תל אביב שלמה להט וחברי המועצה שלו, עלולות ליצור בעיה משפטית, שכן המדובר בהעלאות מיסים רטרואקטיביות.

בעוד משרדי האוצר והפנים תובעים ריסון תקציבי מצד העירייה, החליטה זו שלשום על שורה של פעולות בתחום בריאות הציבור בעלות של מיליוני שקלים.

עיריית תל אביב גלשה, בשנה שלפני הבחירות, בסכום של 120 מיליון שקלים מעבר לתקציבה — כך אומר חבר מועצת עיריית תל אביב, יאיר רוטלוי, בהסתמכו על דו"ח הפעולות הכספית של העירייה.

על פי הדו"חות מתברר, כי שנה לפני הבחירות, שהתקיימו לרשויות המקומיות והכנסת נוהו בחודשים אחרים, היו בקופת העירייה עודף של 50 מיליון שקלים. ב־30 לספטמבר 1988 הגיע גרעון העירייה ל־50 מיליון שקלים. גרעון זה ילך ויגדל בחודשים הקרובים, עקב מימושן של התחייבויות קודמות והעדר הכנסות מספיקות.

סופר "הארץ" פנה לדובר עיריית תל אביב לצורך קבלת תגובה האולם עד שעת מסירת הידיעה לא התקבלה כל תגובה.

התשואה המירבית של קופת גמל הושגה ב"בטוחה" — 8.4% מינו'

מאת יהודה שרוני

קופת הגמל "בטוחה תגמולים" השיגה את שיעור התשואה הגבוה ביותר מבין כל קופות הגמל מתחילת השנה. התשואה הריאלית בה הגיעה ל־8.42%. הקופה, המנוהלת על ידי "כלל גמל", פועלת כקופת גמל לציבור הרחב מזה כשנה וחצי. באחרונה מונו פרופ' יוסף גרוס וד"ר אהוד גלה, כנציגי ציבור במועצת המנהלים של החברה המנהלת.

בחודשים יולי '87 ועד אוקטובר 1988 הציגה הקופה תשואה נומינלית כוללת של 38.96%, שהיא תשואה ריאלית של 15.52%. במונחים שנתיים מגיעה תשואה זו לשיעור ריאלי של 11.64%.

בחודשים ינואר '88 עד אוקטובר '88, השיגה קופה זו תשואה נומינלית של 22.25%, שהיא תשואה ריאלית של 8.42%, (או תשואה של 10.10% במונחים שנתיים). התשואה הריאלית חושבה על פי המדד הידוע בחודשים הרלבנטיים.

קופת הגמל "ספנות גמל" של בנק ספנות, מציעה בימים אלה ביטוח חיים הינם בגובה ההפקדה, לכל המפקיד כספים עד חודש דצמבר. ביטוח חיים יעשה בחברת ציון, ללא כל צורך בהצהרה, או בבדיקה רפואית וימומן כולו על ידי בנק ספנות. הטבה זו מוענקת בנוסף לזיכויי המס להם זכאים העמיתים בקופה זו, כמו ביתר קופות הגמל.

מוצע להקים חברת שיווק חדשה שתרכז את כלל היצוא החקלאי

הממשלה תחזיק ב־26% ממניות החברה ● תביא לאיחוד אגרקסקו והמועצה לשיווק פרי הדר ● ישקעו 9 מ' דולר בהקמת החברה

מאת אבי בנאור

מתוכנן ארגון חדש של מערך היצוא החקלאי. במסגרת הארגון החדש, תוקם חברת יצוא חדשה, בה השקעה ממשלתית של 9 מיליון דולר — כך מסר אתמול ראובן איילנר, יו"ר מועצת המנהלים של אגרקסקו והמועצה לשיווק פרי הדר, בפגישת עיתונאים בתל אביב.

התוכנית, שהוכנה על ידי צוות בדיקה בראשותו של איילנר, הוגשה לשרי החקלאות והאוצר כבר בחודש אוקטובר, אך בשלב זה אגרקסקו עדיין מתנגדת לכך ואילו ארגוני החקלאים המסורתיים השונים עדיין לא מסרו על עמדתם.

התוכנית קוראת להקמת חברת יצוא אחת לכל התוצרת החקלאית הטריה, (הדרים, פירות, ירקות ופרחים). על פי איילנר, לא מדובר על איחוד מועצת ההדרים ואגרקסקו, אלא בהתארגנות חדשה של ארבע מועצות הייצור, לביצוע יצוא של התוצרת, עליה הן מופקדות על פי החוק. כיום מבצעת אגרקסקו את יצוא הפרחים, ירקות ופירות ואילו המועצה לפרי הדר מייצאת את פרי ההדרים.

מבנה החברה ומועצת המנהלים שלה יקבעו לתקופה של 3 שנים בלבד ויותאמו על פי ההתפתחויות ביצוא של כל אחד מהענפים.

איילנר. תאריך קריטי

לשם הקמת המערך החדש, תידרש השקעה ממשלתית של 9 מיליון דולר. הממשלה תקבל עבור השקעתה, 26% ממניות החברה החדשה. 7 מיליון דולר מסכום זה יידרשו למימון תשלומי הפיצויים ל־200 העובדים שיפוטרו, במידה וישולמו להם פיצויים של 100% בלבד. איילנר טוען, כי התאריך הקריטי להקמתה של החברה החדשה הוא ה־15 לפברואר '89 ובמידה ויישום התוכנית יתאחר, יהיה צורך לדחות את מימוש הפרוייקט לעונת 1990/91.

ועד העובדים של "אגרקסקו" מתנגד להתארגנות המוצעת.

אמוץ עמיעד, מנכ"ל אגרקסקו אמר אתמול ל"הארץ": "עקרונית אנחנו בעד ייעול ואיחוד מערכות היצוא החקלאי, אבל ישנם עוד דרכים שיביאו ליותר שיפור ממה שמציעה לנו ההתארגנות המוצעת".

אקרשטיין תגייס הון בבורסה לאחר שתייסד חברה בת חדשה

חברת אקרשטיין עצמה תהפוך לחברת נכסים והשקעות בלבד

מאת אריה לביא ומיכל רוזה

חברת אקרשטיין, העוסקת בייצור אלמנטים מבטון לבניה, מתכננת לגייס הון בבורסה. ההנפקה תתבצע באמצעות חברה חדשה, שתרכז את כל הפעילות התעשייתית של הקבוצה. חברת האם תהפוך לחברת נכסים והשקעות.

מועצת המנהלים של החברה, בראשה עומד גיורא אקרשטיין החליטה להקים חברת בת בבעלות מלאה בשם "אקרשטיין תעשיות". לחברה זו יועברו כל מפעלי ועסקי התעשיה של תשלובת אקרשטיין והם המפעלים לייצור מוצרי הבטון לפיתוח סביבתי, מפעל "דעפי אקרשטיין" ומפעל מוצרי הסיליקט, שהוקם באור יהודה ונמצא בשלבי הרצה.

לבורסה לא נמסר דיווח על הכוונה לגייס הון באמצעות החברה החדשה ורק נמסר, שההחלטה נעשתה "במסגרת רהארגון כלכלי ומשפטי מתוקן יותר של החברה". בכוונת הנהלת החברה ליצור הפרדה בין עסקי התעשיה, עסקי הנדל"ן ועסקי הפיננסים של התשלובת על מנת ליצור מרכזי רווח כלכליים ומשפטיים לכל פעילות בנפרד.

חברת הבת החדשה, "אקרשטיין תעשיות", תחל לפעול ב־1 בינואר 1989 עם הון עצמי של כ־8 מליון שקלים. אל חברה זו יועברו עסקיהם של ארבעת מפעלי התשלובת בהרצליה, אשדוד, ירוחם ונתניה. מחזור המכירות השנתי של מפעלי התעשיה של "אקרשטיין" עומד על למעלה מ־30 מליוני ש"ח לשנה.

במקביל להארגון יוחל בקרוב בהעתקת עיסקי התעשיה של החברה ממפעלה שבהרצליה למפעלים האחרים. כפי שכבר נמסר ב"הארץ", קיימת כוונה לסגור את המיפעל בהרצליה שנוסד לפני 40 שנה. צעד זה נעשה במסגרת התוכנית הרב שנתית של התשלובת, שמטרתה ייעול הייצור והגמשת עלויות שכר האחזקה.

בנק ישראל מגמיש את ההוראות לתיפעול קרנות מימון היצוא

היצואנים יוכלו לקבל מעתה מימון ישיר מבנקים זרים בחו"ל

מאת איתן אבריאל

בנק ישראל פירסם אתמול הוראות חדשות לבנקים, בדבר תיפעול הקרנות למימון היצוא. בהתאם לנוהלים החדשים, שיכנסו לתוקף ב־5.1.89, יותר ליצואנים לקבל אשראי ישירות מחו"ל, יוגמשו נוהלי לקיחת האשראי מהקרנות וכן תותאם הריבית לרמת הסיכון השונות של הלווים.

הקרנות — קרן היצוא לשם ייצור, שסכומה הוערך ב־700 מיליון דולר והקרן למימון משלוחים, שערכה מגיע ל־900 מיליון דולר.

ההנחיות המעודכנות קובעות את הכללים הבאים: בנוסף למתן אשראי במט"ח ממקורות בנקאים בארץ, כבינהו עד כה, יוכלו היצואנים לקבל מימון ישיר מחו"ל גם מבנקים זרים ומשלוחות של בנקים ישראליים בחו"ל.

הריבית המירבית ללווה לא תקבע עוד לשיעור של ליבור ועוד 2%, אלא תפוצל לשני מרכיבים: ריבית בסיסית ותוספת סיכון של עד 2% — בהתאם לרמת הסיכון של הלווה.

תקופת המימון תנתן לכל תקופה שהיא, בכפולה של 90 יום, להבדיל מהמצב כיום, בו מוגבלת תקופת המימון ל־90 יום בלבד.

יותר פרעון מוקדם בקרן ליצוא. תוארך תקופת האשראי בקרן המשלוחים מ־180 ל־360 יום.

מחלקת האשראי של בנק ישראל הסבירה, כי מטרת השינויים היא להביא לצמצום ופישוט ההליכים המנהליים הקשורים בתיפעול הקרנות וכן הגברת התחרותיות בין הבנקים בגיוס המקורות.

גורמים בבנק ישראל הוסיפו, כי הנוהלים החדשים משתלבים במדיניות הבנק המרכזי להביא ליותר ליברליזציה בשוק הכספים והמט"ח, תוך הקטנת המעורבות של הרשויות בשיקולים העיסקיים של הגופים הפועלים בשווקים אלו.

هكذا من الاصل

[illegible]

חדשות כלכלה

המכס צופה הוזלה של 20% במחיר מוצרי היבוא בינו'

מאת איתן אבריאל

המכסים על כל מוצרי היבוא מארצות השוק האירופאי המשותף, המהווים כ־70% מכלל היבוא לישראל – יבוטלו ב־1.1.89. כך אמר אתמול מנהל המכס מרדכי ברקת, בכנס רואי החשבון, שהתקיים בירושלים.

הוא הוסיף, כי כל המוצרים מאירופה יוזלו בהתאם לשיעור המכס המוטל עליהם כיום. ביטול המכסים יתבטא בהוזלה ממוצעת של כ־20%. ברקת הדגיש, כי הנהלת המכס תעשה ככל יכולתה כדי לוודא שירידת המחירים תגיע לצרכן הסופי ולא תבלע על ידי היבואנים.

ברקת לא פסל אפשרות לפיקוח על המחירים, כדי לדאוג שאכן כך יהיה.

לאחרונה הופחתו המכסים על המכוניות המיובאות מספרד, אולם בבדיקות של המכס נמצא, כי היבואן הוריד את המחיר של המכונית מסוג "סיאט מלגה" בכ־100 שקלים, בזמן שהפחתת המכס היתה צריכה להוזיל את הרכב בכ־2,000 שקלים.

הורדת המכסים תגרום לפגיעה של מאות מיליוני דולרים בהכנסות המדינה ממסים. הסכום המדוייק טרם ידוע, מאחר והאוצר עדיין לא החליט מהו שיעור מס קניה שיתווסף לאותם מוצרים, שעליהם בוטל המכס. גורמים באוצר העריכו, כי ההפסד לקופת המדינה יסתכם בין 300 ל־500 מיליוני דולר בשנה.

באוצר שוקלים להוריד חלק מהמכסים על מוצרים ממדינות שאינן חברות בשוק האירופאי, כדי למנוע חוסר איזון בין המוצרים מאירופה למוצרים משאר העולם.

יורם בליזובסקי, מנכ"ל משרד התעשיה, יפגש היום עם הנספחים המסחריים של ארצות השוק האירופאי המשותף, על מנת להציג בפניהם את פרטי ההצעות הישראליות בנושא ביטול מסי הקניה והתמ"א. בליזובסקי מציין, כי מטרת הפגישה היא להציג את פרטי התוכנית, כפי שנקבעה לאחרונה בשיחות בארה"ב ולקבוע את הנהלים לדיון עם רשויות השוק.

התוכנית הישראלית מבוססת על הצורך במתן שהות להערכות התעשיה הישראלית לקראת הפחתת מסי הקניה ולפיכך יופחתו מסי הקניה בשלבים, בתואם ליכולת הענפים השונים להתמודד עם הפחתה זו.

אלדדטק רכשה ב־3.1 מ' דולר את אי.די.אל.

מאת מיכל רוזה

חברת אלדדטק, המתמחה בפיתוח מוצרים בתחום הרפואה, רכשה את חברת הביוטכנולוגיה אי.די.אל. מירושלים תמורת סכום של 3.1 מיליון דולר.

בעקבות העסקה, מנהלת עתה אלדדטק מגעים עם גורמים מדעיים־עסקיים בחו"ל, לשיתוף פעולה על מנת לפתח מוצרים חדשים לטיפול בחולי סרטן, חולי לב ומחלות עצבים.

אברהם פרידלנדר, יו"ר מועצת המנהלים של אלדדטק ציין, כי החברה מנהלת מו"מ עם קונצרן סקנדינבי על שיתוף פעולה ליצור מוצרים לקביעה מדוייקת של סוג הטיפול בחולי סרטן. במקביל נחתם הסכם בראשי תיבות עם חברה אמריקאית לפיתוח ערכה לזיהוי גורמי סיכון להתקפי לב.

גל פיטורים צפוי בסולתם לאחר יישום תוכנית הבראה

כור בוחנת שתי חלופות להבראה: פיטורי 290 עובדים או 130 בלבד

מאת מיכל רוזה

תוכנית ההבראה המפורטת של קונצרן כור מציעה שתי חלופות להבראה של מפעל סולתם, השקוע בהפסדים כבדים ומוגדר כאחד ממוקדי ההפסד הקשים ביותר של הקונצרן.

הנהלת כור מעריכה, כי סולתם יכולה להגיע למחזור מכירות של 50 מיליון דולר בשנה בלבד בגלל ירידת מחירי המוצרים והביקוש והתחרות מצד יצרניות נשק חדשות.

כור מציינת בתוכנית ההבראה, כי בין הגורמים העיקריים שהביאו את סולתם להתדרדרות בשלום הוא שכר העבודה הגבוה במפעל, היעילות הנמוכה ומספר העובדים הגבוה בהרבה מהנדרש.

בתוכנית ההבראה האלטרנטיבית, מדובר על בחינה מחודשת של הגורמות והפרמיות הנהוגות במפעל, התאמת המשכורות לתפוקה והגדרה מחדש של תפקידי נותני השרותים. בשתי האפשרויות מדובר על מחיקת מלאי של 14 מיליון שקל, שתבוצע ב־1989.

חלופה אחת היא תוכנית הבראה איטית, שעל פיה ישוחררו 130 מבין 820 העובדים, כאשר 80 עובדים ישוחררו בתחילת 1989 ו־50 ב־1990. על פי תוכנית זו, עלות השכר תרד מ־24.4 מיליון שקל ב־1989 ל־22.4 מיליון שקל ב־1990.

התחזית העיסקית על פי תכנית זו קובעת, כי לסולתם יהיה הפסד תפעולי של 5 מיליון שקלים ב־1989 והפסד תפעולי של 2 מיליון שקלים ב־1990.

על פי תוכנית ההבראה המואצת יפוטרו מהמפעל 290 עובדים עוד ב־1989 ובמפעל יישארו 530 עובדים בלבד. התוכנית קובעת, כי עלות השכר במפעל תרד ב־1990 ל־19 מיליון שקל וכבר ב־1989 יוכל המפעל להגיע לרווח תפעולי של 1.7 מיליון שקל. הרווח התפעולי בשנת 1990 יגיע על פי תכנית זו ל־5.1 מיליון שקל.

לסולתם מלאי של 100 מיליון דולר, המעיק עליה כיום.

בנק לאומי מבקש להצטרף כצד לדיון בפירוק כור

מאת צבי הראל ואיתן אבריאל

בנק לאומי פנה אתמול לבית משפט המחוזי בת"א וביקש להצטרף כצד לדיון בבקשת הפירוק נגד כור ולהיות מתוך לדיונים, שיתקיימו בשבועות הקרובים בבית המשפט.

פרקליט הבנק, עו"ד ד"ר אמנון גולדנברג, מציין בבקשה כי בל"ל הוא נושה של כור בסכום כולל של 145 מיליון דולר, כאשר 37 מיליון דולר מתוכם הם חובות ישירים של כור והשאר ערבויות, שנתן כור לבנק.

בל"ל מציין בבקשה, כי בימים אלה הוא בוחן את תוכנית ההבראה שהוגשה ע"י כור. בשלב זה מציין הבנק, ועד שיסתיימו הליכי הבדיקה באשר להבראה, טרם ניתן להביע דיעה מוסמכת לגופה של תוכנית ההבראה. האיל ותוכנית ההבראה עשויה להיות פתרון עדיף על פירוק ומימוש הנכסים של כור, מציין הבנק, שמן הראוי לאפשר לבל"ל, ולנושים אחרים, לסיים את בדיקת תוכנית ההבראה המוצעת ולקבוע עמדה בשאלה אם התוכנית הינה פתרון טוב יותר מפירוק.

במשרד האוצר ממשיכים ללמוד את תוכנית ההבראה של כור, אולם גורמים בכירים מסרו, כי מבחנה של התוכנית יהיה בביצוע ולא בעצם הגשתה. באוצר אישרו, כי אם תחל כור בביצוע התוכנית לאלתר, יעמוד האוצר בהבטחות שנתן בעבר לכור.

לגבי הבעיות המיידיות של כור, אמרו באוצר כי הצעתם המקורית לרכוש מכור נכס ריאלי, עדיין תקפה. בכירים באוצר חזרו והדגישו, כי הם מתנגדים למתן ערבות ממשלתית לגופים כלכליים שנקלעו לקשיים.

בעקבות השבתת המחשב במס הכנסה

עצמאים: מס הכנסה מבצע עיקולים שאינם מוצדקים

מאת יהודה שרוני

עשרות עצמאים טוענים, כי שלטונות מס ההכנסה מוציאים אל הפועל עשרות עיקולים, מבלי שתהיה לכך הצדקה. עיקולים אלה מבוצעים חרף העובדה, כי העילה שבגינה הוצאו העיקולים, כבר הוסרה.

הסיבה להתרחשויות אלו היא שביתת עובדי יחידת המחשב באגף מס ההכנסה, המונעת מפקידי השומה לוודא האם סיבת העיקול הוסרה, או שהיא עדיין קיימת.

חלק גדול מעילות העיקולים הם טעויות טכניות, שהוסדרו על ידי ציבור הנישומים, אך בגלל העיצומים במחשב, לא ניתן לוודא זאת.

משרד האוצר מציע לאחד שבע החברות הממשלתיות המשכנות

החברות ישולבו לתוך עמידר ובדרך זו ייחסכו 200 משרות

מאת צבי זרחיה

משרד האוצר מציע לאחד את החברות המאכלסות בתחום השיכון. במסמך פנימי, שנגבש באגף התקציבים באוצר, נאמר כי בבעלות המדינה החברות המאכלסות כ־155 אלף יחידות דיור, המנוהלות ע"י 7 חברות מאכלסות: עמידר, עמיגור, פרזות, חלמיש, שיקמונה, אפרידר וחל"ד.

עיקר הנכסים הללו מנוהלים ע"י 2 חברות: עמידר, המאכלסת 114 אלף יחידות דיור ועמיגור, המאכלסת 34 אלף יחידות דיור. חמש החברות האחרות, מנהלות בין 200 ל־3,000 יחידות דיור בלבד.

בחברות הללו מועסקים עובדים ב־1,283 משרות,

בשעה שמרביתם משרד השיכון ומשרד האוצר היא למכור את יחידות הדיור לציבור המתגורר בהן. באוצר טוענים, כי הפעלת 7 מנגנונים בירוקרטיים על ידי כל אחת מהחברות הללו בנפרד, מהווה בזבוז משאבים ולפיכך מוצע לאחד את כל 7 החברות המאכלסות לחברה אחת – עמידר.

אולם, בקרב החברות המאכלסות, קיימת התנגדות ליוזמה זו, שכן שכל חברה רוצה לשמור על נכסיה, מתוך הערכה שללא נכסים, לא תהיה הצדקה לקיומה.

להערכת האוצר, האיחוד יביא לצמצום של 200 משרות, הגברת המכירות, התייעלות והאחדה בנהלים.

"פירסט בוסטון" מונתה למכור את מניות כימיקלים לישראל

מאת יהודה שרוני

שר האוצר משה נסים ושר התעשיה והמסחר אריאל שרון, אישרו השבוע את המלצות ועדת מומחים, לפיה ימונה בנק ההשקעות האמריקאי "פירסט בוסטון", כגורם שיטפל במכירת כימיקלים לישראל למשקיעים פרטיים.

לצורך קידום נושא הטיפול במכירת כימיקלים לישראל, הקימה פירסט בוסטון בארץ צוות מיוחד בראשות אלברטו הרמה.

מספר משקיעים זרים, כבר החלו לגלות עניין ברכישת כימיקלים לישראל.

האישור ניתן לאחר שהוסרו סופית החששות, לפיהם חלק ממניות השליטה בפירסט בוסטון, נמכרו על ידי "קרדיט סוויס" לידי גורמים ערביים. "קרדיט סוויס" החזיק עד לשנה האחרונה ב־74% ממניות פירסט בוסטון ויתרת 26% הוחזקו על ידי עובדים המנהלים בבנק.

לפני זמן מה, החליטה הנהלת הבנק השוויצרי, להפקיד 30% מהמניות בידי הקבוצה הסעודית "אוליאן", עקב מגבלה בחוקי הבנקאות בשוויצריה.

פעולה זו העלתה חששות, כי פירסט בוסטון עומד לפול לידי גורמים ערביים ולכן הובע ספק ביכולת הבנק לבצע את מכירת כימיקלים לישראל. אולם, בדיקת האוצר הראתה, כי 30% המניות, ימכרו תוך זמן קצר מהגוף הסעודי, למשקיע יפני ואת במסגרת הרחבת עיסקי הבנקאות של פירסט בוסטון למזרח הרחוק.

התפתחות עיסקית בולטת שהיתה לאחרונה בבנק, היא הצעת רכש לרשת המזון "בריסקו" בתמורה כספית של 25 מיליארד דולר. ההצעה הוגשה במשותף עם משפחת פריצקר, שהיא משפחת מיליונרים יהודית, המחזיקה במלון הגיית.

אגד יפטר 100 מעובדיו ולא 500, כפי שתוכנן

מאת נורית אמיתי

"אגד" יפטר בקרוב מאה מעובדיו השכירים ולא 500 עובדים, עליהם הוחלט במסגרת תוכנית צמצומים. הפיטורים יבוצעו במסגרת תהליך התייעלות מבוקר של החברה בשנים האחרונות.

בעקבות ההחלטה על פיטורי השכירים באגד, הגישה תביעה לבית הדין לעבודה, שבעקבותיו נקבע שעל אגד וועד השכירים להגיע להסכם לגבי רשימת המפוטרים.

לאחר פגישות ודיונים בין הוועד להנהלה, סוכם על התייעלות בתנאי העובדים השכירים ובמקביל הקטנת מספר המפוטרים מחמש מאות למאה מפוטרים.

בקשה למינוי מפרק זמני לחברת "נעמה"

(עו). חברת הביטוח "אושיות", הנמצאת בהליכי פירוק, פנתה אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב בבקשה למנות את עו"ד ד"ר מאיר ליפא, למפרק זמני של חברת ההשקעות "נעמה", שהינה חברת בת של אושיות. זאת בשל חוב כספי של כ־660 אלף שקל.

בבקשה נטען, כי מנהלה היחיד של "נעמה" הינו יעקב רובנברג, שהיה בעל השליטה העיקרי ב"אושיות". הוא עזב את הארץ בתחילת השנה ולא נראה שבכוונתו לשוב בעתיד הנראה לעין.

עובדי ליגת החלו במו"מ בנושא הפיצויים שיקבלו

(עו). העבודה במפעל "ליגת" בקרית גת התחדשה אתמול בבוקר בכל המחלקות, יממה לאחר שהעבודה שבותה במקום. עד אתמול, הפועלים התבצרו במפעל.

בשעות הערב המאוחרות ביום ב', הגיע למקום מזכיר מועצת הפועלים, אלברט ארז ועוזריו והנפתה מו"מ במשך כל שעות הלילה. התנאי הראשון של המנהלים היה להסיר את המצור ולחדש את העבודה. ארז הצליח לשכנע את הפועלים להסכים לתביעה זו

הנושא היחיד שבדיון כעת הוא גובה הפיצויים ל־220 המפוטרים, שהשלימו עם העובדה שהמפעל נסגר.

אל על חתמה על אופציה לרכישת מטוס

מאת זוהר בלומנקרנץ

אל על חתמה על אופציה לרכישת מטוס מדגם בואינג 757.

מחברת התעופה נמסר אתמול, כי עפ"י הסכם חדש שנחתם עם החברה המייצרת בארה"ב, קיימת אפשרות שהמטוס החדש יירכש בספטמבר 1990.

אל על מעוניינת לקבל את המטוס הנוסף עד לסוף 1989. אולם בשל הביקוש והמספר ההזמנות הרב למטוס זה, תאלץ החברה מישראל להמתין כשנה נוספת עד קבלתו.

מטוסי החברה מדגם זה, פועלים בקווי התעופה לאירופה והם זולים במיוחד לתפעול.

משבר ביחסי עבודה בבנק לפיתוח תעשיה

מאת אריה לביא

עובדי הבנק לפיתוח התעשיה עומדים להכריז בקרוב על סכסוך עבודה, עקב חוסר הצלחתם לחתום על הסכם עבודה עם ההנהלה. העובדים יחליטו על כינוס אספה כללית, כנראה במהלך השבוע הבא, בה יוכרז על סכסוך העבודה.

בין הנהלת הבנק לפיתוח התעשיה לבין ועד העובדים, קיים סכסוך ממושך, שכבר הביא בעבר להשבתת הבנק.

ידי מזכיר חטיבת עובדי הבנקים בהסתדרות, אלקנה לבקוביץ, להגיע להסכם בבנק נכשלו.

עובדים בבנק טוענים, שההנהלה מתכחשת להסכמים ולכן גם לא ניתן היה להגיע להסכם לשנת 1987.

את תגובת הנהלת הבנק לא ניתן היה להשיג אמש.

הבינלאומי: נמשיך למחזר חובות התנועה הקיבוצית

מאת יהודה שרוני

הבנק הבינלאומי ממשיך למחזר את חובות הקיבוצים, זאת לאחר שנענה לפניית בנק ישראל, כך מסר אתמול דובר הבנק, בתגובה לידיעה שפורסמה אתמול ב"הארץ".

לדבריו, הוא מנוע להתייחס לנושא מעבר לכך.

דובר התק"מ מסר בתגובה לאותה ידיעה, כי לאחר בדיקה נוספת התברר, כי הבינלאומי נוהג כמו שאר הבנקים וממחזר את חובות הקיבוצים, בהתאם לפניית בנק ישראל. לדבריו, היחסים בין הבנק לבין התנועה ממשיכים להיות טובים, ושיתוף הפעולה בינהם נמשך.

ש.ח.כ.
שרות חקירות כללי
מקבוצת "השמירה"
כל אשר רצית לדעת
31 שנות נסיון והצלחה בארץ ובעולם לשרותך
כל סוגי החקירות, באמינות ביסודיות ובסודיות מוחלטת
ש.ח.כ.
דרך פתח-תקוה 19
תל אביב 66 183
טל: 623084; 621975; 614636
FAX: 623995

זמשו עור ובגדים
מנקים רק בניקוי
פורמברג
כי אנחנו מנקים טוב יותר
ר"ג, המעגל 2, פינת ביאליק 55
טל. 03-725401

OSTEOPOROSIS
אבחון מוקדם של אבדן סידן
רפואה מונעת - טיפול מוקדם
★ כיצד למנוע חסר סידן בשלד?
★ האם ניתן להמנע משברים בעצמות?
★ התמוטטות חוליות?
★ מתי להתחיל בטיפול תרופתי?
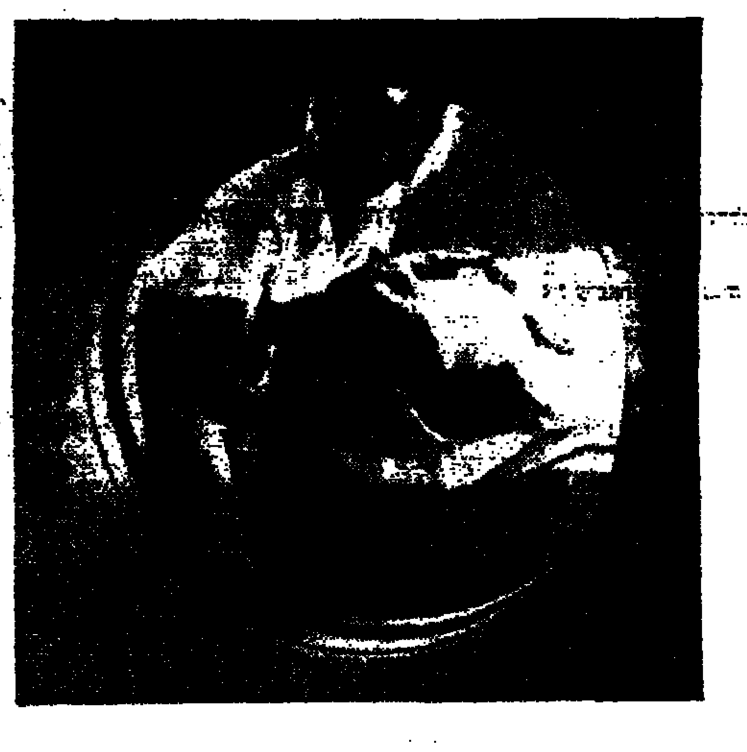
לראשונה בישראל בדיקה מדויקת של צפיפות העצם ע"י סורק ממוחשב (QUANTITATIVE C.T.)
מ.א.ר. בע"מ, המכונים לאיבחון רפואי
ירושלים - בית חולים "ביקור חולים" רח' שטראוס 5, טל. 231336; 02-245663
חיפה - בית חולים "אלישע", רח' יאיר כץ 12, טל. 381225; 04-384399
באר-שבע - מרכז רפואי דרום, דרך חברון 4 טל. 30310, 057-75507

רק כורסאות טלויזיה
פתוח במוצ"ש 19.30-22.30

AMERICAN COMFORT
רק כורסאות טלויזיה
בן יהודה 182 ת"א (פינת ארלוזורוב)
משווקים בלעדיים של LA-Z-BOY, Action, FRANKLIN

דחפון
03-611 001

צבר אופן בע"מ
הגישו לבית דין לחוזים אחידים ירושלים בקשה לאישור מתן שרותי שליחויות והעברת מסמכים וחבילות מיעד למקבלו ואשר אין בו תנאי מקפח.

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר 04-336013-4
הודעה עלפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: ...
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים:
יום ב' - 08.00-12.00
יום ד' - 15.00-17.00, 08.00-12.00
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יוציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
אריה גוראל
מהנדס העיר

אבן־זיו
חברה קבלנית לבנין בע"מ
מציעה:
★ למכירה/השכרה:
בבנין משרדים, בבניה, הדיש ומודרני במקום מרכזי בתל־אביב (רח' קרליבך 1, פינת דרך פ"ת).
1. חנות — בשטח 85 מ"ר.
2. משרדים — 175 מ"ר + חניה.
★ למכירה:
2 דירות אחרונות
★ להשכרה מיידית:
לפרטים נא לפנות לזיוה טלפונים: 03-235275, 03-237217 בין השעות 09.00 — 12.00

הודעה ללקוחותינו
שינויים בשערי הריבית
החל מיום 25 בנובמבר 1988 תועלה הריבית הבסיסית ב-1.2% לשנה.
הריבית תעמוד על 20.4% לשנה, דהיינו, ריבית מתואמת (אפקטיבית) שנתית של 22.4% לשנה.
לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות לסניף הבנק בו מתנהל חשבונך.
בנק עליה-לאומי בע"מ

מודי
בן
שושנה והמנוח יעקב שרייבר
לונדון

אורית
בת
מרגלית ושלמה מור
תל אביב

נישאו בחוג המשפחה
ביום ג' 22 בנובמבר 1988 במלון דן־אכדיה, הרצליה פיתוח

הארץ

יום ד', י"ד בכסלו התשמ"ט
23 בנובמבר 1988

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה והנהלת חשבונות: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 תל אביב 61001 פקס' 810012, טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2, טל' 224245-02, ת"ד 273 י-ם 91002, פקס' 224249-02
חיפה: רחוב נורדאו 20, טל' 661166-04, ת"ד 5239 חיפה 31052, פקס' 670715-04

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: חנוך מרמרי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות והיא מפנה מודעות פוגעניות

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel.
21 Salman Schocken St., Tel (03)5121212, Telex 33748, Fax 810012

אין לעקוף את פסק הבוחר

נציגי המערך הודיעו אתמול בצהרים כי מגעיהם עם נציגי הליכוד הופסקו; השר משה שחל אף הדגיש כי הם ממילא לא היו ראויים לביטוי "משא ומתן", אלא היו רק בחזקת בירורים מוקדמים שכתוצאה מהם נוכחו ראשי המערך כי התנאים הבסיסיים להקמת קואליציה עם הליכוד לא מולאו (כדברי יצחק רבין). נניח לסוגיה הסמנטית: מאחר שיצחק שמיר אמר כי בכוונתו להקים ממשלה על בסיס רחב עם כל מפלגה שתרצה בכך, והזמין גם את המערך לשיחות, וזה הסמיך את השרים משה שחל וחיים בר-לב להיפגש עם באי כוחו של הליכוד – פרופ' משה ארנס ודן מרידור – היה גלוי לעין כל, כי הנהגת המערך היתה נכונה, עקרונית, לחידוש השותפות עם הליכוד.

אלה מבין ראשי המערך שדחפו לחידוש זה – ומרחק קטן בלבד הפריד בנידון זה בין יצחק רבין לבין שמעון פרס – נימקו את עמדתם בצורך למנוע הקמת ממשלה אשר תפקיד את מערכת הבטחון בידי אריאל שרון (שהבכיס את ישראל למלחמת לבנון), או בידי משה ארנס (שהיסס להוציא את צה"ל מלבנון), ושסיעות הימין הקיצוני יהיו בתוכה ממשקל רב. נימוקים אלה נועדו להשפיע על היונים שבתוך המערך; היה גם הגיוני לצפות כי השפעת המפלגות הדתיות תקטן, אם יהיה עליהן להתעמת לא עם מפלגה גדולה אחת אלא עם שתיים. רווחה בין "שרינו" גם ההערכה כי יצחק שמיר היה מברך על כניסת המערך לממשלה, כדי להיפטר מלחציו של אריאל שרון וממתחריו בתוכו כלפי דוד לוי.

נציגי המערך בשיחות הבירור המוקדמות נוכחו לדעת כי הליכוד אינו מוכן לתת למערך יותר מאשר את משרד הבטחון ומשהו כמו מחצית האוצר. אין זאת אלא שמנוי וגמור עם יצחק שמיר למצות את הצלחת המחנה "הלאומי" אם תוקם, למעשה, ממשלת ליכוד אשר המערך יורשה להשתתף בה כשותף זוטר בלבד.

תוצאות הבחירות אינן מצדיקות יומרה זו של שמיר. סיעת המערך המונה 39 חברי כנסת כנגד 40 חברי הכנסת מטעם הליכוד, אינה צריכה להסתפק בשיריים שיפלו משולחן הליכוד. אם יש בכלל צידוק לחידוש הקואליציה בין המערך לליכוד, היא חייבת להיות קואליציה בין שווים; וגם מי שסבור כי שותפות המערך דרושה כדי לבלום את הליכוד ולשמור עליו מפני לחצי התחיה, צומת ומולדת – מוכרח להודות כי יכולת זו תהיה מותנית בקיומו של שיוויון בין שתי המפלגות הגדולות. מי ששולל זאת, נותן להבין כי, לאמיתו של דבר, אין הוא מעוניין כלל בממשלה על בסיס רחב.

טעות גם בידם של אלה אשר רצו להשתכנע כי יצחק שמיר היה מקבל בעין יפה את צמצום השפעתן של המפלגות החרדיות והמפד"ל (המתחרדת); בשיחה עם משלחת של יהדות ארה"ב הבהיר כי אינו מוכן להסיר את תמיכתו בהצעה לתיקון חוק השבות ("מיהו יהודי").

הבחירות העניקו רוב למחנה שמיר והמערך חייב להתאים את עצמו כדי למלא את דין הבוחרים. הנסיון לעקוף אותו בעזרת קומבינציה אריתמטית, נכשל; פעם אחת עם הדתיים, פעם שנייה עם הליכוד. המערך [illegible] לצפות ממנו כי יפעיל אותו באופוזיציה, וככל שימשך ללמוד את המלאכה הזאת, כן ייטב לו ולמדינה.

האב, הבן ורוח הזמן

שפרינצק הביא את הכנסת אל קצה תחום הסיבלות הבלתי-נסבלת של הקיום הפרלמנטרי והפך סמל של פער חדש שאינו ניתן לגישור

מאת גדעון סאמט

התמונה שצייר יאיר שפרינצק כיצד בהיותו ילד הניח לו אביו, הדו"ר הממולח של הכנסת בראשיתה, לאחוז בהגה, המוחשה בהמשך דבריו בבהירות בלתי צפויה. האיש נהג כילד מגודל. שיקול-דעתו הרוחו לא היה העיקר במושב האמולל, אבל הבן היה אבי הבושה שם וסמל של רוח הזמן.

לטוענים נגד תגובת השמאל יש לומר, שיו"ר הכנסת יאיר שפרינצק ביזה את הכנסת קודם כל בנימת הביתולית המקוממת שהחדיר אל הכינוס החגיגי. מתברר שקבוצה של ח"כים תיכננה מראש את המחאה על ניהול הישיבה בידי מי שאלה הן דעותיו הפוליטיות. תוכנית נדושה ומחותרת, שהיתה מסבה נזק לגוש השמאל. אלא שדברי שפרינצק והאסימות שאיפיינה אותם, הפכו את התגובה לבלתי נמנעת כמעט, אפילו ללא מזימה מוקדמת.

לא ידעתי, בזמן הצפייה בטקס, על כוונת השיבוש, אבל מי שבכבוד השכל הישר – לא רק בכבוד הכנסת – לנגד עיניו צריך היה להתקשות מאוד להפקיד ללא מחאה את הצהרת האמונים שלו בידי יו"ר נטול שיקול-דעת, שביצע מחטף מקומם בשם תנועתו הקיצונית. גם למורת האירוע לא הצליח עדיין שפרינצק להבין מה עשה. הוא דיבר בידיו על אנשים שאינם מסוגלים לנהל "ויכוח הגון". האיש המשיך לא לתפוס שהתפקיד, שניתן לו לפי מנהג קשישות בלבד, לא נועד לצורכי ויכוח. הוא לא התכוון, כנראה, להתגרות. דבריו לא היו אפילו פרובוקציה. סתם תהגר מילולי נאות.

זו בושה מצערת, אם גם לא יוצאת-דופן, שאל הכנסת מגיעים, בשיטת סינון כשרה לגמרי, אנשים בעלי תכונות בלתי ראויות. לעתים הם אף נקלעים, בדרכה המפותלת של הדמוקרטיה, אל משרות נכבדות. אבל אלמלא מצא כבואם כה מגיך ואוטיסטי, היתה מחאת השמאל נחשבת לכל משגיה. שפרינצק הביא אישית את הכנסת אל קו שאין לעבור ברמסה: תחום הסיבלות הבלתי-נסבלת של הקיום הפרלמנטרי. זכותו של כל אדם אינטליגנטי היתה להביע את מרדנותו מהאינוס הזה של כללי הסבירות בהיכל הריבונות הישראלית. (מה היו אומרים, אגב, המוזעזעים ממחאת השמאל אלמלא קם מישהו בבונדסטאג הגרמני למחות על דברי הדו"ר פיליפ יונינגר?) אבל לא זה היה העיקר. מושב הפתיחה של הכנסת היה שיקוף נאמן של הבחירות: התחזקותם של המתנות הקיצוניים, בחלקם יוצאי-דופן, על חשבון הכוחות המסורתיים בפוליטיקה הישראלית. שפרינצק ומג'יד היו, כמובן, רק סימפטום: לא של תמת העם ורתיחות הרגשות המפלגתיים אלא של הריחוק בין תפיסות פוליטיות וגישות מנטליות שקשה לגשר ביניהן אפילו ברמה המילולית.

בכנסת הקודמת ביטא כהנא את פריסת הדעות שיוצגו בה עד לנקודה המרוחקת ביותר. בכנסת הנוכחית, אף שהוא ממנה, המצב גרוע יותר. הסמנים הקיצוניים ביותר נעשו כשרים לשותפות קואליציונית. אחד מהם התגלגל, כתוצאה מכך, לתפקיד שסימל – אבוי לאותה בושה – את כבוד מושב הפתיחה.

שוב מתברר מיקומה החשוב של השפה בתוך העיוותים הקשים של החיים הפוליטיים אצלנו. אי אפשר למצוא לשון משותפת בין הלהג הטרנספריסטי, הכמו-פאשיסטי, של "מולדת" לבין מי שמאזין לו מתוך כבוד לשפה ולאדם. הבחירות יצרו פער רחב מתמיד לא רק בין דעות אלא גם בין הדרך שנציגיהן מבטאים אותן. היה זה שפרינצק שמתוך מילותו המוקצן בחר לציין את "הקרע בינינו לבין הליכוד" ואת סיבותיו, לרמוז לגבולות א"י הכוללים בעצם גם את ירדן ("הקמתה של מדינה ערבית שנייה בתוך שטחה של מדינת ישראל"), להטיל דופי בעת טקס ממלכתי חגיגי בשיקול-דעתם של בוחרים ש"הטילו לקלפי את פתק ההצבעה בלי בדיקה מעמיקה של השאלות העומדות להכרעה".

מעל רמתו האישית, שנגלתה למאות אלפי עיניים ברהמות, מרתף לקסיקון המתאים לתנועתו, אבל שנהפך – בנסיבות הפוליטיות הדושות אצלנו – לחלק ממאבק על פניה וסגנונה של ישראל. מבחינה זאת, לא היה שם מנוס ממחאה. גם אני הייתי קם ויוצא, ואם חוזר בתום סרבנות ההדרה, הם לא עשו כך, כפי שהלעיג שפרינצק למחרת, "בזחילה על ארבע". הם שבו בהכרה אל מה שיהיה זירה של קרב קשה, ולאיפעם מגעיל, על דרכה של מדינה בצרות.

פלשתין נגד סוריה רבתי

מאת משה מעוז

הכותב הוא פרופסור ללימודי המזרח התיכון באוניברסיטה העברית

ניתן היה לכאורה לצפות להכרה מיידית של סוריה בהכרזת העצמאות והקמת המדינה הפלשתינית, כפי שבאו לידי ביטוי בהחלטות המועצה הלאומית הפלשתינית (מל"פ) באלג'יר. שהרי שליט סוריה חאפז אל-אסד הקדים בכמה שנים את ראש אש"ף, יאסר ערפאת, בהכרזות על תמיכה בהחלטות מועצת הביטחון 242 (בהסתייגות מסוימת) ו-338, ובדרישה לכינוס ועידה בינלאומית, על בסיס החלטות אלה לשם פתרון מדיני של הסכסוך הערבי-ישראלי.

אסד גם הצהיר בשמבי פעמים אחדות כי סוריה תהיה מוכנה לחתום על "הסכם שלום" (קרי: אי-לוחמה) עם ישראל תמורת החזרת רמת הגולן לסוריה והקמת מדינה פלשתינית בגבולות החלוקה מ-1947, ואפילו בגבולות 1967, עם ירושלים המזרחית כבירת המדינה החדשה: שליט דמשק אף טען בעבר כי פתרון הבעיה הפלשתינית עדיף על החזרת הגולן.

אולם סוריה סירבה להכיר רשמית במדינה הפלשתינית החדשה, ואירגוני הסוהב הפלשתיניים הכפופים למרותה תקפו בחריפות את החלטות המל"פ והגדירו אותם כבגידה במאבק נגד ישראל. זאת ועוד: תוך התנגדות חריפה להשתלבותו של ערפאת בתהליך השלום באזור, גרם אסד עוד ב-1983 לפיצולו של אש"ף, וגירש את ערפאת בבושת פנים מסוריה ומ-לבנון; וב-1985 רצחו סוכנים סוריים את פאהד קואסמה, חבר הוועד הפועל של אש"ף (לשעבר ראש עיריית חברון), במגמה להרתיע את ערפאת מלחתום על הסכם הקונפדרציה הירדנית-פלשתינית עם המלך חוסיין.

מהו, אם כך, ההסבר לסתירה כביכול בין עמדותיו הפוליטיות המוצהרות של אסד כלפי ישראל (הדומות לאלו של ערפאת) ובין מדיניותו העוקשה כלפי אש"ף-ערפאת? אסד ראה מאז ומתמיד את אש"ף כמכשיר לביצוע היעדים האסטרטגיים של סוריה במאבק נגד ישראל ובתחרות למנהיגות בעולם הערבי. הוא תמך באש"ף כל עוד שירת ארגון זה את היעדים הללו, אך פעל בכל מאודו לפגוע ב"עצמאות ההחלטה" של אש"ף כאשר זו היתה מנוגדת לאינטרסים הלאומיים של סוריה.

כך למשל, עוד בהיותו מפקד חיל האוויר הסורי בשנים 1964–1965 סייע אסד ללא אישור של שליט סוריה דאז אמין אל-חאפז, לארגון פת"ח להקים את תשתיתו הצבאית ולפתוח במלחמת גרילה נגד ישראל. אולם כאשר ב-1966 רצחו אנשי פת"ח סוכן סורי שנשתל בשורותיהם, הורה אסד לאסור את מפקדי הארגון ולהוציא להורג את ראש פת"ח דאז, יאסר ערפאת (כלפי פיתוח אסד כבר אז איבה אישית בגלל "התנהגותו השחצנית").

בהתערבות גורמים שונים שוחררו מפקדי פת"ח, ואסד, כשר ההגנה ומפקד חיל האוויר של סוריה, המשיך להעניק בפת"ח לאחר שארגון זה השתלט על ממסד אש"ף ב-1969. אולם ב-1970 כאשר אש"ף ניסה להשתלט נגד חוסיין ולהפוך את המשטר הירדני, נקט אסד צעד שנבע באש"ף: הוא מנע חיפוי אווירי סורי לשריון הסורי שנכנס לירדן ע"י שליט דמשק צלאח ג'דיד, ובכך הקל על דיכוי מרידת אש"ף ע"י חוסיין.

בין השיקולים שהנחו את אסד בבקיעת המחול האווירי היתה ההערכה כי אין סיכוי ממשי לחסל את משטרו של חוסיין; ולפיכך עדיף לשמור על יחסים טובים עם ירדן השכנה, החשובה לסוריה מבחינה אסטרטגית-אזורית, מאשר לקיים את המחויבות האידיאולוגית לאש"ף ולהגן עליו מזעמו של המלך.

נכונותו של אסד להקריב את אש"ף על מזבח האינטרסים הלאומיים הסוריים בלטה עוד יותר בזירה הלבנונית, אליה העביר אש"ף את מפקדותיו בעקבות טבח "ספטמבר השחור" בירדן. תחילה תמך אסד, כנשיא סוריה, באש"ף והעניק לו סיוע צבאי, מדיני ודיפלומטי במאבק נגד ישראל. אולם כאשר ב-1976 כרת אש"ף ברית עם השמאל הלבנוני בהנהגת כמאל ג'ונבלאט וסיכן בכך את מגמותיה של דמשק להטיל חסות על לבנון – העביר אסד את תמיכתו מאש"ף אל מחנה הימין, הנוצרים המארונים. הללו, בגיבוי צבא סורי, תקפו את מחנות אש"ף ובין היתר ביצעו טבח במחנה הפליטים הפלשתינים בתל-זעתר באוגוסט 1976. באותה תקופה כינה אסד את לוחמי אש"ף שלחמו נגד צבאו בצידון "גנגסטרים".

כעבור שנתיים התעמת אסד עם ערפאת מחדש. עימו את "החזית האסטרטגית" על רקע הסכם קמפ-דייוויד (1978), שהטיל איום כבד על האינטרסים של סוריה ואש"ף כאחד. אולם לאחר שב-1981 קיבל ערפאת את תוכנית השלום של פהד, ואח"כ הציע לישראל הסכם להפסקת אש בדרום לבנון, שב נוצר ניגוד קשבי בינו לבין אסד. ואכן, כאשר תקף צה"ל ביוני 1982 את מאחזי אש"ף בדרום לבנון לא עשה הצבא הסורי מאומה "להגנת ההתנגדות הפלשתינית", כדברי איש אש"ף בכיר. זאת ועוד: כאשר התברר לאסד כי ערפאת חותר להשתלב בתהליך המדיני – אש"ף למשל הגיב בחיוביות כלפי יוזמת השלום של רייגן מספטמבר 1982 – עודד מנהיג סוריה התמרדות פנימית באש"ף ב-1983, בראשותו של אבו מוסא.

כאמור, אסד, שבשבוע שעבר מלאו 18 שנים לשלטונו, לא חדל לראות באש"ף ובתנועה הלאומית הפלשתינית כלים להגשמת מטרותיו האסטרטגיות באזור, ובהם הקמת מערך מגננתי/התקפי מול ישראל של מדינות "סוריה רבתי" ובכלל זה ירדן, לבנון ומדינה פלשתינית. מדינות שיהיו נתונות לחסותה או להשפעתה של דמשק. "אין עם פלשתיני ואין ישות פלשתינית; יש רק סוריה, ואתם חלק בלתי נפרד של העם הסורי, ופלשתין היא חלק בלתי נפרד מסוריה".

ברם, ערפאת סרב בעקשנות מזה שנים למלא את התפקיד שהועיד לו אסד, ואינו מהסס להפרות את פיו של "הצדיה" מדמשק ואף לכבות "איים של הפלשתינים". בוועידת המל"פ באלג'יר שוב הוכיח ערפאת שאינו מקבל תכתיבים מאסד, ואינו מוכן לתאם את צעדיו עם דמשק.

האיגוד המקצועי בחוץ

מאת יהודית וינקלר

לליכוד בהסתדרות, נושא רגל ההפרדה בין האיגוד המקצועי לחברת העובדים, קם השבוע המתחרה הרציני ביותר מאז נכנסו חרות והליברלים להסתדרות: מפלגת העבודה ומפ"ם אימצו את רעיון ההפרדה וביצעו אותו בניתוח קל, ללא הרדמה. הוועדה המנהלת של חברת העובדים אישרה פה אחד את תוכנית ההבראה בכור, לרבות סעיף השולל מהאיגוד המקצועי התערבות בהליך הפיטורים ובקביעת שיעורי הפיצויים.

הסעיף הרלוונטי בתוכנית מפקיד בידי ראשי החשבון של קונסורציום הבנקים את סמכויות הפסיקה ביחס לשורה ארוכה של פעולות כלכליות ופיננסיות בקונצרן, הכוללות מכירת נכסים, בשלמות או בחלקים, כניסה לשותפויות עם גורמים חיצוניים וכן קבע צמצום כוח-האדם ושיעורי הפיצויים למפוטרים. האיגוד המקצועי איבד את מעמדו לייצג את העובדים, להגן על מקום עבודתם ועל זכויות הנובעות מהסכמים, נהלים ותקדימים.

בהסתדרות, כמעט ללא ויכוח, הצליח גאון-קיסר-דוליץ במקום שבו ליכוד נכשל במשך יותר משני עשורים בהסתדרות: מהשבוע נתונה חברת העובדים לא רק ממעמד הזהה למעמדו של כל מעסיק פרטי או ציבורי במשק, אלא ממעמד-על, המוציא את כור מהמגזר הציבורי כולו – לאיגוד המקצועי לא תהיה דריסת רגל בקביעת יחסי העבודה-שכר בקונצרן.

התהליך שקיבל שלמות הזה ביום מינויו-בחירתו של בני גאון למנכ"ל כור. גאון, המצליחן התורן של חברת העובדים, לא הוליך את כיסא-המנהלים בקריאת [illegible] הקונצרן כדי לקעקע את יסודות ההסתדרות ולגרום למהפך במערכה העיונית-פוליטית. גאון נחשב למקורבו של קיסר בשנים האחרונות לא משום שהציע מהפך ביחסים בין חברת העובדים לאיגוד המקצועי, אלא משום שבזכות גישה עסקית ומחשבה פרגמטית, הצליח, למרות היקפה הבעייתית הזאת. אין דבר מצליח יותר מהצלחה, וגאון, לדעת הכל, הצליח להפוך את הטפרמקים העלובים של ההסתדרות משנות השישים והשבעים למתחרים בעלי משקל של המגזר הפרטי, בתקופה שבה מפעלים הסתדרותיים אחרים הלכו ונצברו הפסדים ונרעשות.

גם אם קיסר מעולם לא אמר זאת, היה ברור מיומו הראשון של גאון בכור, שתנאי להסכמתו לגנות ולהבריא את העסק הגוסס הוא קבלת סמכויות כמעט בלתי-מוגבלות. אפשר לשאול, אם היתה לקיסר ברירה אחרת: אולם זו העמדת דברים באור פשטני למדי: האיגוד המקצועי חייב היה להציג סדרת שאלות ולקיים בירורים מוקדמים, מעצם תפקידו כפי שהוא מוגדר בחוקת ההסתדרות, כל עוד זו לא שונתה בהליכי חקיקה פנימית.

בניתוח קל, ללא הרדמה, אישרה הוועדה המרכזת סעיף בתוכנית ההבראה של כור השולל מהאיגוד המקצועי בהסתדרות דריסת רגל בקביעת יחסי עבודה-שכר בקונצרן. מהפכה

האיגוד המקצועי מילא פיו מים, כשם ששתקו חברים בוועדה המנהלת של חברת העובדים. שתיקתם הדעמת לא נבעה מחוסר ידיעה אלא מחוסר אונים. במשך החודשים האחרונים שמעתי כמה פעמים אין-ספור כי יש להניח לגאון לעבוד בשקט, ורק לאחר שהתוכנית תגובש יהיה על מה לדבר. אילו נהגו גם ביחס למגזר הפרטי באופן זהה, ללא ספק היו נוצרים אתו יחסים המושתתים על סובלנות הדדית גדולה לאין ערוך. אבל בפרשת כור נקבעו בשטח, צעד לצעד, רשומים חושים.

תחילה האיגוד המקצועי ביקש להמתין. כעבור זמן, כאשר פרטי תוכנית ההבראה, לרבות פיטורי אלפים מהעובדים, דלפו ולא במקרה מלשכת גאון, אמרו באיגוד המקצועי שעצם נתלהם לא להיות שותפים לתוכנית. זאת כדי לא לקשור את ידיהם בשלב המיקוח עם כור. התוצאה שקיבלה הפרשה עם תביעת בנקים שראשם לפרק את הקונצרן, הינכתה את האיגוד המקצועי פעם נוספת. אז נשמעו כמה זעקות-שבר מקומת האיגודים המקצועיים, אבל איש מהם לא תבע חד-משמעית מקיסר-דוליץ-גאון לעצור את העגלה הדוהרת ולעמוד על כך שבכל תוכנית הבראה זכות הפסיקה של האיגוד המקצועי תכובד ללא עוררין.

לא רק האיגוד המקצועי, גם הוועדה המרכזת, היא ממשלת ההסתדרות, נטרלה. תוכנית ההבראה לא עלתה על שולחנה במשך השבועות הרבים של עיבודה וגיבושה. איש מחברי הוועדה לא הציג שאלות, איש מבכירי האיגודים המקצועיים לא ביקש הבהרות. אפילו את ועדי העובדים בכור הצליחו לרתום לעגלה וכפו עליהם התחייבות שלא להתערב, לא למחות, לא להביע דעה בתקשורת.

בישיבת הוועדה המנהלת של חברת העובדים בראשית השבוע שבה אושרה התוכנית פה אחד, ישב קיסר כמעט שלוש שעות בלי להוציא הגה. שתיקתו הדהימה לא מעטים מבין המשתתפים. הוא נראה מכונס בתוך עצמו, נמנע אפילו מהבעת תמיכה פורמלית. "ישראל במצב קהה" נרים לו מקורבים והאלה הנחשבים לאופוזיציה השקטה שלו בוועד הפועל.

אולי, אמר השבוע עסקן בכיר באיגוד המקצועי, המציאות תרכך במקצת את עוצמת המכה. אם למשל תדיראן תקבל איזה חוזה טוב, התמונה תשתנה מקצה אל הקצה. חוץ מזה, המספר הזה של 6,000 מפוטרים לא ברור דיו: יש פרישה טבעית, יש פרישה מרצון וקיימת גם אפשרות שהמצב בכל זאת ישתפר. ומבין 6,000 מדובר בפועל בכ-2,000, שהרי קרוב ל-4,000 כבר עזבו את הקונצרן. ביחס למפוטרים הנוספים נשב, נדון, נחשוב.

עתה אין להם עוד במה לדון. ראשי החשבון של קונסורציום הבנקים יחליטו במקום האיגוד המקצועי. ההפרדה בין חברת העובדים לקומתו של הפועל כבר-בוצעה. עתה לא נותר להם אלא לכנס את מועצת ההסתדרות ולקבל החלטה פורמלית המעגנת את המהפך בחוקת ההסתדרות. מעכשיו, האיגוד המקצועי יופיע כמוכה, פגוע, בעקבות כור, גם המגזר הפרטי, הציבורי והממשלתי יפעלו כדי להעמידו בפני עובדות מוגמרות. כל ניסיון מצדו לפעול כאילו לא היתה פרשת כור יחזק את הקולות הקוראים במפלגת העבודה ובמחנה הפוליטי הדיר לחשבון נפש קיבוצי ואישי, הן בוועד הפועל והן בחברת העובדים.

לא לממשלת אחדות

מאת עוזי ברעם

הכותב הוא מזכיר מפלגת העבודה

הבחירות הסתיימו, ללא מנצחים ומנוצחים ברורים. הליכוד איבד מכוחו, ובעיקר מהפוטנציאל הגדול שלו, למפלגות הדתיות. המערך ירד באורח מתון ביותר, אבל נותר שני בגודלו – כמו ב-1977, ב-1981 וב-1988.

גידולן של המפלגות הדתיות יצר לכאורה אופציה של מערך-דתיים. אפשרות מדומה שכן אם היתה מתממשת, היתה מוליכה לקואליציה מלאכותית ושבירה, שבה המערך היה משלם בעקרונותיו הבסיסיים תמורת ניהול רופף ובלתי יציב של נושא השלום והביטחון.

למערך יש אופציה להקים קואליציה עם המפלגות הדתיות, אופציה הקשורה בראש ובראשונה להיותו גוף מוביל במדינה. איני רוצה להיכנס לוויכוח שאבד עליו הכלח עתה, אם יש חשיבות לגודלו של הגוש או של המפלגה המובילה בתוכו. אני משוכנע שלו היו למערך 44 מנדטים ולא 39, הגוש היה נותר בגודלו הנוכחי, ניתן היה להקים ממשלה במחיר ויתורים סבירים לדתיים.

כ"ו בנובמבר, לעת לילה, כאשר התבררו התוצאות, אמרתי מיד: "על המערך ללכת לאופוזיציה". לא ראיתי באמירה זו משאנטנפש, שהרי התייצבנו בפני הבוחר על-מנת את אמונו לדרכנו, ולתרגם אמון זה להקמת ממשלה בראשותנו. אבל התוצאות אמרו את שלהן. אי אפשר להקים ממשלה עם החרדים ללא ויתורים מכאיבים, חלקם בלתי סבירים. אי אפשר להקים ממשלה רחבה ללא טשטוש עמוק של עמדות וסיכוי בעתיד.

הנחת היסוד שלי היא, כי המערך יוכל מחדש את היוזמה ליזד רק כאשר יהיה מחדש הגוף הפוליטי המוביל בחברה הישראלית. כלומר, רק כאשר יגבר על הליכוד במאבק הפוליטי ויצבור יותר מנדטים בבחירות לכנסת.

המערך הלך לבחירות עם מסר מדיני ברור. אם ב-1984 אמרו מומחי הבחירות שלו כי עלינו לנצח יש להדגיש את המן המדיני (לבנון), הלך הפעם המערך לחשיפה מוקדמת של עמדותיו המדיניות. מעולם לא נקרא הציבור להצביע באורח כה ברור בעד עמדות מדיניות כה שנויות במחלוקת. המערך עמד במערכה זו לאחר שנתיים בממשלה בראשות שמיר, בעת האינתיפאדה ומשבר במערכות המשק ההסתדרותי. בנתונים כאלה זכה המערך ב-39 מנדטים, יותר מאשר היו לו לאחר פרישת מפ"ם משורות המערך ב-84'.

התוצאות הסבו למערך ולאוהדיו אכזבה, משום שהציפייה למהפך אלקטוראלי לא התאמתה. אבל גם בתנאים אלה זכה המערך באמונם של קרוב ל-700 אלף בוחרים. הם נקראו להמשך בדרך שתוביל לתהליך שלום אשר יסייע לפתרון בעיית הביטחון. בוחרים אלה לא נתנו יותר למפלגת העבודה להקים ממשלה אחרת לאדמית, לא במתכונת הקודמת ולא במתכונת העבודה, המעניקה למחנה הימין יוזמה והכרעה.

אני חש ברצונם של רבים לראות את הליכוד והמערך מתפקים יחדיו. האינטרס הלאומי הוא להקטין את כוח המיקוח החרדי, ואף-על-פי-כן אני משיב ללא היסוס – אין ללכת לממשלת אחדות לאומית (יותר נכון – ממשלה רחבה ללא "אחדות").

אם נבחנה הנתוני שעל המערך לשוב ולהיות גוף מוביל, אזי הוא צריך לפעול מעמדת האופוזיציה.

חלק מחברי הטובים אומרים שעל המערך למנוע ממשלה קיצונית בישראל, העלולה לבוז את המדינה לנתיב מסוכן. המערך לא ביקש, ולא קיבל, אשראי למנוע מהליכוד להקצין. המערך אינו שומר-הסף של שמיר, הנאבק על כשרותו ותמיכתו בראש ממשלה. שותפות בממשלה עם שמיר פירושה מתן לגיטימציה מצד המערך, בראשונה בהיסטוריה, לליכוד כגורם המוביל בפוליטיקה הישראלית. ההצטרפות לליכוד תוך הרכנת-ראש תהווה זניחת הערכים, האמונות והדעות שהציג המערך בפני הציבור. אם רוצים אלה התומכים בהצטרפות לממשלה בראשות שמיר, לראות את מפלגתם תמיד שותפה לשלטון – דרכם נכונה. אם הם רוצים שהמערך יהיה המוביל בממשלות הבאות, הרי שהכניסה לממשלה מסכנת באורח חמור אפשרות זו.

בהצטרפות לממשלת שמיר מתקיימים התסריטים הבאים:

- מניעת אפשרות להיאבק על דרך מדינית שונה בפני הציבור בארץ.
- מתן לגיטימציה לליכוד כמפלגה מובילה בחברה הישראלית, תוך קבלת הדין.
- לקראת הבחירות הבאות לא יביא המערך שום מאון אמיתי – אם תיכשל הממשלה בדרכה, יהא המערך בתוכה; אם תצליח, יזוקף הדבר את מנהיגות הליכוד ואת ראש הממשלה.
- אי-האמון בפוליטיקה הישראלית יוחרף. לאחר מערכת בחירות קשה שבה הוצגו עמדות שונות בתכלית, מצטרף המערך לעמדת הליכוד.
- המערך עלול לגרום לכך שחלק גדול מתומכיו ישים מבטחו במפלגות השמאל הציוניות, שעליהן בלבד יוטל להעביר את מסר השלום.

אני יודע כי הליכה לאופוזיציה רצופה מוקשים. אבל אני סבור כי משימת השמירה על משק העובדים וההתיישבות העובדת תיעשה טוב יותר מעמדה של אופוזיציה לוחמת מאשר משותפות מנומנמת בשלטון. נניח לשמיר להקים ממשלת ליכוד-דתיים-תחיה-דפלי-זגרי. במשל, נקים אנו חזית לוחמת אופוזיציונית, אחראית, בהירת ביטוי ומעשה.

רק אם נאמין בהגיונו ובתבונתו של העם, אם לא נקפל את דגלינו – יאמין העם במערך ובערכיו.

בוקר-טוב, ועדה

מאת ב. מיכאל

מיכה ריישר ז"ל לא זכה לעיין בממצאיה של הוועדה הפרלמנטרית לחקר תאונות-הדרכים. הוא נהרג כמה שבועות לפני פרסום הממצאים, בתאונה שהמחישה בצורה מצמררת את הצורך הנואש ביישום כמה מן ההמלצות של אותה ועדה.

ראוי לדייק: אין, ולא היה, שום צורך נואש בהקמת הוועדה עצמה. בכל הדו"ח שלה אין אפילו שביב אחד של חידוש, או גרגר אחד של מקוריות. קומץ המתעניינים בנושאי תחבורה ותאונות יכול רק להרים עיניים מתוסכלות לשחקים ולמלמל "בוקר טוב אליהו".

הוועדה גילתה מרישוף כי צפיפות המכוניות על כבישי-ישראל היא גרוטסקית, כי רמת לימוד-הנהיגה היא מחפירה, שהליכים ביורוקרטיים סבוכים ומיותרים מונעים קידום התשתית התעבורתית, שתקציבי הפיתוח נמוכים מדי...

האם לשם כך הוטרחו כל העדים והמכונות, ומכונות-הדפוס? האם לא היה פשוט יותר לפרסם רשימה של מאמרים בעיתונות, או קובץ של החלטות שהוגשו למשרד התחבורה במהלך השנים האחרונות?

כאמור, התאונה בה נהרג ח"כ ריישר, תמחיש את הדברים: הוועדה ממליצה בין השאר "להביא את כל הכבישים הבין-עירוניים לרמת התקן החדשה". גדר-הפרדה היא במפורש חלק מרמת-התקן החדשה. מיכה ריישר נהרג בקטע של כביש מהיר בו אין גדר הפרדה. לו היתה שם גדר – היה ח"כ ריישר נשבע ביום שני אמונים לכנסת.

לכאורה נוגעת הוועדה בבעייה בוערת. אך רק לכאורה. למעשה, כבר לפני שנתיים נתבע שר התחבורה, ידידו הטוב של ריישר, להסביר מדוע אין גדר-הפרדה לכל אורכו של כביש זה. "לא צריך", הרגיע השר את מישנתו התעבורתית, "עוד שם זה מסוכן". לו ניתן היה לשאול את דעתו של מיכה ריישר ז"ל בסוגייה זו, סביר להניח כי חילוקי-דעות מכריעים היו מתגלעים בינו לבין מר קורפו.

ומשכך בעניין אותה תאונה. אחת העילות לכך שאין גדר-הפרדה באותו קטע כביש היא העילה התקציבית. אין כסף. הוועדה מגבה את היעדר הכסף, אך מודעת כי "ניתן לעשות יותר גם במסגרת התקציבית הקיימת", וכי "נושא המאבק בתאונות הדרכים נמצא בעדיפות נמוכה". אכן כך. ימים ספורים לאחר מותו של ריישר, נראה ידידו הטוב, השר דוד לוי, גוזר בחגיגיות סרט שנמתח לרוחבו של כביש עוקף-ערבים זה או אחר. כביש משובח, עלותו כ-11 מיליון שקלים. די והותר כדי לגדור את כל הכבישים המהירים בישראל בגדר-הפרדה משוכללת. באותו יום עצמו בו התפרסמו המלצות הוועדה, דווח בעיתונות כי עוד 10.9 מיליון שקלים יושקעו ב"האצת עבודות הסלילה בכביש עוקף קלקיליה". רק אופטימיסט מושבע יאמין כי לאחר מותו של ח"כ ריישר שובצעו סדרי-עדיפות; כמה מחבריו לסיעה, שאולי ראוי להשקיע קודם-כל בתיקון כבישים עמוסים ואיומים, אף אם במחיר זה יידרשו לוותר על סלילת כמה קילומטרים של "כביש-עוקף-ערבים". אך הוועדה, תוצר אותנטי של ממשלת אחדות-לאומית, לא רמזה אפילו היכן ניתן לשנות את סולם-העדיפויות אותו היא מבכה.

הוועדה ממליצה, למשל, להשיג את המימון הדרוש לשיפור התשתית ע"י הטלת היטל על הדלק, והקצאת 20% מכספי המיסים הנגבים מרכב ומן השימוש בו, למטרה זו. תמימות, או התממות? ח"כ אוריאל לין ודאי זוכר כי בשנת 1986 הגישו הוא וכמה מעמיתיו הצעת-חוק לכנסת שבה נאמרו דברים אלה בדיוק: הקצאת 20% מן המיסים לתשתית. החוק עבר בקריאה ראשונה ונקבר מאז קבורת חמור. מדוע יהיה גורל ההמלצה מ-88' שונה מגורל הצעת-החוק מ-86'? חברי הוועדה מן הסתם גם יודעים כי שיעור המיסים על הדלק מגיע ל-70% ממחירו, ושיעור המיסים על מכונית מגיע לכדי 40% ממחירה ומעלה. לאן הולך כל הכסף הזה [illegible] חברי הוועדה כי יום לפני פרסום ההמלצות, החליטה הכנסת להגדיל לעצמה את מימון המפלגות בשמונים אחוזים, והציגו בריאליות מפוכחת מניין יבוא המימון הנוסף הזה...

הוועדה ממליצה על סלילת כבישי-אגרה בישראל. תמימות, או התממות? היכן בדיוק ייסללו כבישים אלה? במקביל לכביש הישן ת"א? במקום כבישי-הערבה? ליד הכביש לאשדוד? האם בכך יינתן אליבי לממשלה להשאיר את הכבישים הקיימים בעליבותם המסוכנת? האם גם הזכות לנסוע בבטיחות תישמר לאוכלוסיה האמידה בלבד, והאחרים ייאלצו להמשיך ולנסוע על סלאי-האספלט הקיימים?

הוועדה ממליצה לקצר תהליכי אישור פרויקטים, להקים רשות-כבישים, לרכז את כל הרשויות המתכננות ברשות אחת, לכונן "סדני בטיחות" את אכיפת-החוק לבדיקת כראויתם של פרויקטים תעבורתיים... היא רק שכחה להקצות, בהזדמנות חגיגית זו, גם מקום [illegible] של המשית, שכוודאי יגיע הדבר לפני שימושם ולו רק ודלק בידיעי מכל החלומות הנאים האלה.

גם סכנה נסתרת יש בדו"ח. חברי הוועדה פיזרו את המלצותיהם על פני כל תחום אפשרי: מאיחוד רשויות ועד להסברה וחינוך. במסגרת הפזורות ההמלצתית הזו, הם לא שכחו גם כמה מן ההמלצות המקובלות באותו עניין הקרוי "אכיפה": כיסוי-הדרך, המשטרה-עונשים, שלילת רשיונות, הגברת אכיפה, ועוד יותר דו"חות תנועה [illegible]. גם כאן אין לא חדש מן הנבאלי והתהבתבקה. אך בכך הם סיפקו לשלטון מוצא נוח ביותר להיראות כאילו הוא עושה משהו, מבלי לעשות מאומה: שהרי, קשה מאוד להעביר תקציבים לתשתית, אך קל מאוד לדפוק רפורטים ולשלול רשיונות.

קשה מאוד להצביע על הישגים בהסברה ובחינוך, כי התוצאות ניכרות רק כחלוף זמן רב. אך קל מאוד לנפנף במספר גואה של פסקי-דין ובחדרי דו"חות תנועה על מנת להדגיש כי "נעשה משהו". ואולם, כל התאונות שנעשו כדי לבדוק האם יש קשר כלשהו בין האכיפה למספר התאונות, העלו: כי אין בעצם כל קשר בין השניים. ריבוי אכיפה פשוט אינו מוריד [illegible] לפחות היו דמי-הקנסות מוקצבים לשיפור תשתית...

אם היתה הוועדה מפצה בינינות להשיג תוצאות, חייבת הייתה להתרכז בנושא מרכזי אחד, ולמשל – קביעת סכום מינימום אותו יש להשקיע בתיקון הכבישים הקיימים, ולהכריז במפורש – "זהו האמצעי בו יש לנקוט עתה; האחרים פותחים בכבוד בחשיבותם". בכך היה נזרק אתגר חד בפניו של השלטון, וזה היה כבתוב: יעמוד בו – כה טוב. לא יעמוד בו – לא יוכל עוד לרחוץ בנקיון כפיו ולהמשיך ולהאשים את הנהגים. הוועדה לא עשתה זאת.

למען-האמת, אולי אסור לצפות יותר מדי מן הוועדה הזאת. אסור לשכוח כי פרק הזמן אותו הקדישה לחקירת הקטלן הגדול ביותר בישראל [illegible] לא היה אלא [illegible] מאה ימים. [illegible] – יום אחד לכל תכישה הרוגים.

יש עם מי לדבר

באלג'יר זנח אש"פ את דרך הסרוב ואת האמנה הפלשתינית ועלה על דרך הפשרה המדינית.
מול קריאתו של ערפאת לגמישות, מתינות וריאליזם — מאמצת ממשלת ישראל מדיניות של סרוב.
נסיונם של ראש הממשלה ושריה לעוות את החלטות אלג'יר והצגתו של אש"פ כארגון בעל זרוע אחת בלבד, זרוע הטרור, נועדו למנוע מהציבור בישראל להכיר באפשרות הנפתחת לשלום.

הפסיקו לעוור את עיני הציבור!
יש פתח לשלום — עלינו להרחיבו!

תקרא ממשלת ישראל למו"מ ישיר עם אש"פ על בסיס של הכרה הדדית והפסקת האלימות.
במו"מ נווכח אם פני אש"פ להסדר שלום ולוויתורים כפי שהצהיר באלג'יר.

לדבר עם אש"פ

שלום עכשיו

כנסים ועצרות בקרוב. פרטים יבואו

ת"ד 24288 ירושלים, חשבון בנק 177887 בנק הפועלים סניף כיכר-ציון, ירושלים

נשים פגיעות יותר

"נשים מהוות כמחצית מפוטנציאל כוח העבודה במשק וההון האנושי שלו. לשילוב הנשים בכוח העבודה יש חשיבות רבה הן מבחינת פיתוח המשק והן מבחינת התפתחות החברה בישראל" – דברים אלה אמר פרופ' אפרים צדקה, מנהל המרכז לפיתוח על שם פנחס ספיר, בערב עיון בנושא "מעמד האישה בישראל: ההיבט החברתי", שחלקים ממנו צוטטו בגיליון האחרון של "האוניברסיטה".

ד"ר יצחק הרפלד וד"ר יהודה שנהב בדקו במחקרים את ההבדלים בין נשים וגברים בישראל, בתגמולים ובקידום. נשים בישראל משתכרות כ־75%–80% משכר הגברים – נתון שמתקבל במחקרים ארציים. לסבניית מחקר זו מגבלה – כי ייתכן שקיימת אפליה בין גברים ונשים עוד בכניסה למקצועות מסוימים, או שלנשים אין הזדמנות שווה להתקדם בתוך המקצוע. השוואת גברים ונשים בעלי מאפיינים זהים אפילו בתחום אחד, כמו מינהל, קשה לבדיקה בעזרת מדגמים ארציים, מכיוון שהתפקיד משתנה מארגון לארגון. קיימת גם בעיה של הגדרת תפקידים: אם גבר מאייש את התפקיד, הוא "מנהל לשכה", אך אם אישה מאיישת אותו – היא "עוזרת ראשית", גם אם עיסוקיהם זהים. לכן במחקר כזה יש להשוות מסלולי קידום של גברים ונשים בתוך הארגון, ורק כך ניתן לעמוד על ממדי האפליה.

ד"ר הרפלד וד"ר שנהב בדקו חברה גדולה ומצאו שהשכר הממוצע של נשים בחברה זו היה כשני־שלישים משכרם הממוצע של הגברים. כשליש מהגברים שימשו במשרות ניהול, לעומת 15% מהנשים. עוד הם מצאו, שהכישורים שנדרשו מנשים לקבלת משרה ניהולית היו גבוהים מהכישורים שנדרשו מגברים לקבלת אותה משרה. הבדל זה מתבטא גם בפער שכר של 3%. בעמדות ניהול בכירות לא נמצאה שם אישה, אף כי היו נשים בעלות נתונים שווים לאלה של נתוני גברים שאיישו משרות אלה. המסקנה מן המחקר היא, שהאפליה אינה רק בשכר – נשים מופלות לרעה גם בכניסה לעמדות ניהול.

דור חדש של נבחרות

ד"ר חנה הרצוג הציגה את מחקרה "נשים בפוליטיקה: האומנם דור חדש של נבחרות ברשויות המקומיות?". מקובל לטעון, אומרת ד"ר הרצוג, שנשים יהיו מעורבות יותר בפוליטיקה המקומית, מאחר שזו תואם יותר את תחום עיסוקן המסורתיים, ומכיוון שהן פונות לפוליטיקה להרחבת פעילותן הציבורית. מה גם, שתחומי הפעילויות ברשויות המקומיות חופפים תחומי התעניינות הנתפסים כתחומי התעניינות נשיים, כמו חינוך, ניקיון ושירותים קהילתיים. נוסף לכך, הפעילות היא מקומית, במקום המגורים, ומאפשרת לאישה הפעילה פוליטית להמשיך ולתפקד כאם.

מחקרים מוכיחים כי היבטים מסוימים של העבודה פועלים אחרת על גברים ונשים

מאמצע שנות השישים חלו שינויים בפוליטיקה המקומית, שהיו עשויים לפעול לטובת נשים, מסבירה ד"ר הרצוג, שינויים כמו "פיצול ההצבעה" – הצבעה נפרדת לרשות המקומית ולכנסת, עלייה במספר הרשימות המקומיות ושיטת הבחירות האישיות לראשי הרשימה. כל אלה היו צריכים להביא לכך שיותר נשים ייבחרו לרשויות המקומיות, ושינויים לכך נשים נוספות. ד"ר הרצוג שלחה שאלונים ל־292 הנשים שנבחרו לרשויות המקומיות משנת 1950 ועד 1983. 161 (כשני־שלישים) השיבו. נמצאה עלייה מתונה מאוד של 4% בהשתתפות נשים בפוליטיקה המקומית – "עוד אישה נבחרה לעוד מועצה מקומית בארץ". למעשה, אין עלייה משמעותית בייצוג של נשים ואין שינוי במאפייניהן – הן נכנסות לפוליטיקה בגיל מאוחר, גיל ארבעים. ד"ר הרצוג השוותה זאת לקבוצת מיעוט אחרת, יוצאי אסיה־אפריקה, ומצאה, שקבוצה זו נכנסת בצורה מאוד אגרסיווית לפעילות פוליטית בכמות ובגיל – גילאי 25 עד 34.

קשר בין תעסוקה ובריאות

ד"ר נח לוין־אפשטיין הרצה על הנושא "נשים בעבודה – היבטים של בריאות וחולי". קיימים מחקרים רבים הבודקים קשר בין תעסוקה ובריאות, אפילו את הקשר בין בריאות ולחצים ושביעות רצון בעבודה. מרבית המחקר נעשית בקרב גברים. ד"ר לוין־אפשטיין מצא במחקרו, שהיבטים מסוימים של העבודה פועלים אחרת על גברים ועל נשים. אצל נשים לא נמצא קשר בין רמת שביעות הרצון מהעבודה ומספר היבטי בריאות – סימפטומים סומאטיים כמו תשישות, עייפות, כאב לא מוגדר או ביקורים אצל רופא וימים של אי־תפקוד. לעומת זאת גברים שדיווחו על שביעות רצון נמוכה בעבודה, נטו גם להצביע על מספר רב של סימפטומים סומאטיים, הם ביקרו לעתים תכופות יותר אצל הרופא. אצל נשים נמצא שלעומס בעבודה היה קשר לסימפטומים סומאטיים אלה, אך לא אצל גברים. הדבר בלט במיוחד אצל אמהות לילדים שעדיין נמצאו בבית.

העבודה כשלעצמה אינה בהכרח גורם בבריאות או בחולי, לא אצל נשים ולא אצל גברים, אבל עומס ומאמץ־יתר עלולים להזיק דווקא לנשים, ובעיקר כאשר מכלול תפקידיהן נמצא בקונפליקט. ד"ר לוין־אפשטיין מסביר זאת בכניסה מואצת של נשים לשוק העבודה ולתפקידים בכירים יותר, כמו ניהול ותפקידים פרופסיונאליים, עם ציפיות למחויבות גדולה יותר לעבודה, בעוד שהשינוי בתוך המשפחה אטי: עדיין מצפים מן הנשים למלא אותו תפקיד מסורתי, ללא חלוקת־עבודה מתאימה. מכאן הלחצים המשפיעים, לדעת ד"ר לוין־אפשטיין, על בריאות וחולי של נשים בעבודה.

מעצבת דורין פרנקפורט (עומדת) והדוגמנית סמדר גבאי בבריטיש דיזיינר שואו בלונדון. שתיהן לבושות בשמלות עשויות מבד קלקא שעיצבה דורין

סיפור מרגיז באמת

חור בכיס / אברהם טל

אקדיש הפעם את הטור לכמה עניינים שיגרתיים שמוסיפים אותו נופך ישראלי מיוחד לחיי היומיום שלנו.

גדעון ליכטנשטיין מרמת השרון ביצע במארס 1983 עבירת תנועה ובגינה נשפט בינואר 1985. הוא הורשע ונקנס, בין השאר, ב־25,000 שקלים. לא להיבהל, מדובר בשקלי יגאל הורביץ. לדבריו נשלחה אליו הודעת התשלום באיחור, והוא שילם את הקנס רק ביולי 1985. השנה, כלומר אחרי שלוש שנים בקירוב, נשלחה אליו דרישה תקיפה לשלם את הקנס המקורי בסך 25 שקלים, ותוספת פיגור של 125 שקלים. "טרם שילמת קנסות בגין עבירות תנועה שהוטלו עליך כדין" נאמר בדרישה, ואיום צורף גם כן: "כל עוד לא תשלם את הקנסות... לא יחודש רשיונך".

נרעש ונרגש מיהר מר ליכטנשטיין לשלם את הקנס (שנית) וגם את קנס הפיגורים, ובמקביל פנה בבקשת בירור לאחד מפקידי בית המשפט (דרישת התשלום הפנתה אותו לצורך בירורים אל "המזכירות שהטילה את הקנס"). הפקיד אמר לו, לדבריו: "זה זה, תעשה מה שאתה רוצה". בתחילת אוגוסט פנה להנהלת בית המשפט לתעבורה במכתב רשום. עד תחילת החודש שעבר, כלומר כעבור חודשיים, לא זכה לקבל תשובה.

כאשר אני מתאר אירועים כאלה, יש תמיד מישהו או מישהם האומרים: זה הכל? או בוא תשמע סיפור מרגיז באמת" לעתים קרובות זה מרגיז באמת. אבל לי מספיק גם הסיפור הזה.

הדהודי הרשה

יש עניינים שאין שום סיכוי "להזיז" אותם, אבל זאת אינה סיבה מספקת לא לעסוק בהם שוב ושוב. הפעם אביא מכתב מאת הגברת ע.ב.

"לאמי ולי היה חשבון פיצויים מגרמניה. אמי היתה הזכאית לקבלת הפיצויים, והחשבון היה משותף. לפני זמן מה נפטרה אמי, ועם פטירתה הפך חשבון הפיצויים לחשבון מט"ח רגיל של ישראלים (חשבון פת"מ, א. ט.). כשאמי היתה בחיים השתדלנו כל הזמן לתת לה מטבע ישראלי לצורך מחייתה, על מנת שלא תשתמש בכספי הפיצויים.

הכוונה היתה לשמור על הכסף במטבע חוץ בחשבון המקנה זכויות, כגון רכישת מט"ח ללא היטל של 15% לצורך נסיעה לחו"ל לכל בני המשפחה. אולם מתברר שעשינו טעות. הכסף שהצטבר הפך למט"ח רגיל (שקלים בחשבון פת"ם צמודים למט"ח, א"ט).

"שיטה זו מעודדת ישראלים להשאיר את כספי הפיצויים בחו"ל. מדוע אותם ישראלים שהעדיפו להביא את פיצוייהם לארץ צריכים להיענש על כך ויורשיהם לא רשאים ליהנות מהיתרונות של חשבון הפיצויים? עכשיו אני מבינה מדוע חלק ממקבלי הפיצויים העדיפו להשאיר את הכסף בחו"ל וגם להיות שם חלק ניכר מהזמן".

כבר עסקתי בנושא זה, שיש לו כמה וכמה היבטים מתסכלים, ולא רק ההיבט הנ"ל.

דוגמה אחרת: כאשר בעל חשבון פיצויים מבקש לשלוח את הסכום המותר לפי תקנות הפיקוח על מטבע חוץ לקרוב בחו"ל, ומשתמש לשם כך בכספי הפיצויים, עליו להוסיף היטלים (15% + 1%) על כספו הוא – כסף שהוא העביר ארצה במטבע חוץ קשה. איפה הצדק? הלך להביא, כמו שאומרים.

פינת הקנאה

Inland Revenue
HM Inspector of Taxes

I E Wilson
District Inspector

Shrewsbury
19-21 Princess House
The Square
Shrewsbury SY1 1NU
Telephone Shrewsbury (0743) 57771 ext 205

Dr [redacted]
Israel

Your ref 657/1082/F/LB
My ref HX 99 97 40 C
Date 15 September 1988

Dear Madam

Thank you for your letter of 27 August 1988,.

A repayment of £736.50 has today been sent to the National Westminster Bank at Oswestry in respect of tax overpaid for the year to 5 April 1989.

Yours faithfully

A K BRUCKSHAW (MISS)

ישראלית עבדה בבריטניה במשך 14 חודשים. בטרם שבה ארצה הגישה בקשה למשרד מס ההכנסה של ממשלת הוד מלכותה, להחזיר לה מסי הכנסה שנוכו במקור. הנימוק: מאחר שהיא עוזבת את בריטניה, לא תעבוד עד סוף שנת המס (הניכוי במקור הוא על בסיס שנתי). לאחר ימים אחדים קיבלה הודעה ממשרד מס הכנסה שעליה להמציא פרטים על החשבון שלה בבנק המקומי: את התשובה שלחה כבר מהארץ. כעבור 10 ימים היו מונחים בחשבונה בבנק הבריטי 736 לישט"ג. מצ"ב להלן המכתב שקיבלה הביתה (בארץ). אוי, איזה מכתב הצורה, הסגנון, התוכן כל אלה שונים לקבל מפקיד השומה שלהם את המתקנות הפרופסות, המקשקשות, הכתובות בכתב־יד בלתי קריא הנשלחות משם לעתים – תסתכלו בלופה ותתפעלו. כל התהליך כולו נמשך 37 יום. "בישראל עשיתי אותו מעשה לפני 40 יום ועדיין אין קול ואין עונה", נאמר במכתב הלוואי שנשלח לי, "ומדובר ב־191 שקלים בלבד". אולי לא כדאי לפקידים להתאמץ למעננו בגלל סכום כזה.

מיטל כבר לובשת חזייה

מאת עדנה לוינשטיין

ספר ילדים ושמו "יומני הסגול", שמצא באחרונה את דרכו אל חנויות הספרים, מספר את חוויותיה היומיומיות של שרון שרה, ילדה כבת 12, בתקופת החופש הגדול. מאחורי הספר מסתתרת אמה הרוחנית של שרון, דליה כהן־קרשנה (38), מורה־סופרת־זמרת־קריינית־מפיקה תמלילנית־מלחינה ומה לא, שהצליחה להיכנס לעורה של גיבורת ספרה: הקנאה בחברה על הביקיני היפה שלה, שיחות הטלפון האינסופיות עם חברות, בעיות של תספורות, הדרקת וצביעת פסים בשיער, התיכים "מרליקים", המלתחה הנשית, המחזור הראשון, החזייה הראשונה של מיטל, מסיבות וריקודים, העגיל השלישי באוזן, דיאטה ועוד נושאים מסוג זה, שכל הורה מתמודד אתם. אם גם לא תמיד בהצלחה יתרה. לנו נראה, שלא מעט נערות יזדהו פה ושם עם ריגושיה ולבטיה של שרון.

"יומני הסגול" (הוצאת "עם עובד") נכתב במקורו כפרקי יומן (52 במספר) של נערה ושודר לפני כשנתיים ב"קול ישראל", מדי בוקר. למה סגול? "זה היה הבזק מיוחד", אומרת דליה, "תחילה חשבתי על צבע כחול, האהוב עלי, אבל בגלל הקונוטציה השלילית (סרט כחול) בחרתי בסגול". דליה מודה, שאין זו הפעם הראשונה שהיא מושכת בעט סופרים וכבר כתבה תסכיתים רבים למחלקת הנוער ברדיו.

ומכאן אנו עוברים לעידן המוסיקלי של דליה כהן כזמרת. "התחלתי

דליה כהן: בחרה בסגול

לשיר כבר בגיל 16. בילדותי ניגנתי במסגרת הגימנסיה וכשבגרתי הופעתי בזמרה במסגרת ערבי ראיונות והתרשמות ראשונות. מכאן היתה הדרך סלולה. בצבא הייתי סולנית להקת גייסות השריון, לצדו של אבי טולדאנו. תחילה שרתי למליה ולפזמונים של זרים, אך לאחר הצבא התחלתי לחבר בעצמי את השירים ששרתי".

בגיל 20 נישאה דליה, ילידת רמת־גן, לאוניברסיטת תל־אביב וסיימה תואר ראשון במקרא ובחינוך מיוחד. לאחר שהוציאה תעודת הוראה שימשה מורה, במשך זמן קצר, בבית־הספר התיכון "בליך" ברמת־גן. בכך תם ונשלם פרק ההוראה.

נוסעת בעקבות האהבה

דליה עלתה ירושלימה בשנת 1976, בעקבות אהבה שהסתיימה בנישואין, והשתקעה בה, עם בעלה מוטי, בעל מסעדה. עתה התחיל הקשר עם הרדיו: היא עבדה כקריינית הגשה ובמקביל החלה לכתוב תסכיתים לרדיו (סדרות "אלגבה במשפחה" ו"תרפוקה" בתוכנית בוקר "ישראלי") והשתתפה כאמן פעיל בתוכניות מאסירות כמו "לצנן נופל על לבוף", "משכבה יותר", באישה הוהרה. אחת התוכניות הוכניות אלה הובררה למחלקת הנוער וקיבלה מס תשובות על שירה "ילדה מתוקה". מתן תשובות לבעיות ילדים. כרגע משמשת דליה תסריטאית של הסדרה החדשה "שכנים", שעניינה דו־קיום יהודי־ערבי, הפקה של המחלקה הערבית של הטלוויזיה. הפרק הראשון שודר באחרונה.

אבל גם מן הזמרה לא הניחה דליה את ידה: היא מפיקה בימים אלה את התקליט ארוך־הנגן הראשון שלה, "ילדה מתוקה", שחלק מלחניו ומלותיו נכתבו על ידה, אך את רוב המנגינות חיבר למענה בני נגרי.

עם כישורים מגוונים כאלה מה, בכל־זאת, התחום הדומיננטי בחייה? כתיבה, משיבה דליה ללא הרהור נוסף. הכתיבה נותנת סיפוק יותר מכל היתר. היא מודה, שלא אחת קוממה עליה הורים ומחנכים בכתיבתה האפיקורסית מעט, שבה היא עומדת בצדו האחד של המתרס, עם הילדים כנגד ההורים. "אני כותבת לפעמים דברים ממורדים", היא מחייכת, "מלמדת אותם איך לעבוד על ההורים, איך לצאת בכבוד מציון גרוע, איך לקבל דמי כיס, איך להתחמק מסידור החדר המבולגן".

"אני טיפוס אקסהיביציוניסטי", מעידה דליה על עצמה, "איני כותבת למגירה שום דבר ואף פעם איני שרה באמבטיה".

הצעקה האחרונה / שולמית קיסרי

אוסף ושמו "מנעמי המדבר"

דורין פרנקפורט, מעצבת אופנה ישראלית ותיקה (15 שנה) מחלקת את חייה בין תל־אביב ולונדון. בתל־אביב היא מעצבת את הבגדים, מייצרת אותם במתפרות המקומיות ומייצאת אותם ללונדון (חוץ מהחנויות בארץ – 40 חנויות ברחבי אנגליה ומאוקטובר האחרון – מכירות לארה"ב ולטורונטו). היא הישראלית היחידה המשתתפת בקביעות זו השנה השנייה ביריד האופנה הלונדוני "British Designer Show". ביריד, המתקיים באולם "אולימפיה" בלונדון, משתתפים רק מעצבים (לא יצרנים), 200 במספר מאנגליה, ספרד, בלגיה והולנד.

ביריד האחרון, מספרת דורין, השתלבו שבו הציג האוסף החדש שלה לקיץ הקרוב, בשם "מנעמי המדבר", למרכז ויכוחים בנושא ישראל והפלשתינאים. מרבע שנקלטו האווירות בעברית על ידי המבקרים, התרגו קול ששכח את נושא האופנה והרבה להביע דעה ולתת עצות לישראל.

האוסף של פרנקפורט כולל בדים יקרים, כשאנטונג, קלוקא (בקפלית), חצי שקוף, לוהדש שקוף ומשתקרדים־קות (ואחדוק מתוצרת הארץ), בצבעי מדבר עזים ופרחים קטנים. השקיפות המוחלטת מרכיבה את בגדי הקוקטייל, שאליהם מצורפים מקטורנים וצ'ימבתויים, מעילי מדבר ואופנה מסוגננת בבדים אטומים.

ביריד לונדון הוצגו על ידי המעצבים המשתתפים מגמות אחרות, שחלקן מגמות עולמיות וחלקן מאפיינות את האי הבריטי, את אורח החיים שם, המצב הכלכלי והאווירה התרבותית. הכיוון האתני במבנון הקיץ הבא (המופיע גם אצל אופנאי פאריס ומילאנו) מתחיל במוסיקה ערבית ומזרחית (בהשפעת עופרה חזה והצלחתה באירופה), הדפסות של עיצוב קות ו"האוספות" מופיע בהרבה הב הכתום ועל מכנסי־ירכון ומכנסי הזתוליות, נראה כמגמה קצרה ובלתי מתמשכת – מגמה לקיץ אחד.

הכיוון הקלאסי השולט כיום בעולם מתבסס ומקבל תפנית רומאנטית. הרומאנטיקה החדשה מתבטאת בבדים שקופים לחלוטין, הנלבשים על בגדי גוף בצבעים אפור, כתום, אדום וחומרה. ניבטת: מגמה "בולטת" של יציאה מתונה המאפיינת את הבבעים של החוקי הנכבד והישוב אחר־ אודירה עליה יותר. הודפסות, וק בעיקר של פרחים ומופיעות במבנון אקוורלי של כתמים רכים.

המגמה המיוחדת ללונדון והעשויה להתפשט לעולם כולו, היא שילוב של השראת שנות ה־60 באופנה עם השראה חדשה בשם Acid House. זה סגנון במוסיקת דיסקו אלקטרונית עם רפ (נקישה קולית), כאשר הלהקה המפורסמת בנושא זה נקראת "פלאסטיק פופליישן" והזמרת המפורסמת היא יאז. האווירה היא של שלום עולמי, אהבה וסמים.

הצעירים העשירים, היאפים והאחיים מבלים במועדונים שבהם נערכות מסיבות ריקודים, בעיקר בימי ו'. הסם החדש X.T.C. נצרך על ידי רבים מבאי המועדונים, בעיקר אלה היכולים להרשות לעצמם את מחירו. הוא גורם מצב רוח מרומם (לא כולל הנזקים לטווח ארוך).

הצעירים בעלי הממון, המבלים באווירה זו, מתרחקים מאופנה קלאסית שכבשה את השווקים ומאמצים לעצמם אופנה חדשה: גברים בשיער ארוך עם סרטי מצח (בנדנה), סמלים מאפיינים של שנות ה־60. לסמלים אלה מופיעים פרצופי ה"סמיילי" החוויקים, מכנסי קטיפה באורך ברמודה, בדים בהדפסות באטיק, כמו בשנות ה־60 (בה היתה בהייה למטעות להוד הגאל), ג'ינסים וחרוקים וצרים.

החידושים הבולטים במיוחד מתרוקים משנות ה־60: צבעי פוספור עזים, בעלי זמש ומגפי זמש, חולצות טי עבקות, שעל כל אחת מהן הדפסות ב־61 צבעים. הצבעוניות היא הסממן הבולט במיוחד. לחולצות הטי מוסיפים מקטורני עור שחור וחבטישים, אפניים לנשים ולגברים. וכל האופנה... היא יוניסקס. חשוב להדגיש שאופנה זו אינה לעניים, חסרי תקציב או "חנוקים", אלא לבעלי ממון ומסובנים. המראה "הפוב האיכותי" הוא המראה שבו מנסים להיכנס כיום אנשים בעלי תקציב נמוך את השייכות שלהם לחברה ה"נבונה".

מראה "האוס אסיד" הוא ריאקציה למראה מחיים ומהוגן של "כל העולם". היאפים המאמצים לעצמם בסופי שבוע ובמסיבות את בגדי האוס־אסיד מתלבשים כל השבוע בבגדי אנשי קריירה קלאסיים ומפגינים הופעה איכותית "מבוגרת". דורין פרנקפורט סבורה, שלמרות הקיטוב במעמדות, המתחולל בעולם שבו יש אופנה לעשירים הלובשים "שמות" ואופנה לעניים הקונים בדים בסוטים, יש מקום למעצבים ייחודיים ולבעלי רעיונות בכל הארצות ויש את הלקוחות האינדיבידואליים שתמיד ירצו להתלבש במגוון אישי ולא רק בקלאסי המקובל, או במגמות קיצוניות חולפות.

ארבע בבוקר – שעה מסוכנת

מאת יהודית קנולר

כחצי־מיליון מקרי מוות נבחנו, במהלך 15 השנים האחרונות, על־ידי ועדה מיוחדת, שהוקמה מטעם ארגון בינלאומי למחקר של שינה ועייפות. הוועדה העלתה, כי מירב מקרי המוות קורים בשעה 4 לפנות בוקר. התהליך נמשך עד השעה 6 בבוקר, שלאחריה חלה ירידה משמעותית. אחר־כך חלה שוב עלייה, לקראת השעה 2 בצהריים. כאשר אומרים כי "החולה עבר את הלילה בשלום", הרי יש לכך משמעות מאוד ברורה של מעבר שלב קריטי במחלה. המעניין הוא, כי לתופעה זו של מקרי מוות יש הקבלה ברורה מאוד, בעייפות והרצון לנמנום ובנטייה לתאונות ולשגיאות בעבודה.

באוניברסיטת בר־אילן נחקרה השפעת העייפות על התפקוד והמודעות של העייפות אצל האדם. פרופסור הרזי בקעק, מהמחלקה לפסיכולוגיה ובעבר דיקן מדעי החברה החזון, הרצה בפני אגודת ידידות האוניברסיטה, בראשותה של סגן הרקטור, רינה ברזיקי. הוא סיפר, כי הוועדה בחנה את השעות שבהן מתרחשות מירב תאונות הדרכים. בדקו את הנעשה בטקסס, בניו־יורק ובישראל. התברר, כי שעת השיא לתאונות, בגין עייפות, היתה בין השעות שתיים וארבע בלילה, ובין שתיים לארבע אחר־הצהריים, וכמו בתמותה – כך גם בתאונות. השעה המסוכנת ביותר היא שעה 6 אחרי־הצהריים.

בשוודיה בחנו טעויות בקריאת מונה גז. נבחנו במשך 20 שנה 70,000 מקרים והם העלו בצורה חד־משמעית, כי מירב הטעויות בקריאה התרחשו ב־2 אחרי חצות וב־2 אחרי הצהריים.

אסון צ'רנוביל, שנגרם כתוצאה מטעות אנוש, נגרם בין השעה אחת־וחצי לשתיים בלילה, וכמו־כן אסון בוזט גרעיני בפנסילוואניה התרחש ב־4 לפנות בוקר.

ריכוז ויכולת קליטה

פרופסור הרזי בקעק, העובד במחקרים על פי הזמנת צבא ארה"ב וצה"ל, בחן את הנושא של המחזוריות בעייפות במשך 5 שנים. הוא בחן את השפעת העייפות על ריכוז, יכולת קליטה, שיקול דעת ביחס להבנת הדברים וליכולת הביצוע שלהם – והתברר, כי כל ארבעת הגורמים הללו נפגמים כתוצאה מעייפות. עד כמה שיקול הדעת נפגם יעיד סיפורו של אותו "שפן ניסיונות", אשר לאחר 72 שעות ללא שינה רצה ללכת לעבודה במפעל בסתוני, שבו היה לו תפקיד אחראי ורב־סיכונים. סיפור זה גם מוכיח כי יש שעות שבהן אדם, הגם שהיה שרוי בעייפות רבה, כתוצאה מחוסר־שינה, ירגיש את עצמו רענן וכשיר, ואלה הן השעות של לפני־הצהריים. הסיכון של היעדר שיקול־הדעת, לדעת המרצה, הוא המשמעותי ביותר.

בחינה זו של המחזוריות של העייפות והנטייה לנמנום מוכיחה, כי ה"שלף שמטהה" המקודש מהעבר יש לו הצדקה פיזיולוגית משמעותית. המסקנה האופרטיבית היא, שיש להקפיד ולשמור על מערכות בקרה הרבה יותר קשוחות ביחס לעובדי לילה ועובדים בשעות המועדות לשרעפות.

"האם שמתם לב כי חלק ניכר של ישיבות ממשלה, ובעיקר ישיבות חירום, נעשות בשעות הלילה, אחרי שעות ללא שינה?" – שאל המרצה והנוכחים זעו באי־נוחות על כסאותיהם. התנחמנו בעובדה, שתשובתו לשאלה האם יש טיפוסי לילה וטיפוסי יום, היתה חיובית. ולא נותר אלא לקוות, כי בכירי האומה נמנים עם טיפוסי הלילה, שעה שהם חורצים את גורלנו בישיבות לילה, וכי הם טיפוסי יום כאשר הם דנים בענייננו בישיבות בוקר... אחר־כך הלכנו הביתה, הסתכלנו על השעון – ונכנסנו למיטה לישון.

שרתון לונדון ב־50% הנחה

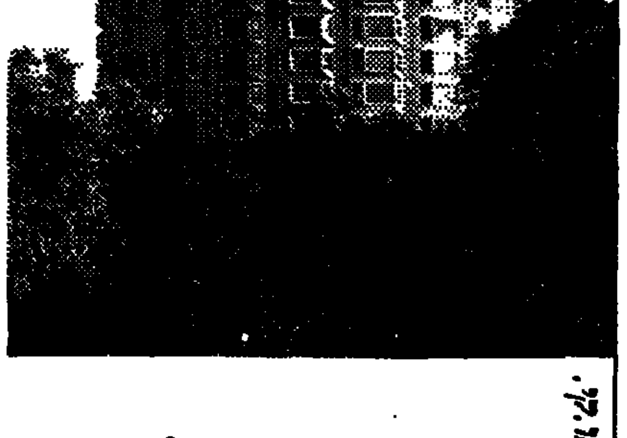

Sheraton Park Tower
101 KNIGHTSBRIDGE, LONDON SW1X 7RN TEL. 01-235 8050
The hospitality people of ITT

43.5 £ בלבד לאדם בחדר זוגי + V.A.T.
על בסיס לינה.
בחדר יקביל את פניכם בקבוק יין משובח, ובארוחת הערב במסעדת המלון יוגש בקבוק יין נוסף על חשבון הבית, לכל 4 סועדים. המבצע בתוקף בכל יום שתבחרו בתקופה שבין 9.12.88–15.1.89 ובסופי שבוע בלבד (יום שישי עד ראשון) בתקופה שבין 18.1.89–1.5.89.
להזמנות: טל. 03-5463535.

לעדי למחזיקי
דיינרס הארץ
כרטיס לאנשים חושבים
למנויי הארץ! לקבלת טופס הצטרפות לכרטיס "דיינרס הארץ" נא לפנות למח' קידום ופיתוח הארץ. טל. 5121340, 03-5121339.

פיתוח עולמי באונ' בר־אילן

לקט

פיזיקאי אוניברסיטת בר־אילן ישבו באחרונה על המדוכה וניסו להתמודד עם המשבר הכספי העוקר עתה את הפיזיקה האקדמית. המסקנה היתה, שניתן להפוך את הידע המצטבר במחקרים – לכסף. עד כה נותרו המחקרים ספונים במגדלי השן של האוניברסיטאות, ואם גם הגיעו ליישום, נעשה הדבר בדרך עקלקלה, שלא הכניסה כספים לאוניברסיטאות. לא עוד.

פרופסור מיכאל אלבק, נשיא אוניברסיטת בר־אילן, סיפר במפגש עם אגודת ידידות בר־אילן, כי כ־40 מחקרים שנעשו באוניברסיטה נמצאים בשלבי פיתוח שונים וכבר מכניסים לאוניברסיטה כמה מיליוני דולרים. ספק אם רבים יודעים, כי תכשיר ה"אולטימה 2" של חברת רבלון, המעניק הגנה מפני קרינת השמש ונמכר בהצלחה רבה בארה"ב, הוא פרי פיתוחה של אוניברסיטת בר־אילן. חומר הגלם של התכשיר מיוצר בישראל. פרופ' אלבק הביע את תקוותו, כי היישומים של המחקרים השונים יעמידו את האוניברסיטה על הרגליים (יהודית קנולר) ●●●

מחברת חביבה. מסגרת פדגוגית ב"נעמת", מנהלת גל, מנדרשת שרה בוקר, מיזמה והנהרה אישית לכל ילד המבקר במעונות הארגון. במחברת זו, שעל כריכתה תתנוסס תמונת הילד, תדווח להורים, באמצעות המטפלת, על התנהגות הילד במהלך היום, וההורים כנגד זאת ירשמו במחברת את מעשיו של הילד עם שובו מהמעון. במחברת אפשר למצוא את פירוט התפריטים במעון והמאכלים האהובים על הילד. יש בה גם מקום לתגובות ההורים ביחס להערכת הפסיכומוטוריות של הילד בבית. יש התייחסות להרגלי שינה, לעיסוקים הנבחרים וגם לנטייה ל"הובלנות". בסוף השנה תשאר בידי ההורים מחברת חביבה, מראשית החינוך הפורמאלי של הילד (יהודית קנולר) ●●●

עיסוי בשיטת הפיציצ'וף

המדיטאציה מקשרת. קיבוץ צעיר בשם "יהל", היושב ובונה ליד צומת אחזור ומתכוון לעבור למקום קבע על הר נטופה, מונה 40 חברים ו־20 ילדים, שחברו יחד בזכות המדיטאציה הטרנסנדנטאלית. המקשרת ביניהם. במקום יש חוות בריאות, המיישמת את "השיטה הטבעית", המדגישה את טיפוח הבריאות. יש כאן שילוב של תזונה צמחונית ועיסויים שונים. העיסויים נעשים בקראוואן מחומם היטב, על מיטת עץ – ולאחר מכן מטלנת מנוחה. העיסויים השונים (שירודארה, פיצ'יצ'ילי, האי־שש באושאן ועוד) נעשים בעזרת שמנים המעורבבים בצמחי מרפא, על ידי שני מטפלים. הטיפולים נמשכים בין יומיים לשבעה ימים. האורחים משתכנים בקאראוואנים צבועים ואת ארוחות הבוקר הם מכינים בעצמם. בצהריים ובערב אוכלים בחדר האוכל הצבוע בשיטת ההגשה העצמית – ללא בשר, דגים או ביצים. מי שרוצה תנאי אירוח ברמה גבוהה יותר – יוכל להתארח בבתי ההארחה שבסביבה. (רות מנא) ●●●

50 שנה לטרנספורט הילדים. חלפו 50 שנה מאז הרשו הנאצים לכמה אלפי ילדים עד גיל 15 לעזוב את גרמניה, אוסטריה וצ'כיה, ולהגיע בדרכים שונות לאנגליה. הבריטים נתנו את הסכמתם לבואם לאנגליה, בתנאי מפורש, שהאשרות יינתנו לילדים בלבד ולא לבני משפחותיהם. כיוון שהילדים הגיעו לבריטניה על סף מלחמת העולם השנייה, הם לא זכו ברובם לראות שוב את הוריהם. חלק גדול מהילדים הללו נותרו לחיות בבריטניה ויתרם נפוצו לכל כנפות תבל. עתה הוחלט לערוך מפגש של הניצולים, שיתקיים ב־21־20 ביוני בלונדון. קשה לאתר את כל האנשים והוועדה המארגנת מבקשת, כי מי שהיה קשור לעניין יואיל להתקשר לנציגה הישראלית, אינגה פרק, ת"ד 71105, ירושלים (יהודית קנולר) ●●●

משרד המשפטים

הודעה בדבר בחינות

לפי תקנות חוקרים פרטיים ושירותי שמירה
(בחינות בדיני ישראל ובאתיקה מקצועית), התשל"ב–1972

בהתאם לתקנה 1 (ב) לתקנות חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (בחינות בדיני ישראל ובאתיקה מקצועית), התשל"ב־1972 (להלן – התקנות), אני מודיע כי בחינות בדיני ישראל ובאתיקה מקצועית יתקיימו ביום שלישי י"ט בטבת התשמ"ט (27 בדצמבר 1988) בשעה 15.00 בבוקר באולם "קנדה", האוניברסיטה העברית, גבעת רם, ירושלים, והזמנות יישלחו לנבחנים.

אלעזר הלוי
שופט (דימ') של בית המשפט המחוזי
יושב ראש ועדת הרישוי.

ב' כסלו התשמ"ט 11 בנובמבר 1988

י"קית התשל"ב, עמ' 9.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי ראשון לציון

הודעה בדבר הפקדת תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה ראשון לציון הופקדה תכנית מיתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר רצ/1/10/ב/1"
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב ראשון לציון, גוש 3947 חלקה 18.
עיקרי הוראות התכנית: שינוי ייעוד מחקלאי לאזור מגורים ב'.
כל מעוניין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנסיבות ובלוויה תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז מרכז
17.11.88

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הקריה העירונית
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04-356015-4

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי הרולה רישראל מהר לאשר הקמת בית־מגורים ורישום שימוש חורג מהוראות תכנית מס' 8 מגרשים 263/11 בגושים 10792 ו־10794 ושד' אשכול.
הבקשה כרוכה כשימוש שטח בניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח הרישוי על הבניה, בבנין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים:
יום ב' – 08.00–12.00
יום ד' – 08.00–12.00, 15.00–17.00
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, יגישה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

אהרון יערי
מהנדס העיר

תור לקופת חולים. גם הכללית, המזוהה עם השמאל, וגם הלאומית של הימין, סובלות ממצוקה כספית. לכללית לבדה גרעון של מיליארד דולר
צילום: מיקי קרצמן

תזכורת לשר הבריאות החדש

מאת עדנה ארידור

בוויכוח על קווי היסוד של הממשלה החדשה שכחו המפלגות את מערכת הבריאות. מהמצע של שתי המפלגות הגדולות לא ניתן היה ללמוד על התייחסותן לבריאות הציבור. בוויכוח הטלוויזיוני בין שמיר לפרס, במהלך מערכת הבחירות, מילמלו השניים כי ממשלה בראשותם תדאג לחקיקת חוק בריאות ממלכתי, כבעד להבראת המערכת. מי שעוקב אחר הנעשה במערכת בשנה האחרונה יוכל רק לנחש על אזכור כוללני זה. האם באמת חקיקת חוק בריאות ממלכתי, כאשר 96% מהאוכלוסייה מבוטחים בביטוח בקופות-חולים ציבוריות (כללית, מכבי, לאומית ומאוחדת), הוא פתרון קסם לעצירת הידרדרותה של מערכת הבריאות? האם בחקיקת חוק שיחייב את המדינה להבטיח לאזרח קבלת שירותי רפואה חיוניים, תיפתר הבעיה של טיב השירותים?

על בסיס התקשרות בין האזרח ובין קופת-החולים מבטחת לו, תמורת דמי ביטוח שהוא משלם (כ-3% משכרו) ו-5.6% המס המקביל שמשלם מעבידו, קבלת כל טיפול רפואי על-פי צרכיו. הסכם התקשרות זה אינו עומד במבחן המציאות, בעיקר בקופת-חולים הכללית, האחראית על הביטוח של כ-83% מהאוכלוסייה.

האזרח נאלץ לשלם סכומים לא-מבוטלים מעבר לתשלום דמי ביטוח חודשיים, בעבור טיפולים וניתוחים דחופים: שתלים בניתוחים אורתופדיים, טיפולים פסיכיאטריים, טיפולי שיניים, טיפולי פוריות, תרופות מחוץ לרשימה המאושרת. מבוטח שזקוק לניתוח אלקטיבי דחוף (קטרקט, בקע, ערמונית ועוד) מתקשה לקבלו במסגרת הציבורית, בקופ"ח. ההמתנות נמשכות על פני שנה או שנתיים. הוא זוכה לקבל את הטיפול במסגרת השחור "הרפואה השחורה", או תשלום לבית-חולים פרטי. אי-היכולת לספק שירותים באיכות ובזמינות סבירות נובע מהמחסור במשאבים, בעיקר עקב מדיניות השקעות שהביאה לכפילויות במתקנים וביחידות מקצועיות ולעליית שכר לא-מבוקרות לעובדי המערכת, כדי להשיג "שקט תעשייתי". כל זה נעשה בהנחה שהממשלה תכסה את הגרעון התקציבי. בכך נפרץ, למעשה, העיקרון של ביסוס הביטוח על מסד כלכלי בריא.

ביטוחים משלימים

מאז ימי הכנסת הראשונה העלו נבחרי העם את הדרישה להנהיג חוק ביטוח בריאות ממלכתי שיבטיח טיפול רפואי שוויוני. אלא שבכל תקופה משתנים האילוצים המדריכים חקיקה. שבע ועדות ציבוריות גיבשו המלצות ו-12 הצעות-חוק להנהגת ביטוח בריאות הוגשו על שולחן הממשלה והכנסת עד כה. הוועדה האחרונה שעסקה בנושא היא ועדת נתניהו, שהוקמה בשלהי '87 והמליצה גם היא להנהיג חוק ביטוח בריאות ממלכתי שיהיה מבוסס על סל השירותים הניתן כיום במסגרת התקשרות הביטוחית, תוך תמחור קפדני וקביעת זמני-המתנה מרביים לסוגי הטיפולים השונים. במקביל יופעל מיגוון של ביטוחי בריאות משלימים. כן המליצה הוועדה להנהיג בבתי-החולים שירות רפואה פרטי, "שר"ן" (שירות רפואי נוסף).

שרת הבריאות שושנה ארבלי-אלמוזלינו, ההסתדרות והנהלת קופ"ח גיבשו, על סמך המלצות הוועדה, הצעת-חוק חדשה לביטוח בריאות, תוך נטרול ההמלצה לביטוח משלים והנהגת שר"ן. ההצעה, שהונחה על שולחן הממשלה בקיץ שחלף, מבוססת על הכללת כל שירותי הבריאות במסגרת הביטוח – טיפול קהילתי פסיכיאטרי וגריאטרי, השתלות, טיפולי פוריות, שירותי הדחק, מכשור רפואי לנכים וכו'. עוד נקבע כי האזרח יוכל לבחור בקופה, ולאזרח תינתן בחירה חופשית בין הקופות ואפשרות לעבור מקופה לקופה.

במקביל הגישה ועדה קואליציונית על שולחן הכנסת הצעת חוק ביטוח בריאות שנכתבה על סמך הצעת-חוק שהגישו במהלך השנים חברי-כנסת מסיעות מפ"ם, הליכוד ורצ. הצעת החוק מתבססת גם היא על הכללת כל השירותים בסל הבריאות. שתי הסיעות הגדולות בכנסת הנציגים להציל את שתי קופות-החולים – הכללית, המזוהה עם השמאל, והלאומית המזוהה עם הימין. שתי הקופות סובלות ממצוקה כספית (לכללית לבדה גרעון של מיליארד דולר). שתיהן זכאיות היום רק ל-70% מהמס האחיד שמשלם המבוטח; 30% הנותרים מועברים להסתדרויות העובדים כמס ארגוני.

בהצעת הל"כים נקבע עוד, כי השתתפות הממשלה במימון שירותי הביטוח תגיע ל-40% מסך דמי הביטוח שמשלמים המבוטחים והמעסיקים, כלומר כ-3.4% למבוטח, וכי הגבייה תיעשה באמצעות המוסד לביטוח לאומי.

הסרתנן של הצעות-החוק שהועלו, שהן מתבססות על הקניית שירותי בריאות הולמים לכלל האוכלוסיה במחיר קבוע מראש, בלי להביא בחשבון את ההתייקרות המתמדת של שירותי הרפואה. העלאת שיעורי המס האחיד וגביית מחיר ריאלי עלולות לגרור דרישות לתוספות שכר, שישחקו את ההעלאה.

האוצר: תחרות חופשית

ההוצאה הלאומית לבריאות בשנה האחרונה כוללת 25% השתתפות ישירה של הממשלה (לרבות רשויות מקומיות) ו-28% השתתפות עקיפה, באמצעות המס המקביל. השתתפות המבוטח בהוצאה לבריאות מגיעה לרבע מההוצאה. האוצר, השואף לקצץ את השתתפות התקציב המדינה במימון מערכת הבריאות, מתנגד לחקיקה שתביא לגידול בהוצאות.

עוד ב-1983 קבעה ועדת מומחים כי עקב הרחבת הכיסוי הביטוחי לכלל האוכלוסיה תגדל ההוצאה הלאומית לבריאות ב-1.4%. מאחר שהצעות החוק שהועלו אינן עוסקות במקורות מימון לצורכי השקעות והצטיידות בעתיד, עשוי הדבר לגרום לניפוח ההוצאה ולאובדן שליטה על התקציב הממשלתי.

בהצעה שהגיש האוצר לוועדת החקירה הממלכתית הדנה במשבר מערכת הבריאות, נקבע כי תחרות בין קופות-החולים עשויה לשפר את רמת השירותים לאזרח. התחרות בין הגורמים המבטחים צריכה להיות על היקף השירות שמבטיחה הקופה, זמינותו, איכותו ומחירו. כדי שהתחרות תהיה הוגנת, יש לשנות את שיטת ההתחשבנות בעבור שירותי אשפוז ולצמצם את המגבלות של העברת חברים מקופה לקופה. המלצות האוצר כוללות גם הפרדה של תשלום דמי הביטוח ממס הארגון. כלכלני האוצר חותרים לכך שדמי הביטוח ייקבעו על בסיס עלות השירותים ולא ההכנסה המבוטחת.

באוצר קובעים, כי יש לראות במס המקביל שמשלם המעסיק את תמיכת הממשלה בקופות-החולים, מאחר שהמס המשולם מוכר כהוצאה פטורה ממס. האוצר ממליץ להפחית את תשלומי המס המקביל, כולם או חלקם. הממשלה מצדה תתקצב את משרד הבריאות בסכום המסור ממס ותקבע קריטריונים לחלוקתו בין הגורמים המבטחים.

הצורך בחוק ביטוח בריאות ממלכתי הוא בעיקרו צורך כלכלי, כדי להבטיח איזון מתמיד בין רמת ההוצאה לבריאות ובין ההכנסה הנדרשת. הפער ההולך וגדל בין [illegible] הרפואה והטכנולוגיות הרפואיות בין המשאבים המוקצים בפועל לבריאות, וגידול [illegible] שירותי רפואה יקרים [illegible] מחייבים יותר מבעבר [illegible] מחודשת של עקרונות ביטוח הבריאות. יש לעשות זאת תוך שינוי [illegible] מתפיסות אידיאולוגיות [illegible] השימוש בהן [illegible] בידי פוליטיקאים. קל לשר [illegible] להטיל היום את האשמה [illegible] מערכת הבריאות על [illegible] אך אם וכאשר [illegible] יכהן בתפקיד שר האוצר, [illegible] את קופת המדינה [illegible] שירותי בריאות. כדאי [illegible] ממעון פרס שנתן [illegible] במסגרת התוכנית הכלכלית של 1985, להתחיל ברשומה [illegible] מערכת הבריאות, באמצעות קיצוץ בתקציב וגביית אגרת ביקור אצל רופא.

ועדות הרבה, ללא סיכומים

ב-1948 מינתה שרת העבודה דאז, גולדה מאיר, ועדה בין-משרדית לתכנון ביטוח סוציאלי בראשות יצחק קנב. ב-1957 מינה שר העבודה מרדכי נמיר ועדה בין-משרדית לתכנון ביטוח סוציאלי, שוב בראשות קנב. שתי הוועדות המליצו על חקיקת חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

ב-1966 הגישו שלושה הצעות-חוק פרטיות של ח"כ מטילדה גז, יוסף סרלין ושלמה יוסף גרוס. באותה שנה מינו שרי העבודה והבריאות ועדה לביטוח בריאות כללי בראשות אבא חושי. הוועדה סיימה עבודתה ב-1968 ללא דו"ח. ב-1968 הגיש הוועד המרכזי של ההסתדרות הרפואית להקים ועדה בראשות פרופ' קלמן מן, שהציע ארגון מחדש של שירותי הבריאות. הוועדה שהגישה המלצותיה ב-1969, המליצה על הנהגת ביטוח בריאות.

ב-1970 החל ביוזמת שר העבודה יוסף אלמוגי בהכנת הצעת-חוק ממשלתית ראשונה לביטוח בריאות. ההצעה עוררה תסיסה במשרד הבריאות ולבסוף נגנזה. ב-1972 הגיש ח"כ מאיר אביזוהר הצעת-חוק פרטית לביטוח בריאות ממלכתי.

ב-1973, בכנסת השביעית, הועלתה הצעת חוק ביטוח בריאות בפעם הראשונה על-ידי הממשלה. החוק עבר בקריאה ראשונה במליאה, והועבר לוועדת השירותים הציבוריים של הכנסת. ב-1974, בכנסת השמינית, סיימה ועדת השירותים הציבוריים בראשות ח"כ חייקה גרוסמן את הדיון בהצעה. ההצעה הועברה למליאה לקריאה שנייה ושלישית, אולם החוק לא הובא להצבעה במליאה.

ב-1976 הגישו חברי-הכנסת בארי, בגין, ריגאנו, הורביץ, ידיד, נסים וקשת הצעת-חוק פרטית.

ב-1977 מינה שר הבריאות אליעזר שוסטק צוות בראשות פרופ' עזרה זוהר לעיבוד העקרונות הנדרשים להנהגת הביטוח. ב-1978 הוגשו ההמלצות ובכללן להחזקתם לביצוע עד 1981.

ב-1980 הגיש ח"כ אמנון רובינשטיין הצעת-חוק פרטית. בדצמבר אותה שנה הגיש ח"כ עקיבא נוף הצעת-חוק פרטית. בפברואר 1981 הונחה בפעם השנייה על שולחן הממשלה הצעת-חוק לביטוח בריאות ממלכתי. ועדה בת 13 חברים בראשות ח"כ חיים קורפו דנה בנושא ב-20 ישיבות, אולם ההצעה לא הגיעה לכלל הצבעה במליאה. ב-1982 הועבר הנושא שוב לדיון בוועדה בראשות ח"כ אלטרס, שלא הגיעה לכלל סיכומים.

ב-1987 מינתה שרת הבריאות את ועדת נתניהו לגיבוש המלצות לארגון מערכת הבריאות. הוועדה הגישה המלצותיה ביולי 88'. ביולי '88 הגישה שרת הבריאות בפעם השלישית על שולחן הממשלה הצעת-חוק לביטוח בריאות ממלכתי. הצעה זו טרם נדונה בממשלה או בכנסת. במקביל גיבשה ועדה קואליציונית בת שישה (שוסטק, לין, מצא, נחמיאס, הראל ומרידור) הצעת-חוק על בסיס הצעת-החוק שהוגשה בשנת 81' לממשלה. שרת הבריאות הצליחה למנוע דיון בה במליאה הכנסת היוצאת, זאת משום שהממשלה טרם דנה בחוק שהציעה השרה על שולחן הממשלה.

במלאות שלושים לתשדירים

בשבוע הבא ימלאו שלושים לבחירות. גם לתשדירי הבחירות. רבים מהם נראים כבר כל כך רחוקים, עד שנדמה לך לרגע שהם שייכים לעבר הרחוק. זוכרים את חבורת הצעירים של המערך שיצאה למרפסה באמצע היום? העבודה שלוש הימים (בכינרת, בכמה מקרים), שנעה בשורות עוזיפות וחזיתיות, עם צלילי מולדת, הרבה הבטחות לעתיד ולרענן הפוליטיקה וכו' וכו'. אפילו הקיינו, ערב אחר ערב, פרופילים מפורסמים-תקנות של כמה מהם. הנה הם באים, השרים הירוקים (אם לנקוט שפתם של מרדכי הספורט).

ומה קרה במציאות? כישלון כמעט טוטלי. מכל הצעירים הללו רק עמיר פרץ, בעיירה הקטנה שדרות, נחל הצלחה. ביישובים ובאזורים של כל זה אזרחים ידרו כוחו של המערך לעומת הבחירות הקודמות. הכל בלוק.

מיד לאחר הבחירות הפנימיות במפלגת העבודה כתבתי בטור זה כי הכבודים של כל האנשים הללו למקומות הריאליים של הרשימה לכנסת לא תועיל למפלגה הרבה. אולי אף תזיק, כי במקום לשלב ברשימה כוחות מעולים מתחומים שונים של העשייה והמחשבה, העמיסו על הרשימה "נציגים" של אזורים, שכונות ועיירות, שלא הביאו למפלגה שום תועלת. הפכו את רשימת המערך לליכוד ב'. לליכוד, לעומת זאת, יש כמה צעירים אטרקטיביים ומתפיסים – בעיקר בעזרת התשדירים – על המסבב האמיתי. כך, למשל, איבדה מפלגת העבודה מצביעים רבים בצפון תל-אביב. בבית קטנה אחד בתל-אביב יותר מצביעים פוטנציאליים למערך מאשר בעיירה או כפרבר מרוחקים. עתה, אם באמת לא תוזל מפלגת העבודה לממשלה עם הליכוד, יהיה פיצוץ. תוך זמן קצר. הרוחות במפלגה יסערו. ינסו להדיח את מי שרואים בו אשם. יהיה "שמח". אם לשפוט לפי מה שקרה לאחר התבוסה של 77, יישאבו להיאבק שייווצר בתקופת הביניים אנשים שקשה להבין מה הם עושים במפלגה. לא רוצה לפגוע באנשים, אך עיון קצר ביריעות ובמאמרים על הפעילים במפלגה מיד לאחר התבוסה יעלה שמות המעוררים סימני שאלה – "מה אלה עשו שם?"

וזה, האלוף מאיר זורע, נחשב בשעתו מומחה לנסיגות. מי שלא הבין את המשמעות, צחק. אנשי הצבא היו רחוקים מצחוק. ידעו כי בנסיגות מאבדים – בדרך כלל – יותר חיילים מאשר בקרבות. ניהול נסיגה מסודרת שיהיו גם אברום בורג או אלי דיין ברשימה, במקום כלשהו. אך ללא האשליה שהראשון יגרוף את קולות הדתיים והאחר יביא למפלגת העבודה את מה שהיתה פעם ישראל השנייה, היום היא הראשונה. חזיכים סימפטיים טובים לתכנית קבלת שבת בטלוויזיה. המפלגה זקוקה לכאלה היכולים לכבב היטב בתוך כנית שלאחר "קבלת שבת" – כמובן לחדשות. בלי מרכאות.

אילו הקיינו את תשדיר הבחירות של שר העבודה והרווחה, משה קצב, ומיד לאחריו דיווח חדשני ואוביייקטיבי של מצב התעסוקה כפי שהיה ביום בו דיבר קצב בתשדיר הליכוד, היה נפער – לעיני הצופה ולאוזניו – הפער הגדול שבין מה שסיפרו לו לבין מה שקורה. זה פער האמינות.

ועוד, כדי לממן את ההוצאות הללו? איש אינו חושד בפוליטיקה שהיא תפילת-נדירות. אבל, גם לנבזות חייבים להציב גבולות.

מלוטו לטוטו

בשוק הסוסים שמנהלות עתה המפלגות הדתיות, כדי להמשיך עוד ועוד מן הקערה הציבורית, הם הובעים גם את ראשות מפעל הפיס. לא קשה להבין מדוע. שהרי לכפעל הפיס אין צורך במשגיחי כשרות. לעומת זאת, יש בקופותיו הרבה מזומנים. במפעל הפיס, על-פי פרסומיו, מרבה להשקיע בבריאות ובחינוך. הנהלת מפעל הפיס שבעת בגזרה רבה את כוח העדיפויות. אם יזכו החרדים בתפקיד מרכזי בהנהלה, יופנה חלק גדול יותר של הכספים למקוואות (בריאות) ולחינוך (ישיבות).

אם אמנם יזכו במשרה, עשוי להיווצר מצב שבו יוכלו הלוחנים לומר את דברם נגד הבינוי הזה.

הטוטו אינו שייך למפעל הפיס. הוא מפעל עצמאי. הטוטו קשור לספורט, במימון מתקנים נוחים יותר לספורטאים ולקהל, במימון הפעילות של קבוצות ומועדונים. אם יהיה משרד החינוך בידי דתיים וחרדים, יופנו פחות כספים אל המוסד למסורות ספורט. יהיה זה הארגון הברור של החילוניים לכייע לספורט היינוני ולספורט ההמונים במקום כה שיימנע ממנו בידי שר החינוך והתרבות.

אני מניח שיהיה מי שיציע לציבור לעבור מן הפיס לטוטו ומן הלוטו לטוטו. הצעה לגיטימית בהחלט במציאות ששולטים בה חוקי הג'ונגל הפוליטי.

הטור שלי / נתן דונביץ

הבונה, למרות תחושת המפלה, הוא אחד מחוכמות המלחמה הגדולות.

תרגיל באמינות

אם יילך המערך לאופוזיציה, חייב לקום לו מנהיג היודע כיצד להסיג את הכוחות בתבונה. שלא תהיה מנוסה, שלא יהיו עריקות, שלא תהיה נפילה כללית של המערך, משרד הכוחות. גם יידעו צעקים וצעקניות למיניהם קולות זעם והתרסה, אפשר לערוך את המפלגה מחדש, עם רימוי חדש, עם סיכוי סביר לצאת מהבחירות הבאות (אולי בעוד שנה, שנתיים. הכל אפשרי) בתוצאות טובות יותר.

מישהו צריך להזכיר לצופים בתשדירים את תשדיר הרולטה הנבדי העמעות, ששידר הליכוד. רק מפעלי ההסתדרות וחברות העובדים סורים. כי הבדים ששיחקו משחקי הימורים באיור רולטה. המערך, בסמסומה, או מתוך חשש שיאבד חנו אצל שר האוצר, חשש להזכיר את ימי הקאזינו ומפולת הבורסה שלאחריה. עתה, בדיימתה למשל, מסתבר לצפים שסיבבו להם את השכל, נמגרו גם מפעלים אחרים. מתוך השפתיים של השר משה נסים היה תלוש מן המציאות או, כמו קרה הטוב, באוזו בה כמו סן הלב מתגרגרת בפיו של תינוק המצפה לשן הקבע שלו.

אז מדוע, לכל הרוחות, בזוז את קופת הציבור, ועתה נכנסים לבוז עוד

היחצ"ן כתחליף לאיש הרוח

מאת ד"ר דן כספי

קיצוץ בזמן השידור של תשדירי הבחירות אינו מזוה לציבור, אלא חסר למפלגות. הדבר עשוי להקל על המעמסה הארגונית והכספית של מערכת הבחירות. כיום, לרשותה של כל רשימה מכסת שידור של 25 דקות ברדיו ושש דקות בטלוויזיה לכל חבר בכנסת היוצאת. צמצום זמן השידור לכמותית לא יפגע בתעמולה המשודרת. ניתן לקצץ מכסת השידור ברדיו ל-15 דקות ועוד שתי דקות שידור לכל ח"כ בכנסת היוצאת. העיקרון הדמוקרטי מחייב, אולי, הגדלה במכסת השידור האחידה בטלוויזיה, לכדי 15 דקות, למשל, כדי לאפשר למפלגות חדשות גישה שווה יותר לאמצעי השידור. במקביל, ניתן לקצץ לשליש זמן השידור לכל ח"כ בכנסת היוצאת, כלומר שתי דקות, בלי לפגוע ביכולתן של המפלגות הקיימות להביא את מסריהן לידיעת הבוחרים.

השינויים המוצעים עשויים לשפר את איכותה של תעמולת הבחירות, יקצרו את מערכת הבחירות המשודרת לשבועיים, וגם תהיה יותר קומפקטית ומהוקצית. אפשר להגנות חלק מן המשאבים הכספיים שהתהדרו מקיצוץ התעמולה המשודרת לאמצעי תקשורת יעילים יותר, לתעמולה כתובה, לאסיפות, למפגשים פנים-אל-פנים. אמצעים כאלה מסייעים לאפשר ליבון סוגיות, תגיון יותר גם לשכנע ולהשתכנע. עודף של תעמולה משודרת, ביחוד במבנה שידור מונופוליסטי, עלול להשיג אפקט של בומרנג, שיתבטא בכעס ואפילו ניכור של צופים.

מקצוענים מתלמדים

מיקודה של תעמולת הבחירות באמצעי התקשורת ההמונים, מזמן למטה הבחירות את המקצוענים. אלה הם קבלני הקולות החדשים, המתמפארים בידע להבדה את התמיכה האלקטורלית לפי מידות הלקוח. אמצעי תקשורת ההמונים, ובמיוחד בטלוויזיה?

הישראלים מגלים מעורבות פוליטית גבוהה לאין-שיעור בהשוואה לאמריקאים. יכריזו זאת שיעורי ההצבעה. הקונפליקט המתמיד עם הערבים אינו משחרר את הישראלים מהתעניינות בסוגיות פוליטיות. האידיאולוגיה היא עדיין הגורם השכיח שמעצב את ההכרעה כיצד להצביע. אישיות המועמדים משנית. יתכן, על כן, שבחברה הישראלית הקטנה, עוצרי התקשורת הבין-אישית נותרו מפותחים ויעילים בהרבה מאשר בחברה האמריקאית הגדולה. מידע משלים למה שמתפרסם בתקשורת ההמונים זורם בערוצים אלה. המפלגות הדתיות הוכיחו כיצד ניתן לנצל ביעילות ובתבונה. המקצוענים, שהתחנכו על המסורת האמריקאית, נוטים להמעיט בחשיבותם של אמצעי תקשורת בין-אישיים.

הבחירות לכנסת שונות מן הבחירות לנשיאות הבערכות כארה"ב. הבוחר הישראלי מכיר היטב את פניהם של המועמדים הראשיים. הם ממלאים ומלאים מדי ערב את המסך בטלוויזיה הממ-עריונית. בבחירות לנשיאות מתמודדים לפעמים מועמדים חדשים ובלתי מוכרים לציבור, שגם אינם מתעניינים תחום לנשיאות. במקום כך, בשמקובל בארץ, משום כך, הטלוויזיה היכנה אמצעי התקשורת היעיל לשכוד את אלמוניותם של המועמדים. מנגד, בחברה האמריקאית הגדולה קטנים יותר הסיכויים למגע בלתי אמצעי עם המועמד או תועמלניו.

לא פחות ידועות ומוכרות דעותיהם של רב הפוליטיקאים בארץ. היכמות הפוליטי האמיתי נעשה כמעט מדי ערב בטלוויזיה, ואם יש לפוליטיקאים מה לחדש, הם יכולים להפתיע רק בתקשורת הבין-אישית.

נכון, ישראל אינה אמריקה, ומדוע לאמץ אסטרטגיות אמריקאיות של פרסונליזציה על חשבון הנימוקים האידיאולוגים ושימוש אינטנסיבי במסרונותם של המקצוענים בפולי-טיקה הישראלית הולכת ומעמיקה ובמערכת הבחירות, פרסומאים, יחצ"נים, כותבי נאומים ובדיחות רוחש רגליהם של אנשי הרוח, שהיו בעבר הרחוק, הגשר בין הצד המלוכה לבין הנתינים.

בעידן של תקשורת ההמונים צמח מעמד חדש של סכנאי דעת קהל, המיישבים ידע מסורתי והחברה לצרכים פוליטיים, ללא כל היסוס. שירי ההלל בשמם המנהיג פינו מקומם למודעות של דיוקן הפוליטיקאי, ושאריום סבלים בססמאות ובמלים עמוסות מטען רגשי.

מי שנוכח במערכת בחירות בדמוקרטיה מערבית, יכול לגלות את מקורות ההשראה של המקצוענים הישראלים. למשל, הבחירות המקומיות שנערכו בספטמבר בברזיל. כמעט בכל עיר אפשר היה לגלות אותן תמונות, רק המועמדים היו שונים. המגבה, צבע התולצה (כחול, אלא מה?) וסססת הבחירות שקראה להמונים להצביע עבור היו זהות כמעט להלוחמים. כל כרזה דיברה בשפת המועמד לעוצמת הדיבה. אלא שנוכחותם של המקצוענים במטות הבחירות עלולה לפעמים לשבש לא פחות מאשר לייעל. שגרת עבודתם של המקצוענים עלולה לטפח מיתוסים וקונספציות מסולפות.

יש שהם עוטפים את הפוליטיקאים בשמיכה חמה ובלתי חדירה לרוחות קרות מן הרחוב, ולו רק כדי לא לשבש את עבודתה. עבודה מגובשת על סמך אמונות כוזבות. שכן, הלכי הרוח, כמותם כעבודות אחרות, עלולים להפריך קונספציה מסולפת, להעמיד את המקצוענים על טעותם ולחשוף לבסוף את מעודיהם. קונספציות מסולפות במערכת בחירות עלולות להתנהות בשל יישום לא מוצלח של ידע תיסחן שהצטבר בדמוקרטיות מערביות, ובעיקר בארה"ב. מומחי בחירות ישראלים נרטים להשתיל אסטרטגיות וטקטיקות אלקטורליות זרות בלי להיות רגישים להבדלים התרבותיים המהותיים.

מסיטים לפרטים שוליים

אני מרשה להעריך שהבוחר הירראלי היה נשאר כפוכה, אולי יותר מעסיעו בארצות המערב. הוא מייבב להבין שהבחירה המשמעותית היא בין חלופות רעיוניות ולא בין שתי פירנות טלוויזיוניות. ההופעה בטלוויזיה והכושר הרטורי והאי אינם גורעים, אך אינם מבטאים מהותי למנהיגות. כפי שמלמדת ההיסטוריה הפוליטית של ישראל. המקצוענים הדבקים בתפיסות ובמודלים זרים הם הנושאים באחריות לנתק התקשורתי בין הפוליטיקאים לבין הציבור. דווקא בתקופה קריטית, הם מסיטים את תשומת הלב לדברים שוליים.

הביקורת הפוליטית על עבודת המקצוענים במערכת הבחירות היא צפויה, ותמיד אחרי פרסום התוצאות. בכל שגוברים קשיי הרכבתה של הקואליציה, החורים ומפנים את האצבע האשמה כלפי המקצוענים. הוסברה והתעמולה נותרות תמיד האליבי של הפוליטיקאי לכישלון. אפשר שהוא אחד התפקידים החשובים של המקצוענים במערכת הבחירות – לספוג את האחריות על-התוצאות המאכזבות.

במערכת הבחירות האחרונה התרחבה מגמת ההתמקצעות גם למסעי הבחירות של מפלגות קטנות. חרף המשאבים הדלים יחסית, מפלגות קטנות הסתייעו במקצוענים, משרדי פרסום, סקרים וחברות הפקה. התמקצעותו של מסע הבחירות התמסדה כנורמה במערכת הבחירות בישראל.

רשימה המכבדת עצמה אינה יכולה להרשות לעצמה לוותר על שירותים מקצועיים של גיוס קולות. כעת, יכולות הרשימות הקטנות להפיק לקחים מניסיונן של הגדולות. רצוי לשתף מקצוענים, אך כדאי להגדיר היטב את מקומם בכבנה הבחירות. שכן, הבפלגות הפוליטיקאים, ורק הם, נושאים בגבל התוצאות. (מאמר שני בסדרה)

לא צריך לצאת מהבית כדי להיאנס

מאת נורית כהנא

בשנת 1987 התקבלו במשטרת ישראל 1930 פניות על עבירות מין. 400 מקרי אונס הגיעו באותה שנה לקרבנות ועל-פי ההערכה המקובלת אלה מהווים רק 10% ממקרי האונס המתבצעים בפועל. תחת מעטה סודיות, הפחד להתלונן והמחויבות לעבור "אונס שני" בערכאות מתבצעים אלפי מקרי אונס בלתי מדווחים כל שנה. היקף הבעיה בקרב קורבנות האוכלוסיה הערבית גדול פי כמה. נתוני מקרי האונס והתקיפה המינית, הנאספים בשנים האחרונות בחמשת מרכזי הסיוע לקורבנותיהם שהוקמו בארץ (אילת, תל אביב, רעננה, ירושלים וחיפה), מצביעים על מגמת עלייה כללית עקבית בפניות. נתונים ראשונים על היקף הבעיה בקרב האוכלוסיה הערבית בארץ ובשטחים נמסרו באירוע סיכום הפעילות השנתית של מרכז הסיוע לקורבנות אונס בחיפה. עד כה לא היה כל מעקב מסודר בנושא, בקרב האוכלוסיה הערבית.

על צעדים ראשונים להתמודדות עם הבעיה במסגרת שני פרוייקטים לטיפול בנפגעות אונס בנות המיעוטים בירושלים ובחיפה ניתן ללמוד במסגרת האירוע. כראש פרוייקט הסיוע הראשון לנפגעות תקיפה מינית בקרב האוכלוסיה הערבית בירושלים (שהוקם בסוף 1987), עומדת מיסון קראמאן, 26, ביולוגית. היא סיפרה שבמשך קיומו של הפרוייקט, הגיעו לקו הסיוע בשפה הערבית, (טל. 02-221430), 140 פניות. מתוכם 40 מקרי אונס, חמישה מקרי מעשים מגונים, שתי הודעות מיניות, 14 פניות של מצוקה בעניינים קריעת קרום הבתולין, שלא כתוצאה מאונס. היתר היו פניות לקבלת אינפורמציה.

מתוך 40 מתלוננות על מקרי אונס, 22 נשים הביעו מצוקה רצינית ואף סכנה לחייהן, עקב אובדן הבתולין. 70% מן הפניות עקב תקיפה מינית או אונס היו של צעירות בגילאי 15-18. מוצינתן כתוצאה מגילוי עריות מצד בן משפחה. רוב מקרי התקיפה והאונס התרחשו במקום שנחשב לבטוח – בית או חצר הבית.

לדברי קראמאן, לא ידוע על קיום מרכזים לסיוע לנאנסות במדינות ערב. ככל הידוע לה המרכז בירושלים הוא הראשון מסוגו במזרח התיכון, שבו החצי של הנבות קיים להפעלת הפרוייקט, על-ידי ארבע מתנדבות ועובדות אותו בשכר. המתנדבות עברו הכשרה אינטנסיבית של ארבעה חודשים בנושאי חינוך מיני, בריאות האשה, אמצעי מניעה ובעיות אישות במשפחה הערבית. "בתחילה חששנו מצורת ההתקשרות אלינו באמצעות הטלפון. להפתעתנו נשים רבות אמרו שלא היו פונות אל לשכת רווחה או מוסדות סיוע אחרים, מחשש להזדהות. שיחות טלפון מאפשרות להן להישמע בלי להיראות, ליצור קשר או לנתקו בהתאם לרצונך".

אל הקו בשפה הערבית בירושלים פונות נשים מן הגליל, המשולש, באר שבע ומשבטי הבדואים ותושבי השטחים. המתנדבות הפיצו חומר על הקו בפרסומי עיתונות, בביקור במרכזים שונים, גם בשטחים, באוניברסיטאות בירדן ובבית לחם.

האינתיפאדה מקשה על הקשר בין המתנדבות לבין הנשים הפונות אליהם מן השטחים. קשה להיפגש עם נשים תושבות השטחים. בעיקר גם הפנייה לשירותי בריאות במדינת הצד דך בנוסף לקשיים האובייקטיביים של פנייה אל הגניקולוג המקומי.

נשים ערביות רבות מוסרות בקו הסיוע שם בדוי. רק לאחר הכרות ממושכת עם אחת המתנדבות מגלה הפונה את שמה האמיתי. לרוב היא לוחצה מאד מבחינת הזמן ומבצעת את השיחה שלפני הצהריים, כאשר היא לבד בבית, להתקשר עם קו המרכז לסיוע.

שיחה אל קו הסיוע עלולה להתנתק בכל רגע ביוזמת הפונה כאשר נכנס מישהו לבית באופן בלתי צפוי, ואז היא מחדשת את הקשר לאחר שעה, יום או יותר. הפונה מבקשה לפעמים מידי. טווח הקשר ארוך מאד. מעל ל-70% מן הפניות מקיימות קשר חוזר, ומעל ל-40% מן המתלוננות על תקיפה מינית או בעיות בעניני אישות נפגשות בין חמש פעמים ועד 40 פעם, עם המתנדבות.

המאפיין המעניין ביותר הוא המגעות כמעט מוחלטת (פרט למקרה בודד אחד או שניים) מהגשת תלונה במשטרה על מקרי תקיפה מינית או אונס. הפונות אינן מוכנות לשתף מישהו מבחוץ בסביבה הקרובה. פונות רבות אינן נידחות, מסיבות של תלות כלכלית או איסורים חברתיים, כדי להפגש עם המתנדבות. רוב הנשים הערביות שעברו תקיפה מינית וקוקות ומעוניינות בבדיקה גניקולוגית, אך הן לא יפנו להם שבשירות הכפר, במיוחד אם הן רווקות. הנשים שמפעילות את פרוייקט הסיוע בירושלים שמו להן למטרה לנסות לשבור את קשר השתיקה באשר לניצול המיני הרווח של ילדים במערה הער-בית.

הנאנסת הערבייה שותקת. רוב התקיפות מתבצעות בבית או בחצר, ורוב התוקפים מוכרים לנשים

הקו ממומן על ידי הקרן החדשה לישראל, משרד העבודה והרווחה, וקרנות ותורמים פרטיים, והבנ יהר רים המקומיים עזרים מהפ"ל. זה מספר שבועות, עובד בחיפה פרוייקט סיוע נוסף לקורבנות תקיפה מינית בקרב האוכלוסיה הערבית, (טל' 04-660111). במשך השבועיים הראשונים לקיומו של הפרוייקט נתקבלו שלוש פניות, במקרה אחד התלוננה משפחה של ילד בן 7, שבוצע בילד מעשה מגונה. פנייה של גבר, בעניין תגרות שכאנסה, ופנייה שלישית היתה של אשה שהתעניינה בביטוח לאיחוי קרום הבתולים.

סמיה דאוד פרטלה, מנהלת פרוייקט לסיוע נפגעות אונס: "ניסיון עבודת ההתנדבות במרכז הסיוע לקורבנות אונס הוא הנתוני הבביע על צורך להתחיל בפרוייקט נפרד, בעקבות מספר פניות מקרב נשים וילדים ערביים".

לדבריה, התעוררה בעיית תקשורת, בשל השוני בשפה בין המתנדבת והנפגעת. "זוהי בעיה שאינה מכבית כלל", טוענת סמיה, "זוהי בעיה מהותית: נפגעת, אשר עוברת את החוויה הבאובת של האונס, קשה לה להביע את אשר עובר עליה, הדבר קשה פי כמה כאשר היא נאלצת להתגבר על מחסום השפה".

"ישנם מספר הבדלים בערכים ובנורמות ההתנהגות של שתי החברות, היהודית והערבית, ובשל כך חשוב לנו שתהבענת תחושה כי המתנדבת שלפניה ערה לכל מורכבות המצב שבו היא נתונה", אומרת סמיה. אל פרוייקט הסיוע לנפגעות אונס באוכלוסיה הערבית בחיפה מגיעים מקרים נוספים של תלונות רדך עובדי רווחה. בשנת הפרוייקט מעוניינות בהידוק הקשרים עם הגורמים המטפלים בקרב החברה הערבית שלהם נגישות לנושא תקיפות מיניות אונס.

במבנן עבודת הפרוייקט בחיפה שני יעדים: לטפל בנשים, ילדים וילדות מכל הגילאים, שגרים באזור הצפון. הטיפול יכלול סיוע נפשי, ליווי לשירותים בקהילה, ייעוץ ומתן תמיכה.

יעד שני הינו קיום הסברה בקרב הציבור הערבי באזור הצפון באמצעות הרצאות לצוותים המטפלים בבתי ספר, עובדי רווחה וארגונים אחרים. במסגרת הפרוייקט תערך גם הסברה כיצד להתגונן מתקיפה בקרב ילדים, ילדות ונוער מגיל הגן ועד בית הספר התיכון. בימים אלה מגייסת מנהלת הפרוייקט בחיפה מתנדבים ומתנדבות שתפקידם יהיה להשתלב בתחומי גיוס כספים, תכנון וביצוע קורס סיוע. אלו האחרונות יאיישו את קו הסיוע בחיפה.

הנתונים המדאיגים על מקרי תקיפה מינית בקרב האוכלוסיה הערבית מהווים חלק בלתי נפרד מתהליך חשיפת היקף הבעיה בכללה בחברה הישראלית. תגובות הדוברים באירוע הסיכום החצי שנתי של המרכז בחיפה היו נסערות. ד"ר רחל ליטוין מחיפה אמרה: "יש להקים רשות ממשלתית לטיפול בתקיפות מיניות, נוכח נתונים קשים על היקף התופעה. יש להקים רשות כזו, כמו המועצה הלאומית למניעת תאונות".

ד"ר אלי זומר מן החוג לקרימינולוגיה באוניברסיטת חיפה: "אם ברוב ביום שהאנס אינו חולה נפש, אלא אזרח רגיל ונורמלי, ושי-64% מן האנסים הם אנשים שהיו מוכרים לנתקפת, זה מעורר שאלות אולי אנו הגברים, צריכים להגדיר מחדש מה ההבדל בין חיזור לתקיפה מינית".

פרופיל נמוך, הישגים השואפים לנקודת ההתחלה

מאת זאב יפת

המלחמה שהכריז המפכ"ל באלימות השוטרים, ובנגע הסמים הסתיימה בתבוסה

גורמי ביטחון וצמרת המשטרה נערכו לקראת אפשרות שהשביתה הכללית במגזר הערבי, שהוכרזה כמחאה על הריסת הבתים בטייבה, תנוצל על-ידי גורמים קיצוניים כדי להקים מהומות על רקע הכרזת העצמאות הפלשתינית. גורמי ביטחון חששו שהאינתיפאדה "תתגלגל" לארץ. לכן ריכזה המשטרה כוחות גדולים, למקרה שיהיה צורך בהתערבותה.

והנה, מספר ימים לפני פרוץ השביתה, המריא מפכ"ל המשטרה דוד קראוס לבנגקוק, להשתתף בכנס שנתי של ה"אינטרפול". משך הכנס שבוע (עד יום חמישי), אך המפכ"ל ישהה בתאילנד שבוע נוסף, במסגרת "סיור בתחנות משטרה מקומיות".

דובר המשטרה מסביר, כי נוכחות המפכ"ל תמנע קבלת החלטות עוינות לישראל ותביא להידוק קשרים עם משטרות אחרות. עוד הוסיף הדובר, כי היעדרו של המפכ"ל מהארץ אינו פוגע בתפקוד המשטרה, שתונהג על-ידי ממלא מקומו.

מפכ"ל המשטרה מסיים את כהונתו בתחילת חודש אפריל בשנה הבאה. ממלא מקומו, כמו גם כל קצין משטרה בכיר אחר שאינו עומד בפני סיום תפקידו, יכול היה למלא באותה הצלחה את המשימות הללו בכנס ה"אינטרפול". אך המפכ"ל לא נאות לוותר על הנסיעה.

בעוד בצמרת המשטרה זוקפים גבה על החלטת המפכ"ל, סוערות הרוחות גם בקרב שוטרים מהשורה, המתמרמרים כי המפכ"ל אינו מגן על אנשיו בשטח. לא מכבר החל עזרא גולדברג, גימלאי, לשעבר איש משטרה, להזרים מידע לעיתונות, כשהוא מכפיש את אנשי צוות החקירה שפיענחו את רצח הילד ישראל גולמן מחיפה. גולדברג טען כאילו אנשי הצוות פעלו בזדון ובמירמה ו"הלבישו" תיק רצח על אזרח חף מפשע, כל זאת כדי להתהדר בפענוח התיק. גולדברג יצא באשמותיו לאחר שהחשוד ברצח הורשע הן בבית-המשפט המחוזי והן בבית-המשפט העליון.

אנשי הצוות ששמם הוכפש ציפו לגיבוי מלא ממפקדם העליון. אך המפכ"ל לא הגיב. לבסוף קצרה רוחה של לילי בורישנסקי, פרקליטת מחוז חיפה במשרד המשפטים. היא פנתה לתנה הירש, היועצת המשפטית של המשטרה, ודרשה להגן על אנשי המשטרה שעשו, לדבריה, עבודה מצוינת, ולפתוח בהליכים לתביעה בגין לשון הרע נגד גולדברג. הירש הסכימה, אבל ציינה שהמפכ"ל הוא שיכריע בדבר. משחלפו ימים והדבר לא נעשה, דרשה פרקליטת מחוז חיפה להיפגש עם המפכ"ל. הפגישה נערכה בהשתתפות פרקליט המדינה, המפכ"ל, קציני משטרה בכירים ובורישנסקי. בפגישה השמיעה הפרקליטה דברים קשים במפכ"ל. "אתה חייב להגן על אנשיך, הם מצפים לגיבוי", אמרה, "אתה יושב בירושלים בזכות האנשים העושים עבודה קשה בשטח".

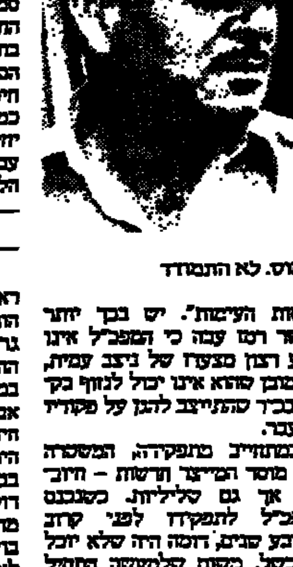

קראוס. לא התמודד

להגות העיתונות". יש בכך יותר מאשר רמז עבה כי המפכ"ל אינו שבע רצון מצעדו של ניצב עמית, אך מובן שהוא אינו יכול לנזוף בקצין בכיר שהתייצב להגן על פקודיו לשעבר.

כמתווך מתפקידה, המשטרה היא מוסר המייצר הרשעות – חיוביות אך גם שליליות. כשנכנס המפכ"ל לתפקידו לפני קרוב לארבע שנים, דומה היה שלא יוכל להיכשל, משום שלמעשה התחיל מנקודת האפס. הוא קיבל משטרה שהשר הממונה עליה, יוסף בורג, פעל לקיצוץ כנפיה ופיטר את מפכ"לה הרצל שפיר כשהוחלה השל אוסף הוצר ב"תיק אפרסק". קראוס בא במקומו של איבצן, אחד המפכ"לים הוולים שידעה המשטרה.

ואולם קראוס הפתיע – הוא הר ביח שקודמו היה טוב ממנו. קראוס הרחיק את המשטרה מכותרות העיתונים ושמר על פרופיל נמוך. עד מהרה החל לייצר הרשעות בעצמו. המפכ"ל הכריז על שנת מלחמה באלימות שוטרים, ונכשל. הסטטיסטיקה של המשטרה עצמה הצביעה על עלייה של 27% באלימות שוטרים כלפי עצורים. המפכ"ל הכריז על שנת מלחמה בסמים: הוא ניסה לרתום למבצע את כל הגופים הקשורים לנושא, לרבות משרדי הבריאות והרווחה, אך נכזב. הסטטיסטיקה המשטרתית אמנם מצביעה על עלייה בתפיסות יומיות של סמים, אך זרם הסמים לא נבלם – החל מהרואין וקוק פרטי וכלה בחשיש, המציפים את ישראל. מכת הסמים אף החמירה. המשטרה לא חיסלה את רשתות ההפצה בארץ, כמו גם את רשתות הבלדרים מכרזיהסם. המפכ"ל נמנע מלהתמודד עם הענקים שבין עברייני הצווארון הלבן ועם אישי ציבור מושחתים.

סוכני החוקרים פרשו

מינויו של יורם גונן לתפקיד ראש היחידה הארצית לחקירות הונאה, במקומו של בנימין זיגל, גרם להתמוטטות במערך חקירות ההונאה, המערך החשוב והיוקרתי במשטרה. ימי ידלין, צור, רכסמן, אברוטוצירא – חלפו. החקירה הרחה המוצלחות באותו עשור-גורל היתה בפרשת דוד בלאס, שהורשע בבית-המשפט בגניבת 27 מיליון דולר. אולם חקירה זו היתה פרי יוזמה פרטית של אחד מחוקרי היחידה, בועז גוטמן. כזכור, קבעה היחידה לאחר בדיקה שבלאס לא עבר על החוק, אנשי פרקליטות מחוז תל-אביב שלא הסכימו עם הקביעה, הגישו סיוע חיוני לגוטמן, שחשף טיוח קודם שנעשה בתיק. בעבודת נמלים אסף גוטמן ראיות שאיפשרו לאנשי הפרקליטות להעמיד את בלאס לדין ולהביא להרשעתו ולמאסרו.

35 חוקרים, כמחצית אנשי היחידה, פרשו ממנה. מעוך המודיעין שלה קרס. לנוכח מדיניות היחס ההדר כלפי אישי ציבור, ודלו אורחים למסור מידע. בשעתו, בשל שפע הידיעות המודיעיניות שזרמו ליחידה על הברחות מט"ח, הוקם במערך המודיעין אגף שהתמחה בתחום זה. התוצאות ניכרו בשטח. כך נעצר בשעתו בנמל התעופה ב"ג ישראל זילברברג, בכיסו נמצא פנקס ובו שמותיהם של עשרות אנשי עסקים שהבריחו באמצעותו מט"ח לשוויץ. נחום קלקא, מגדולי הקבלנים בארץ, אינו חוזר לישראל כשל החוסר המפליל שאסף עליו אנשי המודיעין של היחידה. ביום, יחידת המודיעין בתחום המט"ח אינה קיימת.

צוותי חקירה שלמים התפרקו לאחר שאנשיהם עזבו את היחידה. בין השאר – צוות חוקרי פרשת בנק צפון-אמריקה ובכללם החוקרים שגבו עדות מרו"כ אילברג על ההלוואה ללא ריבית שקיבל באמצעות מנהל הבנק. במקום הפורשים הגיעו אנשי משטרה שעסקו בנושאי סמים, עבירות פליליות קשות, והנערה. כל אחד מהם מוכשר בתחומו. אבל איש אינו מוכשר בתחום הכספי. היחידה הזאת לדעת בשילונות, כמו בפרשת בנו של רוד לוי. ב-22 בחודש הבא עוזבת היחידה לקיים מסיבה ב"גן אורנים" על גיבוש הכוח". מפקדה יהודה לוזמן נכשל רב כדי להלצה מהמפל שבו היא נתונה.

כאיחוד של פנים בשפלה עינה המשטרה בנוהלי הבקים לפי נוהלי עבודה שגרתיים, במקביל לגבי כל אזרח החוזר בחליפו. שני כנהלי-בנקים נעצרו, הובאו לבית-המשפט ושוחררו בערבות. אך הבנקאים הקימו של זעקה והדיעו המשפטי לממשלה, יוסף חריש, הורה למפכ"ל שלא להביא את הבנקאים לבית-המשפט. הוראה זו אינה במסגרת סמכותו של היועץ. והמשטרה אכן ציין זאת. היועץ אינו מוסמך להורות למשטרה כיצד לנהל את החקירה היום-יומית, ואינו מוסמך להורות לחוקרים לפעול בניגוד לנוהלי העבודה המקובלים. הנה המפכ"ל, במקום להתנגד להוראות היועץ, נכנע, ובכך נרתם לעוזרת המיוחסים. ומה צריך להבין החוקר בשטח שנאסר עליו לבצע פעולות שלפי מיטב הכרתו ומצפונו יש בהן צורך, ושהוא אכן ממשיך לבצען מדי יום כשאין מדובר ביוחסנים?

בניגוד לדעת קראוס

המפכ"ל לא הסכים להורות על פתיחה בהליכים משפטיים. החלט שצוות בדיקה בראשות מיכאל שקד מפרקליטות המדינה יבדוק את התיק. הבדיקה קבעה, כפי שהודיע פרקליט המדינה, שאין כל יסוד לטענותיו של גולדברג. עתה ציפו אנשי השטח במשטרה שהמפכ"ל ייצא בהצהרת תמיכה באנשיו. אך לשווא. מי שלא עבר על העניין בלא תגובה הוא ראש אג"ם במשטרה, ניצב משולם עמית, שהיה בימים שבהם פוענח תיק הרצח מפקד מרחב חיפה, והמילא הממונה על צוות החקירה. הוא שיגר לגולדברג מכתב בתמוצה רובה, שפורסם בכל אמצעי התקשורת. במכתב העלה עמית השגות על כישוריו המקצועיים ויושרו של גולדברג. עמית פעל בניגוד לדעתו של המפכ"ל, בבער לאישורו.

"המפכ"ל רואה את העניין כמגוד מרגע שהפרקליטות אמרה דברה בצורה נחרצת", אומר דובר המשטרה. "המפכ"ל אינו מרוצה מהח-

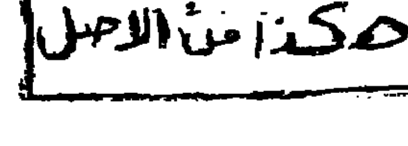

هكذا من الأصل

مكدامن الاحل

ארה"ב תציל את ישראל מעצמה

מאת פלורה לואיס
The New York Times
מיוחד ל"הארץ"

אמריקה צריכה להשמיע אזהרה ישירה למדינה שכה תלויה בה ולהראות שבחלום הציוני הנושן נוצר סוף לטובת מדינת לוחמים־כמרים

פאריס

אותם ישראלים הנתונים במצוקה לנוכח תוצאות הבחירות בארצם, מתפשים ניחומים במחשבה ששום דבר אינו סופי בפוליטיקה. רבים נושאים כעת עיניהם לארצות הברית, בעיקר ליהודים האמריקאים כדי שילחצו על ביטולה של מה שנראה כעת כהחלטה כנגד השלום. תהיה זו מחשבת שווא לראות את ראש הממשלה יצחק שמיר, איש הקו הנוקשה, כמי שיאמץ את ההחלטה הקשה לעשות תפנית של 180 מעלות, כפי שעשה דה גול באלג'יריה וכפי שעשה רונלד רייגן במגעיו עם הרוסים. שמיר טוען כי הוא דוגל במה שהוא מכנה "נוסחת קמפ דייוויד" וכי הוא תומך בשלום. אך הוא התנגד להסכם כאשר נחתם, והוא מפרש אותו כעת פירוש מוטעה כדי להתאימו לדעותיו.

הסעיף על משטר אוטונומיה פלשתינית בגדה המערבית ובעזה נועד במפורש לתקופת מעבר בת חמש שנים, המבוסס על הרעיון כי תיווצר אווירה טובה יותר לשיחות סופיות. מעולם לא נעשה כל מאמץ ממשי לפתוח בתקופת מעבר זו. האווירה כיום היא רק של שינאה, סערה ושפיכות דמים, בלוויית הבטחה להסלמה. שמיר אינו מתיר דבר לשאת ולתת עליו, אלא עם מפלגות ישראליות שוליות, לאומניות וקיצוניות עוד יותר, להן הוא זקוק להקמת ממשלה.

יאסר ערפאת חש בוודאי הקלה. הוא דחה במתכוון את כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית עד לאחר הבחירות בישראל ובארצות הברית. כעת יוחלשו לחצים עליו לקבל את ההחלטה הקשה שהיתה יכולה להקל על הדרך למשא ומתן. הוא יכול לומר שאין שום טעם בכך, אלא אם יבחר לגייס בקרבו אומץ שעדיין לא גילה. פעם נוספת יזינו הקיצוניים זה את זה.

לומר שתוצאות הבחירות לא היו מפתיעות אינו הופך אותן לפחות מדכאות. הן אישרו מגמות הנראות לעין מזה כמה שנים, אף כי עוצמת השוליים והתיאוקרטים המשיחיים בקהל הבוחרים היתה גדולה יותר מן המצופה. ישראלים מספרים כי כמה מנהיגים פונדמנטליסטים הרחיקו לכת עד להבטחה כי יתערבו אישית אצל בורא עולם למען אלו שיצביעו כרצונם. הבחירה הבסיסית לא היתה מעודה בחירה בביטחון או היעדרו. זו היתה בחירה בין הסיכון לחתור להסדר כעת בתנאי פשרה, או להסתמך על כוח בלבד בברוטליות הולכת וגדלה, סיכון לטווח ארוך יותר לכושר חיותה וכלכלת קיומה של המדינה.

אף פעם אין זה קל להרחיק ראות במצב לחץ. אך להיות קצר ראייה זו סכנה גדולה עוד יותר. בחלום הציוני הנושן נוצר סוף לטובת מדינת לוחמים־כמרים. הרעיון המקורי היה לקבץ את היהודים מגלות ודיכוי של אלפי שנים במדינה שבה יהיו אזרחים רגילים, חופשיים לבנות על בסיס אידיאלים של צדק ומוסר, חופשיים לשחרר את כושר היצירה שלהם ולהיות אחת מאומות העולם.

"תפארת ישראל לא תהיה גדולה אלא איכותה — ציונות של איכות ולא של שטחים", כתב יהושע הרכבי בספרו החדש "שעתה הגורלית של ישראל". הרכבי, לשעבר ראש המודיעין הצבאי הישראלי, הוא תומך נלהב במשא ומתן על "שלום תמורת שטחים" עם אש"ף. כעת, הוא אומר, חייבים האמריקאים להבין כי הם איפשרו לנצים הישראלים להוליך את עצמם ומצביעים ישראלים שולל אחר האמונה, כי ארצות הברית חייבת לתמוך ואכן תתמוך בכל עמדה שבה ינקטו. בביקור לא מכבר בארצות הברית אמר שמיר כי "ברגע שישראל מקבלת החלטה, מחובתם של היהודים האמריקאים לתמוך בה". מה הוא הבל, הרס עצמי!

שיטת הבחירות הישראלית הממררת גם מגדילה את הקושי להתוות נתיב נבון. באורח אירוני היא התבססה על רעיונות סוציאליסטים מתקדמים של ייצוג יחסי. התוצאה היא שרוב איתן הוא בלתי אפשרי, ואילו כוח מעל ומעבר לכל פרופורציה ניתן לקבוצות שוליים צרות אופק החיוניות לקואליציה. זו דוגמא נוספת לפירותיה של גישה לא מציאותית. עדיין לא נקבעו התנאים לקואליציה חדשה. אין זה בלתי אפשרי ששמיר ומפלגתו יחליטו כי בעלי בריתם המשוערים דורשים יותר מדי והם יקימו קואליציה עם מפלגת העבודה למטרה האחת והיחידה כדי לתקן את חוק הבחירות. אך אין זה סביר. אף שצעד כזה היה מחזק ממשלות עתידיות הוא לא היה פותר את הדילמה.

40 שנה לאחר לידתה, וכשלזכותה נזקפים הישגים פעמיים יוצאים מגדר הרגיל, מוסיפה ישראל להיות ניסוי נאצל, לא ודאי, לא מגומש. הניצחון הספקטקולרי של מלחמת 1967 נכשל מלהביא את שחר השלום והשלווה אשר לו ציפו בבהלה כזו, והביא אותה למצב בו היא מכרסמת ומכלה את עצמה. ארצות הברית אינה יכולה להציל את ישראל מעצמה, אך היא חייבת להשמיע אזהרה ישירה למדינה אותה הפכה לתלויה כל כך בה. וזה הדבר שיהודים אמריקאים חייבים להציע לישראל, לא קבלתה ללא שאלות ומענות של נוקשות פזיזה. עדיין חייבת להיות תקווה שאין זה מאוחר מדי.

תענוגות הבטלה: לא לכל אחד

מאת אוריאל ריינגולד

ספינת האהבה, זו מהטלוויזיה, עשתה משהו לאוזני בני ישראל. כשנודע למכרי שאני מצטרף לשיט קצר בים התיכון, זכיתי לראות חיוכים רחבים וקריצות ממזריות. גם הצגה בחוברת־הפרסום של האונייה "ברליך" גירתה את הדמיון: תמונות־צבע של גופי אנוש ושבע מרהיבים ואקזוטים הבטיחו לך גן־עדן באיים הרחוקים. תוכן החוברת מעודד לא פחות: מה דעתכם, למשל, לעלות על הסיפון באשדוד בנובמבר '88 ולרדת ממנו, נאמר, כעבור שנה בנובמבר '89 בגנואה, לאחר שהקפתם את הים התיכון והגעתם להוואי ושפיצברגן, עם עוד הרבה תחנות ומעמים בדרך?

הדמיון אמנם נדלק, אבל התנסות קצרה של שש לילות וחמישה ימים ב"קרוז" לא רק הוכיחה שהחיים אינם בדיוק תוכנית טלוויזיה, אלא גם מעלה שאלה אפיקורסית מעט: מי בכלל יכול לעמוד בכך? ואינני מתייחס להוצאות או לעמידה בפני הדרי האוכל, אלא למעלת הבטלה.

אתם צוחקים? נדמה לכם שבטלה היא מקצועכם, רק לא נותנים לכם צ'אנס? אינני בטוח. מעקב בלתי־מדעי אחר החבורה הישראלית (11 ישראלים בין 300 גרמנים) הראה, שלפחות לגביה התעוררו ספקות אם אמנם היא יכולה להסתגל לקצב החיים. כולם אנשים שהעידו על עצמם כי הם רצוצים מעבודה ואין דבר שהם זקוקים לו יותר ממנוחה ובטלה של ממש. בממוצע הם החזיקו מעמד רק חצי יום, או יום, בצו החיים של הסיפון: שרוך־שתוף־שרוזלל.

לנוסעים הגרמנים דווקא לא היו בעיות מיוחדות עם זה: מתפרשים על הכיסאות, עוצמים עיניים, ומעכשיו עד הודעה חדשה תראה על הכיסא רק סוג אחר של תזוזה: בטריגג או להיפך. מלה כמעט לא תישמע. לישראלים זה לא היה כל־כך פשוט לקיים את המצווה הלא־כתובה הזאת. אלה שהתלוננו במיוחד על עייפותם, הצליחו לקיים את המצווה במשך יום אחד. ביום השני כבר אפשר היה לראות את הצעיר שבחבורה מהלך כארי בסוגר. אחרים שלפו בשקט את ספרי־הקריאה שהביאו אתם. בסוף הנסיעה הצצתי לספר העבה שהיה מונח ליד אחת מהישראליות. היא הגיעה לעמוד 9. ביום השלישי היתה החבורה הישראלית שקועה למדי בספורט הישראלי הקלאסי: שיחות על הבינגו ושיחות של בינגו, קצת רכילות, קצת על הבעלים, הנשים, הילדים.

כיצד לפרוק את המרץ

אחר־כך הידרדר המצב עד כדי דיונים סוערים על הבחירות ועבור זמן כבר לא היתה ברירה: בעוד שאר הנוסעים שקועים בנמנום־שיזוף על הסיפון, התלקטו הישראלים וערכו "שירה בציבור". זה כלל גם סצינה ראויה למערכון גששי: מתוך עירמה של חבר'ה על הסיפון, כולם יושבים בבגדי־ים על כיסאות־נוח, בוקעת שירה נלהבת של "העבודה היא כל חיינו". את שאר עודפי המרץ ניסו לפרוק על רחבת הריקודים, כשהתזמורת המנומנמת מעט והמורגלת בוואלסים שקטים מתקשה לעמוד באתגר.

ביום חמישי, כשסוף ההפלגה כבר נראה באופק, נדמה היה שכמעט כל הישראלים חשו הקלה מסוימת. לא שחלילה מישהו התלונן על תנאי החיים באונייה. ההיפך הוא הנכון. השירות, התאים, הניקיון, האוכל — הכל היה מאה אחוז. רק בעיה אחת היתה בהפלגה: המזוג של חבורה ישראלית ל"ים" של גרמנים, גם מסיבות היסטוריות אך בעיקר בגלל הבדלי הטמפרמנט.

הבעיה השנייה, הכללית יותר, היתה עצם קצב החיים הנובע מהפלגת "קרוז" כזאת. כדי להבין את זה יש לספר משהו על סדר־היום (אני מדלג על הדילוגים ליבשה ומתרכז בימי השיט נטו). מדי ערב חולק לנוסעים דף עם תוכנית הפעילות למחרת. על הנייר זה היה מרשים למדי: התעמלות בוקר, שיעור בריקודים, הרצאה, קליעה למטרה (חמישה מארקים ל־10 יריות), התעמלות־מים בבריכת הסיפון הקטנטונת, משחקי חברה, תחרויות ריקודים, מופעי אמנים, נשפיות ומסיבות. אבל ברוב המקרים רק חלק זעיר מהנוסעים השתתף בפעילויות. סדר־היום האמיתי של האונייה היה אחר לגמרי. האירועים החשובים באמת היו הארוחות, ותיכף תבינו מדוע.

בנוסף לתוכנית האירועים פורסה גם תוכנית הארוחות, שאני מביא אותה כאן כלשונה: 10:00—06:45 — ארוחת בוקר (אתה יכול לבחור לסעוד בחדר־האוכל, עם הגשה, או בבר לידו, בשיטת המזנון החופשי); 11:00—10:30 — מרק על הסיפון; 13:30—12:00 — צהריים (בחדר האוכל או במזנון החופשי); 16:30—15:45 — קפה ועוגות; 21:30—18:00 — ארוחת ערב בחדר האוכל; 00:30—23:30 — ארוחת חצות (מזנון חופשי). בלי להיכנס לפרטיה ולתפריטיה של כל אחת מהארוחות, אפשר לומר שזוהי מארוחות עשר וארבע, כל הארוחות כללו שפע סלטים, פירות וירקות, מיני מאפה רבים, מיצים, גלידות, דייסות ומרקים, והכל תאווה לעין ולחיך. ומי שזוכה מבשר את הבחירות הקשות הללו (בחירה בין מאכל למאכל, בין מנה למנה), הבחירות האמיתיות בארץ וודאי כבר היו לו כמשחק ילדים.

מסתבר שהשעון הקולינרי של האדם מסתגל במהירות מפתיעה אפילו לתנאי עבודה קשים אלה. גם אנשים שבביתם אוכלים ארוחה אחת או שתיים ביממה הצליחו, בתוך זמן קצר להפליא, לקבע האכילה. בפרקי הזמן הקצרים בין ארוחה לארוחה אתה מוצא את עצמך מסתכל בשעון ומונה כמה זמן נותר עד הארוחה הבאה. את הפסקות האוכל בילתה החבורה הישראלית בכרסום ובשתייה בשני הבריים של האונייה (אגב, במחירים נוחים להפליא).

הירידות בנמלים והביקורים בערים ובארצות שבהם עוגנת האונייה נועדו, אולי, יותר לשבור את שגרת השיזוף־אכילה מאשר להכיר באמת עמים וארצות. זה בהחלט בסדר, למי שמסתפק בכך שבתום השיט יוכל להראות לידידיו את תצלומיו על גמל על רקע הפירמידות או מסגד כיפת־הסלע. אבל, כמובן, אין די בכך למי שרוצה היכרות קצת יותר מעמיקה ואינטימית עם המקומות שבהם הוא מבקר.

למי, אם כן, מיועדים "קרוזים" מסוג זה? גדעון בברך, מנהל מחלקת הקרוזים של אופיר טורס, נותן את התשובה המקצועית: לאנשים שכבר עשו דברים אחרים בתחום זה של נסיעות לחו"ל ומוכנים לנסות מגוון אחר. וכמעט אין צורך להוסיף — לאנשים שיכולים להרשות לעצמם מבחינה כספית את הפינוק הזה (כחמש מאות שקל ליום הפלגה בתא ממוצע ב"ברליך", למשל, שסבב ממוצע שלה אורך כעשרים יום). אפשר להשיב תשובה מסוג אחר: לאנשים שבאמת ובתמים מסוגלים ליהנות מהשלווה ומהנינוחות שמציע שיט־תענוגות מסוג זה. התצפית הפרטית הקצרה שלי העלתה שזה לא כל־כך פשוט. לא כל אחד יכול.

בימה חופשית

למה פתח־תקווה

מאת זכריה מירוצקי
הכותב הוא חבר הנהלת בזק

ב־31.10.88 שמה חברת בזק את נפשה בכפה והביאה לידיעת הציבור את מבצע התקשורת הגדול שהשלימה לקראת הבחירות, שנערכו למחרת היום. לבד מאלפי קווים מיוחדים, תקשורת ממוחשבת ושפע של ציוד מגוון באתרי הבחירות בכל רחבי הארץ, נערמה בתחנת הלוויינים של בזק בעמק האלה עירמות המגנות הסרת תקשים. בראש הנייר היו מברקים מתחנות הלוויינים "מגנציי שביפר ואוסטרליה". עשרות מיליוני צופים שם היו מעוניינים לראות את המתרחש אצלנו ב־1 בנובמבר. כדי להיענות לביקוש זה וכדי להגביר את קווי התקשורת אל הונג־קונג, סינגפור, טיוואן, קוריאה, ניו־זילנד, תאילנד, הפיליפינים וברונאי, הפעילה בזק את אנטנת הענק בת 30 המטרים, המשתכלת מעמק האלה הישר אל עינו האחת של לוויין התקשורת המרחף מעל לאוקיינוס ההודי.

ידענו שיש בפרסום הדברים סיכון ציבורי רב לבזק, אך זכותו של הציבור לדעת היא שהכריעה. פרסמנו — ונכנסנו לכוננות, מצפים לראות מנין תגיע תסמונת פתח־תקווה הפעם.

לא הוצרכנו לחכות זמן רב. איש יחסי ציבור פרטי מתל־אביב צילם את המודעה של בזק, חזר ופרסם אותה ("הארץ" 9.11.88, עמ' 5) כמודעה שלו עצמו, ועליה מתנוסס, לבן על גבי שחור, המשפט: "אם בזק מגיע לאוקיינוס ההודי — למה אני לא מצליח להגיע לפתח־תקווה ?".

לא קשה לנחש מה ראה האיש להשקיע מכיסו הפרטי סכום השווה לכל משכורתו החודשית של פועל־ייצור, ולהצטרף לשורה הארוכה של כותבי־מכתבים למערכת וכתבים מקומיים, השומעים מזה שנות דור על הגחלת של תסמונת־פתח־תקווה.

כאשר הפעלנו בראשונה בשנות ה־50 את החיוג הבינעירוני הישיר הכיתו בנו: עוד אין חצי טלפון בפתח תקווה, ואתם רוצים לחייג לחיפה?

כאשר הפעלנו שידורי אף־אם וסטריאו בדרך הגלים הקצרים: מוסיקה? זה מה שחסר עכשיו לפתח־תקווה?

כאשר הפעלנו לראשונה תקשורת לוויינית, כמעט מתבקש אותנו: פתח תקווה שעל הקרקע מזהה על שביניות השחקים שלכם.

כאשר הפעלנו חיוג בינלאומי ישיר, כמעט שלא העזנו לצאת לרחוב: אם המחשבות הציפייה את מדורי המכתבים למערכת.

כאשר הפעלנו את התקשורת הממוחשבת, לא נאלצו עוד הכותבים לנטוש מדי ערב את יקיריהם ולבוא למערכת העיתון. הם העבירו את טענות פתח־תקווה מכורסתם בבית למערכת באמצעות מעבד התמלילים.

כאשר פתחנו קו ישיר לסין העממית, כמעט שתבעו מאתנו, בשם פתח־תקווה, לסגור אותו בחזרה.

כאשר הפעלנו — רק לפני חודש — חיוג ישיר מירושלים למוסקווה, כמעט ירדנו למחתרת. אפילו הרלפנו לחובבי פתח־תקווה שהסובייטים הם האשמים בפרשייה הזאת. בינתיים גם הגענו את צרה האחרת, האפל, של התסמונת. השקענו בתקשורת המקומית, בפתח־תקווה ושאר הארץ, מיליארד ורבע דולר, התקנו שש מאות אלף קווים חדשים והבאנו את הסטיגמה של המתנה לטלפון בישראל למרחק של הצ־ישבה מחוללה הסופי. איש לא יודע. אין ידיעה ואין מכתב למערכת, ושמה כבדה, מעיקה.

בזק תחיה עם תסמונת הזאת. דינו של שירות ציבורי, על־פי ההגדרה — למלקות. אך דבר אחד מטריד את מנוחתי: מה רוצים מפתח־תקווה. מדוע דווקא אם המושבות? מדוע שלא ייתן פעם לחלוצי תרל"ח לבכר, רייספלד, למשל, לראשון?

פקק בכניסה לת"א. להט מבטיח שאגרת הכניסה תרתיע נהגים מלהיכנס לעיר, וההכנסות הוא ישקיע בשיפור תשתית החניה
תצלום: משה שי

דמי כניסה לעיר, כרטיס כניסה לעירייה

מאת חיים הנדוורקר

הבחירות הקרבות שכנעו את שלמה להט להצהיר על תביעתו לגבות דמי כניסה לתל־אביב — ולאשר פרוייקטים בתחום הרפואה הציבורית. הקופה ריקה

משתתפי ישיבת מועצת עיריית תל־אביב בראשית השבוע הופתעו לשמוע מראש העירייה, שלמה להט, הצהרה כי יפנה לכנסת בבקשה כי יאפשרו לו לגבות "דמי כניסה" מבעלי רכב לעיר. דומה כי הבחירות הקרבות וההולכות שכנעו את להט כי עליו לעשות צעד כלשהו כדי להרגיע את תושבי העיר שאינם מצליחים למצוא מקומות חנייה וזוכים לדוחות על כל צעד ושעל. הרעיון אינו מקורי של להט. האיש העומד מאחוריו הוא מנכ"ל העירייה, אלי עשת. עשת הביע מספר פעמים את דעתו בישיבות שונות כי אין סיבה שתושבים מערים מחוץ לתל־אביב יהנו מהשירותים בה בלי לשלם.

אלא שלהט הצהיר את הצהרתו בלא דיון קודם מסודר, בלי עבודת רקע הנתונים של השפעת צעד שכזה על חיי העיר. הצעה זו זכתה להתנגדות [illegible] עה. בכירים בעירייה מטילים ספק באפשרות ליישם את השיטה. הממשלה היא זו שצריכה לאשר צעד קיצוני שכזה. יתר־על־כן, צעד שכזה עלול לגרום פקקי תנועה כבדים ביותר בכניסות לעיר. הוא עלול לדרבן ערים אחרות לנקוט צעדי גמול מסוג זה. אין סיבה שגם הרצליה, ראשון לציון, רחובות, רמת השרון ואחרות לא יגבו כסף בכניסה אליהן. צעד אולי לא משמעותי במיוחד, אבל בהחלט מקשה עוד יותר על חיי האזרח בישראל.

להחלטה שכזו גם עשויות להיות השלכות דמוגרפיות חמורות על מעמדה של תל־אביב כמרכז עסקים וקניות. היתרון המרכזי של השיטה, לפי דברי להט, הקלת מצוקת החנייה בתל אביב. זאת בהנחה שגביית התשלום בכניסה לעיר אכן תוריד את מספר כלי הרכב הנכנסים אליה. היתרון החשוב האחר הוא הכסף הדרוש לקופתו של להט. על־פי הערכות גסות יוכל להם להרוויח עוד 25 מיליון ש"ח בשנה. הוא מצהיר כי כסף זה ילך לשיפור תשתית החנייה בעיר. כבר היום גובה מערך החנייה שבנה להט כ־30 מיליון ש"ח בשנה. לעומת זאת הוא מוציא בסביבות 15 מיליון ש"ח לחנייה. שאר הכסף הולך על פרוייקטים אחרים. יש להניח כי גם הרווחים החדשים לא יוקצו רק לחנייה.

ימרה את פי המציל

ואולי צריך לקשור את הבריז של להט דווקא להתארגנות של תושבים פעוטי חנייה בת"א, התובעים חנייה היום לתושבי העיר. בבוקר שלאחר ישיבת המועצה כבר התכנסה ישיבה בלשכתו לדון בהצעה של ראש האגף לרפואה ציבורית, עו"ד חביבה אבי גיא, לבצע תוכניות ורישות לגמילה מסמים ומתן ריאליה לנוכח המחסור במכשירים ובמקומות לביצוע תהליך חשוב זה לחולים, בדיקות לגילוי סרטן המעי הגס ועוד.

יום לפני־כן, בישיבת מועצת העירייה אמרה אבי גיא, החברה במועצה מטעם מפלגת העבודה, ללהט שהוא בזבז כספים במוזיאון הארץ, במיזוקה אגם, במירוקה במדרחוב אלנבי, בפארק הירקון ובועד חברות עירוניות הזוכות לסיוע של מיליוני ש"ח. להט, באופן יוצא מן הכלל, התעלם מביקורתה כלפיו ולא השיב.

למחרת, בישיבה בלשכתו נדהמו הנוכחים לגלות כי למרות ששר האוצר והפגים אסרו עליו לבצע תרכיות ורשות הרי שהוא החליט לבצע, הגם שעלותן מיליוני ש"ח. אמנם הוא עומד להפרות את הוראות הממשלה האמורה להציל אותו מן המשבר הכספי אליו נקלע ואולם צירוריה, בפרט כשהבחירות ממשמשות ובאות, הוא לא יוכל לשאת ביקורת כי שעה שסלל מדרכות ועסק בפרוייקטים של ראווה שכח את בריאות הציבור.

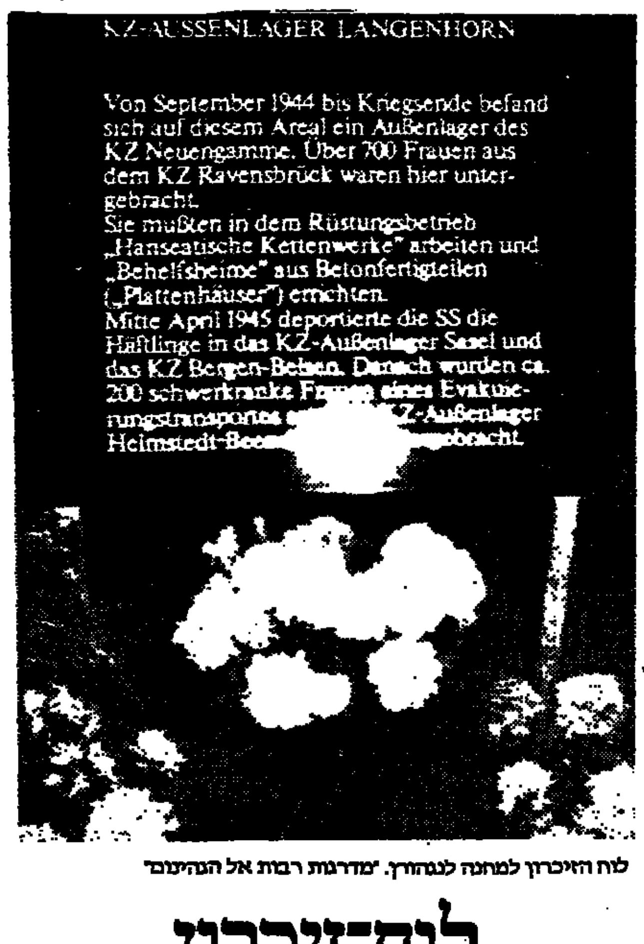

לוח הזיכרון למחנה לנגהורן. "מדרגות רבות אל הגיהינום"

לוח־זיכרון למחנה ריכוז קטן

מאת עמוס בן־דוד

מחנה הריכוז לנגהורן בפרוור של המבורג, עיר הנמל הגרמנית הצפונית הגדולה, היה ספח של מחנה ריכוז גדול יותר ושמו נויאנגאמה. המיוחד בו היה כי כולו אוכלס בנשים. בימים אלה נחנכה במקום מצבה לזכר הזוועות, וכן לוח־זיכרון שבו נחקק ייעודו של מחנה זה. זאת, אף־על־פי שהיהודים אינם מכירים את מי שנכלאו שם והם עדיין מחפשים תיעוד לגבי מה שנעשה במקום.

על המצבה נ־שם "לא לשכוח את העוול 1945—1933". על הלוח כתוב: "מחנה הריכוז לנגהורן. מספטמבר 1944 עד סוף המלחמה נמצא בשטח הזה סניף של מחנה הריכוז נויאנגאמה, שאליו הוכנסו יותר מ־700 נשים ממחנה הריכוז ראבנסבריק. היה עליהן לעבוד בייצור תחמושת בשביל מפעל השרשראות ההנזאטי ולהקים בתים טרומיים. באמצע אפריל 1945 העביר האס־אס את האסירות למחנות הריכוז זאזל וברגן־בלזן. אחר־כך הובאו הנה כמאתיים נשים חולות, מתוך טרנספורט־פינוי ממחנה הלמשטט־בנדורף".

את הקמת המצבה והלוח יזמו ארגון נרדפי הנאצים, מועצת אזור המבורג־צפון, הכנסייה הפרוטסטנטית וכמה ממפלגות השמאל. בעת הסרת הלוט מאתר הזיכרון הועיד הזה ריבר אסיר־לשעבר ממחנה נויאנגאמה, שהזכיר כיצד הכריחו היושבים בו לשיר שירים שמחים בעת שקברו את חבריהם שהנאצים המיתו אותם בגז. "יש מדרגות רבות אל הגיהנום", אמר אחד הנואמים, בהזכירו שכבר בשנת 1935 ידעו מפעלים בגרמניה הנאצית להסב את קווי הייצור ולהתחיל בהרכבת כלי נשק.

איש הקשר של הוועדה היזומת הגרמנית, מרדכי רמון מקיבוץ רבדים, מוסר שידועה זהותן של שלוש נשים בלבד שהיו אסורות במחנה זה — שלוש מבין יותר מ־700 שבאו מכל חלקי אירופה ושוכנו מאחורי גדרות תיל בתנאים שאינם ראויים להיקרא מגורים. האחת נמצאת בקיבוץ בעמק יזרעאל, השנייה בגבעתיים, השלישית בתל־אביב. היוזמים מבקשים לקבל שמות של נשים נוספות שישבו שם, ואם יש עוד מי שהיתה במחנה זה ומעוניינת ליצור קשר עם חברותיה לסבל, היא מוזמנת לכתוב אל רמון בקיבוצו (מיקוד 19325).

הבנק זה אני

שטרוזמן. הרשעה ב־17 אישומים

הצצה ליכולתו של מנהל סניף בנק לעשות בכספי הבנק כאילו היו כספיו הפרטיים, מהווה משפטו של עמנואל ברגמן (36) מרמת־גן. ברגמן הורשע לפני עשרה ימים בסדרה של עבירות ביניהן מרמה, זיוף, הפרת אמונים ורישום כוזב במסמכי תאגיד.

את סדרת הרשעותיו ב־17 אישומים ניתן לחלק לשניים: הפן האחד הוא קשריו של הנאשם עם סוכן ביטוח בשם יואב קוטאי ובעלי עסק בתחום אופנת בגדים הנושא את השם "רוברט לרוסי". בעלי העסק — אלברט ירוס, עוזי ירוס ויהושע עבאדי — החזיקו מפעל בתל־אביב ובוטיק בבת־ים. הם הוצגו לראשונה בפני מנהל הבנק על־ידי סוכן הביטוח. המידע שקיבל עליהם מנהל הסניף היה כי הם בעלי הון. לא חלפו ימים רבים והתברר כי משיכותיהם עולות על הפקדותיהם ואין ביכולתם לכסות את יתרות החובה. לטענת ברגמן, הציע לו סוכן הביטוח פיתרון: קבלת הלוואות מחברת הביטוח "אריה" כנגד ערבות בנקאית שיתן הבנק.

מחברת הביטוח "אריה" נלקחו שלוש הלוואות בסך כולל של 360 אלף דולר. הערבויות זויפו על־ידי הנאשם והוצאו ללא אישור הממונים על מנהל סניף הבנק בנווה־מונוסון.

סניגורו של הנאשם עו"ד יוסי סלטון טען, בין היתר, כי האחריות רובצת גם על חברת הביטוח מפני שלא בדקה במינהלת האזור של הבנק האם הערבויות הבנקאיות כשרות. השופט המחוזי בתל־אביב, אורי שטרוזמן, קבע בהקשר לכך כי גם בהנחה שמינהלת האזור התרשלה בפיקוח על הוצאת הערבויות — וכך הוא אינו קובע — אין בכך הגנה על מעשיו של הנאשם והיתר לבצע עבירות פליליות.

הפן השני של מעשיו של ברגמן היו העברות כספים שעשה מחשבון לחשבון ללא ידיעתם של בעלי החשבון. באחד האישומים אפשר ללמוד עד כמה הרחיק הנאשם לכת. התובעות רוסה באור ואתי בודשטיין טענו באחד האישומים, כי הנאשם פתח חשבון על שמו של ג'יוס אברהם אייזנברג ללא ידיעתו וללא הסכמתו (של אייזנברג). המניע למעשיו, טען הנאשם, היה להפקיד צ'קים של איש עסקים בשם משה רייס לצורך "כיבוסם". לאמור: שלטונות המס לא יבחינו בצ'קים אלה שנועדו להחזיר את חובותיו של רייס לנאשם (חובות לנאשם אישית ולא לבנק). השופט כתב על כך, כי מעשיו של הנאשם להערים על מס הכנסה ראויים לגינוי והרשיע אותו — באישום זה — בשלוש עבירות: רישום כוזב במסמכי תאגיד, זיוף בנסיבות מחמירות ושימוש במסמך מזויף (הנאשם הורשע ב־17 מתוך 25 אישומים).

המבקר הפנימי של בנק הפועלים גילה חלק ממעשיו של הנאשם, בביקורת פתע, כשנה מאז החל ברגמן בביצועם. פרשה זו לא הסתיימה עתה. תלוי ועומד כתב אישום נגד סוכן הביטוח שבו נטען כי הנאשם קשר קשר יחד עם מנהל הבנק לרמות את חברת הביטוח. גזר־דינו של ברגמן יינתן בימים הקרובים.

בשורה לבעלי קרקעות

פסק־דין חשוב מאוד ועקרוני הנוגע לבעלי קרקעות שהרשויות החליטו להפקיע אותן, ניתן באחרונה על־ידי בית המשפט הגבוה לצדק. המדובר בעתירה לבג"ץ שהגיש יצחק אמיתי בעל קרקע בשטח של 750 מ"ר בגבעת שמואל. עוד בשנת 1962 הופקדה תוכנית שמטרתה לשנות את ייעוד הקרקע של העותר: מקרקע לבנייה פרטית לקרקע לצורכי ציבור. בג"ץ קיבל את טענת פרקליט העותר, עו"ד משה קמר, שקבל על כך כי לא יעלה על הדעת שבמשך 26 שנים לא יוכל לקוחו לבנות על הקרקע (בית פרטי) ואף לא לקבל פיצויים. וזאת, בגלל שההפקעה טרם בוצעה בפועל על־ידי הרשויות.

בפסק־הדין קבע בג"ץ כי הקרקע תהפוך בחזרה לקרקע פרטית. פסק הדין ניתן ברוב דעות: השופטים אברהם חלימה ויעקב מלץ מול דעת המיעוט של השופט גבריאל בך. השופט חלימה מנמק את החלטתו, בין היתר, בעקבות הודעתו של ראש המועצה המקומית של גבעת שמואל שאמר, כי נראה לו שבעתיד הקרוב לא ניתן לממש בפועל את תוכנית ההפקעה — לצורכי ציבור — וזאת בגלל קשיי תקציב. ולכן, קבע השופט חלימה, הוא אינו מחייב את המועצה המקומית להפקיע את הקרקע של העותר בתוך פרק זמן מסוים. בג"ץ אימץ את טענת פרקליט העותר, כי 26 שנים אינן "זמן סביר" שאותו ממתין לביצוע של ההפקעה.

עד כמה פסק־הדין של השופטים חלימה ומלץ מרחיק־לכת ניתן ללמוד מדעתו של השופט בך. השופט בך כתב כי "אין באפשרותי להסכים לצעד הדראסטי ומרחיק הלכת". השופט בך כתב כי האיל והשטח היה חיוני מאוד להקמת גן ילדים יש להורות לרשויות, לרבות המועצה המקומית, לבצע את כל הליכי ההפקעה בפועל עד לחודש מאי 1989. ואם עד אז לא ישלמו כל ההליכים, יחזיר העותר את עתירתו.

כן כתב השופט, כי דעתם של שני עמיתיו היא קיצונית עד כדי כך שהוא לא נתקל במקרה כזה בעבר. וכך כתב בעניין זה: "(...) לא הובא לתשומת ליבנו, ואף לא מוכר לנו, אפילו מקרה אחד בו נקבע על־ידי בית המשפט הקיפוד של בוטלו תוכניות בנייה מופקדות בשל השהייה בביצוען בלבד, ותוך מתן החופש להשתמש במקרקעין לייעוד המנוגד את ושמור מתוכנית".

בדין ובצדק / צבי הראל

הסינית מס' 1 חוגגת 10 שנים.
אנו ממשיכים בחגיגות העשור
והחודש:
הברווזון המפואר
PEKING DUCK
חגיגה גסטרונומית שבמרכזה ברווז בנוסח פקין.
במשך החודש מחכה לך ולאורחיך
ארוחה שלמה על טהרת מטעמי הברווז:
★ הביתיות במילוי עור ברווז - מוכנות לעיניך על יד שולחנך
★ מרק ברווז ★ ברווז באננס ★ ברווז סצ'ואני ★ אורז עם ברווז
(וקינוח על חשבון הבית).
והחידוש
סעודת הברווז המיוחדת תוגש לשולחנכם
בהזמנה מוקדמת של 3 שעות בלבד ולא 24, כמקובל עד כה.

כפר שמריהו
טירקטאוס סצ'ואן
10 שנים של טעם טוב!
מרכז מסחרי כפר שמריהו 052-580448,547722

הפרלמנט יצביע בגלוי

מאת חולדה ליברנומה

רומא

באוקטובר ביטל הפרלמנט האיטלקי את מנהג ההצבעה החשאית בתוכו ברוב זעום של שבעה קולות. אילמלא אושרה ההצבעה, היתה ממשלת הקואליציה של הדמוקרטנוצרי דה מיטה נאלצת להתפטר, בהתאם להסכם בין מנהיגי שתי המפלגות הגדולות בקואליציה, דה מיטה וקראקסי – מזכיר המפלגה הסוציאליסטית. (הקואליציה של דה מיטה כוללת גם את המפלגות הדמוקרטית, הליברלית והרפובליקאית). ההצבעה החשאית באיטליה, תופעה יחידה במינה בקרב המדינות המערביות, איפשרה עד כה הפלת ממשלות על־ידי קבוצות לחץ קטנות יחסית ומשתנות על־פי העניין.

חשאיות ההצבעה איפשרה למפלגה הקומוניסטית, מפלגת האופוזיציה הגדולה, לבייש את קולגותיהם של מתנגדי חוקים מסוימים מבין חברי מפלגות הקואליציה הפחות ממושמעים. ההצבעה החשאית גם איפשרה למפלגה זו להחריף משברים ממשלתיים בלי שהדבר ייראה כך. בין היתר היתה אחראית לנפילת ממשלותיהם של הנשיא הנוכחי, הדמוקרטנוצרי פראנצ'סקו קוסיגה (1980), ושל ג'יובאני ספאדוליני מהמפלגה הרפובליקאית (1982). ביטולה הפך לאות הסיסמאות העיקרית של המפלגה הסוציאליסטית בבחירות אשתקד.

בסיכומו של דבר בוטל נוהג ההצבעה החשאית ביחס לרוב החוקים, אך עדיין ניתן לממשו בהצבעות על חוקים הנוגעים לחופש הפרט, הקמת ועדות חקירה אישיות הנוגעות בעיקר בחברי פרלמנט, שינויים בתקנון הפרלמנט ובחוק הבחירות היחסיות. החוק הקודם איפשר לחברי פרלמנט והזירים להתייצב להצבעה על־פי הוולטה של מפלגתם, להצביע בגלוי עם מפלגתם בסעיפים שונים; ואחר־כך להכשיל את הממשלה בהצבעה הסופית והחשאית על החוק כולו.

אישור חוק ההצבעה הגלויה הוא, ללא ספק, אחד הכישלונות הפוליטיים הגדולים שספגה המפלגה הקומוניסטית בעשור האחרון; לא פחות מכישלונה במשאלי־עם על שינוי בחישובי המדד. הכישלונות האלה הם ציוני־דרך בתהליך ירידת כוחה של המפלגה הקומוניסטית הגדולה ביותר בעולם המערבי.

אפשר לומר שעד ביטול ההצבעה החשאית היתה המפלגה שותפה בעקיפין לשלטון. די להזכיר שמתוך 774 הצעות חוק של הפרלמנט הנוכחי הצביעו חברי המפלגה הזו רק 75 פעמים נגד הקואליציה הממשלתית. מפלגת הרוב הדמוקרטנוצרית נעזרה במפלגה הקומוניסטית, ולא רק

ביטול נוהג ההצבעה החשאית בבית הנבחרים האיטלקי הוא שלב נוסף בהתבססות המפלגה הסוציאליסטית על חשבונה של המפלגה הקומוניסטית המידלדלת

בשנות המאבק בבריגדות האדומות ובארגונים אחרים מסוג זה.

הליכתם המשותפת ויוצאת הדופן רחקה לא אחת את רגלי המפלגה הסוציאליסטית שיצאה ביעילות נגד כל ניסיון של שיתוף פעולה בין שתי המפלגות האלה (שמונות יותר כ־70% מכלל הבוחרים). מטרת המפלגה הסוציאליסטית היתה ליצור באיטליה מערכת כוחות פוליטיים דומה לזו הצרפתית, מותאמת לתנאים הקיימים. ביטול ההצבעה החשאית הוא איפוא חלק מתוכנית פוליטית רחבה של הסוציאליסטים, שמפלגתם המאוחדת מאחורי מנהיגה הכושר הנמרץ, בטינו קראקסי, שואפת להיבנות על חשבון הדמוקרטים נוצרים מחד והמפלגה הקומוניסטית מאידך.

סממני דלדול כוחה של המפלגה הקומוניסטית בולטים. די להזכיר שבשיא כוחה (הבחירות הכלליות ב־1975 ו־76') ייצגה קרוב ל־50% מכלל הרשויות המקומיות לעומת 30% כיום; קרוב לשליש מחברי הפרלמנט היו מטעמה לעומת 26% כיום. המפלגה הקומוניסטית נחשבה במשך שנים רבות אבן שואבת לצעירים ולאינטלקטואלים, אך בבחירות 1987 הובהר שמרבית הצעירים העדיפו על פניה את המפלגה הסוציאליסטית. ירידתה נפגמה גם בקרב האינטלקטואלים, שראה בעבר כבוה אנטי־כביסיתי הגבסי־פאשיסטי מובהק.

כבר משנות ה־40 היה למפלגה הקומוניסטית רוב באיגודים המקצועיים, ובראשם איגוד עובדי המתכות והמכונות בו למעלה ממיליון חברים. במשך שנים רבות השתמשה המפלגה באיגוד כבמכשיר פוליטי מובהק, וגם בעניינים של מדיניות חוץ, לרבות ארגון שביתה לאחר הטבח בסאברה ושאתילה. גם בעניין זה השתנו פני הדברים, ראשית מסיבות כלכליות פשוטות: חלק מחברי האיגוד התמרדו בראשית שנות ה־80 נגד מדיניות צימצום פערי השכר בין עובדים ומומחים, ובין עובדים במגזרים שונים. כך קמו בשנים האחרונות, בעיקר במגזר השירותים הציבוריים כמו התחבורה, החינוך הממלכתי, התברואה ובתי החולים – איגודים אוטונומיים שמטרתם להגן על זכויותיהם המיוחדות ללא קשר למדיניות הכוללת. כיום, למשל, מסוגל האיגוד הבלתי־תלוי של נהגי הרכבות להשבית את רשת הרכבות על אפם וחמתם של האיגודים הכלל־ארציים.

שימוש גובר ברובוטים ובטכנולוגיה מתקדמת במפעלים הגדולים בצפון נטל מהאיגודים חלק מכוח המיקוח שלהם, והפועל היחיד מוצא את עצמו מאוכזב מאיגודים הלכודים בדפוסי מחשבה מיושנים.

משבר המפלגה הקומוניסטית האיטלקית הוא חלק מתופעה כלל־אירופית. המפלגה הקומוניסטית מחפשת את דרכה בין מסורת העבר לסוציאל־דמוקרטיה העכשווית, בניסיון למצוא מרחב פעולה פוליטי ייחודי משלה.

גורבצ'וב אף תרם לכך בהסכימו לראש הממשלה הדמוקרטנוצרי דה מיטה כי שררה ביניהם הבנה מלאה יותר אף מאשר הבנתו עם אוקיאטו. למרות זאת למפלגה עדיין אחיזה גדולה בקהל הבוחרים, ולמעלה מרבע חברי הפרלמנט הוא מטעמה. היא עתירת נכסים, בעלת רשת ענפה של ארגונים מקומיים.

תהליך הידלדלותה איטי. אך קראקסי מבקש לעצור אותו גם על־ידי הקמת אלטרנטיווה שמאלית לשלטון מפלגות המרכז והסוציאליסטים, אבל כל עוד עולה המפלגה הקומוניסטית בכוחה על המפלגה הסוציאליסטית ספק גדול אם ייתן קראקסי את ידו לכך.

בן ג'ונסון. הרתעת האתלטים משימוש בסמים תלויה בשיכנועם כי סטרואידים מזיקים תצלום: אי־פי

פאריס, מנקים לאחר פיגוע טרוריסטי. 80 הרוגים ו־500 פצועים ב־5–4 השנים האחרונות תצלום: אי־פי

פוליטיקה שלאחר הטרור

מאת יואב טוקר

פאריס

על־פי כל הסימנים, עתיד הטרור המזרח־תיכוני לשוב ולערוך את־הבוחיים הפגנת שרירים במליאת האסיפה הלאומית בפאריס. לא חלילה מן הסוג האלים אלא מן הסוג הנבזי, של ארמה פוליטית חריפה שמוחירות מאחוריהן ההתפתלויות הלא־מפוארות בנושא המלחמה בטרור.

שכן הצרפתים מחזיקים לפי שעה בארכיוני המשטרה, השירותים המיוחדים ובתי־המשפט בשיא העולמי של פרשיות טרור בלתי־מפוענחות: במקרה או שלא במקרה, ככל שפיגוע טרוריסטי על אדמת צרפת נקבע בהקשר מזרח־תיכוני – לבנון, איראן, סוריה, עיראק, ארגונים פלשתיניים – כך מתעבים המסתורין, הסתבכות המבוך הסתום.

אחדות מן הפרשיות הנסחבות שנים בהלוך ושוב משטרתי־משפטי־דיפלומטי, כרוכות בהתנכלויות למטרות ישראליות ויהודיות על אדמת צרפת: הטמנה קטלנית של פצצות בפאריס, באמצע שנות ה־70 ובסופן, בבתי מסחר ושעשועים שבעליהם ממוצא יהודי; הפילון שהתפוצץ בפתח בית־הכנסת של רחוב קופרניק, בסתיו 1980; שורה של התנכלויות לנציגויות ולמבקרים ישראלים בתחילת שנות ה־80: מכונית־נפץ שסולכה בערב ראש השנה '81 סמוך למשלחת הקניות של משרד הביטחון הישראלי בצפון פאריס, הרצח של הדיפלומט הישראלי יעקב בר־סימן־טוב בפתח ביתו בפרבר מערבי של הבירה, הירי והרימונים הקטלניים לתוך המסעדה היהודית "גולדנברג" ברובע היהודי הישן של "המארה" במרכז פאריס. כל אלה נותרו בלתי־פתורים, או כפי שאוהבים לומר העיתונות הצרפתית, "תקועים במסתורין המקצועיים של המזרח התיכון".

מומחים אמריקאים מאשימים

מדי פעם צצים שירים באלה או אחרים של השערות משטרתיות, ספקותי מידע בלתי־מאושר, רמזים למבינים־עניין, המצביעים על התקדמות ב"עבודות הנמלים של אנשי השירותים המיוחדים". אל הפרשיות הישראליות־יהודיות הללו מצטרפת שורה ארוכה עוד יותר של התנכלויות על אדמת צרפת למטרות אמריקאיות, בריטיות, סובייטיות, פרלגיות, טורקיות, דרום־אפריקאיות, ארגנטינאיות, ובנוסף להן אותן התנכלויות "עיוורות" שהפרשנות מייחסת אותן לניסיונות המבחינים אל הממשל הצרפתי עצמו: הנחת פצצות בחנויות כל־בו, בתחנות רכבת, בכרטיקים. ניסיונות אלה לבדם רשמו במרוצת ארבע־חמש השנים האחרונות 80 הרוגים וכ־500 פצועים. ולגבי כולם, כמעט ללא יוצא מן הכלל, לא הושלמה לחלוטין החקירה – ועוד פחות מכך, הובאו לדין האשמים.

כשבוע שעבר יצאו אחדות מן האמיתות הללו מן השק, במהלך דיון מומחים בכנס "האינטרפול". מקצועני־ביטחון אמריקאים הטיחו בעמיתיהם הצרפתים האשמות כבדות ותיארו, ללא הרבה גינונים, את סחבת החקירה, חוסר היעילות המשטרתי, וחמור מכל – עצימת־עין מסיבות דיפלומטיות־פוליטיות. נכון אמנם שהטחת ההאשמות הזאת נערכה על הרקע הלא כל־כך אמין של מאבק על מינויים בכירים בצמרת ה"אינטרפול"; האולם נראה שהאמריקאים הצליחו לומר בנוסח לא־דיפלומטי מה שהרבה עמיתיהם למקצוע, גם בצרפת, חושבים ויודעים זה שנים ארוכות.

מה שצפוי לפנות ערב במליאת הפרלמנט בפאריס איננו אלא קצהו הגלוי כביכול, הרטורי כביכול, של

מדינאי צרפת ממשיכים להזין ויכוחים פוליטיים סביב מחדלים בנושאי טרור במזה"ת. אך החקירות זוחלות, והרשעות או ענישה הן תופעה נדירה. פאריס מחזיקה בשיא עולמי של פרשיות טרור מסתוריות

הקרחון: האופוזיציה הימנית־שמרנית לממשלו של הנשיא מיטראן וראש הממשלה רוקאר עתידה לגנות בקול גדול את מה שהיא מכנה הכחשה הפוליטית המופקרת בענייני טרור, שיפוט וענישה של טרוריסטים מזרח־תיכוניים על אדמת צרפת. דוברי הממשל עתידים להשיב להם קרוב לוודאי באותו מטבע, תוך אזכור האשמות דומות, שעניינן השנים שבמהלכן החזיק הממשל הגוליסטי־ימני (ראש הממשלה לשעבר ז'אק שיראק, שר הפנים המשטרה שלו שארל פאסקואה) בשלטון. כל זה ייסוב הפעם סביב פרשת בולוק.

פרשה זו ממחישה עד כמה עכורה הביצה הצרפתית בענייני חקירה ושיפוט של ענייני טרור: השופט־החוקר ז'יל בולוק מפקד זה כשלוש שנים על כלל החקירות המשטרתיות והמשפטיות של פרשיות הטרור. ריכוז הסמכויות הזה בידיו של בולוק התפרש בשעתו כניסיון רציני של הממשל להתגייס באמינות למלאכה, לייעל בירור הנפתולים של החקירות השונות ולעקוף את מלחמת המשטרות שבין זרועות הביטחון לבין עצמן.

בחסות האיפול הביטחוני הוצא בולוק לחופר, עד שהתפוצצה.

בקיץ 87', פרשת גורדג'י: שירותי הביטחון ייחסו להאליד גורדג'י, שהוצג ברשמים המתמיים כ"מתורגמן" של שגרירות איראן בפאריס (ולא נהנה מחסינות דיפלומטית) – מעורבות בגל פיגועי הטרור של סתיו 86'. בולוק הוליך לזמן אותו לחקירה. גורדג'י סירב להתייצב לחקירה והתבצר בבניין שגרירות איראן בפאריס. במקביל, סגרו יחידות משמר איראניות על שגרירות צרפת בטהראן. ימים אחדים אחר־כך נותקו היחסים הדיפלומטיים בין צרפת לאיראן.

המראה לילית

בפו"מ שהתנהלו בין שתי הבירות, באמצעות מתווכים, הושג לבסוף הסדר: פרטיו המדויקים, עדיין לא נחשפו, אבל תוצאתו המעשית היתה התייצבות קצרה של גורדג'י, בשעת ערב מאוחרת, במשרד השופט בולוק. סמוך לשעתו של בולוק בהיכל המשפט הגיע אל גורדג'י משמר צרפתי, שליווה אותו בחירות עד לרחבת המראה של מטוס פרטי, שיצא בחשכת הלילה לטהראן.

פרשת גורדג'י התגלגלה כך. היחסים הצרפתיים־איראניים חזרו להתחדש, המו"מ על שחרור בני־הערובה הצרפתים שהוחזקו אז בלבנון נמשך. אבל השופט בולוק תואר כמי שעבר ללא הרף את המערכת המשפטית־הפוליטית המדינית. הנשיא מיטראן וראש הממשלה שלו דאז שיראק, הטיחו זה בזה האשמות בסמוי.

כשבוע שעבר הצליח פרקליטו של אחד מן העצורים החשודים במעורבות־טרור, פואד עלי סאלח, להשיג בדרך משפטי מה שמכונה פתיחה בהליכים נגד בולוק. צעד משפטי זה נומק בעובדה שבולוק העניק בשעתו ראיונות עיתונאיים, שבהם הפר כביכול את סודיות החקירה. אם יוכח כי אמנם כך, תיתכן הוצאת החקירות בענייני טרור מידיו של בולוק והעברתן – שוב – לשופט־חוקר אחר. מכאן גם קולות המחאה של האופוזיציה בדבר "הטרוריסט התוקף את השופט לאשפו", והתערבות המיוחסת לממשל בהדחייתו, כדי לנקום כביכול בבולוק האיש, בבולוק השופט. ומכאן ההאשמות בדבר חיסולי־חשבונות פוליטיים על גבן של פרשיות הטרור הבלתי־פתורות.

זו האחרונה בשורת הפרשיות המתמיהות כיצד השתרשה במסדרונות הציבוריים הצרפתיים מעין תת־תרבות משפטית־משטרתית בענייני טרור: אילו היו נחתרות כל אלה בגבולות המשחק הפוליטי, ניתן היה להשוותן למצבים מקבילים במדינות מערביות אחרות: גרמניה המערבית, בריטניה, איטליה, אפילו ישראל. אלא שבפאריס, לצד ההתכתשות הפוליטית, לוקים משום מה תיקי־ההרשעה בענייני טרור בבירות מושהות.

מיליטנטית בראשות העיריה

מאת שארל ואבאקה

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

ריו דה ז'נרו

אישה נמוכה, בת 53, בעלת פנים עגלגלות, גוף מוצק, שער קצר בסגנון "מיליטנטית מהשורה", חוללה בסוף השבוע שעבר סערה בפוליטיקה הברזילאית... לראיה: ארונדינה דה סוזה, אלמנתו של לרנע בן הצפון. לפתע שמה בכל העיתונים, עוררה סנסציה בבחירות המקומיות ב־15 בנובמבר, כאשר כבר עם תחילת מניית הקולות התברר מעל לכל ספק כי היא תהיה ראש העירייה של סאו־פאולו. עוד שבוע קודם־לכן לא היה מעלה איש בדעתו שמיליטנטית זו מ"מפלגת הפועלים" תוכל לנצח. במשאלי דעת הקהל היא עמדה רק במקום השלישי, ובתחילת מסע הבחירות שלה לא היא היתה המועמדת המועדפת על הנהגת מפלגתה. ארונדינה, ילידת נורדסטה, צפון מזרח ברזיל, אותו אזור מוכה דלות, היתה מיליטנטית שכונתית, שאכן תמיד הופיעה כדי להגן על שכונות ועל חסרי בית, אך לא נמנתה על השורה הראשונה של מפלגתה. תפקיד ראש עיריית סאו־פאולו אינו רק תפקיד פוליטי חשוב. לעירייה זו יש גם אחד התקציבים הגדולים ביותר בברזיל.

תוך ימים ספורים נוצרה תופעת ארונדינה. ב־16 בנובמבר הקדימה מועמדת מפלגת הפועלים ב־4% את המועמד הבא אחריה, פאולו מאלוף, שכבר היה ראש עירייה ושנחשב עד לערב הבחירות כמנצח ודאי. היו סייבים מועטים בלבד שמגמה זאת השתנה לפני סוף מניית הקולות, והכל כבר ראו את ניצחונה של ארונדינה כסופי. ניצחון שאינו יחיד במינו: השמאל ניצח בערים הגדולות של מרכז ודרום המדינה, ולא אחת זכה גם בפריצת דרך במקומות אחרים. זו הפעם הראשונה שאירע הדבר בהיסטוריה של ברזיל. "מהפיכה בקלפיות" – בישרה כותרת של עיתון יומי ב־16 בנובמבר.

במדינת סאו־פאולו עצמה ניצחה מפלגת הפועלים בראשותו של לואיס אינאסיו דה סילווה, המכונה "לולה" בערים השכנות כמו קמפינאס, סאנטוס וסאנטו אנדרה. ראש העירייה העתיד של פורטו אלגרה יהיה גם הוא חבר המפלגה, וכן ראש עיריית ויטוריה, בשטח מדינת ריו.

מפלגה נאמנה למקורותיה

מפלגת הפועלים היא ללא ספק מפלגת שמאל אמיתית. מפלגה זו, שצמחה במאבקי הפועלים בסאו־פאולו בסוף שנות ה־70, נשארה נאמנה למקורותיה, קרובה מאוד לבסיס התמיכה שלה – חברי איגודים מקצועיים – ומלכתחילה התייצבה באופוזיציה לממשלתו של סארני, שאותה ראתה כהמשך ישיר למשטר הצבאי. היא מונה פועלים ואינטלקטואלים. חברים בה גם כמרים "אדומים" כמו גם בני המעמדות הבינוניים; יש בה "שיעים" כפי שמכנים הרדיקלים שלה, ומתונים, כמו המנהיג לשעבר של פועלי המתכת, דה סילווה, יושב ראש המפלגה. יש לה גם סמלים משלה: הבמאי הנודע והכוכב המופיע ברגליה, הוקים של המיליטנטים שלה. ובעיקר יש בה שאיפה לשינוי, המוצאת את ביטויה בנהיגים שונים הקשורים לתנועות עממיות ובהתנדבויות שאינן משוחררות מקלישאות.

המפלגה השנייה שהתחזקה בבחירות היא פדה־דה־טה (מפלגת העבודה הדמוקרטית) של לאונל בריזולה, שמקורותיה פחות טהורים, מעשיה והתנהגותה מפוקפקים יותר, אך היא בנויה מבסיס תמיכה עממי בלתי מעורער בגולתה המרכזית, ריו גרנדה. בעיר זו ניצח מועמד המפלגה, מרסלו אלאנקר. הוא כבר היה ראש עירייה ב־85־1983, כאשר בריזולה היה מושל. ההצבעה של הפאוולות, היינו שכונות הפחונים היא שהעניקה ל"בריזוליסטים" את הניצחון. הם גם ניצחו בנובה איגואסו וקאמפוס, ובכרכים השכנים באזור. השמאל ניצח גם בבלו הוריזונטה, העיר השלישית בגודלה במדינה שם זכתה המפלגה הסוציאל־דמוקרטית הברזילאית. גוף חדש זה בזירה האלקטורלית נוצר בעקבות פילוג במפלגת השלטון, מפלגת התנועה הדמוקרטית הברזילאית – פמ"דה־בה – ועזיבת האגף היותר שמאלי שלה.

העם עולה לשלטון

אותן מפלגות, לבדן או בקואליציה, תופסות את המקום הראשון בבחירות בערי הצפון. אפילו מפלגה שעד כה כמעט לא היתה קיימת, כמו המפלגה הסוציאליסטית הברזילאית, הפועלת בהשראה מרכסיסטית, זכתה בהצלחה. אך אין המרכז בניצחון מוחץ.

משקיפים סבורים, שהתוצאות מלמדות על הצבעת מחאה יותר מאשר על תמיכה שמאלה של המצביעים. מפלגות האופוזיציה הרוויחו באופן טבעי לגמרי ממגמה רווחת של האוכלוסייה. כמו רבים אחרים נתנה ארונדינה ביטוי להלך הרוחות. אבל הצלחתה, המוגבלת אמנם, כי סך הכל קיבלה 30% מהקולות, חורגת בהרבה מכך. באמצעות ארונדינה, הבראית, על־פי כל הסטריאוטיפים כילידת נורדאסטה, בעלת התנועות הפשוטות והסגנון הישיר, העם הברזילאי הוא העולה לשלטון בעיר המרכזית במדינה. היא באה במקומו של ז'אניו קוודרוס, שהוא הישות הנבזרת, שכן הוא נבחר על עמודי התווך של ההונים השמרניים במדינה.

משחקים אסורים

מאת מייקל ינופסקי ופיטר אלפאנו

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

סידני

לפחות מחצית מ־9,000 הספורטאים שהשתתפו במשחקים האולימפיים בסיאול יכלו להשתמש בסטרואידים אנאבוליים באימונים כדי לשפר את ביצועיהם – כך לדברי מומחים רפואיים ומשפטנים כמו גם לדעת אנשים העוסקים בתחומים אלה. לבדיקות לגילוי סמים של הוועד האולימפי הבינלאומי ושל התאגדויות ספורט אחרות לא היתה שום השפעה על השימוש באותם סמים. אף כי בן ג'ונסון הקנדי, הרץ המהיר ביותר בעולם, ותשעה אחרים הורחקו מהמשחקים בגלל שימוש בתכשירים האסורים על־ידי הוועד האולימפי הבינלאומי, אמר ד"ר פארק ג'ונג סאי, מנהל מעבדות בדיקות הסמים האולימפית בסיאול, כי בקרב עד ל־20 ספורטאים אחרים התגלו תוצאות חיוביות (כלומר עדות לשימוש בסמים), הם בכל זאת לא נפסלו. "אולי זה נכון", אמר חואן אנטוניו סאמאראנש, יו"ר הוועד האולימפי. "הם גילו ספורטאים רבים יותר, אבל הכמות בה השתמשו לא היתה מספקת כדי להשעות אותם. אי אפשר היה".

המומחים סבורים כי אירועים אלה והצהרות של מקרי ספורט על הירידה בשימוש בסמים יכולים להיות ניסיון להגן על עצמם ועל הספורטאים, ומוליכים למעשה את הציבור שולל. מחקר שערך הניו־יורק טיימס על השימוש בסטרואידים, שעל־פי הסברה מגבירים את גידול השרירים, העלה כמה היבטים אחרים של הנושא:

• הערכות על שיעור הספורטאים האולימפיים שהשתמשו בסטרואידים באימונים נעות מ־10%, לדעת ד"ר פארק – נתון אותו הוא רואה כשמרני – עד ל־99.9%, לדעת דיוויד ג'נקינס, לשעבר כוכב מירוצים בריטי, המצפה לגזר דינו על חלקו ברשת אספקת סטרואידים. רוב המומחים שראיינו, כולל ד"ר הנרי וה, קצין הרפואה הראשי של הוועד האולימפי האמריקני, הסכימו כי שיעור המשתמשים עולה על 50%. ספורטאי כמו ג'ונסון, אמנם, נתפס כיון שלא הפסיק להשתמש בסמים במועד.

• על אף אזהרות ברורות ביותר של הרפואה, לגבי תוצאות אפשריות של שימוש ממושך בסטרואידים, אין לקהילייה הרפואית עדות קלינית משכנעת לאשש אזהרות אלה. "בדרך כלל", אמר ד"ר דונאלד קטלין, המנהל את מעבדות בדיקת הסמים הידועות ביותר בארה"ב, "לרופאים אין עד כדי כך ידע בנושא".

• מחקר במחתרת איפשר לספורטאים להשתמש בסמים שעדיין אינם מוכרים לקהילייה המדעית והלגיטימית ולשפר את ביצועיהם. אפשר כי ספורטאים משתמשים כעת בחומרים שאינם מתגלים בבדיקות.

לא מוכן למסור שמות

במשחקים האולימפיים נסקרו כל התוצאות החיוביות על־ידי ועדת משנה בת חמשה חברים בוועדה הרפואית של הוועד האולימפי, ולאחר־מכן על־ידי הוועד האולימפי כולו, המונה 33 חברים שהצביע על כל מקרה ומקרה. בעשרת המקרים בהם הצביע הוועד כולו בזכות הפסלת אמצעים משמעתיים על ספורטאי, הועבר העניין להוועד הפועל של הוועד האולימפי, המונה 11 חברים, וזה קיבל בכל אחד מהמקרים את ההמלצה. אך לא בכל המקרים היתה הצבעה כה אחידה. ד"ר פארק אמר כי כמה פעמים הצביע עם המיעוט כדי לפסול ספורטאי שהבדיקה הראתה כי בגופו יש סמים. הוא לא היה מוכן לנקוב בשמותיהם של ספורטאים אלה, רק אמר שאחד מהם היה אמריקאי והשני "כוכב אירופי". ד"ר וויי גם העלה את הסברה שהתוצאות

אתלטים רבים בסיאול השתמשו בסמים ולא נתפסו. הטעות של בן ג'ונסון היא שנתפס

ספורט מסויימות יכולות לא אחת להאריך את תהליך הערעור, כך שספורטאים יכולים להתחרות, ואפילו לזכות במדליות ולקבוע שיאים לפני שהליכי הערעור שהם הגישו מגיעים לסיומם.

במקרים אחרים, כמו אותם מקרים בסיאול בהם תוצאות הבדיקות היו חיוביות, אך עקב לא נמסרו לפירסום, החולשה מונה את הספורטאי לפני שבכלל יצטרך להגיש ערעור. "רוב בקשות הערעור מתבססות על טיעונים טכניים", אמר וויי. "בדרך כלל הספורטאי אשם מה זה אשם. תוצאות חיוביות בשתן הן עדיין תוצאות חיוביות בשתן".

מקרים כאלה מגבירים תחושה של מצב דברים לקוי מיסודו, כמו גם העובדה שגופי ספורט שונים עורכים בדיקות לספורטאים שלהם עצמם. ביסודו של דבר, האנשים המוכרים את זכויות הטלוויזיה ואת הכרטיסים ושבמקרים מסויימים משלמים דמי השתתפות לספורטאים, הם גם המשמשים שופטים וחבר מושבעים במקרים בהם יש להכריע על־סמך תוצאות בדיקות. "הדבר דומה לשועל השומר על לול התרנגולות. אי אפשר לסמוך על כך", אמר ד"ר וויי. בעיות אחרות נוצרות בגלל מורכבויות הבדיקות עצמן. יש חומרים אסורים בכל כמות שהיא. חומרים אחרים נחשבים קבילים אם הם נמצאים בכמויות מתחת לקו הגבול השרירותי שקבע הוועד האולימפי. למשל, כמויות קטנות של קפאין לא יפסלו ספורטאי. אבל כמות המקבילה לזו של שמונה ספלי קפה תפסול אותו. הגבולות נקבעים כדי לאפשר לספורטאים במקרי גבול ליהנות מהספק. ג'נקינס, אצן בנבחרת האולימפית הבריטית ב־1972, גילה מן הבעייה, כאשר הודה לאחרונה במשרד עורך דינו בסאן דייגו, כי השיטה "הגנה" עליו פעם. ג'נקינס שהשתמש אז בסטרואידים, אמר כי מנהל תחרות ספורט בבריטניה אמר לו כי מי שרצים במקום השביעי במרוץ ייבדקו. ג'נקינס אמר כי בדק את המסלול והחליט כי יש סיכוי טוב שהוא יהיה הרץ השביעי, ואז פרש מהתחרות.

ג'ק סקוט, תראפיסט המטפל בספורטאים מזה קרוב ל־20 שנה, עבד מקרוב עם ספורטאים מכמה מדינות באולימפיאדה בסיאול, כולל ג'ונסון וקארל לואיס. כאשר רואיין במשרדו בברקלי שבקליפורניה אמר, כי ספורטאים מהמדינות היותר קטנות באולימפיאדה "בהחלט חשו שמגנים על הגדולים". ג'ונסון נתפס, אמר סקוט, רק בגלל המשנה שלו עצמו. סקוט סבור כי 20% מהספורטאים ברמה אולימפית משתמשים בסמים "מתוך התעלמות מלאה ומוחלטת מבריאותם הם". הוא אמר כי רוב הנבדקים בסיאול השתמשו בכמות מסויימת של חומרים משפרי ביצוע באימונים. בהתייחסו לנושא הגינוי אמר סקוט: "ספורטאים יודעים שרבים באלה קיו כבר. התוצאות היו שונות לגמרי

יש סמים שלא מגלים בשתן, ויש כמות מותרת, גבולית. מי שעורך את הבדיקות הוא גם זה שמארגן את התחרות. לא זו בלבד שהנבדקים מכירים סמים שהבודקים לא פגשו – הם יודעים מתי תיערך הבדיקה

לו הגוף המבצע את הבדיקות לא היה חלק מהגוף המארגן את האירוע".

שוליים מתרחבים

ד"ר רוברט דוגאל מקנזה, חבר הוועדה הרפואית של הוועד האולימפי, וד"ר פארק הכחישו כי ספורטאים כלשהם זכו להגנה, על אף שמועות רווחות לאחר פסילת ג'ונסון כי ספורטאים נוספים ייפסלו. "הייתי מאד מודע לשמועות האלו", אמר פארק. "אבל אני לא חושב שהיו כאן מעשי הונאה כלשהם". לטענת העובדה שבדיקת סמים אינה יכולה לקבוע מה היתה כוונת הנבדק, השיעורים הקבילים של כל סם נקבעו כדי לאפשר לספורטאי ליהנות מהספק. בעתיד, שוליים אלה עוד יכולים להתרחב, שכן הוועדה הרפואית של הוועד האולימפי בודקת את האפשרות לרכך את אמות המידה שלה. "אני לא חושב שהם מנסים להסתיר משהו או להתייחס בסלחנות לשימוש בסטרואידים", אמר פארק. "הם רק חוששים שאולי אדם שהוא באמת חף מפשע "ייענש".

רופאים אחרים אומרים שריכוך אמות המידה יהיה צעד אווילי. "אני יכול להבין את ראגנוב", אמר רופא שביקש להישאר בעילום שם. "אבל כאשר אתה משנה את אמות המידה, ספורטאי יכול לעבור בשלום בדיקה בזמן תחרות ועדיין ליהנות מכל היתרונות של שימוש בסטרואיד. אם כך למה לטרוח ולבדוק" בסופו של דבר הרתעת השימוש בסמים בקרב אתלטים תלויה בשיכנועם כי סטרואידים וסמים אחרים מזיקים ואינם אתיים. השיטות הנוכחיות – בדיקות עליהן מודיעים מראש ותוכניות הסברה התגלו במידה רבה כחסרות תועלת. לספורטאים נאמר לא רק איזה חומרים הם בלתי לגאליים, אלא גם מתי ייערכו הבדיקות. אנשים המכירים היטב את נהגי הסטרואידים גם יודעים מתי לא נשאר להם זכר ושריד בגוף. אי לכך במדינות כארה"ב, בהן לא הוצאו לפועל תוכניות של בדיקות ללא הודעה מוקדמת ומחוץ לתחרויות, יודעים ספורטאים שהם יכולים להשתמש בסמים באימונים או באירועים בהם לא ייערכו בדיקות. בארה"ב עולה כל בדיקה כ־200 דולר. כמה גופים ארציים הקשורים לוועד האולימפי האמריקאי אינם עורכים בדיקות באירועים מסויימים.

גם כאשר נראה כי בדיקות אכן היוו אמצעי הרתעה, בדיקה קפדנית יותר של הנתונים היתה יכולה להראות תוצאות אחרות. בשנתיים בהם ניתנה כעבודתו של ד"ר קטלין באוניברסיטת קליפורניה־לוס אנג'לס בדיקות, הראו התוצאות על ירידה בשימוש בסמים מ־2.5% ל־0.5%. "אבל גם גילינו שהמשתמשים עברו מסטרואידים על בסיס שמן שיש להם השפעה ארוכת טווח לסטרואידים על בסיס מים בעלי השפעה קצרת טווח", אמר ד"ר קטלין. סטרואידים על בסיס מים מופרשים מהגוף מהר יותר. הם פוטנציאלית יותר מסוכנים.

על אף כל הבעיות, כמשיות או לא, נראה שספורטאים עדיין מעוניינים לנסות חומרים שונים. ג'נקינס זוכר כיצד באביב הם באו אליו לקבל את עצתו. "קבוצה של בוחרים בנבחרת האולימפית האמריקאית באה לראות אותי. הם רצו לדעת מה המצב", אמר בהתייחסו לחידושים האחרונים בשיטות איתור סמים בבדיקות. "האכן מה הדירם? "אני יודע על עוד 12 או 13 דברים שהם לא יכולים לתפוס", אמר על הליכי הבדיקה. בעיני מומחי רפואה ספורטיבית כמו ד"ר קטלין וד"ר וויי המצב כה מבצר, עד כי הם הציעו למקדי הוועד האולימפי האמריקאי להקציב כספים רבים יותר למחקר כדי שניתן יהיה לצמצם את הפער בין הבודק והנבדק. "הספורטאים מקדימים אותנו ויש להם חומרים שאנחנו אפילו לא יודעים עליהם. אני יודע שזו עובדה. הבדיקות שלנו בארבע השנים האחרונות פשוט לא פתרו את הבעייה". אמר ד"ר וויי.

מאחורי מגבעת הקש והחיוך המתוק הסתתרה מצוקה

מאת תומאס קורין קארטיס

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

פאריס

מוריס שבאליה נראה בבריוה עטוה ארשת של צחקוק ידידותי. הוא לבוש מעיל ערב נאה ומנפנף במגבעת הקש המהוהה שלו, מוסיף להתקיים בתמונה שאי אפשר לעמוד בפניה לשמחת הלילה של פאריס. 60 שנה ומעלה הוא תרם להפיך את עיר האורות ושימש בעין מבנה של ההילולות. לו זכה להאריך ימים כי אז היה בן 100 בסתיו הזה. ב־1968, בהיותו בן 80, ערך מסע פרידה סביב העולם ופרש מן הרקודים על מנת להתיישב באחוזתו הכפרית אשר במארן לא־קוקט. הוא נפטר ב־1 בינואר 1972.

הוא נולד ברובע מאנילמונטאן הפועלי ב־1888. אביו נטש את משפחתו והפקיר את רעייתו ושלושת בניו. מוריס העריץ את אמו הסבלנית שמצאה את מחייתה ברקמה ואיבדה את עיניה עד כי כמעט התעוורה. הוא עזב את בית הספר ועבד כצבע כדי לתרום לפרנסת המשפחה. על ילדותו העניה הדלות וקרין האור היחידה היו מצאי השבועות ב"קאפ־קונק" המקומי.

בארץ הפלאים השבועית הזאת היה הנוהקה על סגנונות הקומיקאים, הזמרים הפנטומימאים, הגורים הז לוליינים, ולמד לחקות אותם. הופעת הבכורה שלו היתה באולם סמוך, הוא גילם איש רחוב תמוה, שם אף זכה למחיאות הכפיים הראשונות שלו. בטרם מלאו לו 18 כבר הועסק בפולי־בז'ואר. ביקורת אכזרית בעיתון "לה פיגארו" הצליפה בו כבשוט. הוא בכה, אבל עד מהרה התגבר, שכן זכה לתשומת לב מצד כוכבת ההצגה, מיסטינגאט שמה. היא לקחה אותו כפרטנר ויחד הופיעו בסדרת ריקודים קצרה.

כשביקר במאקסים טען רוברט בעצלי כי היה בדעתו להשוף את מיסטינגאט, שכן ראוי לו, לכל גבר, שתהיה לו לפחות אשה אחת, קשישה ממנו, בחייו. כשהגיעה ההזמנה מלונדון בשביל שבאליה הוא קיבל אותה בתור מבלט ומבי טבעי ועמה של אחותו הקטנה. האנגלית שלו היתה רעצה, ואף־על־פי־כן עורר פרצי צחוק בתיאטרון והסט אבר באופן שבו ביצע את יצירותיו המקוריות של קול מוסר "לפואתות עין אתה שר קטן".

באביב 1914 גויס לצבא. זמן קצר אחרי פרוץ המלחמה נפצע, והוא הקיץ מעלפונו בבית החולים של מחנה שבויים גרמני. אחרי ניתוח שב לאיתנו, מיסטינגאט השיגה שיחרורו בשבי גרמני. ב־1916 חזר לפאריס ושב היה לשותפה על הבימה, אלא שהדבר לא האריך ימים: הגיעה שעתו להיות כוכב בעצמו.

התגבר לגלם נסיך

ב־1928 הגיע שבאליה להוליווד. הוא היה מרוצה מן התמליל לסרט "חפי הפשע של פאריס", שבו נועד לגלם סוחר ברזאות של שוק הפשפשים המציל נער ממבוע בסיכונה. וזוכה לפרס על גבורתו מידי רוזנתו המקסימה של הנער.

ההצלחה שנחל הסרט "חפי הפשע של פאריס", הביעה את הבנות פרמגנט

מוריס שבאליה. המספרות והאסלות בית השימוש בצורת מגבעות קש

להתהם אותו על תווה ארוך סוות. ארנסט לוביץ', שעמד אז להפיק את סרטו המדבר הראשון, "מצעד האהבה", בחר בו לתפקיד הראשי, מלוחה של נסיך.

"מה לי ולנסיכים" ציקם שבאליה את אמו. "אני אוהב לגלם אנשים פשוטים המובכים לנשים וגם לגברים. איננו מסוגל ללבוש מדים נוקשים כל כך, עד שאינני יכול לעשות בהם תנועות חינניות. אני אוהב לשוק באופן טבעי כמו שאני מרגיש וכמו שלדעתי החיים – עם קצת הומור, אך כי הוי לא היו מאושרים". לוביץ' צילם אותו בהיותו לבוש מלבושים נוצצים, ואלה מצאו חן בעיני הכוכב עד כי נאות לעלות בסולם החברתי.

"מצעד האהבה" מילא את אולמות התיאטראות עד אפס מקום. ג'נט מקדונלד היתה השותפה הראשית, וגם שהתפתו בסרטים הבאים. עם זאת שררו בין השניים יחסים קרירים. "מעולם לא יכולתי לציין ששיתוף הפעולה איתה היה יותר מנסבל", העידה כעבור שנים אחדות. "הוא ראה רק לקריירה שלו ולאמו. הוא היה צבוע המאוחרים והריז ביותר שבהוליווד".

סגנת שותו הראשונה בהוליווד היתה הסרט "אהבי אותי הלילה" שבו הפיק את מירב התועלת משפי הצדדים של הולוקה המפורסמת: הוא גילם חייט צנוע מתבוע מתמסור הנקרא אל פרקלין כדי להלביש נסיכה לנסוף צייד. הסרט זכה לסכום נקודות משגע ברשימת ההשבים של רוג'רס־הארט, רשימה שכללה גם את השירים "הנם זה רומנטי" ו"מימי". שני השירים הללו כבשו להם מקום של קבע ברפרטואר הקונצרטים שלו.

"באותם הימים בין צילום למשנהו ראיתי את שבאליה מסתובל בתוך כורסה", מספר רובן מאמוליאן, שהפיק את הגנת הרומן המקסימה הזאת. "היה נדמה לי כאילו שקע בתוך תרדמה או אפילו נפח את נשמתו. כשהתקרבתי אליו השמע את הצילומים הוא ניתר מן הכורסה, זוהר הודה אליו ועל שפתותיו משתפך החיוך הגדול. כל אלה קרו בתוך הלקיק של שנייה. הדבר, שלא היה אלא עשורת היה לשפוע זהב טהור. הוא לא חי חיים מלאים, אלא על הבימה".

לימים, כשעבר בשביל מ.ג.מ. מקום שם הופיע בגרסה חדשה של "האלמנה העליזה", הוא לא היה בטוח בעצמו. "נראה לי שאני מסוגל להעלות חיוך על שפתי גברות, אבל אינני מסוגל להביא אותן לידי התעלפות", הודה. "כשמגיע תורו הצגות הרומנטיות הגדולות איני מצליח במיטבי". הוא לא היה במיטבו בתור דנילו הרומנטי המשגע.

مكان الاصل

כלכלה ועסקים

כלל אלקטרוניקה – שיפור בריווחיות

מניה על הכוונת / דורון סונסינו

כלל תעשיות אלקטרוניקה הוקמה בשנת 1981 במטרה לרכז את השקעות קבוצת כלל בענף האלקטרוניקה וליצור מסגרת להשקעות נוספות של הקבוצה. כיום מחזיקה כלל אלקטרוניקה במניותיהן של שבע חברות העוסקות במחקר, פיתוח וייצור מוצרי אלקטרוניקה מתקדמים. 97% מהיקף המכירות של החברות בקבוצה מיועדות ליצוא. במחצית הראשונה של '88 השקיעו חברות הקבוצה

מסתכם בכ-48.6 מיליון שקל. ב-30/6/88 הסתכם ההון העצמי של כלל אלקטרוניקה ב-39 מיליון שקלים מתואמים.

בשנת '87 הפסידה כלל אלקטרוניקה כ-5 מיליון שקל, מניות החברה איבדו במחצית השנייה של '87

רונה את אחזקותיה בכלל אלקטרוניקה על-ידי רכישת מניות החברה במהלך המסחר בבורסה. מאז תחילת השנה עלה שיעור האחזקה של כלל ישראל בחברה הבת מ-74.43% ל-77.92%. נכון לתחילת יולי החזיקו קרנות הנאמנות של בנק הפועלים

כ-11.5 מיליון דולר במחקר ופיתוח.

בין החברות בקבוצה: אי.סי.אי טלקום – חברה המפתחת ומיצרת ציוד תקשורת מתוחכם (שיעור האחזקה 59%), סאיטקס – המיצרת מערכות ממוחשבות לדיגום גרפי (14.1%), ביתא – המיצרת מכונות תפירה ממוחשבות (63%) ו-אר.בי.אי, העוסקת בפיתוח מערכות לראיית לילה (100%).

בתחילת '88 גייסה כלל אלקטרוניקה מבעלי מניותיה סכום של 8.2 מיליון שקל על-ידי הנפקת זכויות. בו בזמן הנפיקה החברה אגרות חוב בסכום של 7.87 מיליון שקל ו-250 אלף כתבי אופציה. הון המניות המונפק והנפרע של החברה מונה היום כ-2 מיליון מניות רגילות. מחיר המניה בבורסה נכון ל-21/11 הוא 2414 נקודות, שווי השוק של החברה

יותר ממחצית ערכן. בחודשים הראשונים של '88 נרשמו עליות מתונות בשער המניה, אולם לקראת סוף חודש יוני צנח השער לשפל חדש: כ-9 דולר למניה. הדוחות הכספיים של הקבוצה למחצית הראשונה של '88 הציגו רווח סימלי של 78 אלף שקל והביאו להתעוררות המסחר במניה. מאז תחילת חודש יולי עלה שערה של כלל אלקטרוניקה ב-56.85% לרמה של כ-15.2 דולר.

פרסום הדוחות הכספיים הרווחיים של אי.סי.אי טלקום ושל סאיטקס לתשעת החודשים הראשונים של השנה לפני כשבועיים הביא גל חדש של ביקושים למניה. מאז תחילת נובמבר עלה שערה של אלקטרוניקה ב-29.9%.

כלל ישראל הגדילה בשנה האחרונה

כ-6% מהון המניות של החברה, אולם לאחרונה הקטינו קרנות הפועלים את אחזקותיהם במניה. איילנות דיסקונט רכשה בתקופה האחרונה למעלה מ-800 אלף שקל ממניות כלל אלקטרוניקה. מנהלי תיקים ומנהלים בחברה הבורסאית רכשו כ-300 אלף שקל ממניות החברה. עיקר הרכישות האחרונות של מניות כלל אלקטרוניקה נעשו למטרות השקעה.

לאופציה של כלל אלקטרוניקה מנוף גבוה. מאז תחילת החודש עלה שער האופציה ב-57.9% – עלייה חדה, פי שנים מעליית שער המניה באותה תקופה. האופציה יקרה יחסית, מחיר המימוש הוא 3,200 נקודות.

הגרף של "מיטב" מצביע על ירידה מתמשכת בשער המניה מאז השיא בתחילת '84.

דיונים בבנקים על מעבר לשיטת גביית דמי ניהול בתוכניות חסכון

במקום מרווח קבוע • המעבר נועד למנוע את השחיקה במרווחי הבנקים

מאת יהודה שרוני

הבנקים מקיימים בימים אלה מגעים על מעבר לשיטה חדשה של גביית דמי עמלה בתוכניות החיסכון מסוג "רב תשואה". בבנקים מתגבשת הצעה, כי במקום שהבנקים יקבלו מרווח הבנע בין מחצית האחוז לבין 2% (על פי מחירי אגרות החוב המשמשים ל"כיסוי" התוכניות בבורסה), הם יגבו מהחוסכים בתוכניות החיסכון דמי ניהול, בדומה לשיטה הקיימת כיום בקרנות קופות הגמל.

הדיונים נערכים במסגרת היערכות לקראת פירעונה של תוכנית "רב תשואה" ב-31 בדצמבר, והממונים על שוק ההון באוצר כבר שמעו על הכוונת השינוי. במקביל למעבר לדמי הניהול, מוצע גם לשנות את שיטת הבטחת התשואה בתוכניות החיסכון. על-פי ההצעה, תובטח לחוסכים בתוכניות החיסכון תשואת מינימום, אליה יתווספו הרווחים העתידיים של התוכנית, אם יהיו כאלה.

להגדלת רווחיותן של תוכניות החיסכון נדרשים שני תנאים נוספים, לפי הבנקים: הגדלת חלק ההשקעה החופשי, בתוכניות מעבר ל-55% הקיימים כיום, הגדלת טווח החיסכון של התוכנית מעבר לשנתיים. הגדלת החלק החופשי תאפשר הגדלת התשואה, הגדלת הטווח תמנע מהבנקים בעיות של חוסר "כיסוי", שנוצר בעיקר בגלל המספר הרב של "תחנות היציאה" הקיימים בחלק מהתוכניות.

הדיונים על הצורך בשינוי השיטה החלו משהתברר כי בחודש אוקטובר נשחקו מאוד מרווחי הבנקים בתוכניות התשואה, זאת עקב התחרות החריפה בין הבנקים.

נכשל ניסיון חברות הביטוח לקבל בחו"ל כיסוי מוגדל לביטוחי רכב

מטרת הניסיון – לצמצם את הצורך בהגדלת ההון העצמי

מאת אריה לביא

חברות הביטוח נכשלו בניסיון לקבל בחו"ל, באמצעות החברות לביטוח משנה, כיסוי מוגדל בביטוחי הרכב. חלק גדול מחברות הביטוח ניסו להשיג את הכיסוי המוגדל בחו"ל במהלך הדיונים על חוזים חדשים עם מבטחי המשנה שלהן. התברר שבחברות לביטוח משנה לא היתה נכונות להענות לפניית החברות הישראליות. רק חברות קטנות בין מבטחי המשנה הסכימו להענות חלקית לבקשות של החברות הישראליות.

החברות הישראליות ניסו להשיג בחו"ל "עודף מכסה" בביטוח רכב רכוש. מטרתן היתה להעביר כך חלק מהסיכון בביטוח רכב לחברות לביטוח משנה בחו"ל, ובכך להימנע מהצורך להגדיל את ההון, על-פי הדרישה של המפקח על הביטוח במשרד האוצר.

דרישות ההון של המפקח הן, כידוע, על בסיס כמות העסקים של החברות. העברת חלק מהפרמיה מביטוח הרכב לחו"ל היתה יכולה להקטין את הדרישה להגדלת ההון. לעומת כישלון של חברות הביטוח בתחום זה, הן הצליחו להגיע לשני הישגים מרכזיים במהלך הדיונים עם מבטחי המשנה:

החברות לביטוח משנה הסכימו להגדיל את העמלה לחברות הביטוח הישראליות בשיעור שבין 2.5%-5%. הסכמת החברות הזרות לביטוח משנה ניתנה לנוכח שהתוצאות העסקיות של השוק הישראלי היו טובות במחצית הראשונה של 1988, לעומת התוצאות במהלך שנת 1987.

תעריפי הביטוח לביטוח למקרה של רעידות אדמה הופחתו בשיעור שבין 10%-20% על בסיס הירידה בתעריפים שהיתה בשוק הלונדוני בתקופה האחרונה.

הריבית הממוצעת בחח"ד עלתה ל-3.1% לחודש

הבנקים נמנעים ממתן אשראי שקלי לא צמוד עקב התייקרות המקורות

הבנקים משתדלים בימים האחרונים להימנע ממתן אשראי שקלי לא צמוד עקב ההתייקרות הניכרת של המקורות לאשראי זה. הבנקים מנסים לשכנע את הלקוחות הנזקקים לאשראי ליטול אשראי צמוד. יצוין שבידי הבנקים יש כיום מקורות צמודים נרחבים, בעקבות הצבירה הגדולה בתוכניות החיסכון צמודות-המדד.

הבנקים החלו לנצל השבוע את הלוואות-האשראי היקר ביותר במערכת הבנקאות, שבמסגרתו מעמיד בנק ישראל לבנקים אשראי בריבית של 33%. בולט אחד הבנקים הגדולים, שניצל סכומים גדולים מהלוואה זו. הריבית האמת שווה-ערך לגיוס באמצעות ג'אמבו, בריבית של כ-27%. בימים האחרונים אמנם שילמו הבנקים ריבית של 26.5%, ובאשר הבנקים שיש להם צורך באשראי נוסף, החלו לנצל את ההלוואות של בנק ישראל.

בנקאים טוענים כי עלות המקורות, לפחות בשוליים, גבוהה מהריבית שהבנקים גובים. לטענתם, יש כבר לקוחות שמבצעים עיסקת ארביטראז' בין הבנקים על בסיס המצב הקיים.

עמדת נסים צימצמה הביקוש למטבע חוץ

בימים האחרונים מורגשת בלימה מסוימת בהיקפי הביקושים למטבע חוץ, שגלשו מאוד מאז ראשית החודש. במהלך תקופה זו הגיעו הרכישות של הסקטור העסקי לכ-50 מיליון דולר בממוצע ביום, בעוד שבימים האחרונים מסתמנת בלימה בביקושים.

ההערכה היא שעמדתו של שר האוצר, שאינו מצדד בפיחות, הביאה לרגיעה בתחום זה. אך בבנקים מעריכים שגם בתקופה הקרובה ימשיך הסקטור העסקי להתבכות ולרכוש מט"ח, מחשש של פיחות. יצוין שהיצואנים ממשיכים להימנע מלהעביר לארץ תקבולים מחו"ל, בציפייה לפיחות.

הביקושים הגדולים למט"ח היו מהגורמים העיקריים לגרעונות הנזילות במערכת, בשיעור של כ-200 מיליון שקל, ולהחלטת הבנקים לייקר את ריבית-החח"ד.

רווח והפסד / אריה לביא

הריבית הממוצעת בחח"ד עלתה ל-3.1%

הריבית האפקטיבית הממוצעת על חשבונות חח"ד עולה, החל מהשבוע, ל-3.1%, בעקבות החלטת הבנקים לייקר שוב את הריבית הבסיסית ב-0.1% לחודש.

להלן שיעורי הריבית החדשים:

	פועלים	לאומי	דיסקונט	מזרחי	בינלאומי
פריים	1.35	1.45	1.45	1.45	1.35
תוספת סיכון מרבית	1.20	1.00	1.00	1.30	1.50
תוספת חריגה	0.65	0.70	0.70	0.95	0.95
עמלת הקצאה	0.35	0.35	0.35	0.35	0.3

● פועלים: תוספת הסיכון בבנק זה גבוהה מאשר בבל"ל ובדיסקונט, אך הבנק זול יותר ב"פריים" וב"תוספת החריגה".

● לאומי ודיסקונט: גובים את תוספת הסיכון המרבית הנמוכה במערכת – 1.00% לחודש.

● מזרחי: הבנק ממשיך להיות היקר ביותר, לאחר שהעלה מראשית החודש את הריבית הבסיסית ב-0.3%.

● הבינלאומי: הבנק הבינלאומי יקר משלושת הבנקים הגדולים אך זול במקצת מבנק המזרחי.

הבנקים העלו גם את הריבית על פיקדונות

במקביל לעלייה בריבית הבסיסית, העלו הבנקים גם את הריבית שהם משלמים, לא רק בפיקדונות העתק מסוג ג'אמבו, שבהם שילמו הבנקים ריבית עד 26.5%, אלא גם בפיקדונות קטנים יותר. יצוין, עם זאת, שהעלייה בריבית על פיקדונות קטנים נמוכה מאשר העלייה בריבית על פיקדונות ג'אמבו.

כדי להשוות בין הבנקים נטלנו פיקדון פק"ם של 10,000 שקל לשבוע. להלן שיעורי הריבית שמשלם כל אחד מהבנקים על פיקדון כזה, על בסיס הטבלה הרגילה:

פועלים – 14.50
לאומי – 16.50
דיסקונט – 18.50
מזרחי – 16.50
הבינלאומי – 17.21

כמובן, ניתן ורצוי לנסות ולהשיג אצל מנהלי הסניפים ריבית משופרת מזו שהבנקים מציעים בטבלאות.

העורך: נחמיה שטרסלר

הממשלה תפרסם מכרז להפעלת אתר פסולת רעילה ברמת חובב

מאת איתן אבריאל

ועדה בין-משרדית המליצה באחרונה להפעיל את אתר הפסולת הרעילה ברמת חובב במסגרת מבנה הון של מפעל מאושר, ומנכ"ל משרד התעשייה והמסחר אישר המלצה זו. לפיכך תפנה הממשלה בימים הקרובים למשקיעים פוטנציאליים לקבל על עצמם את הפעלת אתר הפסולת, שנבנה על-ידי חברת מבני התעשייה על בסיס ידע צרפתי.

הוועדה המליצה להפעיל את האתר במסגרת מבנה הון של מפעל מאושר כאשר המפעיל הוא הבעלים. ההפרש בין העלויות הכוללות של הפעלת האתר לבין הפדיון במפעל ישולם כסובסידיה, שתיקבע מראש על סמך תקציב שנתי ותינתן בהתאם לכמות הפסולת המטופלת. הוועדה המליצה עוד, כי בעתיד תימצא דרך לחקיקה, בשיתוף עם רשויות השירות לאיכות הסביבה, שתאכוף את השימוש הנכון באתר.

גידול ביצוא "עוף טוב"

מפעל "עוף טוב" בבית שאן, בבעלות קיבוצים בעמק בית שאן ובעמק הירדן, יגיע השנה ליצוא בהיקף של 1 מיליון דולר – סכום כפול מאשר בשנת 1987.

עיקר היצוא של המפעל הוא לרשת "קאופ" השוויצרית, המונה 1400 חנויות. על-פי הזמנת רשת זו, עוסק המפעל עתה בפיתוח מוצרים חדשים. בתערוכת המזון הבינלאומית "סיאל" שהתקיימה בחודש אוקטובר בפאריס, קיבל המפעל הזמנה לאחד המוצרים שפיתח באחרונה: חזה הודו מתובל, המוכנס לתנור אפייה בתוך שקית מיוחדת ולאחר 30 דקות מתקבל חזה אפוי מוכן.

מנכ"ל "עוף טוב", מוטי גולדברג, מסר כי המוצר הפופולרי ביותר ברשת השוויצרית מתוצרת המפעל הוא שניצל מטוגן מוכן. על-פי תחזיות המפעל, הוא יכפיל את המכירות בשנת 1989 עד ל-2 מיליוני דולר.

מיכל רוזה

44 טונה דגי זהבון תקועים במחסני הקירור כמעט שנתיים

הרבנות נמנעת מלאשר את כשרותם, אף כי הגיעו לארץ מצוידים בחותמת כשרות של רב מבולטימור

מאת אבי בנאור

מטען של 44 טונה דגי זהבון שיובא לישראל מיפאן כתחליף כשר לשרימפס, תקועים במחסני הקירור כמעט שנתיים: הרבנות הראשית נמנעת מלאשר את כשרותם, אף שהם הגיעו לארץ מצוידים בחותמת כשרות של רב מבולטימור.

את יבוא הדגים לישראל יזם היבואן צבי ויליגר, ששיתף בעיסקה את חברת קירור הספקה. שני הצדדים מיפאן ויובאו לישראל במחיר 8 דולרים (פו"ב) לקילוגרם.

כשהגיעו הדגים לישראל, פנתה החברה לקירור לרבנות וביקשה לצייד את המוצר בחותמת כשרות, וזאת בהסתמך על מכתב-הכשר שהוצא לזהבון על-ידי רב אורתודוקסי מבולטימור. ברבנות טענו שההכשר מבולטימור אינו תואם לתנאי המשלוח, ומסיבה זו הם סירבו ומסרבים עד היום להכיר בכשרות.

החברה לקירור שילמה בעבור מחצית הכמות המיובאת כ-200,000 דולר, שאותם העבירה לוויליגר, אך מאחר שלא יכלה לשווק את המוצר כבשר, דרשה לבטל את העיסקה ותבעה את החזרת כספה. ויליגר הגיש תביעה נגדית, ודרש מהחברה לקירור סכומים נוספים.

בסופו של דבר הועברו התביעות לבוררות, שעליה הופקד השופט בדימוס בנימין כהן. כהן הכריע לפני שלושה שבועות לטובת החברה לקירור, וקבע שתעודת הכשרות מבולטימור שהוצגה על-ידי ויליגר אכן לא תואמת לתנאי המשלוח. לכן, קבע הבורר, צדקה החברה לקירור שביטלה את העיסקה. על-פי פסק הבוררות, ייאלץ ויליגר באמצעות שתי החברות שהיו מעורבות בפרשה, "ארמו ויליגר" ו"סמפל ויליגר", לשלם לחברה להספקה כ-300,000 דולר.

44 טונות דגי הזהבון עדיין תקועים במחסני הקירור, והשירותים הווטרינריים יתבקשו בקרוב להחליט אם הם עדיין ראויים למאכל וניתן לשווקם כמוצר לא-כשר, או שהיבואנים יחויבו להשמידם או להוציאם מהארץ.

משרד החינוך והתרבות
התאגדות המרכזים הקהילתיים
כנס ארצי בנושא
"התנדבות במרכז הקהילתי"
יתקיים בימים ב'–ג', יט'–כ' בכסלו, 28–29.11.88 בבית-הארחה בקיבוץ קריית-ענבים
פרטים נוספים אפשר לקבל במשרדי מרכז תרבות העמים לנוער ירושלים, טלפון 02-664144

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

22.10.88

המטבע	בנק לאומי – מזומנים – קניה	בנק לאומי – מזומנים – מכירה	בנק לאומי – העברות והמחאות – קניה	בנק לאומי – העברות והמחאות – מכירה	בנק הפועלים – מזומנים – קניה	בנק הפועלים – מזומנים – מכירה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – קניה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – מכירה	בנק דיסקונט – מזומנים – קניה	בנק דיסקונט – מזומנים – מכירה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – קניה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.55	1.62	1.5752	1.5948	1.55	1.62	1.5752	1.5948	1.55	1.62	1.5752	1.5950	1.5850	-0.0030
1 לי"ש	2.82	2.95	2.8779	2.9137	2.83	2.96	2.8786	2.9145	2.83	2.96	2.8783	2.9145	2.8933	0.0108
1 מארק גרמני	0.90	0.94	0.9126	0.9240	0.90	0.94	0.9123	0.9237	0.89	0.94	0.9126	0.9240	0.9171	0.0025
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.2670	0.2703	0.25	0.27	0.2664	0.2697	0.26	0.27	0.2669	0.2703	0.2682	0.0005
1 גולדן הולנדי	0.80	0.83	0.8084	0.8185	0.79	0.83	0.8090	0.8191	0.79	0.83	0.8092	0.8194	0.8130	0.0017
1 פרנק שוויצרי	1.07	1.12	1.0845	1.0980	1.07	1.12	1.0845	1.0981	1.06	1.12	1.0852	1.0988	1.0893	0.0005
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.2612	0.2644	0.25	0.27	0.2607	0.2640	0.25	0.27	0.2610	0.2643	0.2626	0.0004
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2410	0.2440	0.24	0.25	0.2410	0.2440	0.23	0.25	0.2408	0.2438	0.2425	0.0006
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2362	0.2391	0.23	0.24	0.2358	0.2388	0.23	0.24	0.2363	0.2393	0.2375	0.0005
1 מרק פיני	0.38	0.39	0.3839	0.3887	0.38	0.40	0.3841	0.3889	0.37	0.40	0.3839	0.3887	0.3864	0.0010
1 דולר קנדי	1.29	1.35	1.3160	1.3323	1.29	1.35	1.3157	1.3321	1.29	1.36	1.3175	1.3341	1.3236	0.0166
1 דולר אוסטרלי	1.29	1.42	1.3547	1.3715	1.31	1.41	1.3554	1.3723	1.31	1.41	1.3554	1.3724	1.3637	0.0057
1 ראנד דרא"פ	0.43	0.52	0.6649	0.6732	0.40	0.55	0.6648	0.6730	0.42	0.59	0.6654	0.6738	0.6690	0.0016
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4354	0.4408	–	–	0.4354	0.4408	0.42	0.44	0.4356	0.4410	0.4377	0.0010
10 שילינג אוסטריים	1.28	1.33	1.2954	1.3115	1.27	1.33	1.2954	1.3115	1.27	1.34	1.2943	1.3105	1.3035	0.0039
1000 לירטות איטלקיות	1.20	1.27	1.2273	1.2425	1.20	1.28	1.2276	1.2430	1.21	1.30	1.2280	1.2434	1.2337	0.0034
100 ינים יפאניים	1.28	1.33	1.2970	1.3131	1.27	1.34	1.2975	1.3137	1.27	1.34	1.2975	1.3138	1.3029	0.0065

יש לך מטען מיוחד? לצוות אל על מטענים
ציוד מקצועי המותאם לכל סוגי המטען.
אל על ELAL

הקיבוצים מתכננים מתקפה תקשורתית

מאת יהודה שרוני

הקיבוצים מתכננים מתקפה תקשורתית להסברת הרקע למצבם הכלכלי הקשה. התוכנית ההסברה שהם עומדים לגבש, לצורך העניין התייעצו בקיבוצים עם יועצי תקשורת, המתמחים בנושאים פיננסיים, וראשי המערכת הקיבוצית ייפגשו בימים הקרובים עם ראשי מערכות העיתונים הגדולים.

עקב כך, שלמה לשם, דובר התק"ם, שאמור היה לפרוש בימים אלה מתפקידו ולקבל תפקיד ניהולי בקיבוצו אורים, השהה את פרישתו. את לשם אמור היה להחליף שמעון הלמן.

עקיבא מאיר: החלטת ועדת הכספים – שוד לאור היום

מאת כתבי הארץ

"החלטת חברי-הכנסת מהליכוד והמערך בוועדת הכספים להעלות את ההקצבה למימון המפלגות ב-55% היא מעשה שוד. חייבים להרים קול זעקה ומחאה בשם העובדים במגזר הציבורי, בתעשייה, בחקלאות ובתיירות", אמר אתמול ל"הארץ" עקיבא מאיר, מנכ"ל כלל תעשיות אלקטרוניקה ויו"ר מועצת "שינוי".

"אנו עומדים חסרי ישע כאשר אלה שאמורים לייצג אותנו מביסים יום לקופה הציבורית ומוציאים 20 מיליון שקל לריק. חברי-הכנסת אלה פסלו עצמם מלהטיף לנו על הצורך בהתייעלות, בקיצוץ בהוצאות, בצמצומים ובקיצוצים. הם הוכיחו כי לאימרה שהדג מסריח מהראש יש אחיזה במציאות".

מאיר הוסיף בכעס רב: "הם אומרים שטעו בהערכת ההוצאות לתעמולת הבחירות. אין כאן שום טעות. רכזי המפלגות שהיו אחראים לניהול תעמולת הבחירות ידעו היטב שצביניהם ידאגו לכיסוי משיכות-היתר. מי ידאג לכיסוי משיכות-היתר של אלה שלא גומרים את החודש בגלל ההתייקרויות שאותן חברי-הכנסת גורמים בהגדלת ההוצאה הציבורית?"

מאיר קרא לחברי הכנסת לבטל את ההחלטה האומללה ולתת לחוק מימון המפלגות מעמד של חוק יסוד, כך שאת גובה ההקצבה אפשר יהיה לשנות רק ברוב מיוחד.

מאיר. הדג מסריח מהראש

ויטלה: להצמיד את שכר המינימום לגידול בתפוקה

מאת מיכל רוזה

ראובן ויטלה, מבעלי מפעל ויטלגו המשמש יו"ר מועצת ענף הטכסטיל בהתאחדות התעשיינים, מציע לשנות את שיטת החישוב של שכר המינימום ולהצמידו לגידול בתפוקה במקום לשכר הממוצע במשק.

ויטלה אומר כי התמוטטותם של מפעלים, בעיקר בענף הטקסטיל, נובעת במידה רבה מחוק שכר המינימום המוצמד ל-45% מהשכר הממוצע במשק. החוק, יחד עם תוספות היוקר, הביא לגידול חד בעלויות השכר בענפים עתירי-עבודה.

ויטלה טוען, כי בגלל הצורך לממן עליות שכר כה גבוהות, בצד הריבית המטורפת, נוצרה אי-כדאיות כלכלית מובהקת להמשך הייצור במפעלים רבים, במיוחד במפעלי טקסטיל. "אם רצו שכר מינימום, היו צריכים במקביל לקבוע חוק של ריבית מינימום לתעשייה (שהיה קיים בשנות ה-60). אבל לזה לא דאגו, והתוצאה היא סגירת מפעלים וגידול באבטלה".

זה לא סוד.

אייר ברינקס - מכל מקום - לכל מקום - ובכל זמן
"אייר ברינקס" הוא שירות הבלדרות הבינלאומי של "ברינקס" ישראל. שירות זה מדלת לדלת עוסק במסירת משלוחים בכל מקום בעולם במהירות, באמינות ובביטחון. לבקשתך "אייר ברינקס" יטפל בכל מה שתרצה לשלוח. כגון: מסמכים, דיסקטים, חלקי חילוף, דוגמאות ייצור ועוד.
שם המשחק - אמינות
"ברינקס" ואמינות הולכים יד ביד. המוניטין של הרשת הבינלאומית של "ברינקס" מבוסס על הטיפול האמין בחפצים רגישים וסודיים. כשהמשלוח שלך יוצא באמצעות "אייר ברינקס" אתה יודע שאתה יכול להיות שקט, המסירה תתבצע בצורה היעילה והבטוחה ביותר.
מסביב לעולם - במהירות
"אייר ברינקס" פועל בשיתוף פעולה עם "פורדל אקספרס", ענק הבלדרות הבינלאומי. ברשת הבלדרות המקצועית מחלקים את היעדים ל"יעדים ראשיים" ו"יעדים משניים" - מחויבים בתוספת מחיר. השילוב בין "אייר ברינקס" ו"פורדל אקספרס" נותן לך את מספר היעדים הראשיים הגדול ביותר בעולם.
מספר 1 - במסירה באחריות
תוך 48 שעות ממסירת המשלוח ליעדו בחו"ל, נתקשר אליך עם אישור המסירה (מי חתם עבור המשלוח, באיזה תאריך ובאיזו שעה). כל זה כמובן ללא תוספת תשלום. ובכך, שוב "אייר ברינקס" מוכיח את עצמו כשרות מס' 1.
ברינקס - משרד ראשי: רח' קיבוץ גלויות 47, ת"א. טל. 03-812226, 03-827512 פקס. 03-810137. סניף חיפה: טל. 04-727393.
אייר ברינקס
בלדרות בינלאומית

בשכ"ח 5-10 שנים
6000 מ"ר
במרכז קריית אריה, פ"ת
קרקע, גג בטון, גבוה, כ"ס 1800 אמפר
(רצוי לשוכר אחד)
מחיר נח ביותר
שוכרים רציניים יפנו לת.ד. 25011 תל אביב, 61250

יזמים ממכסיקו
מעוניינים בטכנולוגיות או בקווי ייצור היי-טק למכסיקו
נא לפנות טל. 03-476905

"נכסי-רזים" תיווך השקעות בע"מ
למכירה 120 דונם פרדס מניב
ליד התחנה המטאורולוגית, על הכביש המהיר ת"א-אשדוד, בשטח שיפוט העיר חולון
– חלק מהפרדס מיועד לתעשיה
לפרטים: רפי ברודמן 03-611194/5
* חבר בעמותת המתווכים לנכסי דלא-ניידי בישראל-מלד"ן
* חבר בפדרציה הבינלאומית למתווכי נכסי דלא-ניידי

brother
FAX-100 XL
פקסימיליה 100 XL

חכמה וקלה להפעלה -
עכשיו בנוסף למחיר המשתלם, לקומפקטיות ולטלפון הצמוד (BUILT IN) – ישנם בפקסימיליה BROTHER ביצועים חדשים:
כותרת – הכוללת שם העסק, מס' פקס. שעה ותאריך למנוע.
שעון זמן – ותאריכון הפועל גם בהפסקות חשמל.
אישור שידור – מודפס לאחר כל שידור עם המידע.
אישור קבלה – בלתי נפרד המשמש לצרכי תעוד וראיה (אפילו כמוצג משפטי)
אישור משרד התקשורת: מס' 981
* בעלי FAX 100 מהדגם הקודם המעוניינים בהרחבה המכוחת יפנו למשרדי אמפיסל.
משווקים ראשיים:
אמפיסל
אפעל 3 קרית אריה פ"ת. טל. 03-9225921
אלדור מחשבים בע"מ קהילת סלוניקי 11 ת"א. טל. 5447744 חיפה טל. 04-526953
סניפים: ת"א: המלך ג'ורג' 62, 03-287102/3. סניף חיפה: הבנקים 16 04-523812. סניף ב"ש: פסג' אוניקו, 057-38633. ירושלים: קומפיוביים, בנין מגדל העיר, 02-242233.
מפיצים: קומפיוסנטר השכרת מחשבים, היצירה 29 ר"ג 7525632/5
משוב טכנולוגיות בע"מ שמעון התרסי 39 ת"א 453513

שערי המניות 22.11.88

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אוהה ש	67750		557			−105
אידיבי ב 100.0	—		הפסקת	מסחר		—
אידיבי בנ א	—		הפסקת	מסחר		—
דיסקונט שה ב	—		הפסקת	מסחר		—
המפתח 0.1	1016		3755	+31	+3.1	+4557
המפתח א 0.5	481		2864	−24	−4.8	−2350
הפועלים מבכ	—		הפסקת	מסחר		—
כללי לא בהסדר	15750		207	−250	−1.6	−186
כללי שה 7	—		הפסקת	מסחר		—
כלל שה 11	—		הפסקת	מסחר		—
מימון המד 1.0	—		הפסקת	מסחר		—
מימון המד 5.0	—		הפסקת	מסחר		—
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אידיבי רג 100.0	145900		311			+132
אידיבי ב 100.0	145203		6	−3000	−2	−6
אידיבי בנ א	893500		1			+1
איגוד 1 ס"ח	109300		12			+8
דיסקונט כ'	190500		5	−4003	−2.5	−4
דיסקונט א'	187400		15			+4
מזרחי ש'	59670		182	−500	−0.8	−221
מזרחי מ'	60000		20	−1111	−1.8	−20
הפועלים ש'	99148		204			−90
הפועלים מ'	99402		20			+10
כללי א'	253800		8			+9
כלל סופק	63020		465			−175
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 91						
אידיבי רג 100.0	117500		755	−854	−0.7	−1148
אגוד 0.1	89300		85	−75	−0.1	−25
דיסקונט ב	151401		2			
דיסקונט א	149100		500	−1900	−1.5	−350
המזרחי ש	48510		466	+10		+1169
המזרחי מ	49300		21	+706	+1.5	+11
הפועלים ש	79500		1412			+695
הפועלים מ	79550		377			+809
כללי א 1.0	204700		5	+1200	+0.6	+4
כלל 0.1	50500		2281			+715
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	33800		16	−300	−0.9	−16
לאומשכ' ש	10100		21	−75	−0.7	−36
לאומשכ' מ	10262	שב				
כרמל ש	215		2358			
כרמל אופ'	110		22543	−5	−4.5	−44390
כרמל אג"ח	106		74000			+37600
פת משכ ש	2455		400	−120	−4.7	−535
משכן ב ש	4450		111	−10	−0.2	−11
עצמאות 0.1	15500	שב				
מרכז 1.0	6849		89	−201	−2.9	−47
טפחות מבכ ש	24700		20	−350	−1.4	−94
טפחות רג ש	24900		105			
מוסדות מימון						
החקלאות מבכ א	664465	תב	41	+150000	+29.2	+89
החקלאות מבכ ב	238510		2	−500	−0.2	−3
לאומי תעש' א ש	14795		30			−20
פתוח תעש' מבכ	94000	תב		−7398	−7.3	−3
פת תעש' בכ ג	529500			−9000	−1.7	−2
פת תעש' בכ גג	323800			−200	−0.1	−2
פת תעש' בכ 132	317000			−5000	−1.6	−2
פת תעש' בכ ד	337142			−150		−1
פת תעש' בכ דד	72550	שב				
מרכז קבלנים 5.0	1466		6380			+5527
תיירות בכ	253500		1	−5000	−1.9	−1
כלל ליסינג 0.1א	16550		71	+300	+1.8	+62
כלל ליסינג 0.5ב	16100		55	+199	+1.3	+55
ביטוח						
אילון	81.5		5300	+5	+4.5	+4750
איתן	98	שב				
אררט 0.1	821	תב	300	−80	−8.9	−300
בטוח משנה 0.1	314	שב				
בטוח משנה 0.5	124.5			−3	−2.4	−1000
משנה אופ	198	שב				
משנה הש	119		14800	+5	+0.4	+26000
הדר 1.0	151		26720	−5	−3.2	−36082
הדר 5.0	135		12217	−3	−2.2	−12817
הדר אופ סד 2	127		5318	−3	−2.3	−7318
הפניקס 0.1	555		401	−10	−1.8	−902
הפניקס 0.5	510	שב				
הסנה־הראל 1.0	5550		30	−250	−4.3	−123
הסנה־הראל 5.0	4090		80	−120	−2.4	−186
כלל ביטוח	278			−4	−1.4	−2000
כלל ביטוח אופ'	39	תב	55314	−6	−13.3	−98816
כלל ביטוח אג"ח	111.5		56800	−1	−0.9	−37925
מנורה 1.0	731		73	+5	+0.7	+427
מנורה 5.0	678		300	−12	−1.7	−300
ביטוח סהר	144.5	שב				
סהרים 0.1	1172		2294	+12	+1	+1101
צור ש	146		5468	−7	−4.6	−7468
ציון החזקות 1.0	1481	שב				
ציון החזקות 5.0	791		82	+32	+2.9	+482
מסחר						
אלגור בגאא 1 ש	630		410			−2210
אלגור בגאא 5 ש	540		500	−2	−0.4	−500
מאיר עזרא 1.0	290		3339	−4	−1.4	−3339
מאיר עזרא אופ	90	תב	2	−7	−7.2	−2159
כלל אופ 4	154.5		10939	−5	−4	−25291
כלל אגח 2	138.5		5500			+4000
קריסטל 1.0	512		6199	+22	+4.5	+7874
רפק 0.1	10800	שב				
רפק 0.5	13700	שב				
שופרסל א 2.0	1158		1519	−35	−2.9	−3391
שופרסל אופ	4300		576	−220	−4.9	−2681
שופרסל אגח	125		10000	−2	−1.6	−13000
שירותים						
אמורא	323		1800			−1672
מכונות המכפה 0.1	268		2900	−7	−2.5	−16881
מכונות המכפה 0.5	141.5		10100	−5	−2.4	−8466
מכונות אופ'	97		4900	−3	−3	−7713
מכונות אג"ח	110		3052	−2	−1.8	−92884
קרור 0.1	499		1504			+745
קרור 1.0	219		21552			+4002
מוס' עזרה 0.1	950					
מוס' עזרה 0.5	627		307	−13	−2	−1080
מלונות ושירותי תיירות						
בני הדר	86		9059	+1	+1.2	+10941
בני הדר אופ 1	53		9100			
מלונות דן 1.0	1177			+25	+2.2	+998
מלונות דן 5.0	800		1800	+5	+0.6	+801
חוף האלמוג 1.0	7600		15	+149	+2	+197
מלונות הירדן	2380		227	+10	+0.4	+53
ים סוף	206	תב	7324	−19	−8.4	−5549
ים סוף אופ'	136	בה	2100	−6	−4.2	−2547
מחשבים ושירותי מחשבים						
תילג 1.0	110		1000	−5	−1.5	−1000
תילג אופ'	26.1		5500			+5500
תילג אג"ח	109.5		3000			−3000
יעצא 1.0	4600		51			
מגלל 1.0	1925		4	−5	−0.5	−4
מגלל 5.0	820			−40	−4.7	−171
ניקוב מחשבים 1	863		200			−200
ניקוב מחש' 5	255	תב	1036	−15	−5.6	−1155
ניקוב אופ סד 2	327		900	−15	−4.4	−1400
תים מחשבים 1.0	481		69			−69
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזורים אופ	252	תב	3220	−20	−7.4	−11480
אזורים אגח	149.5	שב				
אילון 1.0	53		10809			
אילון אופ'	19.7		10000	−3	−1.5	−57292
אל־רוב 1.0	330		915	−9	−2.7	−2962
אפריקה 0.1	35090		40	−1100	−3	−48
אפריקה אופ	12100		20			−8
ארזים	419		1353			+117
אילון 0.1	2325		245			+145
אילון 0.5	2100		150			−150
בבנין 1.0	1930		64	−20	−1	−64
בבנין 5.0	1847		387	−60	−3.1	−539
דנקור 1.0	4771		173	−80	−1.6	−267
ודשר 0.1	190					
ודשר 0.5	119	שב				
מילו 1.0	1170	בה	464	−62	−5	−574
0582338	225	תב	25765	−16	−6.6	−97620
5829999	83.5		283442	−1	−1.2	−324683
השכלל 1.0	488		80	+6	+1.2	+47
השכלל 5.0	358					−138
תלב 0.1	—		הפסקת	מסחר		—
תלב 0.5	—		הפסקת	מסחר		—
ירושלים אופ	60		13353	−1	−1.6	−33973
נבים 0.1	3850		238			+230
נבים 0.5	3710	בה	200	−20	−0.5	−77
הכ' ישוב אופ' 7	119		19218			+6717
אופ' 8	95		18886	−5	−2.6	−91403
אופ' 9	95.5	תב	12361	−5	−7.3	−53031
מבני תעשיה	59.5	תב	93316	−5	−5.6	−173721
מבני תעשיה אופ'	15.8		54600	−9	−5.4	−200600
מבני תעשיה אג"ח	112.5		300			−300
ישפרו 0.1	4410		375	−8	−0.2	−201
ישראלום 1.0	1100		817	−55	−4.8	−1029
ישרס 10.0	37270		45	+1800	+5.1	+142
כתן פיתוח 1.0	5857		198			+80
לוסטר 1.0	4270		219	−90	−2.1	−130
לוסטר 5.0	1545		130			−280
מתב 1.0	280		1046	−9	−3.1	−1046
מתב אופ 2	120	תב	500	−15	−11.1	−500
מתב אגח	139.5	שב				
מגדלי בניה 1.0	441		1135	−10	−2.2	−1766
מישאל 5.0	140.5		3644			−2249
מישאל אופ	94.5		8464			−86
מגרב 5.0	867		300	+17	+2	+700
ליפשיץ 1.0	77.5		35931	+5	+3.3	+29730
ליפשיץ 5.0	39.8		65173	+4	+3.6	+43129
ליפשיץ אופ 1	12.2		9000			−23432
ליפשיץ אופ' 2	16.8		38900			−20792
ליפשיץ אגח	84		14439	+5	+0.6	+36207
באוה אביב 0.5	1885		125	−30	−1.6	−305
נכסי אזורים	119.5		3535	−6	−4.8	−5135
נכסי אופ'	34	תב	5863	−2	−5.6	−30962
נכסי אג"ח	101.3		83576			−5274

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
ז'ר השקעות 1.0	341		804	−10	−2.8	−1025
מקף 1.0	1327					−20
רובבין 1.0	218		4800			
רובבין 5.0	152					−8753
רובבין אופ'	429	תב	238	−41	−8.7	−600
רובבין אג"ח	140		21000			+4000
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2720		10			−10
מטעי הדר 0.5	2675	שב				
מהדרין 0.1	4530		1263			
גבעי נדרים 1.0	1165		719	−34	−2.8	−3134
פריאר 0.5	2151	שב				
מזון וטבק						
דובק מב ש	1600		88	−20	−1.2	−89
דובק מב מ	1550		234			
תלכל 1.0	287		1085			−1008
תלכל 5.0	253	שב				
תלכל אגח	93.5	שב				
ספר בירה 1.0	22240		15	+100	+0.5	+93
ספר בירה 5.0	16471	שב				
יטבר 1.0	891	שב				
יטבר א 5.0	492	שב				
יטבר אופ 2	124		500	−1	−0.8	−700
פן 1.0	162.5	בה		−5	−5	−8563
פן 5.0	126	בה		−7	−5.3	−8542
עסיס 1.0	10100			−400	−3.8	−30
עסיס ב 0.5	230		32561			−2351
אגגל שקל 1	1950		400			
שטן מבכ א	564		182	+9	+1.6	+118
טכסטיל והלבשה						
ארגמן סד 1 ש	384		687	−1	−0.3	−590
ארגמן אופ	88.5	שב				
ארגמן אגח	122.5	שב				
אתא 1.0	264		813			
אתגת ברוך 1.0	91.5	תב	735	−10	−9.9	−735
אתגת ברוך 5.0	62					
אתא א	44		585			−5018
אינטן רג ש	7630		70			+3
דלתא־גליל 1.0	784	תב	3100	−42	−5.1	−8490
דלתא־גליל א 5.0	762		807			−43
ויטלנד 1.0	150		1533	+2	+1.4	+794
ויטלנד 5.0	127	שב				
חדיוקן 1.0	5000		64	−170	−3.3	−64
דיקלה 1.0	1330			−20	−1.5	−300
דיקלה 5.0	990		250	−9	−0.9	−410
דיקלה אופ	235		500	−2	−0.8	−500
לודזיה 0.1	420		350	+6	+1.4	+435
לודזיה 0.4	359	שב				
ליבנת 1.0	—		הפסקת	מסחר		—
עיט 1.0	191		3000	−2	−1	−5356
עיט 5.0	105		3910	−2	−1.9	−4546
עיט אופ	47.2	תב	1096	−8	−10.9	−15773
עיט אגח	110		16852			
עטק מרינה 1 ש'	108		3615			−3615
עטק אופ	82		6776			
פוגלה א	391	שב				
פרטור	733		1661			−961
פרטור אג"ח	87		400			+400
גיבור סברינה	2400	בה	88	−125	−5	−212
תעש רוסין 1.0	3600	תב	1086	−200	−5.5	−3518
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	2763		250			−847
אורדן 0.5	2526			−70	−2.9	−200
אלומנת 1.0	7100		4	−150	−2.1	−4
אלומנת 5.0	6499	שב				
כבלים ש	357		2979	−8	−2.2	−7069
כבלים אופ	64	תב	57260	−4	−5.9	−73060
כבלים אופ'	111		1500			−11500
כבלים אגח	112		20000			+20000
כבלים אג"ח	91.5		128443	−5	−4.7	−132611
החוגי 1.0	330	בה	1058			+1172
החוגי 5.0	155		300	+5	+3.3	+262
ויקה 1.0	1500	שב				
ויקה 5.0	945	שב				
קוסטנות מד 5.0	1943			−25	−1.3	−170
כבלי ציון 1.0	2465		278	−25	−1	−278
כבלי ציון 5.0	1400	בה	75	−48	−3.3	−3134
קרגלי 1.0	95		748	−5	−5	−1947
קרגלי 5.0	55					
מגוון 0.1	22000		9			+9
מדישוט	6900	בה	26	+300	+4.5	+141
פ"ש שלוד 1.0	1526		583	−14	−0.9	−443
קנגו 1.0	350					
קנגו 5.0	245	שב				
קליל 1.0	3000		740			−3360
קליל 5.0	2500		876			+516
קליל אופ	1330		2658	−20	−1.5	−4048
קליל אגח	140		3177			−1177
תעשיות לכיש 1.0	386		215	+11	+2.9	+215
תעשיות לכיש 5.0	310		175	+7	+2.3	+175
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	303000	תב	42	−30000	−9	−87
אלוק ש 0.25	8960	בה	121	−150	−1.6	−98
אלקטרה 0.1	2160		1508	−40	−1.8	−625
אלקטרה א 0.5	1599		2450	−41	−2.5	−1576
אמב 5	1070		1050	−35	−3.2	−1355
אמב אגח 5	161		11653	−4	−2.4	−16956
אריח 1.0	13500	תב	122	−1500	−10	−308
אלקטרוניקה אופ'	544	תב	3327	−56	−9.3	−14077
כלל אלק אג"ח	117.5		5500	−5	−2.1	−43298
מספטרוניקס 1.0	995		1457	−45	−4.3	−2642
מספטרוניקס 5.0	775		700			−289
מיכשמגר 1.0	429	תב	2350	−40	−8.5	−3453
מיכשמגר 5.0	324		2935	+2	+0.6	+484
ציקלון 1.0	2120		100			−60
ציקלון 5.0	1545		50			+100
קנבשטין אלגל 1.	2310		168			+168
תאת 1.0	595	תב	700	−55	−8.5	−1333
תאת 5.0	277		1150	−9	−3.1	−1336
תדאה	604		3155	−25	−4	−4205
מוצרי בניה						
אי.ם תעשיות 1	150	תב	42600	−7	−4.5	−70832
אי.ם אופ	500		457	−14	−2.7	−1493
איפי אופ' ב	40.8		10000			+2335
אי.ם אגח	151		8500	−5	−0.3	−8500
איפי אג"ח א	101		22000	−5	−0.5	−33058
אקרשטין 1.0	474		178			−178
אקרשטין 5.0	238		591	−10	−4	−591
אקרשטין אופ'	256		1500			+1300
אקרשטין אגח	144		10000	+5	+0.3	+19000
אזים בלוס	56.5		20000	−5	−2.6	−13513
בלוס אופ	27		2280			+1825
מוזאיקה ולפמן 1	2592	שב				
מוזאיקה ולפמן 5	1958					
נגב קרמיקה	283	תב	2400	−20	−9	−4613
נגב קרמיקה אופ	64		2000	−4	−5.9	−4000
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	1730	תב	5290	−110	−6	−10291
אבן אופ'	360	תב	4539	−30	−7.7	−27470
אבן אג"ח	98		21130	−5	−3.4	−36130
גל תעשיות 1.0	216		2039			
גל תעשיות 5.0	119		1109	+1	+0.8	+7109
גל אופ	26.5		7192	+5	+10.4	+15667
גל אגח	92.5		5000	−5	−1.6	−5000
דשנים 0.1	3350		572	−139	−4	−804
דשנים 0.5	1610		520	−30	−1.8	−177
ליפסקי 1.0	2185	בה		−115	−5	−327
מקסימה 1.0	738	שב				
מקסימה 5.0	550	שב				
פטר 1.0	3440	בה	86	−340	−9	−311
פטר 5.0	3100		60			+100
פרקלאס	540		5184	−25	−4.3	−11716
פרקלאס אופ'	132	תב	13801	−23	−14.8	−49701
קים ביסקל 1.0	6200		125	−250	−2.4	−485
קים אופ	3970	תב	75	−400	−9.2	−483
קים אגח	134		3500			−2500
תיא 5.0	4835		300			−150
פרוטרום 10.0	1070		17935	−39	−3.5	−22077
עץ, נייר ודפוס						
כתר	90		17786			−3268
רפזן 1.0	5240	שב				
רפזן 5.0	4570	שב				
חבנג 1.0	5190		100			+150
יאה 1.0	—		הפסקת	מסחר		—
לביר אשקלון 1	515		950	−10	−1.9	−510
מולט ב 0.5	22000		31	−725	−3.2	−25
קיבל	500		700			+180
קיבל אופ'	182	תב	400	+10	+5.8	+400
קיבל אופ 2	73	תב	13000	−12	−14.1	−27088
קיבל אג"ח	101		26562	−1	−1	−1062
רים 0.1	194		2500			−2566
רים 0.4	78.5		3367	−9	−10.3	−3367
תעל ב 0.2	11832		4	−300	−2.5	−157
תעשיות שונות						
אגדין 1.0	169		4107	−5	−2.9	−4994
אגדין 5.0	89		3500			−866
תחשיה יחד	1500					
הגנפלק 1.0	760		200	+27	+3.7	+200
הגנפלק 5.0	883					
השקעות בתעשיה						
תרבות	9250		70	−250	−2.6	−190
כור בכ' ש	2331		100	+23	+1	+71
תעשיות אופ	87.5	תב	7459	−5	−5.4	−21739
תעשיות אגח	123	שב				
חברות השקעה						
אגיש ש	2750	תב	100	−160	−5.5	−460

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אי־די־בי אופ'	2969		153	−101	−3.3	−718
אי־די־בי אג"ח	116		21800	−2	−1.7	−94200
אלבו ש	941		1500			−500
גולת 1.0	915	שב				
גולת אופ	674					−10
גולת אגח	118.5	שב				
דנבאר 1.0	460	שב				
דנבאר 5.0	332			+10	+3.1	+900
הכוח לישראל 5.0	3000	תב	1060	−188	−5.9	−2319
הלמבן 0.1	115000	שב				
הלמבן 1.0 ש	15550		7			
השגח א 0.5	16800		3			−3
דיסקונט השק אופ	1090		3161	−27	−2.4	−11437
דיסקונט השק אגח	122		4400	−3	−2.4	−34880
מגרוף השק ש	39100		15			+5
חדרון 1.0	1235		200			−200
חדרון 5.0	555		442			−558
יעקיר 1.0	1200		70	−3	−0.2	−70
יעקיר 5.0	760		501	−40	−5	−501
יצוא ש	10350		10			−4
ירדן א 0.1	1350		215	+64	+5	+503
ישום השקעות	34.5		37040	+3	+3.9	+34540
ישום אופ־אגח	34.5			−5	−2.7	−1820
כלל 50.0	630	תב	800	−35	−5.3	−2200
כלל 0.1	265		726	−6	−2.2	−726
כללי א 0.5	193.5			−1	−0.5	−353
כללי 1	158	שב				
כמר ב 1.0	195	תב	3000	−12	−5.9	−4176
מ השק ש	3350		730	−150	−4.3	−1902
מגה א 0.1	4465		2			+38
מגה 0.5	5651		676			−130
מרין ב 2.5	9621	תב	170	−519	−5.1	−350
קדן 1.0	82		17993			
קדן 5.0	45		5622	−2	−4.3	−9657
קדן אופ	29.1	תב	51237	+4	+9.8	+53618
קדן אגח	120.5		23800			
נסחרות במט"ח						
בית ם	327			+2	+0.6	+100
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	1901		758	−39	−2	−736
דלק נפט 5	910		352	−10	−1.1	−352
מן חיפושי נפט	24150		103	−400	−1.6	−118
יואל אופ	102		12450	−3	−2.9	−12304
מגגב 1.0	3370	בה	54	+110	+3.4	+150
מגגב 5.0	1885	תב	690	−150	−7.4	−980
נפטא ש	329		2408			+663

רשימה מקבילה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מסחר שרותים מלונאות מחשבים						
הראל 1.0	—		הפסקת	מסחר		—
יסקל	242		900	−3	−1.2	−1500
קונסרוטיום 0.1	800		88			
קונסרוטיום 0.5	185		1177	+5	+3.1	+2523
קסל 1.0	690		390	−7	−1	−700
תבל	—		הפסקת	מסחר		—
הזיה הישראלית	26		500	−1	−3.7	−9678
כתם סד 1 ש	493		75	+23	+4.9	+600
איכות מחשבים	195	תב	210	+7	+5.5	+790
דטה מיכון 1.0	347		759			−686
דטה אופ	349	תב	948	+24	+7.4	+1361
כלל מחשבים 1.0	2253	שב				
משוב מחשבים 1.0	64.5	בה		−5	−6.1	−7675
רשף	88.5		5010	−5	−0.6	−1065
נדל"ן בינוי חקלאות						
אמגנים 1.0	308		300	+1	+0.3	+150
בן־יקר גת 1.0	1385		100	−70	−4.8	−90
דרוקר 1.0	—		הפסקת	מסחר		—
דרוקר 5.0	—		הפסקת	מסחר		—
לויסטין 1.0	138.5		2080			−377
לויסטין 5.0	80.5		4901	−5	−3	−7086
עיר 3.0	780		211	+29	+3.9	+202
קסריה 0.1	2230		108	−40	−1.8	−108
קסריה 0.5	1070					−77
רסקו מבכ'	513	בה	501	+35	+7.3	+732
רסקו רג	535	שב		+25	+4.9	+1692
אמאט	645	תב	757	−70	−9.8	−1123
מלדרסטם 1.0	168.5		225	−5	−5	−225
מלדרסטם 5.0	96	תב		−8	−7.7	−650
מבנית מסחר 1	455	שב				
מבנית מסחר 5	134	שב				
סופר	29.6		6757			+6107
סופר אופ	19.5		900	+5	+2.6	+900
תעשיה						
יכודים	174		259			−259
מקס 0.1	1426	שב				
מקס 0.5	582			−14	−2.3	−262
סליקון א 0.5	2596	תב	125	−200	−7.2	−46
אליאנס	59		1025			−1023
אקספנ 5.0	574	בה		−30	−5	−518
ממרן 1.0	772		220			−540
משאבת סלע	49.5					
מתכת מרום 1.0	—		הפסקת	מסחר		—
שלרות 5.0	1334			−71	−5	−456
אלקול	—		הפסקת	מסחר		—
אלקול אופ 2	—		הפסקת	מסחר		—
בר־כון 1.0	3456		201	+15	+0.6	+64
בר־כון 5.0	1610		1380	+1	+0.1	+99
בוטן אופ	828		1273			+13
קרמוסקסם 1.0	5330		16	+5	+0.1	+16
קרמוסקסם 5.0	2396		472			
מ.ל.ב 1.0	—		הפסקת	מסחר		—
אלרון־טק	152		1315			
אליאנס ב	—		הפסקת	מסחר		—
דקסטר 1.0	1995		15	−5	−0.3	−2
נקה בנתיב 1.0	5150	שב				
ת.ג.ל 1.0	—		הפסקת	מסחר		—
ת.ג.ל 5.0	—		הפסקת	מסחר		—
תגל א 5.0	5101					+5
אורדע פריטס	410		960	−10	−2.4	−960
טפטרייה 1.0	1744	תב	230	+90	+5.4	+380
גולן	209		2981	−5	−1.4	−2981
רמבון	137.5					
פז תן	300		870			−870
מצרי טכנולוגיה	110					
השקעה						
אינקובה 0.1	—		הפסקת	מסחר		—
אירום	218		622	−2	−0.9	−914
אירום אופ	25	שב				
אשטר בב'	269	בה	250	+2	+0.7	+375
אפיק 1.0	373	בה	1855	+20	+5.7	+5000
אפיק 5.0	280	תב	4450	+16	+6.1	+4450
בוין ב' 5.0	9098					
לנדק 0.1	—		הפסקת	מסחר		—
לנדק 0.5	—		הפסקת	מסחר		—
עור השק ב 0.1	580		121			
עור השק ג 0.5	472	תב	50	+80	+28.4	+633
חיפושי נפט						
מפאיל ב 0.3	2701		125	−119	−4.2	−176

משתנים

שם נייר ערך	מחזור ערך נקוב	שער קבע	שער מר"צ	שינוי יומי ב־%	מס' עסקאות
בנק בינלאומי 05	1797	5387	5387	−3.25	
עובר 0.5	2676	6381	6564	−2.99	4
הסנה ש	54000	87.5	91	−10.71	13
שלמון אופ	3041	748	748	−2.48	
כלל סחר	28399	216	219	−4.42	5
שופרסל ב 10.0	5748	1013	1019	−3.52	3
דלק ג ש	9291	2447	2434	−3.34	4
אמריקה 1.0	258	32334	32417	−2.5	3
אזורים 1.0	5805	532	535	−3.97	1
נכסים ובנין	2026	2665	2665	−4	2
הכשרת הישוב	25124	467	473	−3.31	5
חברה לירושלים	20925	284	287	−4.38	5
כלל מלון	1713	327	327	−2.04	
עלית	192	14861	15185	−2	5
פולגת ב 4	7086	269	273	−6.6	4
קטנות 1.0	1005	2122	2144	−4.34	3
כלל תעש אלק	8257	2305	2317	−4.52	7
אלרון 3.0	134	182329	184234	−5.25	22
טבע ש	2608	9108	9838	−3	4
ים המלח	16092	1774	1792	−3.01	22
פטרוכימים 10.0	128278	379	375	−2.87	26
מפעלי נייר 10.0	19	230987	236542	−2.25	1
כלל תעש' 1.0	106337	133	133.5	−3.62	12
אידיבי פתוח 2.0	4040	6410	6443	−3.49	19
אלרון ש	2659	728	720	−3.96	1
חברה לישראל 1.0	4285	3837	3797	−3.25	10
פועלים השק ש	5777	695	704	−3.2	1
דיסקונט השק ש	6998	2376	2376	−2.98	8
כלל 10.0	6643	764	754	−4.98	3
יגגל 5.0	10919	346	347	−1.14	2

שערים בינבנקאיים

אתמול, בצהריים, 22.11.1988 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

1.8263/1.8273	● ארצות הברית	ל"ו שטרלינג
1.7260/1.7270	מרקים גרמניים	ל"ו 1$ ארה"ב
1.9465/1.9475	פלורינים הולנדיים	"
1.4515/1.4525	פרנקים שוויצריים	"
36.16/36.20	פרנקים בלגיים	"
5.9000/5.9030	פרנקים צרפתיים	"
1282.70/1283.70	לירטות איטלקיות	"
121.40/121.50	ינים יפאניים	"
1.3417/1.3422	● ארצות הברית	ל"מ.ר.

שער הזהב 416.10 $ ארה"ב אונקיה לנכון מיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוארד)

	$/ל"ש	מ"ש/$	מר"ג/$
1 ח'	1.8212/1.8223	1.4458/1.4475	1.7198/1.7210
3 ח'	1.8131/1.8143	1.4339/1.4352	1.7073/1.7086
6 ח'	1.8003/1.8018	1.4174/1.4192	1.6915/1.6928

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שף נאמנות
בטחה כלל
ניהול תיקי השקעות ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

גלגל הבורסה / דורון סונסינו

ירידות חדות

במסחר במניות החופשיות נרשמו אתמול ירידות שערים חדות בכל הענפים. שערן של 201 מניות ירד, 142 מניות נסחרו ללא שינוי בשער, 76 מניות נסחרו בעליות שערים. מחזור המסחר במניות החופשיות הסתכם ל־7.6 מיליון שקל.

בבורסה הסבירו את התחדשות ירידות השערים בפירסומים על התגבורת של האוצר לפיחות שער השקל, ובחששות ממשבר ביחסים עם יהדות ארה"ב שיגרום גם להקטנת הסיוע הי אמריקאי לישראל. קופות הגמל של כמה מהבנקים הגדולים המשיכו לרכוש אתמול מניות סחירות בירידות שערים. סוחרים בבורסה טוענים כי אילמלא פעילותן המייצבת של כמה מקופות הגמל בשוק המניות בימים האחרונים היו ירידות השערים חדות יותר.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	101.74	−1.05
כללי ללא בנקים	82.25	−2.61
מדד משתנים	85.01	−3.42
מדד אג"ח כללי	123.39	+0.13
אג"ח צמוד מדד	124.17	+0.19
אג"ח צמוד מט"ח	117.29	−0.65

מדד המשתנים חזר ל־85%

בפתיחת המסחר במניות, בשלב המר"צ, נרשמו אתמול עודפי היצע בסכום של כ־3.5 מיליון שקל. מדד המר"צ ירד ב־3.33%. ירידות חדות במיוחד נרשמו בשעריהן של כלל ישראל שירדה ב־6.3% ופולגת שירדה ב־5.3%. בסבב הראשון לשלב המשתנים ירד המדד ב־3.85%. בסבב השני גולשו במקצת הירידות והמדד הקבוע ירד ב־3.42%.

מדד המשתנים ירד אתמול לרמה של 85.01%, רמה הקרובה מאד לרמת המדד בתחילת חודש נובמבר. ירידות השערים בשלושת הימים האחרונים מחקו את העליות החדות שנרשמו בשערי מניות המשתנים בתחילת החודש בגלל הציפיות לפיחות.

מחזורי מסחר גדולים יחסית נרשמו אתמול במניות ה"כבדות" דוגמת פטרוכימיים, ים המלח, אי־די־בי פיתוח ודיסקונט השקעות. שערה של פטרוכימיים ירד ב־2%, מחזור המסחר במניה הסתכם ב־294 אלף שקל. ים המלח ירדה ב־3%, מחזור המסחר במניה הסתכם ב־158 אלף שקל. הכשרת הישוב ירדה אתמול ב־3.25%.

שערה של מנית חברת הביטוח הסנה הנסחרת פעם בשבוע במסגרת המשתנים ירד אתמול ב־10.5%. אלרון ירדה ב־5.25% נוספים. מחזור המסחר במניה הסתכם ב־168 אלף שקל.

ביקוש גדול לאוצר התיישבות היהודים

בסוף השבוע שעבר נרגעו הביקושים למניית אוצר התיישבות היהודים, שלשום נרשם למניה היצע בסכום של כ־44 אלף שקל שנקלט ללא שינוי בשער. גם אתמול נרשם למניה היצע בסכום של כ־71 אלף שקל, אולם חברת הבדוקים במנתה קלטה את ההיצע ללא שינוי בשער וביקשה לרכוש מניות נוספות בסכום של כ־270 אלף שקל. מחזור המסחר במניה הסתכם ב־344 אלף שקל.

למניית אלביט הופיע אתמול היצע בסכום של כ־300 אלף שקל ושערה ירד ב־9%. למרכז הקבלנים נרשם ביקוש בסכום של כ־81 אלף שקל, והפעם סופק הביקוש ללא שינוי בשער המניה. שערה של ישרס המשיך לעלות, ביקוש בסכום של 52 אלף שקל העלה את שער המניה ב־5.1%. בשבועות האחרונים מתנהלת פעילות ספקולטיבית במניה, מאז תחילת החודש עלה שערה ב־20.2%. פעילות ספקולטיבית מעלה גם את שערן של מניות חברת הבניה ליפשיץ שצברה השנה הפסדים כבדים. אתמול עלתה ליפשיץ 1 ב־3.3%.

למניות ספנות ואספקה נרשמו אתמול היצעים בסכום של כ־55 אלף שקל ושערן ירד בכ־2.5%, למניות קיזור ואספקה נרשמו ביקושים קטנים שסופקו ללא שינוי בשער. במסחר בניירות הערך של מרלו נמשכו ההיצעים. היצע בסכום של 270 אלף שקל לאג"ח מרלו הוריד את שער האגרות ב־1.2%. היצע בסכום של כ־219 אלף שקל הוריד את שער השטפציה של מרלו ב־6.6%.

בנק ישראל מנפיק אגרות חוב צמודות לדולר

בנק ישראל ינפיק היום בבורסה אג"ח צמודות לדולר מסוג גלבוע בסכום של 25 מיליון שקל. נראה שגם הפעם יירשם ביקוש גדול להנפקה.

במסחר במניות הבנקאיות שבהסדר היתה אתמול מגמה מעורבת עם נטיה לירידות שערים. מחזור המסחר בבנקאיות הסתכם ב־5.3 מיליון שקל. שערי צמודי המדד נטו לעלות. לצמודי הדולר הופיעו היצעים. מדד האגרות הצמודות למטבע חוץ ירד ב־0.65%.

לאגרות ה־מק"מ נרשמו אתמול הצעים, התשואה לפדיון מתקרבת בהלך מההדרות ל־21%.

הודעות הבורסה

● חברת אקרשטיין צבר הודיעה על הקמת חברה בת חדשה בבעלות מלאה בשם "אקרשטיין תעשיות". לחברה החדשה יועברו כל מפעלי ועסקי התעשיה של תשלובת אקרשטיין ובהם המפעלים לייצור מוצרי הבטון, מפעל הרעפים של החברה ומפעל מוצרי הסיליקט.

● לאומי פיא הודיעה לבורסה כי בחודש דצמבר, עד ה־29 בחודש, תמכרנה יחידות ההשתתפות בקרנות הנאמנות של החברה בתוספת שיעור הספה של 0.25% בלבד.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
1148	0	ה.מ.	ה.מ.
1158	7	99.64	20.40
1218	14	99.31	19.90
1228	21	98.93	20.55
1238	28	98.60	20.20
1248	35	98.26	20.10
119	42	97.98	19.40
129	49	97.52	20.60
139	56	97.25	19.95
149	63	96.80	20.70
219	70	96.52	20.30
229	77	96.18	20.30
239	84	95.99	19.45
249	91	95.70	19.30
319	98	95.30	19.65
329	105	95.14	18.90
339	112	94.56	20.00
349	119	94.22	20.05
359	126	94.14	19.10
419	133	93.76	19.35
429	140	93.25	20.00
439	147	92.94	19.95
449	155	92.70	19.55
519	161	92.02	20.75
529	169	91.57	20.95
539	175	91.28	20.95

הודעה
לבעלי המניות של
יאה תעשיית אריזות אומנותיות בע"מ

ביום 30.11.88 תימחקנה מניות החברה מן המסחר בבורסה. נותרו רק שבעה ימים למכירת מניות החברה שבבעלותכם לרבלון א.ב. עלפי תנאי הצעת הרכש (2355% מע.נ). ביום 30.11.88 תפקע הצעת הרכש ומכירת מניות החברה. לאחר מועד זה עלולה להיות חייבת במס רווחי הון.

תשואה שנתית באחוזים

	פדיון 1989 תשואה חלית	פדיון 1989 תשואה מחירית	פדיון 1991 תשואה חלית	פדיון 1991 תשואה מחירית
כל"ל 0.1	1.38	−1.32	5.91	−0.41
הפועלים ש	1.42	−1.30	5.89	−0.42
אי־די־בי. רג	1.44	−1.26	5.75	−0.56
דיסקונט א	0.77	−1.92	5.96	−0.36
המזרחי ש	1.74	−0.97	5.78	−0.53

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5674.87	5635.24	−95.17	−1.66
אבוקה	374.71	367.54	−7.29	−1.94
אגוז	304.08	301.98	−1.34	−0.44
אגם	117.98	117.17	−0.33	−0.28
אדיר	2067.61	2052.78	−7.06	−0.34
אדום	156.06	154.97	−3.95	−2.49
אמיר	187.12	185.83	0.03	0.02
אור	448.62	444.92	−1.11	−0.25
אורין	128.59	127.63	−0.54	−0.42
אוריל	332.29	329.86	−1.60	−0.48
אורן	942.23	935.56	−5.02	−0.53
אייל	6586.60	6459.17	−1.61	−0.02
אירים	6179.90	6088.90	−28.32	−0.46
איתן	909.30	891.26	−1.87	−0.21
אלון	733.47	727.77	−1.35	−0.19
אלמוג	744.21	729.69	0.43	0.06
אלמים	109.85	107.23	−1.97	−1.80
אג"ח	116.88	115.29	−0.63	−0.54
מניות	102.70	100.22	−3.33	−3.22
אנקור	102.38	100.71	−1.93	−1.88
אבן	203.55	199.58	−5.24	−2.56
אש	142.13	139.00	−4.44	−3.10
אשל	201.19	199.78	−0.09	−0.05
אתגר	88.28	86.60	−2.17	−2.44
אתרוג	291.58	289.50	−0.94	−0.32
בדולח	148.62	147.65	−2.96	−1.97
ברוש	583.46	579.35	−7.95	−1.35
ברק	499.77	495.87	−7.20	−1.43
ברקת	354.79	352.31	−1.11	−0.31
גביש	1701.80	1689.94	−15.78	−0.93
גבע	128.52	127.56	−0.76	−0.59
גורן	524.14	513.98	−1.72	−0.33
גיא	119.32	118.44	0.13	0.11
גיל	3497.30	3473.17	−27.89	−0.80
גליה	731.52	726.17	−2.47	−0.34
דוכיפת	386.37	383.71	−6.85	−1.75
דוכיפת	559.60	548.74	−6.93	−1.25
דולב	278.88	276.68	−1.07	−0.39
דורון	164.86	161.74	−0.68	−0.42
דוהן	315.37	309.41	−1.72	−0.55
דליה	628.20	616.19	−2.66	−0.43
דרור	339.35	333.26	−4.49	−1.33
דקל	365.22	362.66	−9.72	−2.61
הדס	433.87	430.88	−3.71	−0.85
הילה	454.53	452.44	−0.75	−0.17
הוד	627.82	616.01	−0.01	−0.00
הגבית	2040.19	2000.19	−0.84	−0.04
זוהר	125.72	124.78	−0.28	−0.22
זיו	155.20	154.04	−0.35	−0.23
זינוק	107.61	105.33	−1.43	−1.34
זיס	84.09	82.06	−0.98	−1.18
זמיר	431.05	422.73	−9.67	−2.24
חדוה	188.99	187.69	−0.99	−0.52
חליפין	164.13	163.70	−0.06	−0.04
חלמיש	238.05	236.39	0.22	0.09
חן	170.55	169.87	0.11	0.06
טופז	129.17	128.02	−0.77	−0.60
טל	6843.95	6755.86	−40.98	−0.60
יובל	540.50	530.04	−1.31	−0.25
יהלום	172.55	171.40	−3.54	−2.02
יסמין	373.80	370.18	−5.59	−1.49
יערה	528.92	525.46	0.86	0.16
כוכב	295.87	290.14	−7.07	−2.38
כחל	135.63	134.69	−0.32	−0.24
כלנית	685.84	672.40	−2.95	−0.44
כספית	298.84	296.68	−0.78	−0.26
כרמל	132.66	130.60	−1.45	−1.10
כתר	1304.02	1284.96	−4.38	−0.34
לוטם	5303.10	5267.22	−16.92	−0.32
למשקיע	139.42	137.54	−0.31	−0.22
לפיד	301.02	295.23	−5.88	−1.95
לכם	2212.59	2194.90	−3.73	−0.17
לשם	461.60	458.33	0.75	0.16
מבחר	1627.39	1596.23	31.20	1.99
מבטח	4614.82	4571.49	−4.65	−0.10
מגן	298.07	293.77	−2.19	−0.74
מנוף	4212.37	4172.65	−37.22	−0.88
מור	1680.12	1656.46	−47.24	−2.77
מורן	936.36	929.52	−11.00	−1.17
מטה	27175.96	26766.97	−213.10	−0.79
מיתר	1207.97	1184.78	−4.12	−0.35
מעוף	5043.98	4946.41	−100.13	−1.98
מעיין	820.42	804.74	−0.92	−0.11
מקשה	462.05	458.77	0.81	0.18
מכלול	96.76	96.09	−2.53	−2.57
מרווח	145.34	144.83	−0.03	−0.02
מרום	1589.32	1568.66	−2.73	−0.17
נגה	167.01	165.76	−0.52	−0.31
נטיף	282.71	280.75	−6.10	−2.13
נמש	473.25	466.10	−9.36	−1.97
נילי	132.85	131.87	−2.58	−1.92
סביון	662.63	649.63	−8.30	−1.26
סגולה	152.67	151.54	−0.49	−0.32
סלע	445.24	442.06	−0.05	−0.01
סנונית	632.51	628.30	1.27	0.20
סער	406.45	398.65	−7.91	−1.95
ספיר	178.26	177.81	−0.45	−0.25
עדיף	385.44	378.04	−6.54	−1.70
עדית	822.21	816.38	−11.35	−1.37
עידן	578.84	570.36	−1.47	−0.26
עמבר	118.26	117.24	−0.48	−0.41
ענת	2325.21	2307.99	−15.82	−0.68
ספרוני	602.90	591.11	−0.13	−0.02
ערמון	129.92	129.05	0.07	0.05
פיא	1718.65	1706.35	−24.20	−1.40
צבר	554.55	550.60	−1.86	−0.34
צופית	521.73	511.57	−4.70	−0.91
צוק	144.63	144.27	0.16	0.11
צמיר	1311.23	1301.13	−2.88	−0.22
צמרות	567.60	559.54	−6.18	−1.09
צמרת	162.98	161.81	−0.72	−0.44
צריח	117.07	115.40	−0.44	−0.38
קלע	179.92	179.47	−2.74	−1.50
קשת	120.51	118.18	−0.15	−0.13
רונית	17996.37	17839.24	−253.40	−1.40
רימון	154.89	154.62	0.05	0.03
רקפת	1018.01	1001.53	−3.45	−0.34
רשף	466.30	462.70	−2.68	−0.58
שבים	544.56	534.02	−0.54	−0.10
שהם	389.03	386.00	−1.76	−0.45
שחף	110.80	108.64	−0.08	−0.07
שירה	482.57	479.08	−6.61	−1.36
שמיר	482.45	479.01	−0.98	−0.20
שנהב	697.02	691.92	−17.71	−2.50
שסק	738.89	733.85	−19.57	−2.60
שקד	206.61	205.18	0.03	0.01
תאנה	267.04	265.14	−2.87	−1.07
תדהר	556.25	554.87	−9.45	−1.67
תירוש	637.59	632.96	−1.70	−0.27
תגופה	114.35	113.53	−0.80	−0.70
תמר	302.95	300.95	0.23	0.08
תפוז	233.43	231.90	−0.10	−0.04
תרשיש	127.14	126.25	0.13	0.10
תשרי	613.98	608.65	−2.87	−0.47

שערי אגרות החוב

סדרה	שער	שינוי בנק'
שגיא 4.25%		
4101	479	+1
4102	191.5	+0.2
4103	184.4	+0.2
4104	179.1	+0.2
4301	179.1	+0.2
4302	170.5	+0.1
4303	169.8	−−
4304	172	+0.1
4105	151.5	−0.8
4106	148	−0.7
4107	143.8	−0.9
4108	145.4	−0.8
4109	141.4	+0.4
4110	140.1	+0.4
4201	175.2	+0.1
4204	164.1	+0.1
4205	161.4	−−
4206	157.9	+0.3
4207	157.8	+0.3
4208	156	+0.3
4209	153	+0.3
4210	149.4	+0.3
4211	145.1	+0.2
4212	146.3	−0.2
4213	143.1	−0.2
3% מלווה מדינה (100% הצמדה)		
3601	52190	+335
3602	48126	+312
3603	44888	+304
3604	40877	+622
3605	37427	+594
3606	35365	+584
3607	33042	+84
3608	31343	+81
3609	29918	+80
3610	26912	+105
3611	26054	+104
3612	25354	+105
3613	23806	+133
3614	22982	+152
3615	21188	+125
3616	19365	+9
3617	18301	+8
3618	17401	+8
3619	16232	+7
3620	15568	+7
3621	14624	+7
3622	15178	−15
3623	12395	−15
3624	11692	−14
3625	10676	+23
3626	9893	+22
3627	9235	+4
3628	8470	+51
3629	7938	+3
3630	7657	+4
3631	6968	+3
3632	6632	−2
3633	6222	+16
3634	5523	−21
3635	5185	−20
3636	4995	+22
3637	4698	+21
3638	4384	−10
3639	4020	−9
3640	3393	+1
3641	2858	+1
3642	2562	−43
3643	2268	−38
3644	2037	+17
3645	1839	+15
גליל 4.25%		
3701	1562	−−
3702	1213	+25
3703	1047	+4
3704	897.8	+3.3
3751	496.7	−0.8
3752	193.3	−0.7
3753	185.8	−0.7
3901	183.5	+1.8
3902	174.9	+1.7
3903	174	+1.7
3904	175.9	+1.8
3754	173.4	+0.1
3755	167.5	−−
3756	162	+0.1
3757	159.1	+0.1
3758	156.6	+1.5
3759	156.3	+1.5
3760	154.4	+1.5
3761	151.3	+1.5
3762	147.5	+1.4
3763	143.2	+1.3
3764	144.5	+0.9
3765	141.3	+0.9
3766	139.8	+0.9
3791	143.3	−−
3792	144.7	+0.1
3826	171.1	+1.3
3827	168.2	+1.3
3828	162.7	+1.3
3829	159.9	+1.3
3830	155.7	+0.5
3831	155.4	+0.4
3832	153.6	+0.5
3833	150.5	+0.5
3834	146.8	+0.5
4%, 6%, 7% פיתוח (80% הצמדה)		
3540	142900	−−
3541	137200	−−
3542	136800	−−
3543	131200	−400
3544	131400	−1300
3545	128400	−−
3546	130000	−−
3547	128700	−−
3548	128500	−500
3549	121900	−−
3550	122800	−−
3551	122200	−200
3552	112700	−−
3553	112400	−−
3554	112600	+300
3555	112500	+400
3556	107900	−−
3557	108420	+300
3558	107800	+100
3559	105100	−−
3560	99964	−1500
3561	98300	+400
3571	98100	−−
3572	99000	+200
3573	99100	+200
3574	91350	+200
3575	90900	+200
3576	90600	−−
3577	91100	+200
3578	84300	+200
3579	83750	+250
3580	78300	+300
3581	71300	+400
3582	65868	−2000
3583	65400	−−
3584	61320	−−
3585	58200	+400
3586	52500	−−
3587	52964	+264
3588	52400	−−
3589	48000	+400
3590	47600	+200
3591	47900	+62
3592	47900	+100
3593	48100	+400
3594	45800	+200
3595	45500	−−
5% מלווה פיתוח (בריות כפולה)		
2027	134100	−−
2028	134600	−−
2029	128525	−3975
2030	137643	−−
2031	124980	+100
2032	130812	−−
2033	125000	+50
2034	122786	−3798
2035	144056	−−
2036	112567	−3325
2037	123700	−−
2038	108730	−−
2039	122386	+3565
2040	117855	+3433
2041	99634	−−
2051	102907	−3183
2052	88236	−2729
2053	99489	−3077
2054	92309	−−
2055	97898	−3028
2056	88821	−−
2057	89128	−−
2058	89200	−−
2059	76280	−2359
2060	87541	−2707
2061	55182	+1607
2062	60101	−−
2063	69672	−150
צמודות זהב		
5 יזד	85.8	−1.5
רמון		
7006	210.8	−2.5
7007	195.4	−2.1
7008	183.9	−2.1
7009	181.4	−1
7010	171.9	−2
7011	162.3	−1.4
7012	156.8	−1.5
7013	147.9	−1.5
7014	133.2	−1
7015	110.8	−1
7016	110.7	−1
7017	110.3	−1.1
7018	110.2	−1
7019	110.7	−1.1
7020	113.6	−1.2
7021	112.6	−1.1
7201	112.3	−1.7
גלבוע		
6101	14395	−447
6102	9463	+38
6103	8299	−41
6104	7602	−11
6105	7194	−10
6106	7155	−69
6107	6876	−67
6108	4905	−25
6109	4670	−25
6110	4593	−25
6111	3819	−66
6112	3699	−64
6113	2547	−21
6151	1085	−8
6152	962	−7.6
6153	836.5	−8.2
6154	821.7	−8.1
6155	560.1	−17.6
6156	442.6	+1.3
6157	326	−1
6158	308.7	−0.9
6159	259.3	−5
6160	250.6	−1.6
6161	242.2	−1.6
6162	219.4	−2
6163	203.2	−1.3
6164	195.1	−1.4
6165	184	−0.5
6166	173.6	−0.7
6167	169.7	−0.7
6168	167	−0.7
6169	156.4	−4.3
6170	147.1	−1.2
6171	106.6	−1.6
6172	107.5	−1.7
6801	111.2	−0.2
100% מט"ח		
אל אופ	1659	+11
אלונא	1325	−−
אלסיטו	2588	−80
מורסקו	1382	−−
חוד 84	115.3	+0.7
זהב היש	260	−3
דיס הש	234	−−
כור	127.7	−−
כלל	553	−−
מלצם ר	181.7	−−
מלצם ם	257	−−
מלצם י	293.5	−−
דן	142.6	−1.4
סול בנ	190.2	−−
תיעש	199.9	−−
מדד/מט"ח		
בלת.	175.5	+1
דיס הש	194	−−
כור	112.4	+0.1
כלל	217	−1.4
כב דיס	185	−−
משא מב	172.7	−−
כמא מב	163.4	−−
משא מב	154.9	+1.2
לאומי	163.2	−−

טלפון אחד והיין בדרך: 03-5412046

פעם היו שולחים לחו"ל תפוזים. היום שולחים יין.

יש סיבה להתגאות ביינות הישראליים הטובים. לקראת חנוכה/חג המולד והשנה האזרחית החדשה, מועדון היין מאפשר לך לשלוח תיבת יינות ישראליים לקרובין וידידיך לחו"ל ולעסקים בחו"ל. לשם כך בחרנו במיוחד 12 מן היינות המשובחים ביותר.

תיבות העץ היוקרתיות יגיעו לאירופה, צפון ודרום אמריקה, דרום אפריקה, המזרח הרחוק ואוסטרליה.

ויש לך עוד יתרון: תפוזי Jaffa עדיין אינם בשלים להובלה. היין - כן. הזמנות בטלפון 03-5412046

מועדון היין

דיינרס. המעמד מחייב.

مكذا من الأصل

مكذا من الاهل

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הפנות רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד לשעה 7 בבוקר בטלפון מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 5793333
הרצליה 052־541333
נתניה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
הקריות 04־763333
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00–8.00
בימי ו' — 15.00–8.00
טלפונים: 03־433300
שר־ן ־ שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום ־ 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג ־ 226191 מנוי טל' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן תל־אביב, מוקד יום ־ 218820, 218898
מוקד לילה ־ 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ר
"שקמה" — שירות רפואי לקטנים (ת"א)
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24–19:
טל' 03־7549111 "שקמה" מנוי 222
שלווה — שירות רפואי לקטנים (חיפה)
בימי חול בשעות 24־19 ימי שישי 24־14, בשבת 24־08 טל' 04־388541 קוד מנוי 1665
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 ([illegible])
טלפון: 294869, 03־285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים ב"ח הדסה ע"כ — 22–16
קופ"ח לבית —
שרות מיטיים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה מיתוח 052־548575
7549111 איתורית 1580
שר־ן — עזרה ראשונה בשעות (24 שעות):
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 03־261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־355316
באר־שבע 057־418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04־988410
כפר סבא 052־913999
מרכז רפואי באר־יעקב 08־222268
מרכז סיוע לנפגעות אונס (24 שעות):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למכורי [illegible] מטעם "מגדלור"
א' ה' 11.00־13.00
ב' ד' 16.00־18.00
טל: 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
ער־בר ־ אוזן קשבת לילד ולהורים
תל אביב ־ לילד 226037 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00, 222732
ירושלים ־ 245358
חיפה ונהריה — 229488 מ־11.00־20.00
הגליל המערבי ־ 04־922222
ער אליי ־ האגודה להגנת הילד
עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א'־ה' 16.00־20.00
ארגון לשירות אדם — הסוכנות היהודית לשירות הציבור בנושא דין 24 שעות ביממה
03־5461727/8
[illegible]
להולי לב
(פרטית) 350848
ויצו — 24 שעות קו ארגון לנשים מוכות טל: 03־5461133, 08־550506
[illegible]

לחולים, מידע מושלם 24 שעות בטלפון: 290101, 203121. קו פתוח בכל יום ב' 19.30–23.00 ת.ד. 33602 ת"א
תרומות כדורים בטלפון — דחוף ת"א 611001, 246363, 259952
דחוף ירושלים 226335
דחוף חיפה 645334
האגודה להבראת האורח בישראל שד' רוטשילד 108 ת"א 5619463

תורנות בתי־חולים

תל אביב — רוקח — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים — הדסה ע"כ (פנימית, כירורגית, עיניים)
הדסה ה"צ (אורתופדיה, נשים)
שערי צדק (ילדים)
בקור חולים (א.א.ג)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב — בית פרישמן 66 237326
קופ"ח מכבי בן יהודה 26 203492
ירושלים — ד"ר כלה המלך דוד 6 224856
חיפה — מגן דוד בשלה 15 665205
חולון — אהרון הסעיין 52 889153
עין יהב עין יהב 2 884854
בת ים — בני בתים הנביאים 3 5515671
פתח תקוה — מוסראנים שטרא 43 909030
רמת גן ובני ברק — תן דוטינסקי 99 7514434
הקריות — מכל העצמאות 88 קרית אתא 446763
חדרה — רוטשילד 60 322204
רחובות — מאפרת בנימין 23 457991

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 16.00־19.00
ומבל"ס 9 5101511/2
חמשת ימים א' ד' ה' 19.00־16.00 רח' המסגר 14 טל' 381520

מרכזי מידע – אגד

02־304304 03־432777 04־549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן
08.05 שעת כושר
08.15 תולדות הישוב
08.40 אנגלית ר'
09.00 מדעי הטבע יסודי
09.15 רחוב סומסום
10.30 מדעי הטבע ה־ו'
11.00 חשבון ו'
11.15 יהדות קשת וענן
11.40 אנגלית ד'
12.00 מושגי יסוד ביהדות
12.25 אזרחות על־יסודי
12.50 צרפתית
13.05 אנגלית י'
13.30 מדעי הטבע על יסודי
14.00 עד כאן
14.05 אוניברסיטה פתוחה
15.00 הי בינבה
15.10 סאו סאו
15.40 שעת כושר
15.55 פיצוחים
16.25 זהו עולמנו. סדרה
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 האסופי
18.20 סרט מצויר
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) חקלאות היום
19.00 (ע) בריאות ויופי
19.30 חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 עד פה
21.00 מהדורת החדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 מוקד
22.05 שעת גנובות
23.45 פסוק של יום

ערוץ 2

19.05 כאן נרקוד
19.30 האנדרברג
20.25 מה נשאר מהר
20.30 אדם וכלכלה
20.57 "רגע לפני..."
21.00 מסע בחלל
21.30 קהל בתוך מאורות
21.52 שירים ברצף

ירדן ערוץ 6

17.30 תכנית בידור בצרפתית
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מבזק ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 קים ואלי

22.00 חדשות באנגלית
22.20 ג'נטלמנים ושוטקים
23.10 בישואים עם ילדים

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים. (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 האחר ההוליבי
15.30 סופר־בוק. (מצויר)
16.00 שוכני הסלעים
16.30 סקרלט פמפרנל.
עם לולי האחר. (סרט)
18.00 חוק וקשת. (סדרה)
18.30 משפחת קמפבל. (סדרה)
19.00 חדשות בערבית
19.30 חדשות באנגלית
20.00 רצה בכשירת קלוסס
21.00 אזרות כרבל־הר
23.00 מועדון 700
23.30 חיים אחרים. (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 שעה עם אנסמבל
10.00 קונצרט בוקר
12.57 פינת השיר
13.00 קלאסיקל
14.06 מן המוסיקה
15.00 אנתולוגיה בגליל
16.00 באולמי הקונצרטים
18.00 מבחר התקליטייה
19.00 אמנים באולפן
20.05 לבקשתכם
20.57 פינת השיר
21.00 אופרה. מוצארט
23.00 רדיודרומה

רשת א'

16.05 מרשמים
17.05 צבעי הקשת
18.06 בנחת ערב
19.00 שירותים לעולים
22.05 חבר מאזור כוכב

רשת ב'

18.06 יש שאלות
19.00 היום הזה
19.35 שירים עבריים
20.05 צבעים ושקעים

21.00 מהדורת החדשות
21.30 צבעים ושקעים. המשך
22.05 להראות מחלום
23.05 מחפשים את המטמון

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה
20.05 כתב מאחורים
21.05 סבינה ב"אי"
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

18.05 יער משודר
18.45 מעבר לגבול
00.05 שירי לילה
02.00 לא רוצים לישון

05.00 צלילי בוקר

צה"ל 1

19.05 שירים מכאן
20.00 שירים בנושא אחד
21.00 מהדורת החדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הרגע ועל הביטחון
23.05 עשרים וארבע

צה"ל 2

19.05 יומיום מוסיקה
20.05 תזכורת למבוגר המוגשים
21.05 האמנם עשר
23.05 קול הבאר הזה

שידור קבוע

רשת א'

06.16 השאר עינינו. שירים בסגנון השיר ☐ 06.30 סיכום הסוכנה היהודית ☐ 06.35 זה בבוא יומי ☐ 06.50 פרקי היום ☐ 07.30 יום בעיתון. שירים ☐ ישנים ☐ 08.05 תכנת ☐ 09.05 מלודיה. שירות מידע ☐ 10.05 סבינה בוקר ☐ 11.05 יהודיקות. שירים עבריים ☐ 12.05 מקרוב יהודיקובי ☐ 14.06 בראש צעיר. מאגזין לילדים 15.30 ומאגר בריסקה המעותה

רשת ב'

06.06 השכם בבוקר ☐ 07.00 הבוקר הזה

רשת ג'

06.06 השכם בבוקר ☐ 07.00 הבוקר הזה ☐ 08.05 מגד לשלום ואין ביום רק ☐ 09.05 ביקור בית ☐ 10.05 כל צבעי הרשת ☐ 12.05 אלף־אולף ביניה ☐ 13.05 בוקר היום. חדשות ומוסמנים ☐ 14.06 מדינאות. הזמן הזמר ☐ 15.05 שירים ושעורים ☐ 16.05 תהודת הארץ ☐ 17.05 רגעי קסם ☐ 17.55 קריאת־ספר. קוראים מליצים

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת ☐ 06.30 מקשים עיוני. חרשות ☐ 07.07 שבע אפס שבע ☐ 08.00 בוקר־טוב ישראל. אמצר אלהיהם ד' המשירים קלאות עד 10.00 ☐ 09.05 אלהיהם. עם אלי ישראל ☐ 10.05 "עשר". שירים עבריים ☐ 10.55 "מי משהו מוסיקה" עם חדי האנב מגל ☐ 11.05 בגון לעכשיו. עם רפי רשף ☐ 13.05 "ירו זה מי" ☐ 14.05 "אחישה" ידי היה"ל "קונטרוקפי שישלחי" ☐ 15.05 "שירים לתוך" עם ארז טל ☐ "אל הקה ללבי" פינה יומית שעיניה מולות לב ☐ 16.05 ארבע אחד הצהרים. שירים עבריים ☐ 16.34 באמצע כיחולי פיתוח של אבשלום קור

קולנוע

תל־אביב

אורלי — הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45, 9.15
אלנבי — פסים וכוכבים 7.30, מולנר בייסס 1 11.30
אסתר — חוזת המתק 5.00, 7.30, 9.50
בית לסין — כולסום בעל הביצים העקומות 11.15
בן יהודה — חיים חדשים לאחר הגירושים 5.00, 7.15, 9.30
גורדון — הנגיבה של באבט 5.00, 7.15, 9.30
גת — בוקר טוב ויאטנאם 5.00, 7.20, 9.45
דקל — ביג 7.10, 9.35
דיזנגוף 1 — קפה בגדד 11.00, 15.00, 5–3–7.30–9.30
דיזנגוף 2 — המורדנים 11–2–5–7.30, 9.50
דיזנגוף 3 — כפר קטן שלי 11.00, 3.00–7.30
סקין בלוז 15.00–9.50–5.00
הקלטים (ג.ב.ה) — במסע לקיתמה 4.15–7.00–9.30
היייבאון — פולמר־סים 3 7.30, 9.50
סטס 12.00
הוד — שליה למת 5.00–7.15–9.30
רב חן:
חן 1 — בת להיות 4.45, 7.20, 9.55
חן 2 — הקלה משלמה מס' 2 5.00, 7.30, 9.50
חן 3 — כוסית לארתור 5.00, 7.30, 9.50
חן 4 — לסגיר באמבה 11–2–5–7.30–9.50
חן 5 — פרנטיק 11–2–5–7.30–9.50
ליסוד — האשה שבניגו 5.00–7.15–9.30
לב 1 — יום עשי הפונקי 2–5–8.00–10
לב 2 — החיים הם מר אניך וזוגע 2–5–8–10
לב 3 — בכלל המלחמה ההיא 2.00–5.00–8.00, 10.00
לב 4 — הגוינה הקטנה 11–2–5–8–10
מוזיאון ת"א — קיץ אצל סבא 4.30, 7.15, 9.30
מקסים — משודרים חדשות 4.30, 7.00, 9.30
סינמטק ישראלי — הבוכה קיץ 7.00, אחר מחלב 9.30
פריז 1 — שם הפשטון 5.00, 7.20, 9.45
פריז 2 — חקירה בלוס אנג'לס 4.30, 7, 9.30
פריז 3 — ניקו ובית 5.00, 7.15, 9.30
פאר — לאהבה כלבך 5.00, 7.30, 9.30
פריז — אכה 2–4–7.15–9.30, דוכן מבוי מים 11.30 בלילה
צפון — מאקר האיש ההלום 4.30–7–9.30
שחקי — מודר הצות 4.30–7.00–9.30
תמוזי ת"א — ותפשה בכפר 7.30, 9.40
תמזכת — הסטוריהת 5.00–7.30–9.45
תל אביב — ורדני 2.2 5.00–7.15–9.30

באר־שבע

חן — שליה למת 7.15, 9.30

נס ציונה

מרתף — מלך הלוים 6.00

צפת

בית אלון — הגויקה הקטנה 7.00, 9.15

עכו

אירידיום — פרחים בעליית הגג 7–9

ירושלים

אדיסון — בת להיות 4.30, 6.45–9
אור־כיל — בוקר טוב ויאטנאם 4.30–7.00–9.15
אוסמריה 1 — הגיבה של באבט 5.00–7.15–9.30
אוסמריה 2 — לוידי איב 5.00, 7.15, 9.30
אורגבן — כוסית לארתור 4.30–7–9
בית אגרון — הקרב הגיל המעסיפי 4.30
סינמה 6.00 — בלשון אתגנלי היום 8.00, בעקב צמר 10.00
כפיר — מודרי הצות 4.30, 6.45–9
מיטשל — לסגיר באמבה 7.00, 9.00
סינמטק 1 — פרי מחזרים 4.00, יזמה של יד בחיר 7.00, יום הלוח הבאה להאורד מוכנו 9.50
סינמטק 2 — שורות טבם 9.50
עדן — סוהר פוחנות 4.30–7–9
סמיר — ללא מעצורים 7.00–9.15
רון — ביג 4.30–7–9
היפודרום ירושלים — בגלל המלחמה ההיא 7.00, 9.30

רמת־גן גבעתיים

אורגים — בת להיות 5.00, 7.15, 9.45
אורדע — מודרי הצות 7.00, 9.30
הדר — אהבנו כל כך 4.30, 7.00, 9.30
לילי — הגיבה של באבט 7.15, 9.30
שבטם — פרסדיו 7.15, 9.30
רב בן 1 — בוקר טוב ויאטנאם 5.00, 7.20, 9.50
רב בן 2 — עיניים שחורות 4.45, 7.20, 9.55
רב בן 3 — בעריבה נבחרת 5.00, 7.30, 9.50
רב בן 4 — כוסית לארתור 5.00, 7.30, 9.50

רמת השרון

כוכב — באן זה פלורס 7.15, 9.35

חולון

מגדל — בת להיות 7.15, 9.40
ריטה — פרחים בעליית הגג 7.15, 9.30
סבוי — מודרי הצות 4.30–7, 9.30
ארמון — מלאכים שחורים 7.30, 9.30

טבריה

יד שמשית — בוקר טוב ויאטנאם 6.45, 9.15

כפר סבא

תן — הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15
עמל — פרחים בעליית הגג 7.00, 9.15

נהריה

רון — הגיבה של באבט 4–9
היכל התרבות — פרסדיו 7.00, 9.15

פתח־תקוה

היכל 1 — מודרי הצות 4.30, 7.00, 9.30
היכל 2 — חיים חדשים לאחר הגירושים 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — פרסדיו 5.00, 7.15, 9.30

עפולה

היכל התרבות — מעמרבה עצמה 9.15
מתנודון — כנור ברחוב 9.00

ק. אונו

מגוח — מכשפות ודונבון הפרטיות 4.30, דאן זה פלורס 7.00, 9.30
מרכז קהלתי — פרחים בעליית הגג 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורה — ניקו וביגו 4.30–7–9.15
אורלי — קפה בגדד 7.00, 9.15
רב אור 1 — ברודי הצות 4.15–6.45–9.15
רב אור 2 — בוקר טוב ויאטנאם 4.15, 6.45, 9.15
רב אור 3 — שם המשחק 4.20, 6.45, 9.15
רב גת 1 — כוסית לארתור 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — ביג 4.30–7–9.15
חן — חוזת המתק 4.30–7–9.15
סינמטק — כרכבת הוזאר 7.00, סכין בגבים שני אנשים וצירן 9.30
עטמון 1 — שליה למת 4.30, 7.00, 9.15
עטמון 2 — סקין בלוז 4.30–7–9.15
עטמון 3 — צבעים 4.30–7–9.15
פאר — בת להיות 4.15–6.45–9.15
רון — חיים אחרי גירושין 4.30–7–9.15
שביט — במעין האגבר 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור — המשחרר — צל הזהב 4.30–7–9.15
סינמה — קפה טרייה — בגלל את אביריה 5.15, ליידי איב 7.15–9.30

קריות (חיפה)

אורות — שליה למת 7.00, 9.15
בית העם — חתיך מבוקש 9.15
היכל — ברודי הצות 9.15
נתן — פרנטיק 7.00, 9.15
סביון — בוקר טוב ויאטנאם 6.45, 9.15
סמיר — הגיבה של באבט 7.00, 9.15
מוטה — הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 8.00

ראשל"צ

רון 1 — מודרי הצות 5.00, 7.15, 9.30
רון 2 — ביג 5.00, 7.15, 9.30
רון 3 — שם המשחק 5.00, 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — בת להיות 8.00
חוד — עיניים שחורות 7.00, 9.15
רון — ניקי בלב הפרע ביג 4.30, 7.15, 9.15

הרצליה

דוד — צבעים 7.15, 9.30
דן אכדיה — הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 6.15, 9.30
היכל — מודר ברחובות 7.15, 9.30
מלון דניאל — כפר קטן שלי 7.15, 9.30
השמרוק — בעל ההסאלה 7.15, 9.15

אשקלון

אסתר — מגלה את אפריקה 4.30, 7.30, 9.30

נתניה

סבירור — בוקר טוב ויאטנאם 5.00, 7.15, 9.30
שירת — שם המשחק 5–7, 9.15
אסתר — חתיך מבוקש 5.00, 7.15, 9.30
דוד — אהבנו כל כך 7.15, 9.40

הדרה

הדרה — פרסדיו 7.00, 9.15
זהה — בעל ההסאלה 7.00, 9.15

בית־שאן

אולם מגדים — שותר ברחובות 9.15

בת־ים

אורנים — ניקו 7.15, 9.30
עמאות — פרסדיו 5.00, 7.15, 9.30

תקליטים / דני בלושטיין

סאטו. קבלת הפנים ללהקה מעידה על רמת הציפיות הנמוכה של מבקרי המוסיקה

בשלות מוקדמת

טניטה טיקאראם – לב עתיק

במבט ראשון קל להתפתות למקם את הזמרת הצעירה טניטה טיקאראם (19) כממשיכת מסורת הפולקרוק של ג'וני מיטשל – הילדה שמחזיקה בין ידיה גיטרה אקוסטית ושרה שירי פולק מלודיים. "מסורת טובה", הלהיט שלה שינק את הצלחתו משובל התהילה של פריסי צ'פמן, מחזק הנחה זו במלודיה הפולקית הקלילה שלה. אך אפילו בשיר הקליט הזה מתבלט בייחודיותו הקול העמוק והחזק של טיקאראם – קול ששומעים בדרך־כלל רק מפי זמרות שחורות.

האזנה לתקליט־הבכורה הבשל שלה סותרת את כל הציפיות מאמנית יוצרת צעירה כל־כך. היא מתמקמת מתוק בבגרות כלשהי תנעה כבעיות במנגינות מוסיקליים שונים, תוך שי־מוש בלא פחות מ־20 מוסיקאים שו־נים. ב"For all these years", למשל, היא עושה שימוש נהדר בנגן הסקסופון והפלוגלהורן מרק אישאם, בבלדה ג'זית יפהפיה. ב"לב של פיוטיס־ברכה" היא מרגישה את השפעתו של המינימליזם מבית מדרשו של פיליפ גלאס על הפופ העכשווי. ב"עיוות קל בצלילות דעתה" היא מוכיחה בשלות של טקסט ולחן, בשיר שנע בין סוזאן וגה לסטיוורט המרד בבלדיות השקטה שלו. ב"הוא אוהב את השמש" היא שרה בסגנון הקאנטרי־בלוז. ההפקה המו־סיקלית המגוונת היא של רוד ארג'נט הוותיק ("הזומביס", "ארג'נט"). בגל הבאות של הזמרות היוצרות הצעי־רות, טיקאראם קורצה מחומר שיישאר אתנו גם בבוא השפל (זהו ארציה).

הפרוות הפסיכדליות – כל זה וכלום

מהחומר המוסיקלי של להקות כמו "הפרוות הפסיכדליות" אין עושים בדרך־כלל תקליטי־אוסף. "הפרוות הפסיכדליות" היו מאז ומתמיד להקה של הפרינג' – להקה למביני עניין. אך "יפה מזהוב" – להיט ענק מסרט באותו השם, שהוליך אצלם באופן זמני תפאורה קודרת של מועדוני ניו־ייב באורות הנוצצים של מצעדי הפי־זמונים – עושה אותם קבילים לתק־ליט־אוסף.

הרטרוספקטיווה הזאת, של להקה אנגלית במקור שנעשתה לאחר מעמודי־התווך של הניו־וייב האמרי־קאי המוכר פחות בארץ, מדגישה את חשיבותה בעשור של שנות השמונים. את "אחות אירופה" – הסמן הימני של הרוק הפסיכדלי בשנות השמונים – הם הקליטו כבר בתקליט־הבכורה שלהם, הרבה לפני שלהקות רבות אחרות אימצו את הסגנון. "מלצרים אילמים" הוא כל מה שצריך כדי להנציח את הפראגיה האנרכיסטית של הפאנק בתוך מסגרת מוסיקלית מחושבת יותר, פרימיטיווית פחות משל "אקרוו המין" או ה"קלאש" למשל. מכיוון ששם אותורי כמו "הפרוות הפסיכדליות" לא עזר מעד־לם ללהקה ביחסים בילטראליים עם תושבי ארץ הקודש, הרי שתקליט אוסף מסכם זה יכול להיות התחלה טובה כדי לדלג מעל משוכת השם. (NMC).

רביה אבריהליל – נאפאס

"נאפאס" – נשימה בערבית, מלה עם קונוטציות ידועות בתרבות הער־בית, ומאז שנות הששים גם בתרבות המערבית – היא שם תקליטו של נגן העוד ממוצא לבנוני רביה אבריהליל. התקליט הוא תוצאה מהרפרטואר הרגיל של חברת אי־סי־אם, לאו דווקא מפני שהוא תקליט של מוסיקה ערבית; אך בניגוד לבדיניות הרגילה של החברה, התקליט אינו מציג סינתזה של סגנונות מוסיקליים אלא מתגורר במתכון בסגנונו המוסיקלי.

זה אינו תקליט אתני או כמותני – הוא כפירוש זרם בעורק המוסיקה הערבית המסורתית. לפיכך הוא פועל במסגרת החוקים המוסיקליים של מו־סיקה זו, שבה לבכל אמור שבלי יתגן קו הרמוני. כי כנקודה זו אינה נהירה לו, יעבור על כך בקלות באוזנה לקבוע "אבאל האיתי" שהיכר מהבר עבדול וזהאב הנודע – הזמר המוליל ינגנו קווים מלודיים והם אז מקבי־לים, כך שלעולם לא ייווצר ביניהם מירוות הרמוני, כמו פרצה למשל, שבה מקובל במוסיקה הערבית.

אישית אני מעדיף את הסינתזה המוסיקלית שיוצרים חברי "אנסמבל מזרח מעריב" שלנו, הנשענים על מסורות מוסיקליות רבות אך אינם מגבילים עצמם לחוקיות של המוסי־קה הערבית. מעבר לכך, "נאפאס" הוא תקליט כבתאים למי שרוצה לע־רוך פגישה היכרות מרתקת עם הנג־עין הקשה של המוסיקה הערבית. המוסיקאים המצוינים שמלווים את אבריהליל בתקליט, ביניהם נגן כלי־הקשה של סטיב רייך, גלן וֶלז, עושים את הניסיון לבראי. (ECM), יבואו: MCI).

סאטו – מתוך תוכן

תקליט־הבכורה של להקת "סאטו" הוקלט בהופעה חיה ועבר לאחר מכן מקצה־שיפורים באולפן הקלטות. התהליך הזה, שנעשה בוודאי מתוך אילוץ ולא מתוך ברירה, היה כנראה הדרך היחידה של הרכב צעיר עם אפיל מסחרי שאינו ברור מאליו, להגיע להקלטת תקליט. התוצאה אינה מאכזבת, משום ש"סאטו" היא להקה שחבריה היים ונושמים מוסיקה והם בעלי מיומנות־נגינה שאינה שכיחה אצל הרכבי־רוק צעירים.

קבלת־הפנים שנערכת ל"סאטו" בעצם ימים אלה מעוררת סימני־שאלה לגבי רמת הציפיות הנמוכה של אגף המבקרים ה"מוסיקליים". לאחר האזנה לאיז־ספור תקליטים הו־מגדיים מבחינה סגנונית, הם מנ־עים על להיות מוסיקלית מיידית אל מול השפע של "סאטו". את חוסר הכיוון הם מייחסים ללהקה, לא לצ־מם. נכון, ב"סאטו" פועלים מספר כו־חות יצירתיים בולטים: אלונה דניאל שרה, מלחינה וכותבת, הצלן יובל מסנר והגיטריסט עידן צור שלושים אותו דבר. אך מבט קצר על ההיסטו־ריה של הרוק מלמד, שבכל להקה בולטת פעלו מספר כוחות יצירתיים, ובכל שהיו מגוונים יותר ומגוונים יותר, כך יצא הקול נשכר. אמנם המירה היא, בסופו של דבר, השירים עצמם. ול"סאטו" יש כמה וכמה שירים מצוינים: "בדידות" ששר מסנר לטקסט מצוין של צור, "עכבר לי" שמסנר שר לטקסט של יונה וולך, "קפטן נמו" הסוריאליסטי שכי־תבה ושרה דניאל, "שירה" הפסטו־רלי שלה, "כותרות בחושך" הקפי־טורוסלי של צור ו"מתוך תוכן" – באופן משותף של כל הלהקה והנגמה לאיחוד סגנונותיה.

"סאטו" הקליטו תקליט אינט־ליגנטי ומגוון, שאפשר להאזין לו לאורך זמן. הוא מחייב את המאזין לבאומץ, אך זה כדאי. בשיר "מנך באותי" הם שרים על משתק הזווינב "מתוק לי קביית סוכר / למשתק יש טעם מר". תקליטם הוא קביית סוכר כאצ. (NMC).

פול סיימון – משא ומתן ושירי אהבה 1986–'71

פול סיימון אינו ממהר להקליט תקליטים. הזיפוון אינו מסימני ההיכר של האווטה המרירה־מתוקה של שיריו. כך הוא יצא נשכר כמועמדי מימוד הזמן ברוב שירי השמם הרוק. בתקליט־האוסף הכפול הזה (שני תקליטים בעטיפה יחידה, יפהפיה) יש גם שירים שהקליט לפני 15 שנה. הטקסטים שלו רגישים, הכבים הצייריים במיתן הנכון, והמלו־דיות המופלאות לא איבדו מאומה מחינן. הבאמת אי אפשר להוציא עם תקליט־אוסף המכיל שירים כמו "50 דרכים לעזוב את אהובתך", "עדיין משוגע אחרי כל השנים הללו", "קודאכרום", "אהבת אותי כמו סלע", "Slip sliding away" ואחרים. אלה שירים שהקליבר שלהם גדול בהרבה מקטעו של אריך־נגן.

מה שעושה את תקליט־האוסף הזה ליותר מ"הלהיטים הגדולים ביותר" וכו', הוא הבלולום של שירים נפ־לאים, פחות להיטיים, כמו "רנה וג'ורג' מגרים עם כלבם אחרי המלחמה" או "רכבת במרחק". גם לאלבומו המצוין האחרון, "גרייסלנד", יש כאן ייצוג נכבד. את המשא והמתן שלנו עם שירי האהבה של פול סיימון עוד לא סיימנו, אך בינתיים אפשר לעשות אתנחתה ולהסתכל עם סיימון בסיפוק על הדרך הארוכה שעברנו יחדיו במהלך הזמן – עדיין משוגעים עליו אחרי כל השנים הללו. (הד־ארצי).

הארץ ממליץ

הנגינה של באבט (ת"א, ירושלים) – ארוחה צרפתית מפוארת מר־גשת בכפר דייגים קטן לחוף יוטלנד שבדנמארק, על ידי באבט (סטפן אודראן) המשרתת המסתורית של בנות הכומר. לפי סיפור של איזאק דינסן ("זכרונות מאפריקה").

מסע לקיתרה (ת"א) – שובו ליוון של גולה פוליטי מסתיים בגירוש מחדש. סרט אטי בעל יופי מיוחד, בבימויו של אנגלופולוס ("מסע השחקנים", "מגדל הדבורים"), על זיקנה, מרד, בדידות ואחווה.

קיץ אצל סבא (ת"א) – סרט עדין מטאייוואן, על שני ילדים, אח ואחות, המבלים חופשה בכפר כש־אימם עוברת ניתוח בבית החולים.

פרנטיק (ת"א, חיפה) – סרט מתח בבימויו של רומן פולנסקי, עוסק בהעלמה של אשת רופא המגיע לוו־עידה מקצועית בפאריס.

מרדף חצות (ת"א, ירושלים, חיפה) – שוטר לשעבר (רוברט דה נירו) נשכר ללכוד מועל בכספים (צ'רלס גרודין) הנרדף גם על ידי המאפיה. משחק טוב ואיזון מוצלח בין פעולה והומור.

יום שני הבוער (ת"א) – "סרט אפל" על גנגסטרים ואהבה נואשת, מתרחש בניוקאסל שבצפון אנגליה. אווירה מסוגננת. משחק טוב של סטינג והרבה ג'ז.

בגלל המלחמה ההיא (ת"א) סרטה של אורנה בן דור־ניב המפגיש שני דורות על הרקע הטראומטי של השואה. דור הניצולים וביניהם – כש־פחות פוליקר וגלעד – המנסיכות לחיות את הימים הנוראים הם בוכ־רנות ובמוסיקה.

מאקר האיש ההלום (ת"א, ירוש־לים, חיפה) – סיפורו של מעצב מכוניות בעל חזון בארה"ב שלאחר מלחמת העולם השניה, מסופר בתנופה ובלהט ע"י פרנסיס פורד קו־פולה ("הסנדק").

החיים הם נהר ארוך ורוגע (ת"א, חיפה) – סאטירה משעשעת על הבורגנות הצרפתית. חילופי תינוקות על־ידי אחות ב"ח נקמנית מזעזעים חיי משפחה בורגנית.

אכה (ת"א) – סרט על גולים צ'כיים בניו יורק. עוסק בתרבות ה־אפריקאית כפי שהיא נראית בעיניים מזרח אירופאיות. משחק טוב של סאלי קירקלנד.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק אזרחי 968/88

בעניין פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג–1983,
ובעניין פירוק חברת מסגריות אר־כ בדילי בע"מ.

המבקשת: בדילי נאינה קליד ע"י ב"כ עו"ד יורם הבלגי ו/או אביגדור קלגסבלד ואו אילן הלוי, הד בן גבור 4, תל־אביב 65203

נמסרת בזה הודעה, כי ביום 19 בנוב' 1988 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו לפרק את החברה הנזכרת לעיל, וכי בקשת פירוק זו תישמע בפני בית המשפט הזה ביום 7 בדצמבר 1988 בשעה 09.30.

כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך בצו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, ראשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו. העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת מן החתום מטה תמורת התשלום הקבוע בעדה.

יורם הבלגי, עו"ד
ב"כ המבקשת

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה והמבוקש חייב לשלוח על ידי הדואר, לחתום לעיל הודעה על רצונו זה. ההודעה, בציון השם והמען של הנושה או המשתתף, או של עורך הדינו אם כזה ישנו, צריכה להימסר או להישלח באופן שתגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה 13.00 של יום 6 בדצמבר 1988.

מכתבים למערכת הארץ

זיכרון סלקטיווי

האזנתי לדבריו של ח"כ אבנר שאקי בתגובה לדברי כמה ממנהיגי היהדות בארה"ב בנושא מיהו־יהודי. מעבר ל"דברי התוכחה" על "התער־בותם של יהודי ארה"ב בעניינינו הפנימיים, הכתבת חוקים לכנסת על־ידי אורחי חוץ וכו'", קבע חבר־הכנסת ששינוי החוק ימנע כניסתם של "גויים" למדינת ישראל.

אולי חבר־הכנסת, שותפיו ותומ־כיו כבר שכחו שמי שקבע מיהו יהודי אך לפני כחמישים שנה לא היו רב זה או אחר, מועצת גדולים או חכמים זו או אחרת: היו אלה היטלר, גבלס ושותפיהם שקבעו את הכללים והמב־חנים ליהדותו של אדם. ההשתייכות לאמונה דתית, לא כל שכן "איכות או סוג הגיור", לא שינו כהוא־זה. די היה שאיזה סב או סבתא היו יהודים, שינהגו ב"גוי" כפי שנהגו "ביהודי כשר על־פי ההלכה".

לו התקיימה אז מדינת ישראל עם חוק מיהו־יהודי במתכונתם של שאקי ושותפיו, לא היו מגיעים לפליטים הניצולים שלא גיורו כהלכה למצוא בה מקלט.

האם שכחנו שאחת מסיבות קיומה העיקריות של מדינת ישראל, אם לא החשובה שבהן, היא ייעודה כמדינת־מקלט לבני העם היהודי לכל גוניהם?

בכלל, כבני עם המתגאה חוזר ושוב בזיכרונו ההיסטורי הארוך, אנו שכחנים מאוד (אולי סלקטיוויים מאוד?) כאשר מדובר במעשינו כלפי האחרים.

ד"ר אילן קרואמין
הרצליה

לא להשחיר את גולדברג

באחרונה נעשה ניסיון להשחיר את פניו של עזרא גולדברג, קצין המ־שטרה בדימוס. אני יכול להעיד מני־סיוני האישי, כי במאבקיו הציבוריים מנסה גולדברג להביא לתיקון עיוו־תים חמורים במערכת החקירות המשטרתיות ובדרך שבה גובים הו־דאות מעצורים. הודות לו, ולמאבקו העיקש, הופנתה תשומת הלב הציבו־רית למעשים שלא ייעשו ולפגמים חמורים [illegible] המשטר־תיות, שהביאו לסחיטת הודאות באמ־צעים שמקומם לא יכירם במדינת חוק.

אילולא מסירותו ודבקותו של גולדברג במטרה, היה עמוס ברנס נמק בכלא רמלה. ומי יודע כמה חפים מפשע ניצלו מתהליך המתייר של סחיטת הודאות־שווא והרשעה על סמך הודאות אלה. גם בפרשת עזרייה התגלו פגמים חמורים במהלך החקי־רה – שהם כשלעצמם מחייבים חקי־רה והסקת מסקנות.

במלחמתו למען הצדק – במובנו הבסיסי ביותר – אין לגולדברג שום שיקול זר, זולת העניין עצמו. למען העניין הוא מקריב את מרצו, זמנו וכספו. אין לי ספק כי כאשר תתגלה האמת כולה, יידעו הכל להעריך את פועלו.

ח"כ אמנון רובינשטיין
הכנסת
ירושלים

עצות טובות

למקרא הידיעות על ההתרחשויות האחרונות בטלוויזיה סביב הדיווח על ועידת אלג'יר, יש לי כמה עצות לפעילות נוספת, לשלמה קור וחבריו:
1. לאסור את ההאזנה והצפייה לתחנות רדיו וטלוויזיה זרות.
2. לאסור מכירה, קנייה, החזקה וקריאה בעיתונות המודפסת בחו"ל.
כך נוכל לחיות בשקט ובשלווה, לטמון ראשנו בחול ולומר בכנות שה־לאומיות הערבית לא היתה ולא נבראה.

תמר ליואי
בת־ים

השוואת תנאים

שמחתי לשמוע שהמפלגות הדתיות תובעות השוואת תנאים בין תלמידי ישיבות לסטודנטים ליהדות.

אני מקווה שהמשמעות המעשית של השוואת התנאים תהיה תשלום הקצבות לסטודנטים ואי־תשלום שכר לימוד.

אגודת הסטודנטים תדרוש, כמובן, שתנאים אלה יחולו על כל הסטודנטים.

בעניין שירות המילואים – נראה לי שציבור הסטודנטים לא יסכים לקבל פטור מלא, אך יהיה מוכן להקלות נוספות בשירות המילואים בזמן הלימודים.

שאול ששון
אגודת הסטודנטים
אוניברסיטת ת"א

משחקים מסוכנים

ברצוני להביע את הזדהותי המלאה עם מאמרו של יואל מרקוס ("הארץ" 15.11) "שודדים, לא כר־בנים", שבו הוא חושף את דמותו האמיתית של הרב רביץ, שנבדל מיתר חברי החרדים רק בכך שהוא יודע להסתיר את כוונותיו האמיתיות – במשחק משכנע של אדם אוהב־המ־דינה, ציוני ששירת את המדינה בת־קופות שונות, ותוך שימוש במלים של "אחד מהחבר'ה".

למעשה, הוא מנצל את תמימותם ומצוקתם הנפשית של צעירים, מחוזרים בתשובה, והכתר שכוח, ואפילו רק משום כך, הוא בעיני אדם שלילי.

אך כמו בכל משחק, איש אינו מסוגל להסתיר לתמיד את כוונותיו ואופיו האמיתי. כבר במאמרו של מרקוס ראינו גילוי ראשון של פליטת־פה, ובמרוצת הזמן נהיה עדים לאמירות נוספות מסוג זה. נקווה שזה לא יהיה מאוחר מדי.

ליאורה סיגל
כרכור

מחוץ לכלא

בהארץ 27.10.88 התפרסמה בעיתונכם כתבה מאת דן סגיר בנושא מתקן הכליאה דהריה (רביד).

לידיעתכם, בעקבות פנייתנו למטכ"ל רב־אלוף דן שומרון הוסב שמו של מתקן הכליאה דהריה־רביד לשם דהריה.

להבא, נבקש להקפיד ולא להוסיף את השם רביד לכתבות בנושאים הקשורים למתקן כליאה זה.

מנחם טל
מזכיר קיבוץ רביד

כולם קנו לחם?

תפקידה של העיתונות ברמוק רשיה ידוע, ולעיתון "הארץ" מוניטין מכובדים בתחום זה. אולם נראה כי במוסף גלשה הביקורת לתעמולה אש־פיסטית. מעולם לא פרסם "הארץ" תמונות צבע גדולות של נפ־געי־טרור יהודים, שלא לדבר על סי־כום שנתי של נפגעים אלה.

רוב הנפגעים שצולמו לכתבה (מוסף "הארץ" 11.11) הם בני 17–20, ואלו הם הפעילים המרכזיים באינתי־פאדה, שבה פגעו ביזומתם. את הסי־פור שכולם רק חזרו מהעבודה או הלכו לקנות לחם, שיספרו למי שלא שירת בשטחים מימיו.

איני בא לומר שהתנהגות הצבא היא ללא דופי, אבל העובדה שהכ־תבת, חנה קלדרון, לא מצאה במשך שלושה ימי חיפושים אישה, ילדה או זקן, מוכיחה שכוחות הביטחון עדיין שומרים על נורמות גבוהות בפעילות קשה ומתסכלת בשטחים.

אין לבוא בטענות אל הכתבת: זכותה לצלם ולכתוב ככל העולה בדעתה. אבל על המערכת לדעת היכן הגבול.

עמר אביגד
תל אביב

*

הערת המערכת: הפצועים שהו־פיעו בכתבה היו היחידים שהסכימו להצטלם. פצועי אינתיפאדה אחרים שנמצאו בבית החולים אותה שעה התנגדו להיחשף בדרך זו, אולי משום שלא נקלעו למצבם במקרה.

להסתכל בגדול...
הכן רכבך לחורף
מערכות מכניות מערכת חשמל צמיגים
הפניקס הישראלי חברה לביטוח
גם אתה יכול בשבועיים להיות גדול

בית המשפט המחוזי בירושלים

הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות ומינוי מנהלי עזבון

להודיע ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה, או למינוי מנהל עזבון, או לשלוש־תם, כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש תוך ארבעה־עשר יום מפרסום הזמנה זו, את טעמי התנגדותו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

מספר התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
ירושות			
1611/88	עמיקם גלרס	14.8.88	גלרס אביבה טובה
1668/88	שלמית גרוסגליק	9.10.88	יצחק רס
1671/88	רחביאן מסעוד	30.10.88	רחביאן הוברס
1675/88	עליזה מוריה	29.1.87	משה ברנדיין
1676/88	אליהו כהן	2.9.87	אברהם כהן
1678/88	יצחק אספלר	21.10.88	א ספלר חוה
1682/88	מורנו ארמזה	18.2.88	דוד ארמזה
צוואות			
1641/88	כספי אבשלום	6.9.88	כספי רחל
1662/88	משה רודניצקי	24.8.88	בתנה רודניצקי
1663/88	אהרון עזרא כהן	2.12.87	עליזה גרינברג
1664/88	יעקב בן איסו	21.10.88	חנה בן איסו
1665/88	רחל לאה בלומנסל	17.7.88	שוביה בלומנסל
1666/88	מיכאל כספי (פרידה)	12.8.87	דוד כספי
1667/88	יעקב רנר	25.1.88	מיכאל רוזיק
1669/88	ביאטריס קוה	22.11.87	אמיליה גולדנברג
1672/88	רגינה שכטר	12.1.88	ערנה פרימל
1673/88	רחל קרן	8.9.88	מר משה באבר
1680/88	ליאה ליזה קלינסקי	7.10.81	אברהם קלינסקי
1681/88	רודושנה לויטס	20.8.88	יונה, הפנר
1683/88	מטלה נוסבאום	6.9.76	שמואל נוסבאום
1664/88	שלמה ברזין	27.4.88	מגרל לוי

20.11.88 ד"ר אליהו צ' בן־זמרה, רשם

מחר – יום הג"א במוסדות החינוך

מחר, יום חמישי, 24 בנובמבר, יהיה יום הג"א במוסדות החינוך ברחבי המדינה ויתורגלו בו נר־שאים בהתגוננות אזרחית.

התרגיל יחל בהשמעת צפירת ארגעה בת דקה אחת, בשעה 10:30 בבוקר ברחבי הארץ, ובמהד־לכו ישמעו קולות קרב ונפץ. אם תהיה אזעקת־אמת ישמעו צפירות עולות־ויורדות.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 23.11
תיאטרון הבימה:
סאלח שבתי: 20.30
המלבוש: 20.30
בן דקה: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים: 16.00, 20.30
קידוש — בצוותא: 20.30